

vergadering **34**

zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Plenaire Vergadering

van 27 april 2011

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	9
VERONTSCHULDIGINGEN	9
BESTUUR VAN DE POLITIEKE FRACTIES	
Wijziging	9
INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN	9
ONTWERP VAN DECREET houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof – 842 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 7	
VOORSTEL VAN DECREET van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijck, Koen Van den Heuvel, Bart Van Malderen en Dirk de Kort houdende het toezicht van het Rekenhof op grote infrastructuurprojecten waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt – 1002 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 4	
Beroep op het reglement en voorstel tot verdaging van een agendapunt	10
ACTUALITEITSDEBAT over de toekomst van het gewijzigde medialandschap in Vlaanderen	12
Actualiteitsmoties	43
ACTUELE VRAAG van de heer Ivan Sabbe tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over het opvullen van vacatures en het vermijden van delokalisatie van bedrijven na het wegvallen van het voordelig statuut voor grensarbeiders vanaf 2012	44
ACTUELE VRAAG van de heer Filip Dewinter tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de problemen met herrieschoppende jongeren op recreatiedomeinen en de maatregelen die in dit verband genomen kunnen worden	
ACTUELE VRAAG van de heer Tom Dehaene tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over controles op recreatiedomeinen, naar aanleiding van de incidenten met jongeren op het Bloso-domein in Hofstade	48
ACTUELE VRAAG van mevrouw Else De Wachter tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de Dag van de Jeugdzorg	52
ACTUELE VRAAG van de heer Steve D'Hulster tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over het Minder Hinder-overleg bij grote wegenwerken	
ACTUELE VRAAG van de heer Marino Keulen tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de kritiek van de Vlaamse Automobilistenbond (VAB) op de efficiëntie van het Minder Hinder-protocol van de Vlaamse overheid	
ACTUELE VRAAG van mevrouw Lies Jans tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de kritiek van mobiliteitsorganisatie VAB op de werking van het Minder Hinder-protocol	54
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	58

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de kaderovereenkomst inzake een breed partnerschap en samenwerking tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Indonesië, anderzijds, en de slotakte, ondertekend in Jakarta op 9 november 2009	
– 822 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	59
Artikelsgewijze bespreking	60
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en de Republiek Tadzjikistan, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Brussel op 10 februari 2009	
– 837 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	60
Artikelsgewijze bespreking	62
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en Barbados inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Brussel op 29 mei 2009	
– 838 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	63
Artikelsgewijze bespreking	63
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en de Republiek Panama, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Panama-Stad op 26 maart 2009	
– 839 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	63
Artikelsgewijze bespreking	63
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en Montenegro, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Podgorica op 16 februari 2010	
– 864 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	64
Artikelsgewijze bespreking	64
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en de Regering van de Republiek Kosovo, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Pristina op 9 maart 2010	
– 865 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	64
Artikelsgewijze bespreking	65
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en de Republiek Togo, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Lomé op 6 juni 2009	
– 866 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	65
Artikelsgewijze bespreking	65

ONTWERP VAN DECREET houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof – 842 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 7 Voorstel tot verdaging	65
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het UNESCO-verdrag betreffende de bescherming en de bevordering van de diversiteit van cultuuruitingen, en de bijlage, opgemaakt in Parijs op 20 oktober 2005 – 867 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2 Algemene bespreking Artikelsgewijze bespreking	67 73
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van artikel 4 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende de zorg- en bijstandsverlening – 906 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2 Algemene bespreking Artikelsgewijze bespreking	73 74
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009 – 948 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 10 Algemene bespreking	74
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	95
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009 – 948 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 10 Algemene bespreking (<i>Voortzetting</i>) Artikelsgewijze bespreking	96 117
VOORSTEL VAN DECREET van de dames Michèle Hostekint, Veerle Heeren, Liesbeth Homans en Else De Wachter, de heren Tom Dehaene en Marc Hendrickx en mevrouw Griet Coppé houdende de financiering van experimentele woonprojecten ter bevordering van de samenwerking tussen het Vlaamse woon- en welzijnsbeleid, wat het onderdeel Wonen betreft – 938 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 4 Algemene bespreking Artikelsgewijze bespreking	117 119
VOORSTEL VAN DECREET van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijck, Koen Van den Heuvel, Bart Van Malderen en Dirk de Kort houdende het toezicht van het Rekenhof op grote infrastructuurprojecten waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt – 1002 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 4 Motie houdende verzoek tot raadpleging van de Raad van State	119
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer Tom Dehaene, de dames Cindy Franssen, Katrien Schryvers, Lies Jans en Helga Stevens, de heer Bart Van Malderen en mevrouw Mia De Vits betreffende een preventief, sensibiliserend en ondersteunend beleid rond incontinentie – 926 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2 Bespreking	120

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de kaderovereenkomst inzake een breed partnerschap en samenwerking tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Indonesië, anderzijds, en de slotakte, ondertekend in Jakarta op 9 november 2009	
– 822 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2	121
Hoofdelijke stemming	121
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en de Republiek Tadzjikistan, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Brussel op 10 februari 2009	
– 837 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	122
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en Barbados inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Brussel op 29 mei 2009	
– 838 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	122
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en de Republiek Panama, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Panama-Stad op 26 maart 2009	
– 839 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	123
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en Montenegro, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Podgorica op 16 februari 2010	
– 864 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	123
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en de Regering van de Republiek Kosovo, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Pristina op 9 maart 2010	
– 865 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2	123
Hoofdelijke stemming	123
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en de Republiek Togo, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Lomé op 6 juni 2009	
– 866 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	124
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het UNESCO-verdrag betreffende de bescherming en de bevordering van de diversiteit van cultuuruitingen, en de bijlage, opgemaakt in Parijs op 20 oktober 2005	
– 867 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	124

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van artikel 4 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende de zorg- en bijstandsverlening – 906 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2 Hoofdelijke stemming	125
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009 – 948 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 10 Hoofdelijke stemming	125
VOORSTEL VAN DECREET van de dames Michèle Hostekint, Veerle Heeren, Liesbeth Homans en Else De Wachter, de heren Tom Dehaene en Marc Hendrickx en mevrouw Griet Coppé houdende de financiering van experimentele woonprojecten ter bevordering van de samenwerking tussen het Vlaamse woon- en welzijnsbeleid, wat het onderdeel Wonen betreft – 938 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 4 Hoofdelijke stemming	126
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer Tom Dehaene, de dames Cindy Franssen, Katrien Schryvers, Lies Jans en Helga Stevens, de heer Bart Van Malderen en mevrouw Mia De Vits betreffende een preventief, sensibiliserend en ondersteunend beleid rond incontinentie – 926 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2 Hoofdelijke stemming	126
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Lode Vereeck, Ivan Sabbe, Boudewijn Bouckaert, Jurgen Verstrepen en Peter Reekmans en de dames Ulla Werbrouck en Patricia De Waele tot besluit van de op 29 maart 2011 door de heer Lode Vereeck in commissie gehouden interpellatie tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de grote betaalachterstand van de Vlaamse overheid eind 2010 – 1055 (2010-2011) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	127
ACTUALITEITSMOTIE van de heren Wim Wienen en Filip Dewinter en mevrouw Marijke Dillen tot besluit van het op 27 april 2011 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de toekomst van het gewijzigde medialandschap in Vlaanderen – 1094 (2010-2011) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	127
ACTUALITEITSMOTIE van de heren Jurgen Verstrepen en Lode Vereeck, de dames Patricia De Waele en Ulla Werbrouck en de heren Boudewijn Bouckaert, Ivan Sabbe en Peter Reekmans tot besluit van het op 27 april 2011 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de toekomst van het gewijzigde medialandschap in Vlaanderen – 1095 (2010-2011) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	128
ACTUALITEITSMOTIE van de heren Bart Tommelein, Jean-Jacques De Gucht, Sas van Rouveroi, Dirk Van Mechelen en Sven Gatz tot besluit van het op 27 april 2011 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de toekomst van het gewijzigde medialandschap in Vlaanderen – 1096 (2010-2011) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	128

ACTUALITEITSMOTIE van de heren Bart Caron, Luckas Van Der Taelen en Filip Watteeuw tot besluit van het op 27 april 2011 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de toekomst van het gewijzigde medialandschap in Vlaanderen

– 1097 (2010-2011) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming 128

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN 129

BIJLAGEN

Aanwezigheden 132

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers 132

■

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Jan Peumans

– *De vergadering wordt geopend om 14.04 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

■

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldiging zijn ingekomen van de volgende leden:

Irina De Knop: ambtsverplichtingen;

Peter Gysbrechts, Ludo Sannen, Christian Van Eyken: familieverplichtingen;

Philippe De Coene, Tine Eerlingen, Katleen Martens: gezondheidsredenen.

■

BESTUUR VAN DE POLITIEKE FRACTIES

Wijziging

De voorzitter: Dames en heren, bij brief van 26 april 2011 deelt de heer Sven Gatz, voorzitter van de Open Vld-fractie, mee dat hij met ingang van 26 april 2011 ontslag neemt als fractievoorzitter en dat de Open Vld-fractie met ingang van 26 april 2011 de heer Sas van Rouveroy voordraagt als haar nieuwe fractievoorzitter. *(Applaus)*

Mijnheer van Rouveroy, ik heb u gisteren al persoonlijk gefeliciteerd. Ik heb u veel creativiteit en veel inzet toegewenst. Ik heb vandaag gelezen dat u een politieke maagd bent. Ik ben benieuwd wat dat betekent.

De heer Sas van Rouveroy: Het gaat om een maagd met ervaring.

De voorzitter: In elk geval wens ik u veel succes met uw belangrijke job. Te zijner tijd zullen we als Vlaams Parlement nog formeel afscheid nemen van de heer Gatz.

■

INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met de ingekomen stukken en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. *(Parl. St. Vl. Parl. 2010-11, nr. 60/25)*

■

ONTWERP VAN DECREET houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof

– 842 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 7

VOORSTEL VAN DECREET van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijck, Koen Van den Heuvel, Bart Van Malderen en Dirk de Kort houdende het toezicht van het Rekenhof op grote infrastructuurprojecten waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt

– 1002 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 4

Beroep op het reglement en voorstel tot verdaging van een agendapunt

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 46 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Vereeck bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Voorzitter, op de agenda staat de bespreking van en de stemming over het voorstel van decreet van de heren Peumans, Van Rompuy, Sannen, Van Dijck, Van den Heuvel, Van Malderen en de Kort houdende het toezicht van het Rekenhof op grote infrastructuurwerken waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt.

Tijdens de commissiebespreking is hierover veel gediscussieerd. Het ontwerp van decreet voorziet immers in een inperking van de controlebevoegdheid van het Rekenhof. Het Rekenhof heeft in dit verband een aantal keren aan de alarmbel getrokken. Het Rekenhof dringt erop aan de bepalingen van het Comptabiliteitsdecreet in het Rekendecreet op te nemen. Hierdoor zou de controlebevoegdheid van het Rekenhof ongewijzigd blijven.

Minister Muyters heeft geweigerd hierop in te gaan. De meerderheidspartijen vinden dit onaanvaardbaar en hebben om die reden een voorstel van decreet ingediend. Dit voorstel van decreet komt deels tegemoet aan de verzuchtingen van het Rekenhof. Het voorstel van decreet heeft enkel betrekking op infrastructuurwerken. Het Rekenhof heeft vastgesteld dat het voorstel van decreet ontoereikend is.

Aangezien het Rekenhof een cruciaal orgaan is dat het Vlaams Parlement in zijn controle op de Vlaamse Regering ondersteunt, doe ik namens mijn fractie en namens de voltallige oppositie een beroep op artikel 64, paragraaf 2 van het Reglement van het Vlaams Parlement om het advies te vragen van de afdeling Wetgeving van de Raad van State. Ik zal u zo dadelijk de handtekeningen overhandigen.

De voorzitter: Eigenlijk gaat het gewoon om een mededeling. De voorzitter van het Vlaams Parlement is er door het Reglement toe gebonden de nodige stappen te zetten. We zullen de afdeling Wetgeving van de Raad van State om een beredeneerd advies vragen.

Dit betekent dat de behandeling van het voorstel van decreet wordt geschorst tot we het advies van de Raad van State hebben ontvangen.

De heer de Kort heeft het woord.

De heer Dirk de Kort: Voorzitter, het is me niet meteen duidelijk wat dit betekent. Wordt de behandeling van het voorstel van decreet en van het ontwerp van decreet ingevolge de vraag van de heer Vereeck geschorst?

De voorzitter: Het ontwerp van decreet wordt gewoon behandeld. De beide zijn immers niet aan elkaar gekoppeld. De heer Vereeck en de oppositiepartijen hebben zich gebaseerd op artikel 64, punt 2, dat heel duidelijk stelt dat als ten minste een derde van de volksvertegenwoordigers erom verzoekt, er aan de Raad van State een beredeneerd advies moet worden gevraagd. De Raad van State zou dat advies normaliter moeten verstrekken binnen een termijn van dertig dagen. Dat betekent dat de behandeling van het voorstel van decreet zoals dat nu op de agenda staat, wordt opgeschort tot het advies binnen is. Dan kan

dat eventueel terug naar de commissie gaan, veronderstel ik, want misschien maakt de Raad van State fundamentele opmerkingen. Dan kan het zijn dat dit wordt herschreven.

De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: Voorzitter, voor de goede orde van de werkzaamheden: er is het ontwerp van decreet en er is het voorstel van decreet, waarvan we allebei ondertekenaar zijn. Men wil voor dat voorstel van decreet naar de Raad van State stappen. De beide moeten samen worden bekeken. Er is trouwens sprake van één verslag, opgesteld door de heer de Kort. Wie de besprekingen heeft meegemaakt, weet dat het voorstel en het ontwerp onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden. Het lijkt me geen enkele zin te hebben dat we nu in de plenaire vergadering dat ontwerp afzonderlijk zouden behandelen. Als voorzitter van de commissie stel ik voor die bespreking uit te stellen tot we het advies van de Raad van State over het voorstel van decreet hebben.

De voorzitter: Dan stel ik voor dat de plenaire vergadering zich daar straks over uitsprekt. Dat lijkt me de logica zelf. Wat u nu vraagt, gaat immers verder. Ik weet dat de beide onlosmakelijk met elkaar waren verbonden. Op een bepaald ogenblik hebben we overwogen de beide aan elkaar te koppelen in de bespreking.

Er is de heel duidelijke vraag van de oppositie. Artikel 64, punt 2, van het reglement stelt heel duidelijk het volgende: “Behoudens andersluidende beslissing van het Parlement, wordt de bespreking van de bepalingen waarover advies gevraagd is, in de plenaire vergadering geschorst.” Dan heb ik het over het voorstel van decreet.

Dat de bespreking van het ontwerp wordt opgeschort, is natuurlijk een andere vraag. De plenaire vergadering moet zich dan uitspreken over een agendawijziging. Daar kan ik als voorzitter niet over beslissen.

De heer Tack heeft het woord.

De heer Erik Tack: Voorzitter, het voorstel van de heer Van Rompuy lijkt me volstrekt normaal. De beide zijn inderdaad onlosmakelijk met elkaar verbonden. Ik wil u dan ook vragen dat de beide hier niet zouden worden besproken.

De voorzitter: U pleit dus voor een opschorting.

De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Voorzitter, ik sluit me ook aan bij het voorstel van de heer Van Rompuy. Het is trouwens zo dat er een probleem rijst, mocht u het ontwerp van decreet toch laten behandelen. Hoe kan er immers verslag worden uitgebracht over de werkzaamheden als de verslagen over zowel het ontwerp als het voorstel van decreet in elkaar zijn geschoven? Tijdens de discussies in het kader van de behandeling van het voorstel van decreet werd trouwens ook voortdurend verwezen naar het ontwerp, en omgekeerd. Volgens mij kan men die twee niet uit elkaar halen.

De voorzitter: Dat is perfect mogelijk. U bent intelligent genoeg om dat te doen. U kunt perfect het verslag gebruiken om de beide te bespreken. Dat lijkt me op zich geen probleem.

De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Voorzitter, mijn voorstel had natuurlijk op de eerste plaats betrekking op het voorstel van decreet, maar ik volg de logica van de voorzitter van de commissie Financiën. Het lijkt me inderdaad moeilijk de beide los van elkaar te bespreken. We zullen zijn voorstel dus zeker steunen.

De voorzitter: De heer van Rouveroij heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroij: Voorzitter, ik wil me daarbij aansluiten. De commissievoorzitter heeft gelijk als hij stelt dat de beide inhoudelijk met elkaar zijn verbonden, als een soort Siamese tweeling: als men de ene van de andere scheidt, overlijdt

ook de andere. U hebt echter ook gelijk als het over de procedure gaat: u moet de vergadering hoe dan ook laten stemmen over het ontwerp.

De voorzitter: Dat lijkt me het meest logisch. We zullen daar in de loop van de vergadering dus over stemmen.

Het incident is gesloten.

■

ACTUALITEITSDEBAT over de toekomst van het gewijzigde medialandschap in Vlaanderen

De voorzitter: Dames en heren, het debat is geopend.

De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Voorzitter, minister, collega's, vorige week woensdag werden de Vlamingen wakker in een nieuw medialandschap. Dat werd althans meegedeeld in talloze persartikelen en via overvloedige mededelingen van mediaspecialisten, mediamakers, beleidsmakers en andere geïnteresseerden. Toch is er op het scherm zelf weinig veranderd.

We mogen de overname van VT4 en VIJFtv door performante mediaspelers in Vlaanderen niet onderschatten. Deze ontwikkeling zal ongetwijfeld een belangrijke impact hebben op de toekomst van de Vlaamse media. Nochtans kwam de aankoop van VT4 en VIJFtv door Wouter Vandenhaute en partners ook niet uit de lucht gevallen. We wisten allemaal al enige tijd dat de eigenaars van De Vijver geïnteresseerd waren in de SBS-zenders, ook al lag het bedrijf aanvankelijk niet in poleposition. Onderschat dus nooit de underdog, collega's.

De invloed van zo'n scenario kon door de andere mediaspelers dus op voorhand al enigszins worden ingeschat. Toch was dit een verrassing, niet het minst door de niet geringe inbreng van tijdschriftenuitgever Sanoma. Zoals bekend, werd de structuur van De Vijver daardoor ook ingrijpend vertekend. Corelio, Sanoma en de oorspronkelijke stichters beheersen nu elk voor een derde een mediabedrijf dat zowel in productie, print als televisie actief is. Daarnaast zal er zonder enige twijfel een rechtstreekse verbinding worden opgezet met de overige activiteiten van Corelio en Sanoma. Ook de band met Flanders Classics kan voor verrassingen zorgen. Met andere woorden: een nieuwe crossmediale groep heeft in Vlaanderen het levenslicht gezien.

Sommigen zien dat louter als een tegengewicht voor die andere crossmediale speler, De Persgroep, en zijn daar al of niet gelukkig mee. Maar dat is abstractie maken van – of volledig voorbij gaan aan – het feit dat er nog multimediale ondernemingen actief zijn in Vlaanderen, waaronder Roularta, Concentra en Alfacam. We krijgen er dus een belangrijke crossmediale speler bij. Wij, als liberalen, staan daar alvast niet negatief tegenover. Het crossmediale aspect hoeft immers niet automatisch te leiden tot een verenging van het landschap door concentratie of kartelvorming. Ik veronderstel dat we blijvend mogen rekenen op de deskundigheid van de Raad voor Mededinging en de Vlaamse Mediaregulator om daarop toe te zien.

Neen, collega's, het crossmediale karakter van de nieuwe mediagroep biedt kansen en mogelijkheden voor de verschillende platformen. Ik denk aan naambekendheid en promotie. Zolang dat gebeurt met respect voor de deontologie en de redactionele onafhankelijkheid, zien wij daar geen graten in. Anderen doen dat trouwens al langer. Waarom zou er nu dan wel een probleem zijn?

Daarnaast kan ook de meerwaarde voor het verwerven van de broodnodige middelen moeilijk onder stoelen of banken worden gestoken. Het aanbieden van pakketten heeft zonder twijfel zijn voordeel. In dat opzicht is het ook niet verwonderlijk dat Wouter Vandenhaute nu al luidop nadenkt over de uitbouw van een eigen radiozender. Eens te meer, minister, blijkt hoe

belangrijk een grondige denkoefening over het gewenste radiolandschap zou zijn. Er komt immers veel meer bij kijken dan radio alleen. 2016 lijkt veraf, maar hier is duidelijk werk aan de winkel. De huidige scheeftrekking in het radiolandschap moet immers dringend worden herzien. Laat ons daar nu al de nodige voorbereidingen voor treffen.

In ieder geval kunnen de extra middelen – met of zonder radio – op hun beurt opnieuw geïnvesteerd worden in kwaliteitsvolle producten, hetzij op televisie, hetzij op andere platformen. En daar moet het om te doen zijn: het verzorgen van een kwaliteitsvol media-aanbod.

Voorzitter, collega's, De Vijver wordt een nog belangrijkere speler dan hij al was in Vlaanderen. Daar zijn we het allemaal over eens.

Wat betekent de nieuwe situatie nu concreet voor de anderen? Voorspellingen doen is natuurlijk gevaarlijk, temeer omdat de nieuwe eigenaars nog volop nadenken over een plan en ambities met VT4 en VIJFtv. Dat die twee zenders moeten uitgroeien tot belangrijke tv-zenders, daar zal weinig twijfel over bestaan. We kijken vol verwachting uit naar hoe dit concreet zal gebeuren. Het is een feit dat de gevolgen niet gering zullen zijn. Maar hoe ingrijpend de situatie ook zal zijn, we moeten de toekomst positief tegemoet zien. Want wat kan en zal dit betekenen voor de Vlaamse luisteraar, voor de Vlaamse kijker, voor de Vlaamse lezer? Dat lijkt mij het belangrijkste uitgangspunt.

Hier ligt een zeer grote opportuniteit om nog meer kwaliteit te brengen in het Vlaamse medialandschap. De nieuwe constellatie rond de SBS-zenders is immers vrij uniek. Niet alleen zullen de zenders kunnen genieten van de voordelen van een nieuwe multimediale strategie, ze worden ook gelinkt aan een van de sterkste productiehuisen in Vlaanderen. Deze verankering binnen de Vlaamse context kan een grote uitdaging zijn voor alle andere spelers. Dan denk ik niet alleen aan de grote omroepen VRT en de Vlaamse Media Maatschappij (VMMa), maar eveneens aan de verschillende kleinere zelfstandige productiehuisen die Vlaanderen rijk is. We kunnen ook maar hopen dat zij allemaal van de gelegenheid zullen gebruikmaken om eveneens ambitieuze toekomstplannen te hebben en erover na te denken. Op die manier kan de eerste schok van de nieuwe situatie omgezet worden in een positieve dynamiek.

Collega's, een sterke en kwaliteitsvolle derde speler kan en moet de andere omroepen verplichten hun eigen creatief talent verder te ontwikkelen en te ontplooien, net als het talent dat ook bij de andere productiehuisen aanwezig is. Ik weiger alvast te aanvaarden dat creativiteit een monopolie van Woestijnvis alleen zou zijn. Nu, de verschillende spelers zullen hun strategie en toekomstplannen moeten evalueren.

Wij volgen dit met grote belangstelling, maar hoeven ons, als politici en beleidsmakers, niet zomaar in een zetel te zetten en af te wachten. De overname van de zenders vindt namelijk plaats op een cruciaal moment. We zijn enkele weken verwijderd van het finaliseren van de nieuwe beheersovereenkomst met de openbare omroep. Dat verdient onze bijzondere aandacht. Want het is nu dat we zullen moeten bepalen hoe we de toekomst van de VRT zien, zeker in dit nieuwe gewijzigde landschap. Dit dwingt ons om duidelijke en verantwoordelijke keuzes te maken voor de openbare omroep.

We moeten onszelf dan ook niet verliezen in de grote discussie of De Vijver nu al dan niet groot geworden is door de VRT of omgekeerd, of de VRT haar eigen concurrent heeft grootgebracht of niet. Dat is de discussie van de kip of het ei en dat brengt maar weinig bij. De feiten zijn wat ze zijn, namelijk dat de heer Vandehautte als ondernemer een ambitieuze en risicovolle keuze heeft gemaakt. We moeten dan ook naar de toekomst van de Vlaamse media kijken en naar de rol die de VRT daarin te vervullen heeft. Die rol moet er een zijn van verantwoordelijkheid. Verantwoordelijkheid van de openbare omroep ten opzichte van een leefbare sector, waarin voldoende ruimte wordt gelaten voor private initiatieven, groot of klein.

De overname van SBS door De Vijver zal een nieuw evenwicht met zich meebrengen, waarin niet één, maar twee sterke commerciële spelers samen met de publieke omroep het gros van het televisie- en radiolandschap bekleden. Het is voor Open Vld dan ook van cruciaal belang dat de VRT dit evenwicht niet verstoort. Dat is vandaag, bij de opmaak van de nieuwe beheersovereenkomst, in grote mate onze verantwoordelijkheid. Daarom pleiten wij, liberalen, opnieuw voor een sterke, kwaliteitsvolle en relevante publieke omroep, die zijn enigszins dominante marktpositie durft te laten varen. De focus moet worden gelegd op kwaliteit en bereik, niet op marktaandeel. De VRT moet zich niet per se willen mengen als derde speler tussen het privaat initiatief, maar keuzes maken die haar duidelijk onderscheiden van de rest. Daarbij moet in de eerste plaats nadruk worden gelegd op prioritaire opdrachten, pas in tweede instantie op al de rest.

In dit kader wil ik dan ook het idee van het derde net opnieuw ter discussie te stellen. Want dit lijkt mij op dit moment meer dan ooit overbodig. Is het de taak van de openbare omroep om marktleider te zijn inzake kinderaanbod? Neen, want dat is ze al. Het is haar taak om te voorzien in kwalitatieve en educatieve kinderprogramma's. Daarvoor is geen aparte zender nodig. Als de private initiatieven van hoogstaande kwaliteit zijn, dan kunnen we dit alleen maar toejuichen.

Hetzelfde is waar voor sport. Het derde net zou moeten dienen als schaamlapje voor een uitgebreid sportaanbod. De openbare omroep moet op dat vlak niet de beste te zijn. Wij moeten keuzes maken. Ik durf te pleiten voor een plafond voor de sportuitgaven. En het zou opportuun zijn een belangrijk gedeelte van het sportbudget – bijvoorbeeld een derde – te besteden aan sporten die minder of geen aandacht krijgen.

De keuze voor de financiering van de VRT blijft een belangrijk aandachtspunt. Twee uitgangspunten dienen daarbij centraal te staan. Een: de VRT heeft nood aan voldoende inkomsten om haar openbare omroeptaken kwaliteitsvol te vervullen. Twee: privémiddelen moeten zo veel mogelijk naar de privézendens gaan. Een gezond evenwicht tussen beide uitgangspunten is ontzettend belangrijk. We moeten het aandeel van de VRT in de commerciële inkomstenmarkt tot een minimum beperken. In die optiek moeten we de noodzaak van reclame op de tv-kanalen van de VRT in vraag durven te stellen.

Voorzitter, collega's, het is onze taak te bepalen welke rol de openbare omroep in deze nieuwe context moet vervullen. Ik hoop dan ook dat de minister hierover haar licht zal laten schijnen.

Tot slot wil ik het nog heel even hebben over de eventuele samenwerking tussen de publieke omroep en Woestijnvis na 2012. We vinden het positief dat samenwerking nog steeds mogelijk is, zolang elk productiehuis op gelijke voet wordt behandeld. Het is aan de omroepen om de strategie te bepalen en aan de verschillende productiehuisen om content te leveren. Het is aan ons en aan de bevoegde instanties om erover te waken dat geen onaanvaardbare kartelvormingen tussen welke spelers ook tot stand komen. De grote complexiteit van deze materie kan een niet te onderschatten invloed hebben op de samenwerking. We hopen dan ook dat hier in een constructieve sfeer duidelijkheid kan worden geschapen. Dan komt niemand voor verrassingen te staan, zeker wat betreft de rechtenproblematiek van de VRT. Dan pas kan het medialandschap zich ten volle ontplooien. En dat is in het belang van iedereen, van alle Vlamingen. *(Applaus bij Open VLD, de N-VA en CD&V)*

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, minister, collega's, ik was verrast toen ik vaststelde dat dit onderwerp het voorwerp van een actualiteitsdebat is. De aanleiding van dit debat is natuurlijk de overname van de SBS-zenders door De Vijver, het moederhuis van Woestijnvis. De commentaren van de politici waren overwegend positief. Is daar nu een kentering in gekomen? Men zei onder meer dat het een goede zaak is dat een Vlaamse onderneming de

zenders heeft overgenomen, en als lid van de VB-fractie ben ik het daar natuurlijk mee eens. Minister Lieten zei ook dat sterke spelers voor meer kwaliteit zullen zorgen, wat in het voordeel van de kijker is. De heer Decaluwe zei namens CD&V dat de overname een goede zaak is voor het medialandschap, want dat komt de kwaliteit ten goede en vormt een tegenwicht tegen De Persgroep. Iedereen zei ook dat dit een belangrijke ontwikkeling voor de productiehuisen is.

We weten allemaal dat er kanttekeningen zijn te maken – niet zozeer bij de overname, maar wel over de gevolgen ervan. We kunnen daarover nog maar weinig zeggen. Er is al gesproken en geschreven over de vraag wat u zult doen inzake de reclame-inkomsten van de commerciële zenders. Blijft de koek dezelfde en wordt die dan verdeeld tussen de twee spelers, of komt er een dynamiek op gang en zal de koek groter worden? Leidt de huidige toestand tot mediaconcentratie? Vandaag is het nog altijd de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) en de Belgische mededingingsautoriteit die deze vraag moet beantwoorden. Misschien komt dit debat dus een beetje te vroeg.

Het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering hebben echter wel iets te zeggen over de VRT. De Vlaamse Gemeenschap is de enige aandeelhouder van de openbare omroep. Quo vadis, VRT, in deze nieuwe context?

Dat was ook de teneur in de media. Daar was de vraag: kan de VRT die concurrentie vandaag aan? Dan werd erop gealludeerd dat de VRT niet over print beschikt, en de nieuwe groep die nu het levenslicht heeft gezien wel. Dan heb ik verschillende meningen gehoord, waaronder die van minister Lieten. Zij stelde dat we misschien meer moeten inzetten op het digitale platform voor de VRT. Daar zou de VRT nu voluit moeten gaan. Ik had graag geweten wat de minister daar precies mee bedoelt. Wordt het een uitbreiding van deredactie.be? Dat is deels een online krant. Ik denk dat de krantenuitgevers dat niet zullen toejuichen.

Eigenlijk ben ik van mening dat de vraag of de VRT die concurrentie aankan, een foute vraag is. De VRT moet die concurrentie niet aankunnen. Het is niet de openbare omroep die met commerciële spelers moet gaan concurreren. Ik sta niet alleen met die mening. Ik heb afgelopen zomer, zoals men dat in Antwerpen zegt, een ‘zotte kost’ gedaan en een boekje gekocht van een man die de media enigszins kent. (*Opmerkingen. Gelach*)

Wat schrijft die over de concurrentie in de mediasector? Hij schrijft: “De concurrenten uit de periode-Mary moeten nu concullega’s worden.” Er moet met andere woorden meer samenwerking komen, en de VRT moet als openbare omroep een unieke plaats innemen in dat medialandschap.

Wat moet die unieke plaats zijn, collega’s? Ik denk dat we voluit moeten gaan voor de kerntaken van de VRT, zoals die beschreven staan in het Mediadecreet. De decreetgever is wijs geweest toen de publieke opdracht van de VRT is bepaald. In de commissie Media heb ik ook de indruk dat daar eigenlijk weinig discussie over is. Niemand is, voor zover ik gehoord heb, bereid om die publieke opdracht van de VRT te veranderen. In artikel 6, paragraaf 2, van het Mediadecreet staat nog altijd: “De VRT zorgt voor een kwalitatief hoogstaand aanbod in de sectoren informatie, cultuur, educatie en ontspanning. Prioritair moet de VRT op de kijker en luisteraar gerichte informatie- en cultuurprogramma’s brengen.” Dat lijkt me essentieel als de VRT zich wil onderscheiden in dit snel veranderende medialandschap, met twee grote nieuwe omroepen.

Het is net in die twee domeinen enigszins fout gelopen, collega’s. Daar moeten we eerlijk over zijn. We hebben in de commissie Media meerdere discussies gehad over cruciale fouten die worden gemaakt door de nieuwsredactie, terwijl net daar de VRT het meest performant moet zijn. Een nieuwsdienst moet het paradepaardje van een openbare omroep zijn. Idem dito voor cultuur. Ik lees vandaag in De Standaard dat zelfs de verkorte uitzendingen van de Koningin Elisabethwedstrijd niet meer analoog aan de kijker zullen worden aangeboden. De VRT gaat voor de Elisabethwedstrijd een cross-overprogramma maken. De analoge kijker die

nog iets wil meepikken van de Elisabethwedstrijd kan er met andere woorden een ‘cross over’ maken.

Dat is allemaal zeer prangend en zeer problematisch voor de VRT. Als de VRT nog een toekomst wil hebben in dit steeds wijzigende en boeiende medialandschap, moet ze focussen op haar publieke opdracht. Niets meer en niets minder. Men mag deze nieuwe situatie niet aangrijpen om het speelveld waarin de VRT wordt geacht te opereren uit te breiden, om zo die concurrentie aan te gaan. De kwaliteit moet primeren bij de VRT op de punten die in het decreet aan de VRT zijn toebedeeld. Met een dergelijke manier van werken bij de VRT kunnen we een toekomst garanderen voor een belangrijke en goede openbare omroep. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Minister, het moet gezegd: u bent goed bezig. Terwijl u studies laat uitvoeren en weinig beslissingen neemt, verandert het medialandschap in Vlaanderen drastisch. Ik zou zeggen: doe zo voort en doe vooral niet te veel. Het komt wel goed zonder uw ingrijpen. Ik zeg dat niet alleen, mijn fijne collega van CD&V heeft dat onlangs ook nog gezegd. U mag mij er niet van verdenken dat ik de enige ben die het bedenkt.

Minister, hier staan we dan. De pers brengt veel verhalen over televisie. Ik zal hier geen voorspellingen doen, zoals zoveel collega's. Ik zal mij beperken tot de feiten. De televisieproductiegroep De Vijver, grootgemaakt met belastinggeld, koopt nu de televisiezenders VT4 en VIJFtv-SBS. Indien de Belgische mededingingsautoriteit en de Vlaamse Mediaregulator er geen stokje voor steken, mag De Vijver zich de nieuwe eigenaar van SBS België noemen. Ik begrijp dat die organisaties zich liever bezighouden met het chronometrerende van reclamespotjes, maar als het op echte marktanalyse aankomt, komen ze meestal te laat. Maar goed, hun mening hebben we echt niet nodig.

Gezien het gros van de politici in dit halfroond graag in amusementsprogramma's op televisie komt, zal ik de pret niet bederven en zeg ik: "Gefeliciteerd Woestijnvis." En dat meen ik. Gefeliciteerd waarvoor? Voor het – met geleend geld en een buitenlandse partner – kopen van televisiezenders die jarenlang hebben moeten opboksen tegen de Vlaamse regelgever. De SBS-zenders werden hier jarenlang stiefmoederlijk behandeld omdat ze niet van ons waren. Zelfs geen radiolicentie werd hun gegund. SBS werd zelfs openlijk geschoffeerd door dit parlement en de commissie Media. Nu, na een passage van Woestijnvis en co, zijn jullie blij. Eigen zenders eerst. Het kan verkeren in Vlaanderen. Maar zo eigen zijn ze niet. Het is goed dat SBS in Vlaamse handen is gekomen, althans – ik wel de pret echt niet bederven – voor een klein deel. De Finnen hoesten veel geld op maar dat vergeten we liever even. Iedereen praat over Vlaamse verankering terwijl we buitenlands geld nodig hebben om die zenders Vlaams te laten blijven. VT4 en VIJFtv waren eigenlijk, volgens de perceptie, al Vlaams verankerd. Met Sanoma komt een kapitaalkrachtige buitenlandse speler op de Vlaamse televisiemarkt. Een internationaal persbericht van de Finse mediagroep, dat blijkbaar nogal wat mensen is ontgaan, claimt de aankoop van zenders in Nederland en België.

Ik heb tot nu toe nog geen enkele garantie gehoord dat we wel degelijk meer Vlaamse producties zullen krijgen. Een zendschema bevat 24 uur, je kunt er geen 12 bij toveren. Je krijgt hooguit verschuivingen. Ik noteer ook dat jullie liever de Finnen dan de Duitsers zien komen. In het consortium rond Vandenhaute zijn de Finnen de partij met de diepste zakken, met een omzet van 2,8 miljard euro, het veelvoudige van Vlaamse mediagroepen De Persgroep, Roularta en Corelio. Op termijn kan dat een effect hebben op de machtsverhoudingen. Een kniesoor die daarover valt maar goed, ik gun iedereen zijn perspleziertje. En ja, ik ben blij om de verdere liberalisering van de media en het vrije ondernemerschap, mocht u daaraan twijfelen.

Ik verneem ook: "Hoe meer zenders, hoe meer programma's er nodig zijn en hoe meer creatieve mensen zich kunnen uitleven." Dergelijke uitspraken vind ik een beetje goedkoop,

ze bevestigen het gebrek aan kennis over mediaproductie in de politiek en in de kabinetten. Trek uw subsidieportefeuille maar open want herverdeling, toch een welbekend begrip in bepaalde politieke families, zorgt niet voor overleving. Dezelfde koek moet verdeeld worden op een andere manier. De groei van de reclamemarkt is niet groot genoeg om een volwaardige nieuwe commerciële mediagroep financiële draagkracht te bezorgen in Vlaanderen. Alle cijfers bewijzen dit. Het reclamegeld groeit niet tot in de hemel en een televisieprogramma maken kost hier evenveel als in een groter land, zeker gezien de kwaliteit die we hier kennen, met dat verschil dat het afzetgebied veel kleiner is. We zijn een klein geografisch gebied met veel zenders, goede zenders. De strijd zal dus crossmediaal gevoerd worden: deze zenders zullen elkaar bevechten voor de reclamegelden.

Minister, deze nieuwe situatie is ook een uniek moment waarbij u, als mediaminister, en de Vlaamse Regering het verschil kunnen maken. Dit mag u echt niet voorbij laten gaan. Er wordt opnieuw onderhandeld over een nieuwe beheersovereenkomst van de VRT met de Vlaamse overheid. Het moment is gekomen om een duidelijke streep te trekken onder het huidige mediabeleid en om iets vernieuwends te doen.

Ons voorstel houdt in dat de openbare omroep uitsluitend werkt met middelen van de overheid: geen reclameboodschappen, geen sponsoring op het VRT-scherm en op de VRT-zenders. Laat de private omroepen zichzelf bedruipen met de middelen uit de reclamemarkt. Ik weet wat de kritiek is: “wie zal dat betalen?”. Wel, wees ook eens creatief. Dit is de enige correcte en toekomstgerichte beslissing die u nu kunt nemen.

Ik vraag een volledige decommercialisering van de openbare omroep, maar zet hem niet op droog zaad. Geef voldoende budget. Vraag aan de Reyerslaan hoeveel het exact kost om televisie en radio te maken. Geef de VRT een zuivere overheidsfinanciering en geef extra zuurstof aan de nieuwe commerciële waaronder De Vijver. Verkoop MNM aan de meestbiedende, zorg voor evenwicht in de mediamarkt in Vlaanderen. Dat zijn de beslissingen die u nu moet nemen.

We moeten ook lessen trekken uit het verleden. Bij de VRT is men wakker geschoten: jarenlang geldstromen naar Woestijnvis en amper rechten in de kast. Als eerste reactie werd ‘Man Bijt Hond’ gedumpt: 5 miljoen euro per jaar. Woestijnvis kon zich dankzij de VRT een plaats onder de productiehuisen verwerven, verdiende daar goed geld aan en koopt nu met dat geld SBS.

Het is ook cynisch, want hoewel Wouter Vandenhaute herhaalde dat Woestijnvis openstaat voor verdere samenwerking met de VRT, mag men toch aannemen dat hij in eerste instantie, zeker met zo’n grote internationale mediagroep, van zijn eigen zenders een commercieel succes wil maken. En dan ligt de verhuizing van een aantal programma’s voor de hand, zo niet zou hij een heel slecht mediamens zijn en kan zijn ontslag wellicht aangekondigd worden.

Hoe de VRT dit zal aanpakken interesseert mij mateloos en ik vermoed dat het ook u allen interesseert, want heel veel middelen gaan naar de VRT. Ook Wouter Vandenhaute wil dit weten, want hij gooit de bal terug naar Sandra De Preter. De beslissing ligt bij de VRT en dus moeten wij daarover discussiëren. De timing is belangrijk. We discussiëren nu over de nieuwe beheersovereenkomst. Neem uw tijd. Als dat impliceert dat de nieuwe beheersovereenkomst vertraging kent, dan is dat maar zo. De verandering die nu plaatsgrijpt in het Vlaamse tv-landschap, is een gelegenheid om de positie van de VRT daarin volledig te herdefiniëren.

Wat mij zorgen baart, puur vanuit mediatechnisch standpunt, is dat Vandenhaute zegt dat hij de tijd aan zijn kant heeft omdat hij het contract met de VRT heeft. Dat geeft De Vijver, een rechtstreekse concurrent met heel veel middelen, een vol jaar de tijd om de kat uit de boom te kijken en om ook in de interne keuken van de openbare omroep te kijken hoe die zich wil wapenen tegen een nieuwe concurrent – ‘faut le faire’.

Ik hoop dat men dit aan de Reyerslaan goed genoeg beseft. Daar zegt men dat er zonder Woestijnvis meer ademruimte is voor anderen. Ik hoop het. Als de VRT het spel helemaal fair wil spelen, mag ze niet langer met Woestijnvis werken. Alle nieuwe, jonge en toekomstige ‘woestijnvissen’ in Vlaanderen moeten nu kansen krijgen.

Dit is een uniek moment en de openbare omroep kan nu haar vliegwielfunctie voor Vlaams televisietalent bewijzen, wars van commerciële wetmatigheden die creativiteit en productie sowieso, door de economische eigenheid, onder druk zetten. Ik lees en hoor dat het bovendien voor de openbare omroep ook geen ramp is om een deel van zijn kijkers te verliezen. Bent u het daarmee eens, minister? Ik zou dat graag weten, het is een belangrijk antwoord. Moet de VRT onder de grote marktaandeeldruk staan? U hebt gezegd van niet. Mag het aandeel van de VRT zakken zonder dat hier de gelegenheid wordt benut om te beslissen om minder middelen te geven? Als je een openbare omroep wilt, dan moet je daar maar voor tekenen in marktaandelen en centen, dat is de keuze van de politiek. Als je de verschuiving krijgt – ik wil niet moeilijk doen –, dan krijg je toch wat hier jarenlang werd verdedigd, want dan krijg je nog steeds wat Woestijnvis voor de Vlaming brengt, maar op een ander kanaal. Wat is het probleem dan nog?

Je kunt niet met een meetlat bepalen hoeveel kijkers een zender moet of mag halen, maar de openbare omroep moet zich herbronnen, weg van commerciële denkpatronen, weg van een economisch geheel. Het moet volledig nieuw zijn en volwaardig gesteund vanuit dit huis, door de meerderheid en de oppositie.

Een commercieel mediabedrijf heeft meer dan louter inhoudelijke redenen om televisiezenders over te nemen en heeft advertenties nodig. Als je alles in één hand hebt, weekbladen, kranten en televisiezenders in één holding, kun je de adverteerder een interessanter pakket aanbieden, met reclame op tv, in de bladen en misschien zelfs op de radio.

Collega's, uiteindelijk is dit geen slecht nieuws voor de Vlaamse mediawereld, haar adverteerders en haar kijkers. Leve de concurrentie en leve de situatie van de VRT! Een openbare omroep heeft andere opdrachten dan de reclameverkoopers die programma's rond de publiciteit maken.

De Woestijnvisser gaan wasproducten combineren met bijtende honden. De VRT moet de Woestijnvisser de oren wassen op het vlak van programmakwaliteit en dat is de verantwoordelijkheid van het beleid. (*Applaus bij LDD*)

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Voorzitter, minister, collega's, ik begin met een citaat: “Een van de kantelmomenten in de Vlaamse audiovisuele sector wordt in 2011 zeker de verdere bedrijfsontwikkeling van het productiehuis Woestijnvis en diens holding De Vijver.” Dit citaat staat op bladzijde 286 van het boek “Live or let die. Is er nog een toekomst voor de openbare omroep?”.

Collega's, het stond in de sterren geschreven. Dit boek is intussen nagenoeg uitverkocht. (*Opmerkingen*)

De voorzitter: Mijnheer Decaluwe, er is een duidelijke vraag van het parlement. Wie is de auteur van dat boek?

De heer Carl Decaluwe: Die staat voor u. Er is nog een beperkt aantal exemplaren, mijnheer Van Mechelen.

Sinds de oprichting van VT4 midden jaren 90 is deze televisiezender voor de derde keer van eigenaar veranderd. Eerst was er SBS Broadcasting, later het Duitse televisieconcern ProSieben en nu wordt de omroep overgenomen door de groep De Vijver-Corelio-Sanoma. De derde overname is wellicht de meest spectaculaire. Als mediawatcher kan ik zeggen dat

dit na 1 februari 1989, de opstart van de commerciële omroep vtm, de grootste omwenteling is in het toch wel kleine Vlaamse unieke media-ecosysteem.

Belangrijk is ook dat het een kleine triomf is voor het Vlaamse entrepreneurschap, met enige hulp ook wel van de Finnen van Sanoma. Het is een zeer goede zaak dat VT4 nu een Vlaamse commerciële zender is geworden omdat er nu langs Vlaamse kant een volleurde concurrentie kan komen tussen de verschillende private spelers. En ook omdat het nu een volwaardige Vlaamse mededinger betreft, een speler die alle media beheert en gewicht in de schaal kan leggen tegenover De Persgroep/Roularta, want het gaat om Corelio, Sanoma en Woestijnvis.

Nog een goede zaak is het feit dat de aangescherpte concurrentie bij de private spelers steevast de kwaliteit van het televisieaanbod verder ten goede komt. Ook voor de Vlaamse productiehuisen is het een goede zaak, want zij kunnen een boost verwachten. Bovendien hoop ik dat het een extra stimulans zal zijn voor het diverse talrijke jonge talent in Vlaanderen op het vlak van film en media.

De overname is vrij uniek in de mediageschiedenis. Een productiehuis dat grootgebracht werd met uitsluitend overheidsgeld van een publieke omroep wordt waarschijnlijk een van de belangrijkste concurrenten van datzelfde overheidsbedrijf. De vraag vanuit de overheid is of dat goed en behoorlijk bestuur is. De overname is ook des te uitdagender. Het is immers de eerste keer in Vlaanderen dat één groep niet alleen een televisiezender en een productiehuis heeft, met een stevige poot in de geschreven pers, maar ook eigenaar is van belangrijke sportevenementen. De groep heeft last but not least ook belangrijke sportrechten in zijn portefeuille. Het is de eerste keer dat die combinatie tot stand is gekomen in het Vlaamse medialandschap.

Er zijn dus veel redenen voor hoerageroep op alle banken. Maar ik denk dat er ook een aantal belangrijke uitdagingen zijn, en misschien ook zelfs een aantal provocaties. Als overheid moeten we hieruit ook onze lessen willen trekken. Het is heel voorbarig om nu al te voorspellen wat er zal gebeuren en meteen te handelen. Dat zou ondoordacht en vroegtijdig zijn.

Collega's, ik wil deze toch wel belangrijke mediadeal vanuit drie invalshoeken belichten, vanuit de Vlaamse televisiekijker, vanuit het beleid en vanuit de VRT zelf.

Voor de kijker wijzigt er op het eerste gezicht niets. Normaliter zou de toegenomen Vlaamse concurrentie het kwaliteitsniveau van de programma's verder moeten verhogen. In vergelijking met het buitenland was de kwaliteit van de Vlaamse commerciële zenders vandaag al hoog. Hopelijk kan die dan nog verhogen.

De grotere Vlaamse focus, samen met de wetenschap dat fictie van eigen bodem heel goed scoort – wat elke zender en de voorbije jaren zeker VT4 goed hebben begrepen –, zouden op het inhoudelijke vlak een en ander versneld kunnen doen bewegen. Meer dan ooit zal de lokale content belangrijk zijn. VT4 was trouwens deze weg ook al op een succesvolle manier ingeslagen. In het belang van de kijker komt er niet alleen een belangrijke kwaliteitsstijging, maar ook meer programmaversiteit.

Het is geweten dat veel Vlaamse televisiekijkers zeer trouw zijn aan een zender en heel moeilijk hun kijkgedrag veranderen. Anderen doen dat dan weer wel. Zolang er een open net beschikbaar blijft in Vlaanderen is er voor mij geen probleem. Het productiehuis Woestijnvis had en heeft op de Vlaamse openbare omroep een aantal kijkcijferkleppers. Het kijkerprofiel van veel typische Woestijnvisprogramma's leunt aan bij de hoger opgeleide Vlamingen, vaak van het mannelijk geslacht. Die vinden bij Woestijnvis hun gading. Deze kijkersgroep heeft als kapitaalkrachtigere groep een hoge consumeercapaciteit. Het zijn hogeropgeleiden, met een groter inkomen. Dat is interessant voor de adverteerders, die hen alsnog niet konden bereiken vanwege het reclameverbod op de VRT. Misschien opent dit nieuwe mogelijkheden. Het is een retorische vraag of de kijkers wijzigingen in de advertentiemarkt teweeg zullen brengen.

Misschien loopt de vergelijking mank, maar zoals de overlopers in de politiek hun stemmen meenemen, zou het wel eens kunnen dat Woestijnvis ook een belangrijk deel van haar kijkers zal meenemen. Al is het maar een deel ervan, dit effect zal er sowieso zijn.

En dan de kijk vanuit het beleid. Minister, verschillende collega's van zowel de meerderheid als de oppositie hebben het al benadrukt, u kunt door deze nieuwe deal niet zomaar overgaan tot de orde van de dag. Meer dan ooit moeten er echte keuzes worden gemaakt. Keuzes vanuit een doordachte visie, een visie die rekening houdt met deze recente ontwikkeling en met wat nog zal komen.

Voor het algemeen belang is het belangrijk de juiste richting voor de VRT aan te geven: een transparantere werking met een goed beheer, zeker in relatie tot productiehuisen. De sleutels van de toekomst voor de VRT en voor de kijker, zijn ongetwijfeld de garantie van het open net, de rechtenkwestie en dit in combinatie met een kwalitatief aanbod van lokale content.

Daarom pleit ik met aandrang voor een uitbreiding van de evenementenlijst van wat allemaal kan op open net. Collega's hebben al verwezen naar de Koningin Elisabethwedstrijd, wieleren voetbalwedstrijden. Het Europees Hof heeft belangrijke uitspraken gedaan en die geven ons een hefboom om de evenementenlijst uit te breiden in het belang van de Vlaamse cultuur.

Ook moet er misschien worden nagedacht om meer tijd te nemen voor de onderhandelingen over een nieuwe beheersovereenkomst. Ik stel u de vraag, minister, u moet er zelfs niet op antwoorden.

Dit is een grote schok in het medialandschap, en ik voorspel een nieuwe grote schok in juni. De blitzkrieg van de VRT van gisteren was te emotioneel. Ik betreur dat.

De premature fase na deze toch wel belangrijke overname, was nog niet voorbij. Men had misschien moeten wachten, want de hond uit Man bijt hond zou wel eens nijdig kunnen terugbijten.

De vraag is of men niet beter wat temporeert met de lopende beheersovereenkomst en rustig afwacht wat er zal gebeuren. Ik geef een voorbeeld. De uitgevoerde marktbevraging in aanloop naar de onderhandelingen is voorbijgestreefd. Corelio zal wellicht geen vragende partij meer zijn voor beelden van de VRT voor haar websites om die eventueel te commercialiseren. Het 'syndicationverhaal' zal een andere invulling krijgen.

Het beleid moet hier lessen uit trekken en een kader creëren om mogelijke kartelvorming tegen te gaan. We moeten vermijden om in situatie van twee tegen een te komen.

Het laatste luik gaat over de Vlaamse publieke omroep. Voor de VRT zijn er door de overname opportuniteiten maar ook uitdagingen. Het staat immers buiten kijf dat dit effecten zal hebben op de structuur van onze publieke omroep. De overname van VT4 en VIJFtv is een belangrijk kantelmoment om de mensen van binnen de omroep te herwaarderen en de onnodige consultancy en marketingtussenschakels in het creatieve proces naar nieuwe programma's weg te laten.

De VRT mag echter zeker niet mee ijveren in de commerciële ratrace tussen vtm en VT4. De omroep moet zich focussen op haar kernactiviteit en haar publieke opdracht, zoals vervat in het Mediadecreet. Als dat ertoe zal leiden dat bepaalde evenementen niet meer op de openbare omroep te zien zullen zijn maar op het open net van een commerciële omroep, dan zou ik zeggen 'So what?'.

Er moet me nog iets van het hart, en ik kijk naar de voorzitter. We hebben vanuit ons parlementair initiatiefrecht al vaak initiatieven genomen, zoals bij de Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel (BAM). Samen met collega Verstrepen en anderen, heb ik dat destijds ook gedaan voor de zogenaamde exclusiviteitscontracten van Woestijnvis. Voorzitter, het grootste geheim tot op vandaag, namelijk de kostprijs die contractueel was vastgelegd, is door de VRT nu zelf naar buiten gebracht. We mochten het nooit weten. 5 miljoen euro kostte het. Men liet zelfs uitschijnen dat het te duur was. Als we er hier opmerkingen over

maakten, verweet men ons dat we de VRT aan het bashen waren. Ik stel vast dat het duo Aimé Van Hecke-Tony Mary het parlement jarenlang heeft voorgelogen. Ik denk dat dat hier nu toch eens mag worden rechtgezet.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Voor de duidelijkheid: vraagt u nu als lid van de meerderheid om de periode van de besprekingen over de beheersovereenkomst en de procedure in de commissie met de hoorzittingen opnieuw aan te passen en dus af te wijken van het tijdschema?

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer Verstrepen, ik stel vast dat er vanaf 1 januari 2012 een nieuwe beheersovereenkomst moet zijn. Normaliter probeert men alles af te ronden tegen eind mei of begin juni. Omdat er nog een aantal mediaschokken op komst zijn, moeten we misschien rustig het stof laten neer dwarrelen en in het belang van de openbare omroep rustig de tijd nemen om de nodige initiatieven te kunnen nemen. Een beetje temporiseren zou misschien op zijn plaats zijn.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: De vraag is natuurlijk wat temporiseren is. Ga je wachten met het afsluiten van een beheersovereenkomst en de openbare omroep in de onzekerheid laten tot het eind van dit jaar? Ik weet niet of dat wenselijk is.

Ik herinner me dat in dit parlement de afspraak was gemaakt dat er resoluties zouden worden ingediend tegen Pasen. Ik stel vast dat er geen meerderheidsresolutie is. Zou het temporiseren in het onderhandelen van een beheersovereenkomst niet eerder te maken hebben met het feit de meerderheid het niet eens wordt over de richting die ze de VRT uit wil sturen?

De heer Carl Decaluwe: Met dat laatste heeft het niets te maken, maar wel met een bekommernis om de openbare omroep. Ik herhaal het nog eens dat er nog grote schokken op komst zijn. Men moet rustig nagaan wat er op komst kan zijn zodat men zich kan wapenen. Ik laat me niet vastpinnen op een timing: rustig nadenken en niet emotioneel reageren, in het belang van de openbare omroep.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Mijnheer Decaluwe, ik heb begrip voor uw vraag om te 'overzomeren'. Niet al uw collega's zijn daartoe bereid, bijvoorbeeld uw collega Van Rompuy is daartoe minder geneigd.

Het is van het grootste belang dat de openbare omroep zeer snel duidelijkheid krijgt over zijn opdracht en ruimte. We kunnen misschien wel wachten tot er nog eventuele schokken komen, maar we kunnen zo wel blijven wachten. Intussen heeft die openbare omroep nog altijd zijn specifieke taak. Ik vind dat hij zeer snel moet weten waar hij aan toe is en waar hij zich moet aan houden.

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer Tommelein, ik heb er al voor gepleit dat de VRT zich nu meer dan ooit moet concentreren op haar kerntaken. We zeggen dat al jaren, en ik zeg nog altijd hetzelfde. Het is niet de bedoeling dat de VRT in concurrentie gaat met de private aandeelhouders inzake marktaandeelen en kijkcijfers. Dat is geen opdracht noch prioriteit van de VRT.

Transparantie zal hoe dan ook het sleutelwoord blijven. Als de VRT nu voorwaarden oplegt aan Woestijnvis rond de band met De Vijver, dan moet de VRT zelf dezelfde voorwaarden vervullen als ze deals afsluit met andere productiehuisen. Dat geldt meer dan ooit.

De gemaakte keuzes zullen misschien resulteren in een herverdeling van de marktaandeelen. De VRT zal misschien van de huidige 46 procent zakken naar 32 à 30; de commerciële zenders zullen elk rond de 30 procent schommelen. Wat is het probleem dan? Als het geld van grote sportevenementen vrijkomt, kan de VRT in minder populaire sporten investeren.

Wie zegt dat men dan slecht bezig is, is niet goed bezig. Ik ben ervan overtuigd dat we boeiende mediatijden tegemoet gaan.

De Vlaamse overheid, minister, moet waken over het Vlaamse subtiële media-ecosysteem, met respect voor alle spelers, en met genegenheid voor onze publieke omroep. *(Applaus bij CD&V, van de heer Marc Hendrickx en van de heer Bart Caron)*

De voorzitter: De heer D'Hulster heeft het woord.

De heer Steve D'Hulster: Ministers, voorzitter, collega's, zoals u wellicht allemaal weet, is mijn goede collega Philippe De Coene op het vlak van mediabeleid de Johan Cruijff van de sp.a-fractie. De heer De Coene kan hier jammer genoeg niet zijn wegens gezondheidsredenen. Het is bijna onmogelijk om Johan Cruijff te vervangen, toch wil ik met deze invalbeurt toch graag de krachtlijnen van het sp.a-standpunt overbrengen.

Collega's, ik maak deel uit van de Woestijnvisgeneratie. Op televisievlak ben ik opgegroeid met de vruchten die zijn voortgekomen uit de samenwerking tussen de VRT en Woestijnvis: Man bijt hond, In de gloria, De Parelvisiers, Het Eiland, Van Vlees en Bloed, De Ronde en ga zo maar door. Die samenwerking heeft gedurende vele jaren aan de lopende band successen opgeleverd, zowel op het vlak van kijkcijfers als op het vlak van creativiteit. Toen duidelijk werd dat aan die samenwerking een eind zou komen, was mijn eerste reactie als tv-kijker het best te omschrijven als "dameendjenie" – ik probeer mijn tekst een beetje aan te passen aan de West-Vlamingen in het halfroond. *(Rumoer. Gelach)*

Het Vlaamse medialandschap is door de gebeurtenissen van de afgelopen dagen grondig door elkaar geschud. Die nieuwe situatie hoeft ons geen angst in te boezemen. Integendeel, ze biedt net enorme kansen. Wie liefheeft, moet ook los kunnen laten. De VRT en Woestijnvis hebben elkaar het afgelopen decennium liefgehad. Ze hebben elkaar groot gemaakt. Nu kan die laatste partner op eigen benen staan.

Natuurlijk betekent dat een aderlating aan talent en creativiteit, maar het is net die aderlating die plaats maakt voor nieuw bloed. De VRT kan nu volop kiezen voor nieuw talent, om te beginnen door te investeren in de mensen van het eigen huis maar ook door wat meer aan polygamie te gaan doen op vlak van tv-programma's. Er komt nu 18 miljoen euro vrij die vroeger uitsluitend waren voorzien voor Woestijnvis. Er zijn heel wat creatieve en goede productiehuisen in Vlaanderen. Dat zorgt voor meer ademruimte en voor meer kansen voor hen. Die concurrentie zal de creativiteit ten goede komen, en daar is de Vlaamse kijker alleen maar bij gebaat.

Collega's, angst is altijd een slechte raadgever. In dit geval is dat zeker zo. Het is belangrijk dat de VRT vooral niet in de touwen gaat hangen, maar zich offensief opstelt ten aanzien van deze nieuwe uitdagingen. De manier waarop de VRT en haar CEO Sandra De Preter de afgelopen dagen hebben gereageerd, is in elk geval zeer hoopgevend. Vlaanderen heeft een sterke VRT nodig, een VRT die vertrekt vanuit haar eigen troeven, die programma's kan aanbieden met een hoge kwaliteit en een groot bereik, die de lat hoog kan blijven leggen op het vlak nieuws en, voor diegenen die geen France 2 hebben, sport, die blijft kiezen voor een divers en reclamevrij aanbod voor jong en oud en die een kweekvijver blijft om talent te laten ontbolsteren en daar ook de tijd voor te geven. Het is belangrijk om dit in een degelijke beheersovereenkomst te vertalen.

Maar de overname van SBS door De Vijver creëert ook opportuniteiten in de commerciële hoek. Naast de openbare omroep krijg je nu twee grote blokken. Ook daar kan een extra impuls ontstaan. Want laat ons niet vergeten dat de afgelopen jaren ook VMMA heel wat kwalitatieve producten heeft afgeleverd en dat ook daar heel wat creatief talent zit dat geprikkeld kan worden door deze nieuwe evolutie.

Collega's, het is in elk geval ook een goede zaak dat SBS door de overname gedeeltelijk in Vlaamse handen is gekomen waarvan we bovendien weten dat die de nodige garanties kunnen bieden op een kwaliteitsvol aanbod.

Minster, collega's, het zal te maken hebben met het feit dat ik zelf volop in de kleuters zit, maar het gewijzigde medialandschap heeft iets weg van 'Finding Nemo'. Woestijnvis heeft de veilige bokaal van de VRT verlaten en heeft resoluut gekozen voor de open zee. Woestijnvis zal moeten wennen aan die nieuwe habitat. De VRT moet nu op zoek naar nieuwe creatieve vissen om haar bokaal mee te vullen en moet vooral vermijden dat er kwallen in komen. Dat is voor beide actoren een enorme uitdaging. Maar sp.a is ervan overtuigd dat we door resoluut te kiezen voor een offensieve openbare omroep, die blijft gaan voor kwaliteit en creatief talent, de Vlaamse kijker een beter televisieaanbod kunnen bieden, en dat is uiteindelijk waar het om gaat. *(Applaus bij de meerderheid en van de heer Bart Caron)*

De heer Wim Wienen: Mijnheer D'Hulster, ik dank u hartelijk voor uw uiteenzetting, maar die was bij momenten nogal wollig, vond ik. Ze doet me een beetje denken aan de CVP van vroeger, maar dat zal ik u zeker niet verwijten. U hebt enkele keren gezegd dat de VRT offensief moet zijn en offensief de uitdagingen moet aangaan. Maar wat verstaat de sp.a-fractie daaronder? Ik merk dat in dit halfrond ondertussen Open Vld ervan overtuigd is dat in dit nieuwe medialandschap de VRT zich moet beperken tot zijn kerntaken zoals beschreven in de publieke opdracht in het decreet. Ook CD&V heeft dat gezegd en ook ikzelf heb dat op de tribune meegedeeld. Is ook sp.a de mening toegedaan dat de VRT, wil ze nog een taak en een rol te spelen hebben in dat medialandschap, zich moet focussen op de kerntaken zoals vervat in het decreet?

De heer Steve D'Hulster: Mijnheer Wienen, het lijkt me evident dat de VRT in dit nieuwe landschap haar rol opnieuw zal moeten vinden en op zoek moet gaan naar een nieuwe rol binnen dat evenwicht. Ik denk dat ik in mijn uiteenzetting duidelijk ben geweest over het feit dat de VRT sterk moet zijn, ten eerste in het blijven zorgen voor een kwaliteitsvol aanbod door te blijven investeren in nieuw talent. Dat kan ze nu volop doen omdat de bokaal deels is leeggelopen. Ze moet ook sterk blijven in de dingen waar ze nu al sterk in is, namelijk nieuws, sport en een aantal zaken die u net hebt opgesomd.

Ik ben wat minder concreet. Ik vind het logisch dat iemand die slechts ad interim als mediaspecialist optreedt zich enigszins bescheiden opstelt. Ik denk dat minister Lieten de rest van de hier gestelde vragen met plezier zal beantwoorden.

De heer Carl Decaluwe: Eerst en vooral wil ik mijn appreciatie voor de heer D'Hulster uitdrukken. Het is niet zo evident hier zo maar in te vallen. Zijn laatste woorden hebben me echter verontrust. Ik denk dat hij de betekenis van het woord 'offensief' ondertussen al deels heeft verduidelijkt. Hiermee heeft hij me al wat gerustgesteld.

De VRT moet natuurlijk sterk zijn. Het lijkt me echter belangrijk dat de VRT niet aan een toekomstige rat race tussen de commerciële zenders zal deelnemen. De VRT zal met haar kernopdrachten het verschil moeten maken. Ze zal meer dan ooit in informatie, nieuws en duiding moeten investeren. Dit lijkt me een duidelijke basisboodschap. Indien dit de vertaling van het offensief is, denk ik dat de heer D'Hulster en ikzelf perfect op dezelfde lijn zitten.

De heer Jurgen Verstrepen: Ik zou voor de duidelijkheid de heer D'Hulster nog om een kleine toelichting willen vragen. Daarnet heeft hij verklaard dat hij erop rekent dat de VRT nieuw talent zal aanboren. Ik link dit meteen met de budgetten. Indien het budget van 5 miljoen euro voor Man bijt hond wordt vrijgemaakt, kan dat geld worden besteed om andere productiehuisen te bedienen of om meer creativiteit te creëren. De VRT heeft eigenlijk ook verklaard intern te willen produceren.

Mijnheer D'Hulster, ik vind dat het helder moet verlopen. Pleit u ervoor Woestijnvis naar de commerciële markt te laten vertrekken en de budgetten die dan vrijkomen, ongeveer 18 miljoen euro, te besteden? Is dat de visie van uw fractie?

De heer Steve D'Hulster: Ik denk dat we vooral in eigen talent moeten investeren. De VRT kan voor eigen producties naar meer spelers trekken.

De heer Jurgen Verstrepen: Dat heeft natuurlijk financiële implicaties. We kunnen de VRT moeilijk zeggen dat ze nu alles zelf moet betalen en met dezelfde financiële middelen naar andere partners moet stappen. Koken kost geld. Indien de deal met Woestijnvis wordt stopgezet, komt een budget vrij. Is het de bedoeling dat budget bij andere productiehuzen te gebruiken? Dat is mijn vraag.

De heer Steve D'Hulster: Ja.

De heer Bart Tommelein: Ik zal proberen geen lastige vragen te stellen. Ik waardeer de manier waarop de heer D'Hulster de Johan Cruijff van de sp.a moet vervangen. Ik vind hem eigenlijk meer lijken op Ronaldo, iets eigentijds.

Mijnheer D'Hulster, u hebt daarnet de notie van een reclamevrije omroep naar voren geschoven. Betekent dit dat uw fractie of uzelf vinden dat de VRT, zeker wat de televisie-uitzendingen betreft, beter reclamevrij zou zijn? Het is natuurlijk mogelijk dat ik het verkeerd heb begrepen.

De heer Steve D'Hulster: VRT moet haar sterktes uitspelen. Ik bedoel hiermee dat de VRT van haar eigen sterke kanten moet vertrekken. Het is een ongelooflijke troef dat de VRT een aanbod kan ontwikkelen dat niet door reclameboodschappen wordt onderbroken.

De heer Carl Decaluwe: Ik wil misverstanden vermijden. Voor zover ik weet, wordt op de VRT niets voor reclame onderbroken. De openbare omroep is immers reclamevrij. Er is geen reclame op de openbare omroep en dat moet ook zo blijven.

In de nieuwe driehoek tussen de twee belangrijke spelers en de openbare omroep zal de openbare omroep op een nog subtielere manier met de commerciële inkomsten moeten omgaan. We kunnen die inkomsten niet zo maar wegdenken. Er is immers geen overheidsgeld om dit te compenseren. Het is niet de bedoeling de VRT dood te knijpen. Het lijkt me belangrijker dan ook om bepaalde commerciële inkomsten in de beheersovereenkomst te specificeren en te plafonneren. Voor de VRT zou het goed zijn te weten wat kan en niet kan. Dit zou ook een goede zaak zijn voor de commerciële markt waaraan de VRT zich moet verwachten. Dit zou in het nieuwe Vlaamse medialandschap een belangrijke boodschap zijn. We mogen de VRT niet zo maar op allerlei vlakken commerciële inkomsten laten binnenhalen alsof alles mogelijk is. Dit lijkt me met het oog op de toekomstige Pax Media een van de sleutels in de discussie over het behoud van het subtiële Vlaamse medialandschap.

De heer Jurgen Verstrepen: Ik vind de discussie over de richting zeer boeiend, maar wat is het nu: decommercialiseren we de openbare omroep of niet? Er bestaat al lang een plafond. Dat werd gewoon regelmatig creatief omzeild. Als men het heeft over onderbrekingen, neem ik aan dat het gaat over de sponsormededelingen, die niet in de programma's zelf vallen. Dat is ook verdoken reclame. Ik hoor hier nu twee betogen in de meerderheid. Bij sp.a wordt gepleit voor decommercialisering, wat ik toejuich, terwijl men bij CD&V de commercie verdedigt. De verwarring wordt dus gewoon groter.

De heer Wim Wienen: De heer Decaluwe stelt dat de VRT reclamevrij is, maar de facto is ze dat natuurlijk niet, omdat er inderdaad sprake is van sponsoradvertenties. Ik vind dat we in het kader van de nieuwe beheersovereenkomst de denkoefening moeten aangaan van het écht reclamevrij maken van het geheel als het gaat over televisie. We hebben dat idee eens horen opperen tijdens de hoorzittingen over de nieuwe beheersovereenkomst. Ik deel de mening van de heer Verstrepen niet. Hij wil de VRT volledig reclamevrij maken, terwijl ik nog altijd vind

dat reclame op de radio moet worden toegelaten. Anders komen adverteerders niet meer aan bod op de radio. De VRT heeft momenteel immers nog steeds de meeste radiozenders. Het daadwerkelijk reclamevrij maken van de televisie, de sponsordeals inbegrepen, lijkt me echter wel wat.

De heer Carl Decaluwe: Een aantal leden creëren ongelooflijk veel verwarring. Er is een onderscheid tussen reclame, sponsoring, boodschappen van algemeen nut, product placement enzovoort. Er is een plafond voor radioreclame. Op televisie is reclame uit den boze. We pleiten gewoon voor een goed kader voor de commerciële inkomsten van de VRT. Nogmaals, de CD&V-fractie wil de VRT niet doodknippen, maar het is belangrijk dat we een duidelijk kader aangeven, zodat men bijvoorbeeld weet wat bij boodschappen van algemeen nut kan en voor welk bedrag. Nu bestaat dat al, maar niet voor alles. We pleiten voor een duidelijker kader, dat zeer belangrijk zal zijn in het toekomstige medialandschap. Ik heb echter de indruk dat iedereen hier wat verwarring aan het creëren is. Commerciële inkomsten – hoe men die ook noemt, collega's van de oppositie – zullen noodzakelijk blijven voor de VRT. Wie pleit voor het afschaffen ervan en niet de moed heeft de dotatie met 10, 20, 30, 40, 50 miljoen euro te verhogen, is de openbare omroep op een zeer subtiel manier aan het vermoorden. Dat willen wij niet.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Dat was eigenlijk ook mijn bevinding bij de discussie die zich zo langzamerhand aan het ontwikkelen was. Mijnheer D'Hulster, laat u vooral niet vangen in dit soort debatten. Er zijn immers geheime gangen en vallen ingebouwd. Laten we duidelijk zijn: het kan dat mensen tegen reclame op de VRT zijn. Mij om het even, maar dan moet dat worden gecompenseerd door de dotatie op te trekken, zoals de heer Decaluwe zegt. Daar gaat het over. Het gaat morgen echt over de vraag welke VRT we willen en met welk geld we die zullen betalen. Voor ons zal er zeker geen sprake zijn van een verlaagde dotatie. Integendeel, die moet behoorlijk groot blijven om kwaliteitsvolle programma's te kunnen maken. De kwestie van de reclame komt neer op de vraag wie de veerman betaalt. Wie betaalt er voor het overgangsbewijs om van de linkeroever naar de rechteroever van de rivier te varen? Dat is het enige waarover het echt gaat. Laat u niet verstrikken in dat soort discussies. Ga voor een sterke openbare omroep, gefinancierd door een duaal model. Wil men dat niet, dan is de rekening gekend.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: Het zou de VRT echt enorm schaden, mochten we de omroep nu ongeveer 20 à 25 procent van haar middelen ontnemen. Daarover gaat het immers. Dat zou gebeuren op een ogenblik waarop ze zou moeten concurreren en investeren in kwaliteit. Dat hoor ik toch overal. Televisie is nu eenmaal duur. Dan zou men de VRT in de beheersovereenkomst maar eventjes een kwart van haar middelen afnemen. Ik heb hier wekenlange discussies gehoord over de besparingsoperatie. Op een budget van in totaal ongeveer 500 miljoen euro ging dat over ongeveer 10 procent. Als men daar nu nog eens 20 à 25 procent van wil afnemen, dan is dat dodelijk.

De commerciële zenders weten waaraan ze beginnen. Die wetgeving bestaat. Er is sponsoring op de openbare omroep. Er is reclame op de radio. Iedereen weet dat. Diegenen die nu instappen in VT4 – Sanoma, Woestijnvis en Corelio –, weten dat dit het financieringsmodel is waar ze zijn ingestapt.

Maar nu, om hun meer kansen te geven, de openbare omroep zijn reclamemiddelen ontnemen en hen in een saneringsoperatie dwingen op een ogenblik dat ze een groeiscenario moeten ontwikkelen?

In 1998 is hier kamerbreed een resolutie goedgekeurd – onder andere Kris Van Dijck, Carl Decaluwé, Dirk Van Mechelen waren er toen ook al – om de openbare omroep reclamevrij te maken. Bert De Graeve heeft mij toen gezegd dat als dat zou worden doorgevoerd, hij de

VRT niet kon heropstarten, omdat hij het geld van de reclame op de radio zeker nodig had om de openbare omroep te kunnen herfinancieren. Gelukkig zijn we daar toen niet op ingegaan. Die resolutie is nooit uitgevoerd, en ik ben daar nog altijd fier op. *(Gelach)*

Ik zie hier nu een nieuw debat ontstaan in die richting. Dat is de grootste fout die men zou kunnen maken.

Collega's, heb toch eens wat vertrouwen. De discussie die we nu horen, werd ook gevoerd bij de opkomst van vtm. Dat heeft een aantal jaren geduurd. De VRT heeft zich toen moeten herpositioneren, maar ze is daar toen in geslaagd. Waarom zou ze daar nu ook niet in slagen? Creatief talent is niet het monopolie van één productiehuis. Een aantal productiehuisen waren zeer gefrustreerd omdat zij niet konden ontwikkelen en groeien doordat zij die exclusiviteitscontracten niet hadden. Misschien kunnen zij nu nieuwe mogelijkheden creëren.

De openbare omroep heeft bovendien vijftig jaar ervaring. Daar zit enorm veel talent in eigen huis, dat meer mogelijkheden en kansen krijgt. Maar dat hangt natuurlijk af van het management. Laten we als parlement niet de fout maken die in het verleden is gemaakt, namelijk dat wij hier gaan zeggen welk soort programma's er moet worden gemaakt en hoe de VRT zich moet positioneren. Het parlement moet het mission statement en de middelen bepalen; de raad van bestuur en het management van de VRT moeten dat invullen. Laat ons de rollen niet omkeren.

De heer Bart Tommelein: Collega's, ik heb er zeker niet voor gepleit om de reclame te verminderen of om de inkomsten van de VRT aan te pakken. Er moet een evenwicht zijn. Wij moeten ervoor zorgen dat de openbare omroep met voldoende middelen zijn opdracht kan uitvoeren. De private middelen moeten maximaal naar de private initiatieven gaan. Je moet natuurlijk wel duidelijkheid scheppen in hoever de VRT kan gaan. En laat ons een onderscheid maken, mijnheer Van Rompuy, tussen radioreclame en tv-reclame. De VRT heeft momenteel een vrij dominant marktaandeel in radio. Tv-reclame is nog iets anders.

U spreekt over vijftig jaar ervaring, maar er zijn ook crossmediale activiteiten. Die markt is zich aan het ontwikkelen. Het zijn op dit moment niet meer louter tv- of radio-omroepen, maar groepen die op verschillende kanalen spelen en dus crossmediaal inkomsten binnenhalen. Ook dat moet je in ogenschouw nemen. Daarom pleit ik er, in tegenstelling tot de heer Decaluwe, voor om niet te treuzelen met die beheersovereenkomst, maar aan de VRT heel duidelijk te zeggen waar ze moeten eindigen.

De heer Jurgen Verstrepen: Collega's, ik heb duidelijk niet gepleit voor minder middelen. Ik heb gepleit voor wat zich internationaal doorzet bij de openbare omroep en de commerciële zenders. Wij bezoeken met veel enthousiasme de BBC, die volledig reclamevrij is, en praten daar over de financieringsmodules. Maar als het over de VRT gaat, zegt men dat die reclame nodig heeft.

Ik durf te wedden dat, als je voor een zuivere financiering kiest, je meer mogelijkheden creëert op de Vlaamse markt. Als de commerciële meer koek krijgen en de openbare omroep krijgt een vast, duidelijk omschreven budget om zijn kwaliteit te laten maken, creëer je een veel stabielere markt.

De afgelopen jaren werd hier dikwijls gepleit tegen de commercialiseringsdrift van de openbare omroep, tegen de knipperlichtenprocedure en tegen het misbruik van de reclame. Maar wat blijkt nu? Er komt nu een Vlaamse speler, en nu zegt men dat de VRT reclamegeld uit de markt moet blijven halen. Als die nieuwe speler faalt, dan is de verantwoordelijkheid duidelijk: die ligt in dit huis.

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Mijnheer Verstrepen, u hebt daarnet op de tribune gezegd dat de VRT niet op droog zaad mag worden gezet. U pleit er ook voor de reclame af te schaffen op de

VRT. Pleit u dan voor meer middelen voor de VRT, voor een verhoging van de dotatie? Ik dacht dat u in de commissie voortdurend tegen die verhoging pleit? Wat wilt u eigenlijk?

De heer Jurgen Verstrepen: Nogmaals, ik vind dat je geen verstoppertje moet spelen met die tweeslachtigheid in de politiek over de dotatie en de budgettering van de openbare omroep. Ik moet er eigenlijk niet op antwoorden, maar zal dat toch doen. Als je kiest voor een openbare omroep in Vlaanderen en je wilt dat die kwaliteit brengt, moet je in de politiek je verantwoordelijkheid nemen. Als blijkt dat dat een x-aantal centen kost, dan is dat maar zo. Moet je dat verhogen? De ministers moeten bepalen waar de prioriteiten liggen en hoe belangrijk zo'n openbare omroep is voor Vlaanderen. Dat is de beslissing van de meerderheid.

De heer Wim Wienen: Naar aanleiding van het betoog van de heer van Rompuy, wil ik graag duidelijkheid verschaffen. Ik pleit er niet voor om de 25 procent die ze uit de markt halen volledig af te schaffen. Ik pleit voor een werkelijk reclamevrije televisie. Ik heb ook duidelijk gezegd dat reclame via de radio geen enkel probleem is. Het voorbeeld van de BBC is al aangehaald. Misschien moet de heer Verstrepen dan ook maar eens zeggen wat de Britse burger betaalt aan die openbare omroep. Ik weet niet of de Vlaamse burger bereid is evenveel te betalen voor een openbare omroep. Ik wil duidelijk stellen dat het Vlaams Belang niet tegen het duaal financieringsmodel is. Wij pleiten enkel voor het afschaffen van reclame op de televisie.

De heer Eric Van Rompuy: Er worden allerlei zaken door elkaar gehaspeld. De sponsoring is maar een heel beperkt deel. Dat is trouwens decretaal geregeld, bijna met seconden, met vermelding van merken, enzovoort. Dat is werkelijk decretaal ingevuld. Dat gaat ook om zeer beperkte bedragen. Als je dat in het geheel van het budget van de openbare omroep bekijkt, is dat minimaal.

Mijnheer Verstrepen, ik heb onlangs nog een rapport gelezen over de financiering van de publieke omroepen in Europa. De VRT zit op de helft van het gemiddelde in Europa. Veel openbare omroepen worden in Europa gefinancierd, ook met reclamegeld. Kijk bijvoorbeeld naar de RTBF in Wallonië of de NOS in Nederland. Ik begrijp dus niet dat u zegt dat er geen reclamegeld zit in de openbare omroep. Misschien is dat zo bij de BBC, maar dat is altijd al zo geweest.

Ik voel aan met welke bedoeling u dat zegt. Men gaat de middelen van de VRT met 25 procent verminderen en dan gaat u binnen 2 jaar een grote interpellatie houden en zeggen dat de openbare omroep slechts 20 procent marktaandeel heeft en geen 400 miljoen euro verdient. Zo komen we dan opnieuw in het eerdere debat. Laat ons dat positief bekijken. We moeten nu echter niet het debat voeren over de middelen van de openbare omroep. Ik heb geen enkel medelijden met diegenen die nu in de markt gestapt zijn om een nieuwe zender te ontwikkelen. Dat moeten ze dan maar "funden". Ik heb geen enkel medelijden met Corelio, noch met Sanoma of met Woestijnvis die zich nu op de markt hebben begeven. Corelio wou vroeger niet met televisie beginnen, maar vond het veiliger de radioreclame te doen, de Vlaamse Audiovisuele regie (Var). Er is toen een joint venture gekomen tussen de openbare omroep en de Var. Ze hebben zich dat jarenlang betreurd.

Nu zijn ze in een commerciële activiteit gestapt. Natuurlijk zullen ze proberen het maximale rendement te halen. Daarvoor zijn ze ook ondernemers. Die concurrentie zal dus groot zijn. Op dat moment moet je de VRT toch niet 25 procent van zijn middelen ontnemen? Dit parlement zou daarmee een totaal verkeerd signaal geven.

De voorzitter: De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen: In de tweede helft van de jaren negentig heeft dit parlement, op basis van het voorstel van decreet ondertekend door de heer Chevalier, de heer Coveliers en de heer Van Rompuy, beslist om te kiezen voor een gemengde financiering voor de openbare omroep. Gelet op het gewijzigde medialandschap, lijkt het mij absoluut

noodzakelijk dat je een duidelijk standpunt inneemt over die financiering vooraleer je de beheersovereenkomst afsluit.

Ik merk dat er mogelijk een discussie zou kunnen komen over de verrijking van ons medialandschap in plaats van over de verschraling. Dit moet dan gebeuren met de spelregels zoals die tot op vandaag vastliggen. Het parlement moet er dan op toezien dat men met de commerciële inkomsten die de VRT int, niet alleen de kas vergroot, maar ook het marktmechanisme binnen de openbare omroep ontwikkelt. Zo kan er een nieuwe dynamiek ontstaan, zoals bijvoorbeeld het verlaten van het ambtenarenstatuut voor het contractuele statuut. Men moet die dynamiek dus de kans laten, tenzij men daar het roer wilt omgooien.

Maar dit is een debat dat moet worden gevoerd nog voor de beheersovereenkomst wordt afgesloten.

De voorzitter: Met dank aan de heer D'Hulster, want hij ligt aan de basis van dit minidebatje. (*Applaus*)

De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, minister, collega's, ik kom ter zake. (*Rumoer*)

De kogel is door de kerk, de vis is op het droge, de underdog heeft het gehaald. Het is een verhaal dat Vlamingen graag horen: David – Wouter – wint het van Goliath, het grote buitenlandse RTL delft het onderspit tegen de kleine Vlaamse uitdager De Vijver. Hoewel ingewijden al maanden voorspelden dat RTL het zou halen, heeft De Vijver de SBS-zenders VT4 en VIJFtv overgenomen. Dat gebeurde na een aandelenherschikking, waarbij telkens een derde van de aandelen in handen kwam van de tandem Vandenhaute-Watté, Corelio en het Finse Sanoma. Dat zorgt volgens mij voor een flinke Vlaamse verankering: twee derden is niet niks.

Het medialandschap wordt door de overname grondig herschikt, dat klopt. De SBS-zenders kenden een bewogen geschiedenis. VT4 stak in 1995 van wal. De zender omzeilde aanvankelijk de Vlaamse regelgeving door uit te zenden vanuit het Verenigd Koninkrijk. Begin van de eeuw verhuisde de zender dan toch naar Vlaanderen. In 2004 werd VIJFtv opgericht. De zenders bleven wel eigendom van de internationale SBS-koepel, die op een bepaald ogenblik zelf in handen van ProSiebenStat1 kwam.

Met de beslissing van vorige week komen VT4 en VIJFtv nu echt in Vlaamse handen. Wij zijn daar blij om. Ik heb me altijd afgevraagd of uitgerekend een woestijnvis wel kon overleven in een vijver. Zou die daar niet in verdrinken? Integendeel, die woestijnvis is in die vijver een vette vis geworden, en u weet dat mijn partij altijd naar vette vissen uitkijkt. (*Rumoer*)

De Vlaamse kijkers werden de afgelopen jaren erg verwend met kwaliteitsvolle eigen programma's, op alle netten. Het merendeel van de Vlamingen kijkt het liefst naar Vlaamse programma's, met Vlaamse inhoud. In de top honderd van meest bekeken programma's van 2010 is het ver zoeken naar een programma dat niet van eigen makelij is. Wij hechten een groot belang aan eigen producties, eigen series, eigen films en eigen muziek. Dat is een goede zaak voor ons samenhorigheidsgevoel, de positie van onze Vlaamse, Nederlandstalige cultuur en voor de creatieve industrie in ons land, die een bijzonder belangrijke en toekomstgerichte tak is.

Het is nu even afwachten tot het stof gaat liggen. We moeten kijken hoe de spelers zullen reageren op de gewijzigde verhoudingen. Welke gevolgen zullen er voor de kijker zijn? Op het eerste gezicht zijn die gevolgen positief. Meer concurrentie moet leiden tot betere kwaliteit. Als Woestijnvis voortaan in de eerste plaats voor VT4 en VIJFtv gaat produceren, dan komt er ruimte vrij voor nieuwe creatievelingen, voor minder bekende productiehuizen, om nieuwe dingen te maken, ook voor de openbare omroep. Welke gevolgen zullen er zijn voor de commerciële omroepen? Ik begrijp dat de VMMA zich zorgen maakt over de

reclame-inkomsten, die op korte termijn geen grote groei meer zullen kennen. Men vreest dat die nog meer versnipperd zullen worden.

VT4 en VIJFtv haalden vorig jaar samen een marktaandeel van 16,3 percent in de doelgroep van 18- tot 54-jarigen. Aangezien de nieuwe bazen van beide zenders al hebben bewezen dat ze zowel zakelijk als creatief talent hebben, wordt verwacht dat het aantal kijkers van VT4 en VIJFtv de komende tijd zal toenemen. Dat De Vijver geen nieuwe zender moet oprichten, maar een doorstart kan maken met bestaande zenders, laat een snelle groei van het marktaandeel voorspellen. De kijkers hebben de zenders al op hun toestel geprogrammeerd, en moeten dus de weg niet meer zoeken.

Sommigen bij de commerciële omroepen vrezen dat, als Woestijnvis programma's blijft maken voor de VRT, er afspraken kunnen worden gemaakt tussen de VRT en VT4 en VIJFtv over wie welke programma's wanneer op welke doelgroepen richt. Persoonlijk lijkt me dat vergezocht, maar de vrees bestaat blijkbaar.

Welke gevolgen zullen er zijn voor de openbare omroep? De overname valt op een scharniermoment, namelijk op het moment dat de Vlaamse overheid een nieuwe beheersovereenkomst voorbereidt met de VRT. Op het eerste gezicht is er voor ons geen reden om het tijdpad aan te passen of om onze accenten in die beheersovereenkomst fundamenteel te wijzigen. Ook al worden de commerciële zenders sterker, dat is voor ons geen aanleiding om van de VRT een nichezender te maken, om de openbare omroep nog enkel die dingen te laten doen die de commerciële niet doen. De recente evoluties sterken ons ook in ons pleidooi om te vragen dat de openbare omroep een gewaarborgd aantal Vlaamse en Nederlandstalige producties zou uitzenden.

Sommigen formuleerden de voorbije dagen de vrees dat, als Woestijnvis in de toekomst een belangrijke leverancier blijft van de VRT, de concurrerende zenders VT4 en VIJFtv als het ware op de eerste rij zitten om aan bedrijfsspionage te doen. Zij weten immers al twee of drie jaar op voorhand welke programma's de openbare omroep zal uitzenden op welke uren en gericht op welke doelgroepen. Het lijkt niet evident dat de VRT nog gewoon programma's bij Woestijnvis zou bestellen en zo de concurrenten eigenlijk in huis zou halen.

De verklaring gisteren van mevrouw De Preter, CEO van de VRT, toont aan dat zij die bezorgdheid deelt. Zij zegt dat Woestijnvis voortaan behandeld zal worden als elk ander productiehuis. De VRT eist dat Woestijnvis onafhankelijk staat tegenover De Vijver. Ook kondigt de VRT nu al aan een aantal dingen zelf te gaan doen. Ze zal onder meer het strategisch belangrijke slot na het journaal van Man bijt hond zelf invullen. Dat is een goede zaak, want het is volgens ons nog steeds een van de kerntaken van een omroep om ook zelf programma's te maken. Door de besparingen was de laatste jaren al meer ingezet op interne productie. Wellicht zal die nu nog meer kansen krijgen.

Uiteraard blijven er knelpunten en zullen er discussies komen. Ik denk aan de wielervedstrijden. De nv Flanders Classics staat wel los van de nv De Vijver. Enkel Corelio enerzijds en Vandenhaute en Watté anderzijds participeren hierin, niet Sanoma. De VRT heeft deze wedstrijden mee groot gemaakt en heeft veruit de meeste knowhow om wielervedstrijden in beeld te brengen. De vraag is dus waar die wielervedstrijden zullen terechtkomen.

Wat ons inziens bijzondere aandacht verdient in de verhouding tussen de VRT en Woestijnvis, is de rechtenproblematiek. In de wandelgangen gaan al jaren geruchten over het feit dat Woestijnvis meer rechten op zak houdt dan gewoonlijk het geval is bij productiehuisen die programma's leveren aan een omroep. Ook wordt in dezelfde wandelgangen gefluisterd dat Woestijnvis de voorbije jaren naar believen archiefmateriaal kopieerde van de VRT.

Ter gelegenheid van de overname verklaarde Vandenhaute in de media dat Woestijnvis: "de rechten heeft op alle programma's en daar dus vanaf medio 2012 mee kan doen wat het wil."

Op de hoorzittingen ter voorbereiding van de beheersovereenkomst stelde Vandenhoute dat het logisch en normaal is dat die rechten berusten bij wie de programma's heeft verzonnen. Wat er vervolgens met de rechten gebeurt, is voorwerp van negotiatie. Hij zei ook nog iets bevreemdends: "De bekommernis om die rechten is terecht, maar het is niet het exclusiviteitscontract dat het grote probleem is, wel het mismanagement bij de VRT." Ik neem aan dat Vandenhoute hiermee toen niet suggereerde dat de VRT hem meer rechten heeft gelaten dan normaal verwacht kan worden.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Wat de heer Vandaele zegt, klopt. Minister, ik zou u daarover een vraag willen stellen. De rechten zouden exclusief bij Woestijnvis zitten en de archiefbeelden, die men de afgelopen jaren al dan niet gratis heeft kunnen gebruiken, bij de VRT? Worden die archiefbeelden meegenomen en kunnen die onbeperkt gebruikt worden zonder vergoeding aan de VRT? Tot wie behoren de archiefrechten? In het verleden zaten die bij de VRT en nu blijktbaar deels bij Woestijnvis. Kan SBS in de toekomst bijvoorbeeld fragmenten uit Man bijt hond en quizprogramma's uit het archief van de VRT gebruiken?

De heer Carl Decaluwe: Voorzitter, ik deel de analyse en bekommernis van mijn goede collega, de heer Wilfried Vandaele, volledig. Mijnheer Vandaele, ik heb ditzelfde discours drie, vier jaar geleden uitgesproken. Daarop word ik in bepaalde media tot op vandaag nog altijd op afgerekend: ik ben vijand nummer één van de VRT omdat ik destijds dergelijke zaken heb gezegd. Nu komt het allemaal uit. Door het mismanagement destijds gaat de VRT nu zwaar bloeden.

Minister, een tweede element dat onze aandacht verdient, is de vraag of, als een commerciële omroep nu start met al die rechten en formats, Europa niet zal vinden dat er onrechtmatige staatssteun werd toegekend. Op dat vlak was die hoorzitting interessant. Het was die Europese ambtenaar die dat opperde. We moeten dat eens bekijken. Als we volwaardige programma's die met belastinggeld zijn gemaakt, zomaar gebruiken, dan is er een discussie mogelijk over onrechtmatige staatssteun. Ik zuig dat hier niet uit mijn duim, een aantal Europese topambtenaren zijn zich daar ook van bewust.

De heer Wilfried Vandaele: De heer Hellemans van de VRT gaf op die hoorzitting ook toe dat de VRT Woestijnvis soms preferentieel heeft behandeld wat betreft de inkomstenverdeling, en bovendien dat Woestijnvis enkele producentenrechten in handen heeft waarmee het weg kan naar omroepen die niet concurreren met de VRT, evenals bepaalde rechten om te putten uit het VRT-archief. De heer Hellemans zei ook iets bijzonder vreemds: "Er is dus wel een verschil in behandeling geweest tussen Woestijnvis en de andere productiehuisen."

Onderhandelingen met betrekking tot aankopen en rechtenkwesties zijn uiteraard een zaak voor het management. Maar omdat die aankopen grotendeels met overheidsmiddelen werden betaald, is het niettemin belangrijk dat het parlement een antwoord krijgt op een paar belangrijke vragen. Zijn de regelingen met betrekking tot de rechten op programma's die tussen de VRT en Woestijnvis zijn getroffen dezelfde als de regelingen die met andere productiehuisen werden gemaakt? Welke afspraken werden precies gemaakt tussen de openbare omroep en Woestijnvis wat betreft het gebruik van het VRT-archief? Op dat soort vragen willen we toch wel graag een antwoord krijgen.

De heer Wim Wienen: Mijnheer Vandaele, dat zijn inderdaad zeer interessante vragen. Maar daarop is intussen een antwoord gekomen door het rapport van het Rekenhof. Dat antwoord luidt dat we daar geen antwoord op kunnen geven omdat het toenmalige management van de VRT nooit de nodige stavingsstukken ter beschikking heeft gesteld aan het Rekenhof. Er zijn contracten louter mondeling afgesloten door het vorige management. Daarin kan ik de heer Decaluwe volledig bijtreden. De heren Van Hecke en Mary zijn als cowboys te werk gegaan aan de Reyerslaan, met alle gevolgen van dien. Maar ik weet niet in hoeverre het nog nuttig is

om dat in dit debat te brengen. Vandaag moeten wij bekijken waar we de VRT positioneren in dat nieuwe medialandschap. Al drie partijen hebben geantwoord dat de VRT moet focussen op de kernopdracht zoals vervat in het Mediadecreet. Mijnheer Vandaele, ik had graag van u vernomen of de N-VA-fractie daar achter staat. Met deze drie hebben we al een meerderheid, maar de N-VA is steeds welkom om erbij te komen.

De voorzitter: De heer Van Der Taelen heeft het woord.

De heer Luckas Van Der Taelen: Voorzitter, er moet mij toch iets van het hart. Er wordt hier terecht gesproken over contracten die niet echt transparant zijn. Waar ik woest van word – en ik ben hopelijk niet de enige in dit halfrond – is van de arrogantie van zelfverklaarde CEO's die jarenlang weigeren om het parlement informatie te geven, die daar zeer geheimzinnig over doen, die op hetzelfde moment torenhoge lonen incasseren en van wie jaren nadien blijkt dat zij contracten hebben afgesloten zoals bepaalde leden van de Waalse Regering – ik maakte gisteren in de commissie die vergelijking – die totaal Engelsonkundig waren en in Londen gingen onderhandelen met Bernie Ecclestone. Dames en heren, op dat niveau is er onderhandeld. Een gelukkige wind heeft indertijd een kopie van het contract met Woestijnvis in mijn handen gespeeld. Ik heb gelezen wat daar in stond. Dames en heren, er wordt hier een beetje onvriendelijk gedaan in de richting van de heren Van Hecke en Mary, maar de geschiedenis heeft haar rechten.

Weet u nog wie het contract heeft onderhandeld – dit werkwoord is verkeerd –, weet u wie zijn handtekening heeft gezet onder het eerste contract met Woestijnvis? Neen, het was niet de heer Van Hecke. Neen, het was ook niet Tony Mary. Het was de zogenaamde redder van de VRT, De Graeve, bijgestaan door Piet Van Roe, die daarna nog eens heeft mogen optreden als zogenaamde redder van de VRT. Als nu zou blijken dat in die contracten zelfs staat dat de rechten op het archief van de VRT zijn verkocht, dan zou ik in ons aller plaats toch verschrikkelijk verontwaardigd zijn. Als men zover is gegaan dat men een deel van het Vlaamse patrimonium heeft verkocht, dan moeten we toch eens beginnen na te denken, minister, of die zelfverklaarde CEO's hun boekje niet een klein beetje te buiten zijn gegaan en of ze daarvoor niet op het matje moeten worden geroepen.

De heer Bart Tommelein: Wat mij stoort in de hele discussie is de 'als-als'. Ik heb op het einde van mijn betoog gevraagd dat er heel snel duidelijkheid zou komen over de rechtenproblematiek, want ook bij de VRT kondigt men vandaag aan dat een verdere samenwerking met Woestijnvis niet onmogelijk is. Als de VRT verder wil samenwerken, moet men vrij snel tot conclusies komen over de verschillende rechten, de auteursrechten, de productierechten, de uitzendrechten. We kunnen de discussie, die heel juridisch en heel complex is, hier nu niet voeren. Er wordt gezegd dat dit of dat een schande is, maar geen kat weet hier, noch op de VRT hoe de zaken ervoor staan. We zijn dus verkeerd bezig.

Ik vind dat we het hier veel te gemakkelijk hebben over de uitverkoop en het belastingsgeld. Laten we eerlijk zijn: als de VRT vandaag de onbetwiste marktleider is in Vlaanderen, dan is dat voor een groot stuk te danken aan het exclusiviteitscontract dat werd afgesloten met Woestijnvis. Dat contract is de voorbije zeven jaar voor de VRT niet altijd een slechte zaak geweest, anders zou ze vandaag niet staan waar ze staat. Woestijnvis heeft zich ertoe verbonden om in exclusiviteit voor één omroep te werken. Alles heeft zijn voordelen en zijn nadelen. Om het in Cruijff-termen uit te drukken: "Elk nadeel heb z'n voordeel."

De heer Carl Decaluwe: Ik ben toch wel tevreden met het betoog van de heer Van Der Taelen, want tot een aantal jaar geleden praatte Groen! anders. Ik verwijs naar mijn goede oude collega Jos Stassen. Wie deze vragen durfde te stellen in de commissie, werd werkelijk tegen de muur gezet. Het was inmenging et cetera et cetera.

Mijnheer Van Der Taelen, de waarheid heeft echter ook haar recht. Het eerste exclusiviteitscontract werd inderdaad getekend door Bert De Graeve, maar het tweede niet en er is een verschil tussen het eerste en het tweede. Toen is het kwaad geschied inzake de

rechten, de afgeleide producten en zo meer. Ik denk vooral ook aan de slots en de premies: als een programma in de top tien van de kijkcijfers komt, dan krijg je zoveel meer. Dat is met het tweede contract gebeurd, onder Mary en Van Hecke. Ze hebben daarover altijd gelogen. Laat het een les wezen voor de toekomst. Ik ben er vandaag nog altijd heel kwaad over dat het management toen miljoenen euro, zonder enige controle van de raad van bestuur als parlementaire controle, over de balk heeft gegooid. Hoe goed de huidige managers ook zijn en hoeveel vertrouwen we ook in hen hebben, we moeten betonen dat een dergelijke schandalige manier van werken in de toekomst onmogelijk is.

De cruciale vraag, ook in de beheersovereenkomst, betreft de rechtenproblematiek. In het toekomstige digitale landschap is wie de rechten heeft, koning. Men zal die zo veel mogelijk in eigen huis moeten houden en over de afgeleide producten moet met de productiehuisen, in een win-winsituatie, opnieuw worden genegotieerd. Belangrijk is, minister, dat het fundamenteel in een nieuwe beheersovereenkomst wordt gebetonneerd dat alle productiehuisen op een evenwaardige en correcte manier worden behandeld. De openbare omroep is een publiek bedrijf dat geen enkele partner mag bevoordelen of benadelen. Dat is de voorbije jaren te veel gebeurd. Voor dat mismanagement van destijds, zal men nu een zware tol betalen.

De heer Wilfried Vandaele: Mijnheer Wienen, u vindt het niet zinvol om de discussie over de rechten opnieuw te starten, ik vind dat wel. Het is een complexe discussie. Ik wil niemand verdacht maken, ik heb alleen een paar vragen gesteld en ik hoop dat ik daar een antwoord op krijg. De VRT en het parlement hebben er beide voordeel bij om daar een antwoord op te krijgen. Ik heb het gevoel dat het nieuwe management daar op een totaal andere manier tegen aankijkt dan het vorige. Als er antwoorden zijn, denk ik dat we die deze keer wel zullen kunnen krijgen.

In de marge is hier de naam van de heer Van Hecke genoemd. Daarbij zien we hoe snel de context in het medialandschap verandert. Dat blijkt uit de positie van iemand als de heer Van Hecke, de man die er onder meer voor gezorgd heeft dat Woestijnvis een langlopend exclusiviteitscontract bij de VRT kon tekenen. Die man zit nu namens Sanoma aan de andere kant van de tafel. We weten dat hij een zeer gewiekste kerel is. Tot nader order ga ik er toch van uit dat zelfs hij dat scenario niet op voorhand heeft kunnen bedenken.

Zoals de oude eigenaars van VT4 en VIJFtv willen ook de nieuwe hun crossmediale werking uitbouwen met een landelijke radiopoot. We weten dat de mogelijkheden hier beperkt zijn. Naast de landelijke radiokanalen van VMMA, Q-Music en JoeFM, is er enkel nog de Nostalgieketen met een landelijke dekking en MNM, maar die heeft voor ons wel nog een toekomst binnen de VRT.

Hoe dan ook, met de recentste overname krijgen we in Vlaanderen een paar sterke commerciële spelers die verschillende media in hun pakket hebben: kranten, tijdschriften, tv, radio, internet. Na Van Thillo met De Persgroep, is er nu ook Vandenhaute met De Vijver. We hebben dus stilaan onze eigen kleine Berlusconi's. Zo lang ze zich concentreren op jong vrouwelijk schoon, is er geen probleem, maar als ze straks ook in de politiek gaan, is dat een ander paar mouwen. (*Applaus bij N-VA, CD&V en van de heer Luckas Van Der Taelen*)

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Minister, ik zal niet herhalen wat de meeste collega's hier al hebben gezegd. Ik wil daar nog een aantal zaken aan toevoegen en nog een aantal suggesties doen aan u en aan de VRT.

De overname is een goede zaak, ook voor de Vlamingen die de aandeelhouders zijn van de VRT. We krijgen een fantastisch creatief televisielandschap. Twee zenders die al op de goede weg waren, krijgen nu nog een extra schwing. Het is zelfs goed voor de VRT nu ze misschien is ontdaan van die last en druk van Woestijnvis die er in zekere zin is. Het is een immense creatieve uitdaging. Er lopen ook bij de VRT heel wat mensen rond die deze

creatieve uitdaging willen aanpakken. Zij zaten met een zekere ontevredenheid en frustratie door het gebrek aan kansen in eigen huis. We moeten die medewerkers en hun onmiskenbare talent laten openbloeien. Ik denk dat we nog heel wat mooie dingen zullen zien.

Er is ook een aantal gevaren, ook voor de kijker. Zo bestaat er gevaar voor exclusiviteit en voor gesloten modellen. Wielerklassiekers zoals de Ronde van Vlaanderen staan op de evenementenlijst maar een aantal andere staat er niet op. We moeten nadenken over de toegang van alle Vlamingen tot een aantal evenementen maar daarom niet de volledige voetbalcompetitie. Ik neem aan dat ook het voetbalcontract een heel interessante uitkomst zou kunnen krijgen en misschien een nieuwe speler in het voetballandschap zou kunnen aantrekken. We zouden dan een soort superarbiter krijgen die het Belgische voetbal zou regelen.

Tegelijkertijd moet dit ook een denkoefening zijn over de vrije nieuwsgaring. Wanneer Vlaanderen morgen zes sterke zenders telt, dan is de vraag hoeveel minuten men in een uitzending over voetbal of wielrennen of andere informatie, kwijt kan.

Ik denk dat we die evaluatie nu moeten maken om elke Vlaming toegang te geven tot een minimum aan sport. Daarover moeten we een gesprek voeren.

Er komt een nieuw landschap en daarin zouden we wel eens kunnen evalueren van een ruziënd paar – openbare omroep versus de VMMA en een wat kleinere SBS-groep – naar een spannende driehoeksverhouding. De VMMA, De Vijver en Woestijnvis die nu VT4 en VIJFtv hebben, en de openbare omroep houden elkaar in een soort houdgreep, of staan toch in een spannende relatie tot elkaar. Ook daar moeten we aandacht voor hebben. Ik denk dat de Pax Media voorbij is. Er komt een zware concurrentiestrijd, al is het maar over de verdeling van de reclame. VMMA en vtm mogen daarover toch wel ongerust zijn. Er kunnen ook coalities ontstaan of kartels, en daarvoor moeten we ten minste waakzaam zijn.

Ik sluit af met enkele aanbevelingen. De eerste gaat over doorgroeien. Als een hele goede voetballer bij een Vlaamse eersteklasser een aanbieding krijgt om bij Barcelona te spelen, dan zul je die niet tegenhouden. Maar je gaat hem niet laten vertrekken met de helft van de ploeg of van het stadion waar hij speelt. Dat gebeurt nu met Woestijnvis. Die vertrekt met de helft van het hebben en houden naar elders. Ze nemen de bruidschat mee en ze nemen zelfs een deel van de slagkracht weg.

Laat het vooral een les zijn. Het is niet de eerste keer dat de VRT nestelt waarin koekoekseieren zijn gelegd. Ook Studio 100 is groot geworden met dank aan de VRT. Proficiat aan de mensen van Studio 100 en Woestijnvis voor hun kwaliteit, maar als ze weggaan moet de openbare omroep daar ook vruchten kunnen van plukken. Als er nieuwe contracten worden onderhandeld met productiehuisen over de rechten van bedenkers en auteurs en van wie produceert en uitzendt, moeten we veel waakzamer zijn dan ooit in het verleden. We moeten onze kroonjuwelen niet elke keer opnieuw verkopen.

Als Wouter Vandenhaute Woenstijnvis en De Vijver laat doorgroeien, dan is dat fantastisch, maar eigenlijk zijn die kroonjuwelen met ons geld gemaakt en behoren ze ons, minstens moreel, toe.

De heer Wim Wienen: Mijnheer Caron, aan wie richt u het verwijt? Verwijt u de CEO van Woenstijnvis en de CEO van Studio 100 dat ze de kroonjuwelen hebben meegenomen? De verantwoordelijkheid daarvoor ligt bij de personen die aan die heren hebben gezegd: neem de kroonjuwelen maar mee. Dat is er gebeurd. U kunt Wouter Vandenhaute niet aanwrijven dat hem alles op een gouden schoteltje is aangeboden.

De heer Carl Decaluwe: Ik geloof niet dat de heer Caron zegt dat het de fout is van de mensen van Studio 100 of Woestijnvis. Het parlement moet zich vandaag wel bemoeien, want wij moeten de opdracht geven aan de VRT, desnoods in een beheersovereenkomst, om bij samenwerking met productiehuisen, een niet-concurrentiebeding af te dwingen. We

mogen niet voor de tweede keer de fout maken dat we iemand groot maken, die straks het eigen huis beconcurrereert. Zo'n niet-concurrentiebeding bestaat ook in alle andere commerciële sectoren, maar de VRT heeft daar blijkbaar nog nooit van gehoord. Het is belangrijk voor het hoofdstuk over de rechten in de nieuwe beheersovereenkomst.

De heer Bart Caron: Ik sluit me daarbij aan. Mijnheer Wienen, het gaat inderdaad om de contracten die de VRT heeft afgesloten. Daar ligt de verantwoordelijkheid. Laat ons daar vooral lessen uit trekken voor de toekomst.

Mijn tweede aanbeveling gaat over de VRT zelf. De VRT moet zich voorzichtig opstellen. Grootsprakerigheid en blufpoker zijn vandaag niet aan de orde. De verklaringen over Man Bijt Hond en het gebruik van het woord 'dumpen' daarbij, zijn niet gepast. Ofwel wijst dat op paniekvoetbal, ofwel is het een soort verharding die totaal onnodig is. Er is creatief talent in huis, gebruik het, neem uw tijd. Laat het stof neerddwarrelen en maak een strategisch plan over hoe de openbare omroep zijn rug zal rechten en de toekomst tegemoet zal gaan.

Over individuele dossiers gaan praten, draagt niet bij tot een positieve beeldvorming.

De heer Veli Yüksel: Het is hier al een paar keer gezegd dat er met het vertrek van Woestijnvis ruimte komt voor creatief talent bij de VRT. Ik vind dat een belediging voor alle 2500 medewerkers bij de VRT. Er is altijd creatief talent geweest. Er is altijd creativiteit geweest. Door het slechte management bij de VRT heeft die creativiteit nooit ruimte gekregen. Daar gaat het over. Ik hoop dat de minister bij de onderhandelingen voor de nieuwe beheersovereenkomst de verantwoordelijken hierover aanspreekt. Waar hebben al die bollen en structuren toe geleid?

De mensen zeggen nu dat ze fout geweest zijn, Leo Hellemans inclusief. Ze zeggen dat ze verkeerde afspraken hebben gemaakt. Nu zeggen dat er ruimte zal komen voor creativiteit, is naïef.

Er wordt nog altijd niet uitgesloten dat men in de toekomst met Woestijnvis blijft samenwerken. In mijn ogen getuigt dat van grote naïviteit. Ik hoop dat de VRT nu eens eindelijk wakker wordt.

De heer Bart Caron: Mijn derde aanbeveling gaat over transparantie. Ik ben hier al zeven jaar en voordien heb ik ook al het beleid gevolgd. Ook ik ben verontwaardigd omdat er nooit over sommen, geld en contracten mocht worden gepraat. Ik kan begrijpen dat bedrijfsgeheimen bedreigend kunnen zijn als ze bekend worden. Ik vind het dan ook niet gepast dat het huis zelf die cijfers gebruikt om haar eigen grote gelijk te bewijzen.

Minister, ik heb u al verschillende keren bekritiseerd omdat de dotatie zo drastisch daalt. Als ze dan zelf gaan zeggen dat 5 miljoen euro voor Man bijt hond of 18 miljoen euro voor het hele contract van Woestijnvis veel te hoog is, dan voel ik mij bedrogen door datzelfde management.

Dit moet een les voor de toekomst zijn. Ik vind dat dit parlement als vertegenwoordiger van de aandeelhouder – de Vlaming – meer nog dan voorheen transparantie moet krijgen over de uitgaven van dat huis. Het gaat over duur belastinggeld. Die aandeelhouder moet transparantie krijgen.

De heer Bart Tommelein: Collega, u weet zeer goed dat de dotatie niet naar omlaag is gegaan. U verklaart dingen die niet correct zijn. De dotatie van de VRT is niet omlaag gegaan. Het is correct dat de VRT besparingen moest doorvoeren omdat er een aantal managementfouten gemaakt waren.

Verklaren dat de dotatie omlaag is gegaan, ligt in dezelfde lijn als de heer Van Rompuy die verklaart dat als je de reclame weghaalt, er 25 procent van de inkomsten weg is. Het is niet juist en niet correct.

De heer Carl Decaluwe: De dotatie gaat inderdaad niet omlaag. Ze gaat wel niet sneller vooruit dan we gehoopt hadden.

Ik wil het pleidooi van de heer Caron over Man bijt hond nog eens ten volle onderstrepen en dan vooral het feit dat men nu laat uitschijnen dat het te duur was. Drie jaar geleden zei iedereen hier – ministers inclusief – dat het marktconform was en een goedkoop programma was.

Ik herhaal het nog eens: men heeft het parlement toen voorgelogen. Ik vind dat een ernstig feit. Ik hoop dat het in de toekomst nooit meer gebeurt.

De heer Bart Caron: Dat is een kwestie van goed bestuur en management, niets meer of minder. De openbare omroep moet voldoende middelen krijgen om zijn taakstelling uit te voeren. Besparing in tijden van pest en cholera begrijp ik. Dat kunnen we ondersteunen, maar straks staan we voor een nieuwe beheersovereenkomst.

Mijn laatste punt is het Vlaams instituut voor archivering van audiovisueel erfgoed. Vandaag wordt eens te meer bewezen dat we een Vlaams instituut nodig hebben waarin ons collectief beeld erfgoed bewaard en toegankelijk gemaakt wordt. We moeten dat losmaken van een zender of speler op het terrein. Het instituut moet een coördinerende opdracht krijgen. Het moet het beeldarchief maximaal ontsluiten en bruikbaar maken voor veel televisiemakers. Dat moet niet gratis gebeuren maar tegen marktconforme prijzen. Creativiteit moet gevoed worden door archiefbeelden. De burger heeft ook recht op die beelden. Daar mag geen handel mee worden gedreven.

Ik sluit me met de toestemming van mijn fractieleider aan bij de gedachten van de heer Decaluwe. *(Opmerkingen van de heer Carl Decaluwe)*

Dat was een inside joke. Deze belangrijke gebeurtenis – de belangrijkste in de afgelopen twintig jaar in de mediawereld – zou toch nog een extra reflectiemoment over de rol en taakstelling van onze omroep mogen uitlokken. We staan aan de vooravond van een beheersovereenkomst. Ook wij durven hardop stellen dat visie, prioriteiten, commercialisering, positionering ten opzichte van de andere spelers, buitengewoon belangrijke vragen zijn.

Moeten we overhaast – binnen de zes à acht weken – een beheersovereenkomst rond krijgen, minister? Zouden we toch geen zes maanden extra tijd kunnen nemen? Daar is een goede reden voor. Het contract met Woestijnvis loopt nog tot medio 2012. Zouden we de nieuwe beheersovereenkomst niet laten starten op de dag dat Woestijnvis voor de VRT een productiehuis wordt zoals elk ander? Zouden de posities daardoor niet scherper afgelijnd zijn? Zouden we de tijd niet nemen om die denkoefening in alle klaarheid te maken?

Welke VRT willen wij? Nee, we willen geen commerciële. We willen geen zender die alleen rekening houdt met de kijkcijfers. We willen geen nichezender. We willen wel een zender die informatie en cultuur brengt. We willen een zender die ook sport brengt, maar welke sport? We willen een zender die entertainment brengt, maar welk entertainment? We willen een zender met Vlaamse fictie die aansluit bij onze cultuur en dat in het hart draagt. Even ademen en die oefening maken, zou zinvol zijn.

De heer Wim Wienen: Mijnheer Caron, kan een beheersovereenkomst worden verlengd? Dat weet ik gewoon niet. De huidige overeenkomst loopt af op 31 december 2011. Kan die zomaar, en stoemelings, worden verlengd tot medio 2012?

De heer Bart Caron: Het is mogelijk om een beheersovereenkomst of een gedeelte ervan gedurende een zekere tijd te verlengen. Er kan een aanvulling worden gemaakt. Dat is allemaal mogelijk. Het is zelfs een heel eenvoudige operatie. Ik pleit niet voor een leegte. Ik pleit ervoor om de tijd te nemen. Ik wijs op het naderende einde van het contract met Woestijnvis. Ik vind me echt in de woorden van de heer Decaluwe. *(Applaus bij Groen! en van de heer Carl Decaluwe)*

De heer Bart Tommelein: Elke discussie in de commissie Media vandaag toont aan hoe snel die wereld evolueert. Ik zeg telkens opnieuw aan de minister dat er nieuwe cruciale strategische beslissingen werden genomen binnen de VRT vóór er een nieuwe beheersovereenkomst is. Ik zou geneigd zijn om het tegendeel te doen, mijnheer Caron, en om ervoor te zorgen dat de VRT zeer snel het kader kent waarin ze kan opereren en handelen. Uitstel kan die belangrijke strategische beslissingen blokkeren. De beheersovereenkomst van de VRT is het kader waarin de openbare omroep moet werken. Ik zeg u dat die tweeduizend werknemers, het management, de directie en de leiding van de VRT nood hebben aan een kader, en wel zo snel mogelijk.

De heer Jurgen Verstrepen: Ik wil graag een correctie aanbrengen in dit verhaal. Ik denk dat dat kader er altijd is. Het is niet omdat een beheersovereenkomst niet tijdig wordt vernieuwd dat de VRT stilvalt. Er zijn heel veel beslissingen genomen en contracten getekend die over de periode van de beheersovereenkomst heen gaan. Ik denk niet dat dat zozeer een probleem is.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Collega's, we hebben in Vlaanderen een gezond medialandschap met vele entrepreneurs die niet alleen in Vlaanderen in het medialandschap actief zijn, maar ook regelmatig overnames doen. Ik wil er enkele opsommen. We hebben recent de overnames gehad door Roularta in Frankrijk van Vitaya. We hebben Corelio en Concentra die samenwerken wat betreft het drukken. We hebben De Persgroep die in Nederland NRC heeft overgenomen. We hebben Concentra dat de digitale zender Acht heeft opgericht. We hebben Studio 100 die internationaal actief is. Al die mensen en entrepreneurs zijn een bewijs van een gezond medialandschap en verdienen onze appreciatie, net zoals de mensen van De Vijver onze appreciatie verdienen samen met Corelio en Sanoma bij de overname van de zenders VT4 en VIJFtv.

Is die overname goed nieuws? Ik heb in de media gezegd van wel. Ik meen dat en wil dat nog even herhalen. Deze overname zal zeker en vast een nieuwe dynamiek creëren, zal ervoor zorgen, als we mogen voortgaan op het verleden van de partners die in De Vijver stappen, dat er meer kwaliteit zal zijn, dat er zeker en vast bijkomende Vlaamse content zal zijn en dat er meer ruimte zal komen voor Vlaamse productiehuisen. In die zin is die overname voor de kijker goed nieuws.

Zal die overname rimpelloos verlopen in het landschap? Neen, natuurlijk niet. Die overname zal heel veel effecten hebben, niet alleen voor de kijker maar ook voor een aantal andere spelers. VT4 heeft nu een marktaandeel van 11,3 procent en VIJFtv heeft een marktaandeel van 4,6 procent. Samen gaan ze nu al voor 26,8 procent van het reclameaandeel. Ze zijn dus eigenlijk al een belangrijke speler. De overname door de nieuwe groep, zal zeker zijn effect hebben op de kijkers. Die zullen hun kijkgedrag misschien aanpassen, ze zullen aangetrokken worden en verschuiven. De adverteerders zullen de nieuwe opportuniteiten bekijken en daar zullen ook verschuivingen plaatsvinden. We spreken hier zeker van een verticale integratie, waarbij een productiehuis en een zender elkaar vinden en nauw gaan samenwerken, wat ook een nieuw effect heeft. Het heeft zeker effect op de crossmediale samenwerking en de concentraties die we steeds meer in het landschap zien. Er zal ook een effect zijn op de privéproductiehuisen. Mag ik u er trouwens aan herinneren dat deze regering dit jaar al het Mediafonds heeft geïnstalleerd waarbij ik samen met minister Schauvliege 6,5 miljoen heb vrijgemaakt specifiek bedoeld om privéproducties mogelijk te maken die voor alle zenders dienstig kunnen zijn en die zo Vlaamse content kunnen blijven stimuleren, zowel voor fictie als voor animatie en documentaires? In die zin hebben we al een stukje geprobeerd om zeker en vast voldoende zuurstof te geven aan de productiehuisen.

Wat zal de impact zijn op de zendschema's? Dat kunnen we nog niet voorspellen. We moeten uiteindelijk de nieuwe beheerders van de zenders de kans geven om te kijken wat ze met die

zenders gaan doen, welke kijkers ze zullen aantrekken en welke programma's ze zullen brengen.

Ook wat betreft de impact op de concurrentiepositie en de mededinging moeten we nog even wachten op de Belgische mededingingsautoriteit, die de wettelijke taak heeft om te kijken of er een aantasting is van de wet op de bescherming van de economische mededinging, of de Europese mededingingsregels geschonden worden en of ook daar aanpassingen moeten gebeuren of niet. De Belgische mededingingsautoriteit is daarmee bezig. De uitkomst van dat verhaal zal misschien al of niet impact hebben op het wijzigende landschap.

Kortom, iedere speler in het medialandschap zal zijn strategie nu herbekijken. Dat geldt ook voor de VRT. We kunnen zeker en vast van gedachten wisselen over de strategie van de VRT.

De VRT heeft een intens en bewogen jaar achter de rug. Ik som even op. We hebben een nieuwe raad van bestuur. We hebben een nieuwe CEO. Er is een besparingsplan afgesproken dat nu, in overleg met de vakbonden, wordt uitgevoerd. Hier is een nieuw financieel kader aan verbonden. Nu is er, ten gevolge van de overname van twee zenders, een wijziging in het medialandschap.

Volgens mij heeft de VRT goed op die wijzigingen gereageerd. Ik wil dan ook een paar kanttekeningen maken bij de opmerkingen die bepaalde sprekers hebben gemaakt. Volgens mij hebben de raad van bestuur, de CEO en het management van de VRT in februari 2011, toen bekend werd dat een overname tot de mogelijkheden behoorde en dat Woestijnvis hier misschien betrokken zou zijn, goed en adequaat gereageerd.

De VRT heeft meteen besloten de onderhandelingen over een preferentiële relatie te bevriezen tot de uitkomst van het overnamebod bekend is. De VRT heeft verklaard dat er voor 2012 een continuïteit is. Het is nu al 2011. Iedereen die in de media werkt, weet dat er nu al zekerheid over de zendschema's en de programmatie in 2012 moet zijn. Die continuïteit is er. De VRT heeft tevens verklaard de discussie over de toekomst even te bevriezen.

Ondertussen heeft de VRT echter niet stilgezeten. De voorbije maanden is met verschillende scenario's rekening gehouden. De VRT heeft zich voorbereid. Dit heeft de VRT in staat gesteld om, nu de beslissing is genomen, snel en adequaat te reageren. De VRT heeft niet emotioneel gereageerd. De VRT heeft zich voorbereid en heeft verschillende scenario's afgewogen. De raad van bestuur heeft hierover een goed debat kunnen voeren.

De VRT heeft op een rustige en consequente wijze gereageerd. Ik heb de VRT nergens horen verklaren dat Woestijnvis zou worden gedumpt. Ik heb het persbericht hier voor me. De VRT kiest voor vernieuwing. Er zijn kansen op een nieuwe dynamiek. De VRT wil het programmaschema vernieuwen. De VRT wil van deze gebeurtenis, die de context wijzigt, een opportuniteit maken om te vernieuwen. Dit lijkt me een daad van goed bestuur.

De VRT heeft tevens duidelijk verklaard een samenwerking met het productiehuis Woestijnvis na 2012 niet uit te sluiten. Die samenwerking kan echter niet langer in de vorm van een preferentieel partnerschap.

Ik vind de reactie van de VRT zeer afgewogen en goed voorbereid. Ik wil de raad van bestuur, de voorzitter en de CEO feliciteren met deze grondige voorbereiding en met deze duidelijke, evenwichtige en ook offensieve manier om een overheidsbedrijf te leiden.

De impact van de wijziging zal zeker de besprekingen van de beheersovereenkomst beïnvloeden. Verschillende sprekers hebben gevraagd wat de krijtlijnen van de beheersovereenkomst zullen zijn. Ik wil nog even van deze gelegenheid gebruikmaken om die krijtlijnen duidelijk te stellen.

In mijn ogen moet een openbare omroep zich niet beperken tot thema's of publieksgroepen die aantrekkelijk zijn voor adverteerders. Een openbare omroep moet de logica van de

adverteerders of van de private aandeelhouders niet volgen. Een openbare omroep moet zich niet in een kijkcijferfetisjisme verliezen.

De openbare omroep moet een goed evenwicht vinden tussen de verschillende doelstellingen die de VRT in het Mediadecreet worden opgelegd. Die doelstellingen zijn niet enkel belangrijk omdat ze in het Mediadecreet zijn opgenomen. Ze zijn belangrijk omdat het voor een goed werkende democratie belangrijk is dat burgers behoorlijk geïnformeerd zijn en zich op basis daarvan een genuanceerd oordeel over maatschappelijke, culturele, economische en politieke evoluties kunnen vormen.

Een democratie streeft steeds naar een genuanceerd evenwicht tussen de verlangens van de meerderheid en de verlangens van de minderheid. Op dat vlak heeft de VRT een belangrijke rol te vervullen. De VRT moet die inclusieve samenleving verder gestalte geven.

Het publieke belang van de VRT bestaat er volgens mij net uit een bijdrage te leveren tot die democratische, pluralistische en bijgevolg inclusieve samenleving waarin verschillende meningen aan bod komen. Die samenleving is een warm en verdraagzaam Vlaanderen.

En dat staat ook met zoveel woorden in het regeerakkoord. Erin staat dat we gaan voor een sterke Vlaamse openbare omroep, die bijdraagt aan een democratische en verdraagzame samenleving. Publieke omroepen zijn ook identiteitsbepalend. Ze versterken ook het maatschappelijk weefsel. Ze hebben ook een educatieve en emancipatorische functie, en bieden ook een ruime waaier aan ontspanning. Belangrijk is dat, als een publieke omroep goed functioneert, elke burger daar op een bepaald moment wel zijn gading vindt.

Wat betekent dat nu concreet vertaald? Ik wil heel duidelijk zeggen dat voor mij de volgende beheersovereenkomst geen krimpscenario voor de VRT met zich zal meebrengen. De VRT mag niet worden gereduceerd tot een zender die louter marktaanvullend werkt. De publieke omroep moet blijven inzetten op de standaard met betrekking tot kwaliteit en creativiteit, maar ook met betrekking tot diversiteit, inclusiviteit en innovatie. De VRT moet blijven inzetten op die vier kerntaken die in het Mediadecreet staan: nieuws, sport, cultuur en entertainment. Om die reden vind ik het ook belangrijk dat we de volgende jaren gaan voor een continuïteit in de financiering. Ik pleit ook voor het behoud van het model van gemengde financiering voor de VRT. Dat garandeert niet alleen enige onafhankelijkheid, maar responsabiliseert zeker ook het management en het personeel van de VRT. In het verleden heeft dat, denk ik, een goede cultuurverandering met zich meegebracht. Ter voorbereiding van de beheersovereenkomst en de finale onderhandelingen heb ik dan ook aan de VRT gevraagd een rationele analyse te maken van de kosten en de inkomsten die ze verwacht of zou kunnen verwachten.

We moeten rekening houden met het veranderende landschap. Zeker en vast als we een gemengde financiering behouden, moeten we ook bekijken hoe we met andere, private spelers rekening kunnen houden. Dat zijn echter ook diverse spelers: de krantenuitgevers hebben niet altijd dezelfde belangen als de privézenders of de adverteerders. Het zal opnieuw een moeilijke, maar deugdzame evenwichtsoefening zijn om te proberen die marktverstoring zo veel mogelijk te vermijden.

Wat de inhoud betreft, wil ik absoluut blijven inzetten op kwaliteit. Een enkel lid heeft het al aangehaald: we mogen zeggen dat de VRT die levert tegen een veel lagere maatschappelijke kostprijs dan de publieke omroepen in de ons omringende landen. In Vlaanderen betaalt elke belastingbetaler jaarlijks ongeveer 48 euro voor de VRT, en dat bedrag ligt in heel wat landen van de Europese Unie een stuk hoger, terwijl qua bereik de VRT van de publieke omroepen de voorbije jaren een van de weinige stijgers is. Ook wat dat betreft, mogen we er dus ook voldoende vertrouwen in hebben dat het management en het personeel van de VRT op dat elan kunnen doorgaan. Er moet uiteraard ook meer ruimte komen voor onderzoeksjournalistiek en buitenlandberichtgeving. Daarover hebben we in de commissie ook al meermaals gesproken. In haar informatieopdracht moet de publieke omroep natuurlijk

ook het volle vertrouwen van de bevolking genieten. Dat hebben we gisteren ook al besproken. Daarom is die onafhankelijkheid, maar ook die correctheid van de berichtgeving onontbeerlijk. Ik heb de VRT dan ook gevraagd dat de nieuwsdienst structureel verder een intern proces van zelfreflectie zou uitvoeren, met het oog op die voortdurende kwaliteitsverbetering.

De VRT moet inzetten op diversiteit en pluriformiteit. Dat debat hebben we nog eens gevoerd. De VRT moet ook inzetten op Vlaamse inhoud. Vlaamse fictie, documentaires, animatie en ontspanning worden zeer sterk door de kijker gesmaakt. Ze vormen ook een belangrijke bijdrage aan de verdere ontwikkeling van ons eigen Vlaams cultureel patrimonium, onze eigen identiteit. De VRT moet daarbij een belangrijke rol spelen. Net als alle andere zenders kan ze daarvoor gebruikmaken van het Mediafonds.

Bij het finaliseren van de onderhandelingen moet er zeker en vast voldoende aandacht gaan naar het evoluerende medialandschap. Dat is niet alleen een evoluerend landschap met nieuwe aandeelhoudersstructuren, maar vooral ook een landschap dat sterk evolueert door nieuwe technologieën en nieuwe media. Dat stelt ook de publieke omroep voor belangrijke uitdagingen. Tot voor kort was mediagebruik veeleer eenzijdig, was er veeleer sprake van eenrichtingsverkeer. Nu zijn kijkers en luisteraars mediaconsumenten en -producenten geworden.

Ik heb het al eens gesteld en wil het nog eens duidelijk herhalen: de VRT moet zich op alle mediaplatformen begeven. Men kan niet aan de ene zijde pleiten voor een kwalitatief hoogstaande en eigentijdse publieke omroep, en tegelijkertijd vinden dat men zich moet beperken tot traditionele mediatoepassingen en elke technologische media-innovatie naast zich neer moet leggen. Ik zal het nog scherper stellen: als de VRT zich niet mag bezighouden met de nieuwe media, dan zijn we begonnen met stervensbegeleiding, en daar ga ik niet aan meedoen.

Collega's, er moet zeker gekeken worden naar meer samenwerking, niet alleen met andere mediaspelers, maar ook met andere spelers in bijvoorbeeld de culturele sector. Ook daar is er een mogelijkheid in de nieuwe beheersovereenkomst. Ook rond innovatie is samenwerking aan de orde.

Ik onderschrijf ook de betogen van enkele collega's met betrekking tot sport. Ook inzake sport moet er voldoende aandacht zijn voor de diversiteit van het aanbod en een bredere benadering. Sport is ook meer dan competitief spektakel. Het heeft ook betrekking op ontspanning, gemeenschapsgevoel en gezondheid. Ook daar denk ik dat de VRT een tandje bij kan steken.

Met betrekking tot de beheersovereenkomst wil ik benadrukken dat de VRT als publieke omroep een voorbeeldfunctie heeft, ook als het gaat over maatschappelijk verantwoord ondernemen. Ik denk aan diversiteit op de werkvloer, maar zeker ook aan correcte arbeidsvoorwaarden voor de werknemers en correcte contracten met onderaannemers, die op hun beurt ook correcte arbeidsvoorwaarden moeten bieden aan hun werknemers.

Bovendien is het belangrijk dat de VRT de knowhow in huis houdt die haar toelaat om zelf intern programma's te blijven maken. Ik ondersteun de strategische keuze die het management en de raad van bestuur gemaakt hebben om de opvolger van 'Man Bijt Hond' zelf te maken. Het gaat immers om een strategisch slot, dat men in eigen handen wil houden en waarvoor men niet langer afhankelijk wil zijn van externe spelers.

Collega's, de nieuwe beheersovereenkomst hoeft wat mij betreft de VRT niet meer op de kaart te zetten. De VRT staat op de kaart. Ze is stevig verankerd. Ze heeft een gezondheidskuur ondergaan naar aanleiding van de besparingen. Ze heeft een nieuwe raad van bestuur en een nieuwe CEO, die heel duidelijk en adequaat hebben gehandeld. Ze zal ook bekwaam zijn om een goede nieuwe beheersovereenkomst af te sluiten.

Wij hebben ter voorbereiding van die beheersovereenkomst al heel veel gediscussieerd. Er zijn in de commissie uitgebreide hoorzittingen geweest, waarbij heel veel spelers uit het medialandschap zijn gehoord. Ik heb zelf mijn voorbereidingen getroffen. De VRT heeft zich voorbereid. Ik wacht op de resoluties van het parlement. Daarna is er wat mij betreft niets wat het aanvatten van de finale onderhandelingen in de weg staat. Ik dank de collega's dat ze mij meer ruimte willen geven, maar wat mij betreft, is die ruimte niet nodig. We hoeven niet te overzomeren, maar kunnen verder volgens plan voor het reces over de beheersovereenkomst onderhandelen. Dank u wel. (*Applaus*)

De heer Bart Tommelein: Minister, ik dank u voor uw antwoord.

Ik hoor het onderwerp 'sport' hier vaak terugkeren in het debat. Dat is inderdaad belangrijk. Sport beroert de mensen. Als je ziet hoe kampioenen als Philippe Gilbert de harten van iedereen kunnen beroeren, is dat belangrijk. Maar het blijft ook belangrijk dat bij uitstek de openbare omroep meer aandacht heeft voor sporten die minder of zelfs niet aan bod komen. U hebt daar zelf ook op gewezen in uw antwoord.

U hebt het over de belangen en verzuchtingen van de verschillende types van media, maar dat raakt beetje bij beetje achterhaald. We hebben uiteraard de belangen van de kranten, de radiomakers, de televisiemakers en de andere, nieuwe mediavormen, maar langzamerhand raakt dat toch in elkaar verstrengeld en moeten we er als beleidsmakers meer en meer rekening mee houden dat we met multimediale groepen te maken hebben, die alles brengen wat noodzakelijk is om de kijker een totaalaanbod te bieden. Als bepaalde groepen dat niet wensen te doen en apart willen blijven zitten in hun kleine hokje, is dat hun eigen keuze.

Maar ik denk dat wij, als overheid, heel duidelijk keuzes moeten maken voor de verschillende multimediale groepen die aan cross-selling gaan doen via hun verschillende platformen en ze niet meer als 'stand alone' mogen bekijken.

De heer Wim Wienen: Minister, ik dank u voor uw antwoord.

Het woord 'continuïteit' is het cruciale stuk uit uw antwoord over de toekomst van de VRT in dit nieuwe medialandschap. Wat verstaat u precies onder continuïteit? Als continuïteit betekent dat de VRT nog steeds, zoals ze in het verleden al te vaak heeft gedaan, de concurrentie wil aangaan met die commerciële omroepen, dan pas ik daarvoor. Als dat wil zeggen dat de VRT een derde kanaal wil omdat Ketnet onder druk komt te staan van de commerciële kinderzenders, dan pas ik daarvoor. Ik kies voor een openbare omroep en beheersovereenkomst waarin gefocust wordt op de kerntaken die in het decreet vervat zijn. U hebt er enkele vermeld, zoals cultuur, nieuws, sport en ook entertainment. U bent echter wel vergeten dat in diezelfde paragraaf van het decreet ook staat dat er prioritair aandacht moet uitgaan naar cultuur en nieuws. Er staat dus inderdaad dat er vier kerntaken van de openbare omroep zijn, maar ook dat de prioriteit ligt bij cultuur en nieuws. Ik vind het belangrijk dat we naar een openbare omroep gaan die niet de concurrentie met de commerciële zenders aangaat, die geen tegenspeler, maar een medespeler in dat medialandschap is.

Ik hoop dat de democratie nog iets betekent voor u. Als ik de pleidooien deze middag goed heb beluisterd, denk ik dat mijn mening over het focussen op die kerntaken, niet alleen door mijn eigen fractie, maar ook door de woordvoerder van de CD&V en de heer Tommelein van de Open Vld wordt gedeeld. Dat is op zijn minst al een meerderheid in dit parlement. De regering weet nog niet welke richting ze precies wil uitgaan met die beheersovereenkomst, maar ik denk ze best rekening houdt met dit punt.

Tot slot, minister, hoeft het wegvallen van Woestijnvis geen ramp te betekenen voor de VRT en mag het de VRT niet desoriënteren. Als de VRT volledig inzet op kwaliteit en kwaliteit in die kerntaken, kan ze zich wel degelijk onderscheiden van de commerciële omroepen en heeft ze een mooie toekomst in het medialandschap.

De heer Jurgen Verstrepen: Minister, ik dank u voor uw antwoord, maar vind het zonde van de zendtijd. U hebt wat naast de kwestie geantwoord. Het debat ging over de toekomst van het gewijzigde medialandschap, maar ik krijg telkens weer het gevoel van ‘u staat erbij en kijkt ernaar’.

U zei daarnaast dat de VRT niet de logica van de adverteerders moet volgen. U hebt dat al een aantal keren gezegd en u weet dat ik dat ondersteun. Als het gevolg van dat niet-prioritair gericht zijn op de adverteerders tot gevolg heeft dat de sponsorinkomsten en radioreclame dalen, zegt u dan: geen probleem, we passen het bij? Ja of nee? Er is de discussie van het knipperlichtmodel, maar ik vind dat het een of het ander moet zijn. De inkomsten dalen omdat zij daar geen of minder strategie insteken. Bent u als overheid bereid om daar wat bij te passen, als de inkomsten blijven dalen? Je moet leren uit het verleden. Dat hoor ik hier te weinig. De VRT is een overheidsbedrijf gefinancierd met publieke middelen dat nochtans met zeer veel lege handen achterblijft. Ik ga de debatten over de rechten niet meer voeren. Nu moeten we redden wat te redden valt. We zullen zien of het bestuur dat doet, tenslotte zijn ze daar voor aangesteld.

Het gemengde model van financiering was in zijn tijdsframe toen waarschijnlijk het meest correcte model. Maar het komt letterlijk uit de vorige eeuw en is een analoog, voorbijgestreefd, financieringsmodel. Ik vind dat men daar niet te gemakkelijk aan voorbij mag gaan en dat men elk model out of the box moet herbekijken. Ik begrijp niet waarom men dat analoge model zo halsstarrig blijft verdedigen. Iedereen in media weet dat het de grootste uitdaging van deze eeuw is om van een analoge euro een digitale te maken. Ik vind dus dat men daar niet zo gemakkelijk aan voorbij mag gaan. Het gaat er niet over de VRT droog te zetten, maar wel oog te hebben voor de toekomst. Zoals u weet is het hot topic op de internationale televisiemarkten hoe je media financiert, hoe je dat doet. Dan kun je er niet aan voorbijgaan dat in het gemengde financieringsmodel de VRT nog altijd reclame probeert te genereren uit de markt die vrij klein is. Als je dat model houdt, vrees ik dat we de volgende keer nog eens iets moeten redden dat misschien minder te redden valt en meer gaat kosten.

Ik vind dus dat men vooruit moet kijken, en niet vasthouden aan analoge modellen. Ik roep dus nogmaals op om daar oog voor te hebben, zeker wanneer de beheersovereenkomst ter sprake komt. Het gaat er dan niet over of u meer geld van het Vlaams Parlement wilt, maar wel of u naar de toekomst wilt kijken.

De heer Carl Decaluwe: Ik dank u voor het antwoord. Ik heb u erg aandachtig beluisterd. Ik kan me vergissen, maar ik heb een beetje het gevoel dat u stelt dat er niet veel aan de hand is en we tot de orde van de dag kunnen overgaan en dat daarbij de continuïteit van het beleid vooropstaat. Die indruk heb ik, en ik hoop dat ik me vergis. Want ik ben ervan overtuigd dat men in het belang van de openbare omroep goed moet nadenken vooraleer een aantal zaken op papier worden gezet. Zo niet zou men er volgend jaar omstreeks deze periode wel eens spijt van kunnen hebben.

U verwees naar de taken van de openbare omroep. U blijft alle taken zoals opgesomd in het decreet hetzelfde belang toekennen. Het decreet legt daarentegen prioriteiten op. En vandaag zal de Vlaamse Regering en de raad van bestuur meer dan ooit verplicht worden om keuzes te maken. Alles bij het oude laten kan niet. Men zal verschuivingen moeten doorvoeren: meer informatie, duiding, nieuws en cultuur, en minder ontspanning en sport. Dat moet in de budgetten worden vertaald, zo niet dendert de VRT onvermijdelijk naar de afgrond. De huidige ontwikkelingen zullen dat nog urgenter maken. Ik ben ervan overtuigd dat de openbare omroep nog een toekomst heeft, maar dat zal enkel zo zijn wanneer de VRT met de commerciële zenders het verschil maakt. En dat kan maar met goede informatie, goede duiding, goed nieuws, goede onderzoeksjournalistiek en meer buitenlandse correspondenten.

Dat kan ten koste gaan van een aantal dure sportrechten en dure shows. Tezelfdertijd hoop ik dat VT4 ook in nieuws investeert. Dat alles zal hopelijk ten goede komen van de pluriformiteit en de informatieverschaffing, en dus van de kijker en uiteindelijk ook van de

democratie. De Vlaamse Regering en de openbare omroep zullen echter meer keuzes moeten maken, en die boodschap heb ik onvoldoende gehoord. Men kan niet langer denken dat men alles kan doen en op alle gebieden marktleider kan zijn. Die tijd is voorbij. Wie dit zegt, is niet tegen de VRT: dat is gewoon een realistische houding, met de budgettaire context voor ogen.

De heer Wilfried Vandaele: Uiteraard moeten we steeds opnieuw keuzes maken. In uw antwoord hoorde ik een aantal belangrijke elementen waarvan we vinden dat die in de beheersovereenkomst moeten terechtkomen. Ik kijk alvast uit naar het debat dat we daarover zonder uitstel in de schoot van de meerderheid en ook in de commissie zullen voeren.

In mijn uiteenzetting stelde ik u specifieke vragen over de rechten en over het archief. Uiteraard verwacht ik vandaag geen antwoord. Ik hoop dat u daar wel later op antwoordt, eventueel schriftelijk.

De heer Bart Caron: Minister, dank u voor uw antwoord, waarmee ik in grote lijnen kan instemmen. Het is een goed antwoord. Twee elementen vallen mij op. U zegt dat u geen krimpscenario wilt in de volgende beheersovereenkomst en dat we maar 48 euro per Vlaming betalen voor kwaliteit. Het is goed dat u het zelf eens zegt. We zitten niet in de kop van het peloton, ook niet in de staart. Wij rijden mee in de tweede helft van het peloton en daar krijgen we veel kwaliteit voor.

Ik hoop voor u, minister, dat u het uitstel dat we u aangeboden hebben, niet nodig zult hebben. Maar als ik mag afgaan op de tijd die de meerderheid nodig heeft om overeenstemming te vinden om een resolutie in te dienen over de krijtlijnen waaraan een nieuwe beheersovereenkomst zal moeten voldoen, vrees ik dat u toch uitstel zult moeten vragen. Er liggen vandaag alleen resoluties voor van de oppositie en niet van de meerderheid. Dat betreurt ik.

Minister, u bent uiteraard geen lid van dit parlement. Ik had heel graag gehad dat er een zeer brede meerderheid zou zijn voor een aantal principes. Vandaag blijkt uit het debat ook dat er een breed draagvlak is voor bepaalde principes van een nieuwe beheersovereenkomst. Dat hoor je in de opmerkingen van mezelf, de heer Decaluwe en de heer Tommelein. Ik denk bijvoorbeeld aan de prioriteitstelling: de tekst van het decreet brengt een nuance of rangschikking aan tussen nieuws, duiding en cultuur versus sport en entertainment.

Ook ik ben het eens met de globale benadering of reactie van de directie van de VRT. Maar wat nu gezegd wordt over Man bijt hond geeft mij toch een andere indruk. Ik wil dat onderscheid maken. De globale reactie deel ik. Ik vind het grootmoedig en groothartig van de VRT om zo'n belangrijke partner een goede vaart te wensen. Dat is sportief en dat is prima. De VRT heeft er ook zelf veel aan te danken. Maar dan de dag daarop lijkt ze toch een venijnig tikje mee te geven, een beetje zoals in het voetbal.

De heer Veli Yüksel: Aanvullend op wat de heer Decaluwe gezegd heeft, minister, wil ik nog meegeven dat we niet aan paniekvoetbal moeten doen. Maar toch heeft Woestijnvis heel lang in de keuken van de VRT gestaan. Onderschat deze zaak niet. Zeker de mensen van de Reyerslaan mogen dit niet onderschatten. Ik vind dat u als bevoegd minister de mensen op de Reyerslaan moet wakker schudden.

De VRT mag absoluut geen nichezender worden. De collega's hebben het over het optrekken van de dotaties voor het multimediale. Mijnheer Tommelein, dat is waar, maar als er één zender is die vandaag niet multimediaal is, is het de VRT. Het is de kunst voor de VRT om in die multimediale omgeving overeind te blijven.

Wat de kerntaken betreft – informatie, cultuur, sport enzovoort –, moeten we naar een gezond evenwicht tussen kwaliteit en bereik. Bereik is niet absoluut, maar we mogen dat niet loslaten.

Ik doe een oproep om de zaak niet te onderschatten. Dit zal verstrekkende gevolgen hebben. Op de Reyerslaan mogen ze het absoluut niet onderschatten.

Minister Ingrid Lieten: Mijnheer Wienen, ik heb hier heel goed gehoord – en dat is niet nieuw, dat hebben we ook al in de commissie gehoord – dat geen enkele partij vragende partij is om het Mediadecreet en de taak die daarin staat voor de VRT te wijzigen. Daarover zijn we het eens. Dat heb ik ook nog eens benadrukt.

De nuances van de invulling en de evenwichten, daarover zijn we het misschien niet eens. Ik ben niet voor een krimpscenario. Ik ben er ook niet voor dat de VRT alleen dat moet doen wat de marktspelers niet doen. De VRT moet uiteraard prioritair inzetten op nieuws en cultuur, maar ook op sport en entertainment. Daarin verschillen we misschien van mening. Daarin heb ik misschien ook een perceptieverschil met de heer Decaluwe. Maar wij hebben af en toe een perceptieprobleem met elkaar.

Mijnheer Vandaele, u vraagt naar de rechten. De discussie over het verleden hebben we al een paar keer gevoerd.

Wat ik belangrijk vind, is hoe zij in de toekomst zullen omgaan met de rechten. Wij hebben het management in die zin gestimuleerd en zij zullen dat opnemen. Zij hebben in de raad van bestuur zeer duidelijk bevestigd dat zij evolueren naar een systeem van openbare calls waaraan alle productiehuisen kunnen deelnemen en waarbij duidelijk zal worden bepaald volgens welke criteria men zal kiezen, maar ook hoe de rechtenverdeling op voorhand zal vastgelegd worden. Dat zal gebeuren op een transparante manier, met duidelijke criteria en met een gelijkwaardige behandeling van de mensen die op dezelfde manier producties zouden aanleveren. Ik vind dat positief. Ik ondersteun dat. Het is ook een duidelijk engagement van het management. Wij moeten inderdaad vermijden dat wij in de toekomst nog dergelijke problemen zouden hebben.

Mijnheer Verstrepen, ik heb af en toe het gevoel dat wij permanent communicatiestoornissen hebben en dat u niet hoort wat ik zeg, maar ik zal mijn best blijven doen om het te herhalen. Ik vind het belangrijk dat we blijven kiezen voor een gemengd model. Het is niet de bedoeling dat er veel geld uit de markt wordt gehaald. Maar het feit is dat het VRT-management geresponsabiliseerd blijft zijn om creatief te zoeken naar eigen inkomsten binnen de marges die wij stellen. Die marges zijn nu ook vastgelegd: ze staan in de beheersovereenkomst. Ze zullen ook in de volgende beheersovereenkomst moeten staan. Wij zullen misschien wijzigingen aanbrengen in functie van de uitkomst van de debatten die wij daarover voeren, maar ik vind wel belangrijk wat de adverteerders zeggen, naar wie ik ook goed heb geluisterd. Zij zeggen dat de VRT soms ook marktcreërend werkt. Het is een voordeel voor de private zenders dat die marktcreatie gebeurt. Wij zullen dat subtiele evenwicht moeten bewaken, ook in deze nieuwe context.

Beste collega's, wij hebben ons in dit debat uiteraard gefocust op de VRT. Wij moeten de strategie van andere mediaspelers niet bepalen. Wij moeten wel vooruitkijken naar de evolutie in het medialandschap. Ik nodig u allen uit op de Staten-Generaal die binnen enkele weken plaatsvindt en waar deze debatten gevoerd zullen worden.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

Het debat is gesloten.

Actualiteitsmoties

De voorzitter: Door het Vlaams Belang, door LDD, door Open Vld en door Groen! werden tot besluit van dit actualiteitsdebat actualiteitsmoties aangekondigd. Ze moeten uiterlijk om 17.30 uur zijn ingediend.

Het parlement zal zich daar straks over uitspreken.

Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Ivan Sabbe tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over het opvullen van vacatures en het vermijden van delokalisatie van bedrijven na het wegvallen van het voordelig statuut voor grensarbeiders vanaf 2012

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Voorzitter, minister, achtbare collega's, we keren even terug naar de reële economie. U weet dat vanaf 1 januari 2012 de voordeelregeling voor grensarbeiders vervalt. Ik spreek specifiek over Fransen die in Vlaanderen en meer specifiek in West-Vlaanderen komen werken. Het voordeel valt weg om een hoog Vlaams loon te krijgen en daarop lage Franse belastingen te betalen. Dat is vandaag de realiteit met de grensarbeiders.

Het wegvallen van dat systeem is een bedreiging voor onze groei en voor onze economie, zeker in Zuid-West-Vlaanderen omdat daar vandaag 36.000 Fransen in het kader van dat systeem elke dag de grens oversteken om in België te komen werken. Voka heeft een enquête gedaan bij 133 bedrijven. Daarvan hebben er 64 gezegd dat zij vermoeden dat het wegvallen van dat systeem, waarmee zij elk jaar duizend mensen binnentrekken, zal leiden tot problemen, zelfs tot delokalisatie en tot het afremmen van de groei. Daarom vragen de West-Vlaamse bedrijven heel specifiek: wat zullen we vanaf 1 januari 2012 doen met de arbeidsmarkt die door de regulering van de Vlaamse en Belgische arbeidsmarkt al zeer krap is?

Er zijn veel mogelijkheden. Laat ons beginnen met het ergste: Doornik-Moeskroen. Dat is geen Vlaamse aangelegenheid, maar toch kunnen we daar misschien een aantal initiatieven nemen. We spreken daar over 18 tot 19 procent werkloosheid. We moeten echter zo ver niet gaan. In Oostende en Ronse komen we aan meer dan 11 procent werkloosheid, en in Gent aan meer dan 10 procent werkloosheid.

Minister, welke maatregelen zult u nemen om ervoor te zorgen dat 1 januari 2012 niet de zoveelste 'knieslag' is die de Vlaamse bedrijven, en vooral de kmo's, moeten ondergaan in dit al heel moeilijke Vlaamse landschap?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Voorzitter, mijnheer Sabbe, ik wil in de eerste plaats verwijzen naar de commissie, waar op 27 januari mevrouw Fournier dezelfde vraag heeft gesteld en waarop ik toen vrij uitvoerig heb kunnen antwoorden. Vandaag zal het wat beperkter zijn, maar u kent de systemen.

Het gaat in de eerste plaats over laaggeschoolde mensen. Het antwoord op de vraag of we de plaatsen kunnen laten invullen door Vlamingen, is dat het moeilijk zal zijn. Plaatselijk zijn er amper mogelijkheden. De werkloosheidsgraad bij Vlaamse arbeiders is in die streek heel laag. U vraagt of we de plaatsen kunnen laten invullen door mensen van elders, uit Oostende bijvoorbeeld. De bepalingen inzake een "passende betrekking", waarbij ook de afstand een element is, is een federale materie. Wij kunnen vanuit Vlaanderen niet bepalen wat een passende betrekking is. Dat is dus een moeilijkheid.

Ten tweede gaat het ook om de Fransen. Gelukkig is er een akkoord gesloten dat een uitdoofscenario over twintig jaar bevat. Het probleem wordt daardoor ook uitgesmeerd over twintig jaar. VDAB heeft met Pôle Emploi een heel goede samenwerking om de vacatures te blijven uitwisselen. Natuurlijk zorgt het ontbreken van een fiscaal gunstig systeem ervoor dat de wil van Fransen om in Vlaanderen te komen werken, verkleint.

Een derde mogelijkheid zijn de Walen. Er zijn twee positieve punten. Er is een goede samenwerking tussen VDAB en FOREM. Er is daarnaast een specifieke taalopleiding, hoewel die minder noodzakelijk lijkt te zijn als we zien wat de Fransen doen. Natuurlijk kunnen wij in Vlaanderen niet kiezen wie naar die bedrijven wordt gestuurd. Het is FOREM die dat doet. Bovendien kunnen wij ook geen verplichtingen opleggen aan Walen om in Vlaanderen te komen solliciteren. We zitten dus met een beperking. We kunnen evenmin het element van de sanctionering naar voren schuiven.

Ten vierde kan er ook worden gesproken van economische migratie. Binnen Europa kunnen mensen worden aangetrokken om die jobs in te vullen, maar het zijn vooral de bedrijven zelf die hierover moeten nadenken.

Ten vijfde zou er ook kunnen worden gedacht aan economische migratie van buiten Europa, maar dat is een federale materie.

Tot slot heb ik, zoals ik heb beloofd aan mevrouw Fournier, contact gehad met UNIZO en Voka. We hebben samen bekeken welke maatregelen we in Vlaanderen kunnen nemen, maar die zijn uiterst beperkt. We hebben onder meer een jobbeurs georganiseerd met UNIZO en VDAB om vanuit de drie regio's te zoeken naar kandidaten om de stap te zetten naar dit bedrijfsleven.

De heer Ivan Sabbe: Minister, ik denk dat u veel meer kunt doen dan u zegt te kunnen doen. U zou eerst en vooral de interregionale samenwerking van de VDAB kunnen stimuleren. Ik geef u een voorbeeld. In Gent zijn er welgeteld 12.761 werklozen. In Ronse zijn er 1245. Welnu, met het openbaar vervoer is het van Gent naar Kortrijk 20 à 25 minuten sporen – een aantal parlementsleden doen dat regelmatig. Waregem is nog dichter, en dat is een van de streken met de laagste werkloosheid in Vlaanderen. Er kan volgens mij meer gedaan worden op het Vlaamse niveau, want u hebt de volledige bevoegdheid om de interregionale samenwerking te stimuleren. Ik denk aan Ieper en aan de samenwerking Ieper-Oostende, want in Oostende zijn er 3428 werklozen, in Ieper 920.

Een andere maatregel die u kunt nemen, minister, is het schrappen van alle premies die u boven op de federale premie geeft aan mensen die niet actief zijn. Ik heb het nu niet over de thematische verloven, die blijven bestaan, maar zelfs wanneer we ze zouden afschaffen, komen we nog uit op meer dan 130.000 Vlamingen die gebruikmaken van tijdskrediet en loopbaanonderbreking en die daarvoor van u of van de belastingbetaler premies krijgen. In een arbeidsmarkt die al zo onder spanning staat, kan het niet langer dat mensen financieel worden gestimuleerd om niet actief te zijn, om niet te werken.

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Mevrouw Martine Fournier: Voorzitter, minister, u weet het, als het over grensarbeid gaat, spits ik altijd mijn oren. Het is een thema waar ik al een paar jaar vragen over stel. We moeten het niet alleen hebben over het verdwijnen van de grensarbeid, want de problematiek gaat verder. Essentieel is de vraag hoe we al die openstaande vacatures in de toekomst nog zullen kunnen invullen.

Ik heb gisteren met een aantal bedrijfsleiders uit de transportsector gesproken. Volgens hen staan er vrachtwagens stil omdat ze geen chauffeurs vinden. Het is dan ook een terechte vraag van de bedrijfsleiders en van de werkgeversorganisatie om de problematiek van de knelpuntenberoepen goed aan te pakken.

Er is een jaarlijkse instroom van ongeveer duizend grensarbeiders. Wanneer die zouden verdwijnen, vooral in de streek Zuid-West-Vlaanderen, dan vraag ik me af hoe we die openstaande vacatures zouden invullen.

Ik heb in de commissie al meerdere vragen hierover gesteld. U hebt er zonet naar verwezen. Uit uw antwoorden bleek dat u al verschillende initiatieven hebt genomen, ook goede initiatieven. De vraag blijft echter of dat wel voldoende is. We hebben een bloeiende

economie en evolueren naar een hoogconjunctuur. Ik sluit me dan ook aan bij de heer Sabbe wanneer hij zegt dat we een tandje bij zullen moeten steken om al die grensarbeiders te vervangen en al die openstaande vacatures in te vullen.

De voorzitter: Mevrouw De Vits heeft het woord.

Mevrouw Mia De Vits: Dat er knelpunten zijn op de arbeidsmarkt, zal niemand ontkennen. Het probleem kan echter niet worden opgelost door een verlenging van de maatregel voor de grensarbeiders. Het gaat immers om een uitzondering op het Europees werklandprincipe. Dat hield bovendien een discriminatie in met de Belgische werknemers. Op die manier hielden de Fransen een hoger loon over.

Ik denk dat we de overgangsregeling heel sterk moeten nuanceren. De minister heeft daarnet ook gezegd dat die regeling blijft bestaan voor wie hier nu is. Dat duurt nog 20 à 22 jaar. De regeling wordt enkel afgeschaft voor de nieuwe.

Voor de huidige knelpunten op de arbeidsmarkt moeten er verdere inspanningen worden geleverd op het vlak van de arbeidsmobiliteit. We zien op dit ogenblik dat er bijvoorbeeld in Vlaams-Brabant door de goede samenwerking met FOREM een betere instroom is. Ook voor West-Vlaanderen moet dit onder meer samen met Synergie worden bekeken.

Ook voor de oudere werknemers zijn er mogelijkheden.

Tot slot moet iets worden gedaan aan het arbeidsvoorwaardenbeleid. De bedrijven moeten worden gesensibiliseerd. Vaak is het zo dat onze werknemers bepaalde jobs niet meer willen uitoefenen.

De voorzitter: Mevrouw Poleyne heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyne: Het is inderdaad schrijnend wanneer een bedrijf werk heeft maar geen mensen vindt. Ik hoop dat zo weinig mogelijk bedrijven effectief zullen moeten vertrekken naar andere oorden. Minister, ik wil u vragen deze situatie zo nauwgezet mogelijk op te volgen. Is het inderdaad zo dat er geen nieuwe Fransen meer bij komen zonder statuut? Ik denk dat er hier en daar wel Fransen komen werken. We moeten dat onderzoeken.

Ik zou ook overwegen om een specifiek project te lanceren binnen de EGTS (de Europese Gemeenschap voor Territoriale Samenwerking) Kortrijk-Rijsel-Doornik of breder voor Le Nord en West-Vlaanderen. Daarbij moeten we verder gaan dan de jobbeurzen die nu al hebben plaatsgevonden binnen de Eurometropool. Ik pleit voor een intensieve samenwerking tussen FOREM, de VDAB en de Franse tegenhanger van de VDAB.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Minister, ik geef u gelijk dat het werkloosheidspercentage in de regio waar de heer Sabbe het over heeft, vrij laag ligt. Daar bestaat misschien geen reservoir van arbeidskrachten. Ik sluit me wel aan bij de heer Sabbe wanneer hij zegt dat het argument van de mobiliteit geen terecht argument is om onze eigen Vlaamse werkzoekenden niet aan een job te helpen. Er zijn mensen die 10, 20 of 30 jaar lang dagelijks bijvoorbeeld van Poperinge naar Brussel sporen om te gaan werken. De afstand tussen Oostende en Brugge en Oostende en Kortrijk is in vergelijking dan ook niet zo groot.

Hetzelfde wat de Waalse werkzoekenden betreft. De afstand tussen Doornik en Kortrijk bedraagt misschien hooguit 15 kilometer. Toch slaagt men er zelfs daar niet in om de Waalse werkzoekenden te motiveren om in Vlaanderen te komen werken. Dat heeft alles te maken met de mentaliteit. Ik besef dat Vlaanderen daar niets aan kan doen, tenzij we de interregionale mobiliteit nog vergroten. Maar het zou al te gek zijn dat we met De Lijn investeringen zouden doen om de mobiliteit te verbeteren terwijl we weten dat Waalse werkzoekenden niet bereid zijn om 10 kilometer verder te gaan werken.

Minister Philippe Muyters: Het probleem is vandaag heel duidelijk aanwezig in West-Vlaanderen, maar het is toch over heel Vlaanderen verspreid. Ik hoor uit de transportsector

dat vandaag veel vrachtwagens stilstaan. We kunnen nagaan welke van die jobs een continu knelpuntberoep zijn. De VDAB laat weten dat het het grootste aantal nieuwe vacatures heeft gehad sinds vijf jaar, maar de helft daarvan zijn knelpuntvacatures. We kunnen de opleidingscapaciteit nogmaals uitbreiden, wetende dat de helft van de mensen die een opleiding volgen voor een knelpuntberoep, niet eens doorstromen naar die knelpuntberoepen.

De vraag is of we geen andere manier van werken moeten aannemen. Over bepaalde zaken moeten we anders denken. De knelpuntberoepen blijven, 50-plussers komen amper aan de bak, 38 procent van de 55-plussers zijn vandaag aan het werk. Moeten de werkgevers, de werknemers en de overheid sommige zaken niet anders aanpakken?

Het probleem zal blijven bestaan, want in 2014 zullen er 300.000 mensen met pensioen gaan, als alles gelijk blijft. Maar het aantal intreders zal op dat moment kleiner zijn. Het probleem zal dus veel groter zijn en het invullen van jobs op de arbeidsmarkt zal wellicht vanuit een andere filosofie moeten gebeuren.

Vandaag kijkt men voor een aanwerving naar een cv, en daarbij zijn drie zaken belangrijk: de leeftijd en de diploma's van de persoon in kwestie, en de plaatsen waar die al heeft gewerkt. Je moet eens proberen een heroriëntering te doen in een job. Heel weinig mensen slagen daarin. Iemand die heel zijn leven humanresourcesmanager is geweest, gaan we vandaag niet inzetten in de commerce. Iemand die heel zijn leven in de financiële sector heeft gewerkt, houden we in de financiële sector. Iemand die heel zijn leven in de automobielsector heeft gewerkt, houden we in de automobielsector.

Vandaag kijkt de VDAB steeds meer naar competenties van mensen, naar wat ze kunnen en welke vaardigheden ze hebben. Kunnen we dan niet een heel andere sector aan het werk helpen? Zo hebben we bijvoorbeeld gekeken naar het profiel van competenties en vaardigheden van mensen die waren tewerkgesteld bij Opel, en we zijn nagegaan welke competenties en vaardigheden op de arbeidsmarkt worden gevraagd. Dan kwamen we uit bij vacatures in de sector van de zonne- of windenergie. Zo komen we bij een filosofie dat mensen in een totaal andere sector werken dan in het verleden.

Deze manier van werken zijn we niet gewoon. Uit het cv van veel werknemers blijkt dat ze vaak heel hun leven in hetzelfde bedrijf blijven, maar ook vaak in dezelfde sector. Daar moeten we naar een nieuwe filosofie evolueren, en dat wil ik samen met de sociale partners ten gronde bekijken. Pas dan kunnen we nagaan of we niet enkele zaken op een andere manier kunnen oplossen.

Als er vandaag te weinig verpleegsters zijn, kunnen we hen dan niet uitsluitend of meer dan vandaag inschakelen voor de jobs waarvoor je verpleegster moet zijn? De meer ondersteunende functies die vandaag worden opgenomen door een verpleegster, kunnen we dan overlaten aan iemand anders die lager gekwalificeerd is en waarvoor je dat diploma niet nodig hebt. Die andere manier van denken zullen we sowieso nodig hebben.

Recentelijk was ik met de minister-president bij de Internationale Arbeidsorganisatie, en die tendens zie je overal. Wij zijn er vandaag nog niet mee bezig, maar het is de richting die we moeten uitgaan om de problemen op te lossen. Dat is nodig binnen Vlaanderen, maar ook in de samenwerking met de anderen.

De heer Ivan Sabbe: Er zijn een aantal zaken waarop ik u wil tegenspreken omdat u wel een aantal middelen hebt die u niet toepast.

U kunt activeren tot en met 58 jaar, maar u doet het maar tot 55 jaar en dan nog maar zeer recent. U zou kunnen stoppen met alle premies die niet het werken stimuleren, de premies dus voor tijdskrediet en loopbaanonderbreking. U zou u kunnen beperken tot de thematische verlopen. Er zijn geen 200.000 maar 550.000 mensen die een RVA-uitkering krijgen. En ten slotte zou ik willen weten of alle partijen in dit halfroond bereid zijn om unaniem de arbeidsmarkt volledig te regionaliseren, niet alleen de VDAB maar ook de RVA, en alle

werkloosheidsuitkeringen naar Vlaanderen te brengen waardoor de uitkering in de tijd kan worden beperkt en waardoor het vangnet een vangnet is en geen hangmat blijft.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Filip Dewinter tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de problemen met herrieschoppende jongeren op recreatiedomeinen en de maatregelen die in dit verband genomen kunnen worden

ACTUELE VRAAG van de heer Tom Dehaene tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over controles op recreatiedomeinen, naar aanleiding van de incidenten met jongeren op het Bloso-domein in Hofstade

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Muyters.

De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter: Minister, het is een slechte jaarlijkse traditie maar naarmate de temperatuur stijgt, stijgt ook het testosterongehalte bij een aantal allochtone jongeren met de klassieke rellen in recreatiedomeinen en zwembijvers tot gevolg.

We hebben het al bijna ieder jaar meegemaakt: in de Nekker in Mechelen, in het Kluisbos in Kluisbergen, in De Ster in Sint-Niklaas en nu weer in Hofstade. Ieder jaar wordt er van alles beloofd en in de praktijk weinig gedaan. Ook dit jaar zegt de minister van Binnenlandse Zaken dat er een zwarte lijst komt, dat ze geweigerd zullen worden enzovoort. Vorig jaar, op 10 juni, was er hetzelfde debat met dezelfde uitspraken. In de praktijk is er hier en daar iets gebeurd, maar bijvoorbeeld in Hofstade niet. Bloso wil wel een aantal dingen doen: een omheining plaatsen en geld vragen aan de mensen. Dat vind ik geen goed idee. Het zijn niet de brave Vlaamse burgers en recreanten die het gelag moeten betalen voor allochtone, Noord-Afrikaanse hooligans die denken dat alles kan en alles mag. We moeten het kaf van het koren durven te scheiden.

Minister, wilt u niet overwegen om te doen wat vorig jaar al besproken is? Uw collega Bourgeois heeft een aantal uitspraken gedaan over die fameuze recreatiepas. Na een keer zich te hebben bezondigd aan incidenten of rellen, komt men op een zwarte lijst en komt men niet meer binnen in een recreatiedomein. Vorig jaar kwam dat ook ter sprake, maar is het er nooit van gekomen.

Als we dat toen wel hadden gedaan, dan was het systeem nu al optimaal en dan hadden we misschien dit soort van rellen niet meer gekend. Want waar men strengere controles en zwarte lijsten toepast, werkt het wel. Ik denk aan de Nekker in Mechelen.

Leg me dus eens uit waarom het er dit jaar nog altijd niet is en wat u denkt te zullen doen, maar dan echt.

De voorzitter: De heer Dehaene heeft het woord.

De heer Tom Dehaene: Voorzitter, mijn vraag gaat specifiek over het domein van Hofstade. Ik woon er in de buurt, maar het is ook het domein dat de voorbije dagen in de actualiteit is geweest.

Zeggen dat er niets is gebeurd, is uiteraard niet waar. Ook de voorbije jaren zijn er jammer genoeg incidenten geweest. Gelukkig hebben zowel Bloso, het gemeentebestuur als de politie al verschillende initiatieven genomen. Ik moet trouwens zeggen dat de veiligheidsdiensten en

de politie dit weekend gelukkig zeer correct hebben gehandeld waardoor de situatie niet uit de hand is gelopen.

Ik praat wat er gebeurd is, uiteraard niet goed. Gelukkig blijft het een minderheid die voor problemen zorgt, maar we moeten wel zoeken naar sluitende oplossingen. De omheining rond het domein van Hofstade staat er al gedeeltelijk en moet nog verder worden afgewerkt. Het is belangrijk dat er een systeem voor topdagen komt en dat men een identiteitscontrole doet voor iemand het domein binnenkomt, zodat dat al een drempel is.

Dat geldt dus enkel voor topdagen. Hofstade is een schitterend domein. Bloso en de Vlaamse overheid hebben daar de voorbije jaren in geïnvesteerd. Het zou jammer zijn mochten mensen met goede bedoelingen minder gemakkelijk toegang krijgen.

De federale minister heeft vandaag het idee gelanceerd van een soort domeinverbod op basis van de identiteit. Is het haalbaar om dat systeem nog dit jaar in dit en eventueel andere domeinen van Bloso in te voeren?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ten eerste wil ik naar aanleiding van deze vragen en de woorden van minister Turtelboom duidelijk maken dat er een verschil bestaat tussen de provinciale recreatiedomeinen en de Bloso-sportcentra. Inzake die provinciale recreatiedomeinen heeft minister Bourgeois ooit een vraag van de heer Sintobin beantwoord. Hij heeft toen maatregelen aangekondigd die op de provinciale domeinen zijn toegepast: een omheining, afspraken met de politie, een lik-op-stuk-beleid, een proactie. Zoals u net zei, waar actie werd ondernomen, zijn er geen problemen meer. Dat is effectief een goed beleid geweest.

Nu gaat het over een Bloso-sportcentrum. De filosofie daarvan is een laagdrempelig en open systeem waar mensen met de fiets of te voet langs alle kanten binnen kunnen. Vorige zomer hadden we in Hofstade ook een probleem. Er waren maatregelen nodig. Er is toen beslist om het Bloso-sportcentrum in Hofstade te omheinen zoals bij de provinciale domeinen. We kozen voor Hofstade omdat het enige Bloso-sportcentrum is met een zwembijver en een strand.

Natuurlijk is daar een vergunning voor nodig, de regels van de openbare aanbesteding moeten worden gevolgd. De vergunningsaanvraag loopt. We zitten in de fase van het openbaar onderzoek. Dat is vandaag bezig. We kunnen niet vooruitlopen op het vervolg. We weten niet hoeveel klachten en vragen er komen. Als alles vlot loopt, hebben we voor de zomer de nodige vergunning voor een omheining.

Ondertussen, u zegt het terecht, mijnheer Dehaene, hebben we afspraken gemaakt met de politie. We hebben het aantal problemen kunnen verminderen. Er is een veiligheidsfirma onder de arm genomen om tot oplossingen te komen. Daarnaast worden er extra sportieve activiteiten georganiseerd in Hofstade. Meedoen aan een sportieve bezigheid verlaagt de kans op heibel. We kiezen ook voor een beperkte toegangsprijs, maar enkel voor mensen die van verderop komen.

Het probleem is natuurlijk fundamenteeler. Het probleem zit ook bij het migratiebeleid. In Brussel is er een gebrek aan recreatiemogelijkheden. Een aantal probleemjongeren hebben nood aan mogelijkheden om hun energie op een positieve manier kwijt te raken.

De heer Filip Dewinter: Twee opmerkingen, minister. Die centra moeten inderdaad laagdrempelig, maximaal toegankelijk en indien mogelijk gratis zijn. De gewone Vlaming die zich op een normale manier wil ontspannen, mag niet de dupe zijn van die historie.

Ik ben blij dat u zegt dat het voor de omwonenden gratis blijft, dat het de anderen zijn die moeten betalen.

Ten tweede kennen we het verhaal dat er te weinig recreatiemogelijkheid is in de grootstad, wat leidt tot het gedrag van de probleemjongeren. Mag ik formeel protesteren? Deze redenering klopt niet. Waarom zijn het altijd dezelfde die voor amok zorgen? Waarom is het altijd diezelfde etnische groep die rellen schopt? Waarom zijn het altijd die paar honderden die we perfect kennen en kunnen registreren die zorgen voor problemen, en nooit die andere jongeren? Waarom is het altijd die club die voor dit soort van incidenten verantwoordelijk is? Als we tot die analyse komen – en dat doen we allemaal – dan moeten we er ook conclusies durven uit trekken. Registreer ze, controleer ze via een systeem van gecontroleerde intimidatie, en als dat niet lukt, gooi ze achter de tralies, en voor mijn part in hun land van herkomst want als ze rel schoppen, horen ze hier niet thuis. Als we dat krachtig signaal zouden geven, dan zouden we niet ieder jaar, van de Turnhoutsebaan tot in Hofstade en van Borgerhout tot in Brussel met dezelfde problemen geconfronteerd worden. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De heer Tom Dehaene: Minister, ik dank u voor het antwoord. Ik vergat daarnet nog te vermelden dat ook De Lijn bijdraagt aan het oplossen van het probleem door meer bussen in te leggen op het moment dat er veel volk het domein verlaat. Ook die bijdrage is zeer belangrijk.

Er zijn al zeer veel initiatieven genomen. Ik denk dat de omheining een extra maatregel is die nodig is, jammer genoeg. We zullen er samen over waken dat het domein, ondanks de omheining, nog altijd voldoende toegankelijk blijft voor iedereen die er met goede bedoelingen naartoe gaat.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Minister, ik heb heel aandachtig geluisterd naar uw antwoord. Ik ken het Bloso-domein op mijn duimpje, ik ga er minstens tweewekelijks naartoe.

Ik ben van mening dat individueel wangedrag moet worden bestraft en niet zozeer één groep, zijnde de allochtonen, moet worden gevisieerd zoals de heer Dewinter zegt. Individueel wangedrag moet inderdaad bestraft worden. Daarom is een identiteitscontrole zeer belangrijk. De omheining waarvan sprake, moet er dringend komen. Ik hoop dat u uw contacten kunt raadplegen om de vergunning voor de omheining zo snel mogelijk af te leveren, na het sluiten van het openbaar onderzoek en de lopende procedures.

U zegt dat de mensen uit de omgeving niet zullen moeten betalen. Hoe ver zal die perimeter gaan? Er komen heel veel mensen van Brussel naar Hofstade. Hebt u al overleg gehad met minister Smet over het eventuele recreatieprobleem dat er is in Brussel? Is er voldoende recreatiemogelijkheid in Brussel of niet?

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Individueel wangedrag moet je absoluut bestraffen. Voor een groot deel van de Brusselse jongeren is dat echter geen oplossing. Wie vandaag door Brussel wandelt, zal geen enkele zwembad of openluchtzwembad of recreatiemogelijkheid vinden. Vandaag merken we dat er heel wat nood is aan recreatie in Brussel.

Er zijn in het verleden heel wat initiatieven genomen. Toen minister Smet tijdens de vorige legislatuur nog bevoegd was in Brussel, heeft hij een heel plan op tafel gelegd om niet alleen een openluchtzwembad te maken maar om er ook een sociaal project aan te koppelen, met name dat jongeren daar ook tewerkgesteld konden worden.

Ik ben blij dat de minister dit samen met mij vaststelt. Dit lijkt me heel belangrijk.

Bij haar aantreden heeft de huidige Vlaamse Regering over Brussel verklaard dat dit geen prioriteit is. Mij lijkt het echter belangrijk die jongeren perspectieven te geven. De Brusselse overheid moet het signaal geven dat ze hiermee inzit.

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Voorzitter, als schepen in Sint-Niklaas kan ik hier getuigen over de zware problemen die we in Sint-Niklaas met het recreatiedomein De Ster hebben gehad. Die problemen zijn nu grotendeels weggewerkt, maar zijn nog niet helemaal verdwenen.

We hebben maatregelen genomen. Het domein is tijdens het zomerseizoen afgesloten en de toegang is betalend. Toen we die maatregelen hebben genomen, hebben de problemen zich verplaatst naar de parking en vervolgens naar de bus van het station naar het domein.

De meeste problemen werden en worden nog steeds veroorzaakt door allochtone jongeren uit het Antwerpse die in Sint-Niklaas hun ding kunnen doen. Ook tijdens het paasweekend zijn we helaas geconfronteerd met vechtpartijen, intimidaties, pogingen het domein zonder betalen te betreden en zelfs pogingen om de afsluiting te beschadigen.

Om een lang verhaal kort te houden: vanuit het stadsbestuur van Sint-Niklaas raad ik andere inrichtende machten aan ook identiteitscontroles in te voeren. Wij hebben die beslissing genomen. Wie zich niet gedraagt, zal de gevolgen moeten dragen.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, als ik dit debat hoor, krijg ik de indruk dat de minister hier staat als minister van afsluitingsvergunningen. Ik wil niet denigreren zijn. Volgens mij gaat deze problematiek veel verder dan de afsluiting of de toegangsprijs. Het gaat hier om een totaal ontwortelde en elk respect missende jongerengroep.

Ik richt me even tot de sp.a, die het over individueel wangedrag heeft. Ik citeer een uitspraak van een vertegenwoordiger van een Brusselse organisatie voor de emancipatie van jongeren die vandaag in De Morgen is verschenen: “De problemen met zulke jongeren zitten veel dieper geworteld. Er is een groep jongeren die niet meer bereid is zich aan een minimum van regels te houden.” Ik zou dit dan ook geen individueel wangedrag noemen.

Ik ben tevreden dat de minister van Welzijn aanwezig is. De federale overheid wil een initiatief nemen. Het gaat dan om een soort zwemvijverwet. Op die manier wordt het probleem echter verplaatst. Deze avond is in Antwerpen een samenscholingsverbod afgekondigd. Er zal een topmatch met een Spaanse voetbalploeg plaatsvinden. De bussen zouden worden aangevallen.

Ik richt me dan ook tot de minister van Welzijn. Vlaanderen kan dit zelf aanpakken. Het is tijd om werk te maken van echte heropvoedingskampen om die jongeren opnieuw op te voeden. Dit is meer dan nodig. *(Rumoer)*

De dames en heren van de linkerkant wil ik nog meegeven dat recreatie plezierig moet blijven. Een recreatiedomein moet geen concentratiekamp worden omdat anderen er de boel komen afbreken. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

Minister Philippe Muyters: Ik wil erop wijzen dat heel wat hier aangehaalde aspecten tot de federale materies behoren. Het veiligheidsbeleid is een bevoegdheid van de federale overheid. Dit betekent niet dat de Vlaamse overheid geen maatregelen kan nemen. We hebben dit al met succes gedaan met betrekking tot de provinciale recreatiedomeinen. We hebben daar een en ander kunnen doen. In diezelfde lijn richten we ons tot Bloso en willen we in Hofstade dezelfde maatregelen nemen. Indien we zouden merken dat dit nog onvoldoende zou zijn, zullen we een stap verder zetten en tot identiteitscontroles overgaan.

Ik zou de vergunning snel willen afleveren, maar de procedures zijn er nu eenmaal. Als minister van Ruimtelijke Ordening moet ik de procedures nauwgezet volgen. Hoewel ik zo snel mogelijk te werk wil gaan, zal ik de procedure niet op een andere manier aanpakken omdat het om een overheid gaat. Dat zou niet fair zijn. Het moet voor iedereen op dezelfde manier gebeuren. Er hebben twee commissies, de commissie-Sauwens en de commissie-Berx, aan de versnelling van allerlei vergunningen gewerkt.

Het overleg met minister Smet zal zeker plaatsvinden. We zullen samen nagaan wat we vanuit Vlaanderen al dan niet voor Brussel kunnen doen. Het is dan aan hem om eventueel overleg met zijn Brusselse collega te plegen.

De heer Filip Dewinter: Ik wil de linkse negationisten die dit allemaal tot individueel probleemgedrag reduceren enkel zeggen dat ze de problemen zo nooit zullen oplossen. Het zal enkel erger en erger worden.

Waar gaat dit over? Dit is een cultureel, een etnisch probleem. Laten we dat toch eerlijk durven te zeggen. Het gaat over losgeslagen jongeren, zoals de heer Reekmans zegt. Zeer zeker is het een kleine minderheid, maar dit heeft ook te maken met opvoeden en cultuur. Zij komen uit een machocultuur, uit een cultuur van geweld. Nogal wat van hen worden opgevoed met het mes tussen de pamber. Dat leidt tot de problemen die we vandaag meemaken. Zolang u dat negeert en ontkent, zal het alleen maar erger worden. Dat hebt u blijkbaar niet begrepen. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De heer Tom Dehaene: Minister, ik dank u voor uw antwoord en ik dank de collega's voor de bijkomende vragen.

Voor wie bezorgd is over de procedure: het openbaar onderzoek loopt tot 13 mei. U mag erop rekenen dat het schepencollege een eventuele bouwvergunning zal verstrekken, natuurlijk afhankelijk van wat er uit het openbaar onderzoek naar voren komt. U kunt rekenen op onze medewerking.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van mevrouw Else De Wachter tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de Dag van de Jeugdzorg

De voorzitter: Mevrouw De Wachter heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter: Voorzitter, minister, geachte leden, morgen is het inderdaad de Dag van de Jeugdzorg hier in Brussel. Zoals u ondertussen wel weet, hebben wij ons met de Commissie Jeugdzorg de voorbije weken toch wel heel intensief en constructief beziggehouden met het onderwerp van de jeugdzorg. We weten allemaal dat er momenteel nog een tekort aan opvangplaatsen is. Ik durf te spreken in naam van alle leden van deze commissie als ik zeg dat we er allemaal van overtuigd zijn dat de toegang tot welzijn en gezondheidszorg een basisrecht moet zijn voor elke jongere. Dat moet absoluut ons streefdoel zijn en blijven.

Minister, daarvoor moeten we nog heel wat hindernissen wegwerken. Zo blijkt de vraag momenteel nog altijd groter te zijn dan het aanbod. Ook wordt de gemiddelde begeleidingsduur langer. Soms wordt er ook nog te fragmentarisch gewerkt. We moeten vooral ook aandacht hebben voor zorg op maat, om ook individueel de nodige hulpverlening te kunnen bieden waarop elk kind en elke jongere recht heeft.

Minister, wat zijn de klemtonen van uw beleid die u morgen, tijdens de Dag van de Jeugdzorg, zult toelichten, rekening houdend met de aandachtspunten die deze dag ook vraagt? Dan denk ik aan de vermaatschappelijking van de jeugdzorg en vooral ook aan de aanloop naar jongvolwassenheid, en aan de multiproblematiek die er momenteel bestaat met betrekking tot alles wat te maken heeft met pleegzorg en het statuut van die pleegzorg.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Voorzitter, geachte leden, mevrouw De Wachter, ik zet even de feiten op een rijtje. Traditioneel reikt het Agentschap Jongerenwelzijn elk jaar een Prijs Jeugdzorg uit. Daartoe wordt het jaar ervoor een thema aangekondigd. Morgen zal dus ook het thema worden aangekondigd van de initiatieven die in de loop van dit jaar eventueel

zullen worden beoordeeld met het oog op een prijs of een bijzondere vermelding. Vorig jaar was het thema dat van de jongvolwassenen. Het is inderdaad de bedoeling dat morgen een verdienstelijke voorziening of een verdienstelijk initiatief ter zake in de bloemen wordt gezet.

Van die gelegenheid heeft men gebruikgemaakt om dat wat te verruimen tot de Dag van de Jeugdzorg. Ik kan u echter geruststellen: het is niet de bedoeling dat er morgen plots een nieuw beleid of een nieuw beleidskader zal worden aangekondigd. Ik wacht trouwens uiteraard ook met veel belangstelling op de conclusies van uw commissie, die ook hun plaats moeten krijgen.

Ik zal morgen ook een aantal jongeren ontmoeten die bij een voorgaande studiedag over kwetsbare jongvolwassenen ook aandacht hebben gevraagd voor de participatie en de betrokkenheid van jongvolwassenen bij deze problematiek. Bij de vorige gelegenheid hebben we dat wegens tijdsgebrek immers niet kunnen afronden. Dat is enigszins de context van morgen.

U weet dat er een actieplan is opgesteld met betrekking tot kwetsbare jongvolwassenen. Dat plan gaat ervan uit dat we meer aandacht moeten hebben voor die leeftijdsgrens, voor die groep. Er is het regelgevend kader, dat plots toch blijkbaar een wereld van verschil kan maken. We moeten meer aandacht hebben voor de naadloze aansluiting, voor de continuïteit van de hulpverlening en noem maar op.

In dat actieplan zijn een aantal initiatieven bekend. Dat is een plan van vorig jaar. Het gaat bijvoorbeeld over het meer beschrijven en onderkennen van deze specifieke groep. Het gaat ook over het verhogen van de expertise, zowel bij diegenen die betrokken zijn bij de jeugdzorg voor wat in de volwassen hulpverlening mogelijk is, als andersom – ik denk aan OCMW's, CAW's en noem maar op. Het gaat ook over de screening van de regelgeving: wat zijn nu echt de knelpunten als je een continuïteit wilt kunnen organiseren? We zijn alle regelgeving eens aan het bekijken en gaan na of we een aantal initiatieven moeten nemen om die overgangen beter te organiseren. Er zijn ook initiatieven rond het organiseren van grote betrokkenheid van jongeren en jongvolwassenheid bij dat proces. Er zijn dus een aantal initiatieven, waar we morgen uiteraard op zullen terugkomen.

Ik signaleer u ook nog dat er, conform het plan, in de sector van de personen met een handicap een werkgroep jongvolwassenen is, om ook daar te bekijken hoe we daar in de zorgvernieuwing en de uitbreiding specifieke aandacht aan kunnen geven.

We zullen ook in 2011 het jongerenonthaal in de centra voor algemeen welzijnswerk versterken. We gaan met onze multifunctionele centra in jongerenwelzijn proberen de aandacht voor zorgcontinuïteit en dat soort zaken beter en meer aan te pakken. Er zullen dus een aantal zaken gebeuren. Die zullen morgen ook naar voren worden gebracht, aan de hand van dat concrete thema.

Wat pleegzorg betreft, weet u dat er wordt gesleuteld aan een decretaal kader. Dat gaat goed vooruit. Het is de bedoeling om in het najaar, op een studiemoment met de sector, de resultaten van die voorbereidende legistieke activiteiten te confronteren met de hele sector, die uiteraard ook betrokken is bij de voorbereiding.

Mevrouw Else De Wachter: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is inderdaad belangrijk dat er morgen, op de Dag van de Jeugdzorg, heel wat aandacht gaat naar de jongvolwassenheid. In onze commissiewerkzaamheden is ook gebleken dat daar nog een heel groot probleem zit, om op het moment dat jongeren 18 worden, die zorgcontinuïteit te kunnen bieden.

Wij zijn met onze commissie zeker van plan om daar de nodige moties rond te ondernemen. We zullen absoluut aandacht besteden aan het thema van de jongvolwassenheid, want het is gebleken dat dat heel cruciaal is.

Het is, zoals u aanhaalde, heel belangrijk dat kinderen een aantal basisrechten hebben. Ook het spreekrecht van een kind en een jongere is cruciaal in het gegeven van de jeugdzorg. Ook daar moeten we verdere aandacht aan besteden. Dat zal ook verder worden behandeld door de commissie.

Het is voor ons belangrijk om te horen dat u het hebt over de samenwerking tussen wat de commissie heeft bewerkstelligd en uw beleid. We kunnen daar samen vorm aan geven en een aantal zaken anders of nog beter aanpakken in de toekomst.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Minister, u hebt een aantal initiatieven aangekondigd rond het thema ‘jongvolwassenheid’. Ik heb inhoudelijk geen kritiek op die initiatieven, maar ik wil u wel vragen om, alvorens over te gaan tot de concrete uitwerking ervan, even te wachten op de aanbevelingen tot besluit van de commissie Jeugdzorg. Die aanbevelingen komen er zeker voor het zomerreces.

Wij hebben met die commissie wekenlang zeer intensief gewerkt. Het zou voor dit Vlaams Parlement niet leuk zijn, mochten die werkzaamheden genegeerd worden. Het is belangrijk dat er rekening mee wordt gehouden. Gelieve dus te wachten op de aanbevelingen die een van de volgende weken in het Vlaams Parlement zullen worden behandeld.

Minister Jo Vandeuren: Collega's, ik wil toch even aandacht vragen voor de chronologie van de dingen en de juiste feiten. Wat morgen gebeurt, is een initiatief van het agentschap. De zaken die daar worden aangekondigd, zijn echt geen dingen die ‘out of the blue’ komen. Dat zijn zaken die in het verleden, ook in de commissie, al aan bod zijn gekomen. Het actieplan ‘kwetsbare jongeren’ is een bestaand plan. We gaan u morgen dus niet confronteren met iets nieuws dat aan de prerogatieven van de commissie voorbij zou gaan. Integendeel, we gaan met zorg proberen de goede en intensieve werking van die commissie te integreren in het beleid, waarvan ik natuurlijk ook hoop dat het continuïteit kan bieden aan een aantal initiatieven die in het verleden zijn genomen, ook door de vorige regering, en die nog in volle ontwikkeling zijn.

Ik denk dat iedereen beseft dat we een aantal dingen zullen moeten ontwikkelen rond het thema kwetsbare jongvolwassenen. Mevrouw Dillen mag gerust zijn: er zal morgen niets gebeuren dat aan het prerogatief van het parlement voorbij zou gaan. Het is iets dat al een tijdje wordt voorbereid. De prijsuitreiking van morgen is een gelegenheid om de puntjes op de i te zetten. Ik hoop dat u morgen de berichtgeving vanuit die context zult appreciëren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Steve D'Hulster tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over het Minder Hinder-overleg bij grote wegenwerken

ACTUELE VRAAG van de heer Marino Keulen tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de kritiek van de Vlaamse Automobilistenbond (VAB) op de efficiëntie van het Minder Hinder-protocol van de Vlaamse overheid

ACTUELE VRAAG van mevrouw Lies Jans tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de kritiek van mobiliteitsorganisatie VAB op de werking van het Minder Hinder-protocol

De voorzitter: De heer D'Hulster heeft het woord.

De heer Steve D'Hulster: Minister, voorzitter, collega's, duidelijkheid is belangrijk in het leven, zeker op de weg en zeker wanneer er werkzaamheden zijn op die weg. Gisteren trok de

Vlaamse Automobilistenbond (VAB) aan de alarmbel met betrekking tot het Minder Hinder-protocol, meer bepaald over de werkzaamheden die deze zomer gepland zijn ter hoogte van het viaduct van Vilvoorde en op de E19 tussen de Craeybeckxtunnel en Mechelen. Volgens hen is er onvoldoende overleg geweest. Er was wel een duidelijke communicatie geweest, maar weinig overleg met betrekking tot de minderhindermaatregelen. U hebt dat dan in een persbericht weerlegd en vandaag zou er een overleg zijn. Hoe reageert u op die uitlatingen van de VAB?

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen: Voorzitter, minister, collega's, de kwaliteit van elke operatie wordt bepaald door de intensiteit van de voorbereiding. Dat is zo in het schoolse gebeuren, in de sport, maar eigenlijk ook met de openbare werken. Ik ga niet herhalen wat de heer D'Hulster heeft gezegd, maar ik wil het toch even verduidelijken voor de collega's die iets minder vertrouwd zijn met de verkeerssituatie in Vlaanderen: de E19 en de ring rond Brussel, waar het viaduct van Vilvoorde op gelegen is, worden gekenmerkt door structurele, permanente congesties, files.

Minister, de VAB stelt dat de situatie vandaag al erg is en dat we naar een permanent verkeersinfarct gaan als u geen werk maakt van een aantal uit te voeren minderhindermaatregelen en de nodige voorbereidingen treft om te zorgen dat die binnen acht weken op punt staan. Het gaat dan over signalisatie, overleg met steden en gemeenten, met politiediensten en bedrijfsleiders, het aangeven van alternatieve routes, enzovoort. We kennen de VAB allemaal als een professionele organisatie met mensen die niet zo snel in paniek raken.

Minister, met de inleiding van de heer D'Hulster in het achterhoofd: moeten we inderdaad panikeren of vergist de VAB zich?

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Lies Jans: Minister, de situatie is al geschetst. Ik was verwonderd toen ik de titel "Gebakkelei tussen de minister en de VAB over verkeershinder" las op www.deredactie.be – om even terug te komen op het mediadebat. Ik was verwonderd omdat ik toch de indruk had dat zowel uzelf als de VAB goed voorbereid bent op de aankomende verkeerswerken en de mogelijke verkeershinder.

U hebt midden maart een persconferentie gehouden over alle maatregelen die u zult treffen rond 'minder hinder' bij de verkeerswerken. Ik heb zelf al een aantal schriftelijke vragen gesteld rond communicatie met de betrokkenen bij wegenwerken omdat dat ook een van de speerpunten is van uw minderhindermaatregelen, zoals ook samenwerking en overleg met belangenorganisaties zoals de VAB.

Ik citeer even uit een antwoord op een schriftelijke vraag van mij, die dateert van 1 maart 2011: "De knelpunten rond communicatie stellen zich vooral in de tijdigheid van de communicatie naar de protocollenden." U erkent het probleem dus. U zegt ook dat het Agentschap voor Wegen en Verkeer ernaar streeft "om de leden van het Minder Hinder-protocol in een zo vroeg mogelijke fase te betrekken". Een van die leden is de VAB. U stelt ook dat "naast het driemaandelijks overleg ook een projectmatig overleg" wordt gepland "voor een 10-tal werven met de grootste hinder". Ik veronderstel dat de werken aan de E19 en aan de ring in Vilvoorde tot die tiental werven met grote hinder behoren. Ik ontwaar dus een zekere discrepantie tussen het antwoord en de uitspraken van VAB in de media. Ik hoor dus graag welke knelpunten inzake communicatie en samenwerking er zijn – als die er al zijn – en hoe u die wilt wegwerken.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Voorzitter, collega's, toen ik het persbericht van de VAB onder ogen kreeg, was ik enorm verrast. Het was een donderslag bij heldere hemel. Ik heb dan ook

onmiddellijk de telefoon genomen en gevraagd wat er aan de hand is. Ik kan daarover wat uitleg geven.

Voor 2009 bestond geen enkele vorm van structureel overleg met organisaties van weggebruikers – met de vrachtwagen- en automobielsector, en met de bedrijfssectoren. Er waren wel bereikbaarheidsadviseurs actief om bij de uitvoering van werken handelaars te informeren. In 2009 startten we met de eerste fase: proberen om bij het begin van het jaar goed te communiceren. Dat is nu voor het eerst gebeurd. We deelden mee dat we 85 werven op de snelwegen zullen organiseren. De communicatie was goed; iedereen weet nu dat er 85 zijn. Gisteren liet ik alle organisaties opbellen, en niemand heeft daar een probleem mee. We proberen die werken zo veel mogelijk in de zomermaanden uit te voeren. Daarbij proberen we zo veel mogelijk rijstroken vrij te houden. Vroeger werd daar weinig aandacht aan besteed, maar dat is veranderd. Tot daar geen probleem dus.

Eind vorig jaar is in een evaluatie van het Minder Hinder-protocol vastgesteld dat het project goed loopt. VAB is een van de organisaties die echter nog veel meer wil inzetten op informatieverschaffing en minder hinder. Daarom is afgesproken om naast het algemene overleg voor werven met grote hinder een projectoverleg te organiseren. Het is evident dat de werken aan de E19 en aan de ring in Vilvoorde werven met grote hinder zijn. De werf op de E17, die zeer goed verloopt, en ook deze op de E313, waarvoor ik beducht was, verloopt al bij al goed. Maar voor de werken aan de E19 en aan de ring in Vilvoorde moet projectmatig overleg worden georganiseerd.

Deze namiddag gaat het werfoverleg over het viaduct van Vilvoorde door. Dat lag al weken vast, en dat verklaart dus mijn verrassing toen ik het persbericht zag. Het werfoverleg over de E19 ligt nog niet vast, want de aannemer voor dat werk is nog maar pas aangesteld. De VAB deed een viertal suggesties om de werken goed te laten verlopen, zoals de goede afstemming van de verkeerslichten langs de A12 op elkaar, de verlenging van de groentijden en het zorgen voor rijstrookinformatie via dynamische borden of desnoods op karren met tekstborden, zodat de mensen weten hoeveel tijd de vertraging kost. Ons antwoord daarop was er nog niet, omdat de aannemer voor de E19 nog niet was gekend.

Ik sta uiteraard positief tegenover die suggesties, maar dat projectoverleg moet zijn gewone gangetje gaan. Ik heb de kritiek van de VAB opgevat als een hefboom om nog meer dan nu al gebeurt in een projectmatige aanpak te investeren. Het is de eerste keer dat we dat doen. Dat gebeurt nu acht weken voor de start van de werken. Is dat te laat? Misschien is dat zo, maar ik heb er alle vertrouwen in dat we er zullen geraken. Uit ervaring zullen we leren of we daar nog vroeger moeten aan beginnen.

In die zin proberen we er nu positief mee om te gaan, ook met de suggesties. De algemene evaluatie vorig jaar van dat Minder Hinder-protocol was positief. Wat de projectmatige aanpak betreft, besef ik dat we nog wat intenser kunnen werken of wat vroeger organisatorisch te werk kunnen gaan.

Voor het viaduct van Vilvoorde is alles quasi klaar, ook de omleidingsroutes. De signalisatiesimulator in Diepenbeek wordt daarop getest. Men heeft alles daarin gestopt en gaat nu met zo'n testautootje overal langs om te kijken of de signalisatie zichtbaar is. Dat heeft men met het knooppunt in Lummen ook gedaan. Dat zijn allemaal zaken die voor de eerste keer gebeuren. Dat loopt goed.

Ik hoop dat het vertrouwen van de protocolpartners intact blijft. Zo'n Minder Hinder-overleg heeft enkel zin als al wie er deel van uitmaakt ook goesting heeft om er verder deel van uit te maken.

De heer Steve D'Hulster: Dank u, minister. Ik heb nog een klein vraagje over die signalisatiesimulator, naast het feit dat ik het een verschrikkelijk woord vind om uit te spreken. In uw persbericht stelt u dat het instrument een verschil zou kunnen maken op het

vlak van verkeersveiligheid. Kunt u een indicatie geven hoe vaak die signalisatiesimulator ingezet kan worden?

De heer Marino Keulen: Een gewaarschuwd man is er twee waard, en dat geldt ook voor de vrouwelijke variant. Ik heb gehoord dat men voor de werken aan het viaduct van Vilvoorde met de voorbereiding van de minderhindermaatregelen op koers zit. Voor de E19 laat u ons deels in het ongewisse. Het is de verbinding tussen onze twee metropolen, Antwerpen en Brussel. Die weg zit altijd eivol, net als de parallelweg A12. Laat daarvoor geen inspanning achterwege!

U verwijst naar de E17. Ik vermoed dat u dan denkt aan de werken tussen De Pinte en Deinze. De E17 is een weg gekenmerkt door vlot doorstromend verkeer, een echte autosnelweg waar de file de uitzondering is en doorstroming de regel. Op de E19 Antwerpen-Brussel is de file de regel en doorstroming de uitzondering. Nu doet u daar grote werken. We staan daar voor 100 procent achter. Je kunt geen omelet bakken zonder eierschalen te breken. Maar let toch op dat we de problemen niet groter maken dan ze al zijn. We gaan naar een echt infarct, en die dag zult u zich beklagen. U hebt nu nog acht weken de tijd. Zit iedereen achter de veren!

Mevrouw Lies Jans: Dank u wel, minister, voor uw antwoord. Ik wil u zeker de suggestie meegeven dat het belangrijk is om projectmatig werken toe te passen voor alle grote verkeerswerken in de toekomst. Ik denk dat de VAB terecht heeft gereageerd. Er wordt acht weken op voorhand gestart met een projectoverleg. U hebt zelf gezegd dat u zo vroeg mogelijk contact wilt met alle betrokken partijen. Daar kan in de evaluatie misschien toch rekening mee worden gehouden.

U hebt ook verwezen naar de werken op de E313. U zegt dat die heel vlot verlopen zijn. Dat is zo. Ik heb dat traject de afgelopen weken vrij regelmatig afgelegd, richting Antwerpen en terug naar Hasselt. Qua communicatie zou er wel af en toe een aanpassing moeten zijn. Ik reed er voorbij op 23 april en er stond nog een bord te flikkeren dat er werken waren tussen 12 en 17 april. Correct zijn is ook belangrijk. Anders is het lachwekkend en soms ook irritant voor chauffeurs.

De voorzitter: Mevrouw Smaers heeft het woord.

Mevrouw Griet Smaers: Het Minder Hinder-protocol is een belangrijke stap in de goede richting voor het minderhinderbeleid. Dat minderhinderbeleid is een heel belangrijk aandachtspunt bij werken, zeker bij alle werken die de komende maanden en jaren nog op de agenda staan. Minister, u hebt daarstraks ook aangehaald dat het Minder Hinder-protocol eigenlijk nog heel recent is. Volgens ons is het een eerste stap in de goede richting.

Ik verneem ook dat het globale overleg met alle betrokken partners binnen dat protocol goed verloopt en als heel nuttig wordt ervaren.

Ik wou verwijzen naar een werf die heel goed is verlopen, maar mevrouw Jans heeft dat al gedaan. Ik gebruik ook regelmatig de E313. Ik heb die werken van nabij gevolgd. Ze zijn goed verlopen, ook wat betreft de fasering en timing. Men heeft daar 24 uur op 24, 7 dagen op 7 gewerkt.

Ik heb enkele vragen over bijkomende aandachtspunten. Het moet beter en het kan altijd beter. Met een resolutie over de coördinatie van werken, die, onder meer op het initiatief van de heer de Kort, in de commissie is aangenomen, zijn al belangrijke aandachtspunten geformuleerd met betrekking tot onder meer de bereikbaarheidsadviseurs en de permanente meldpunten. Minister, zou de projectmatige aanpak die u nu al voert niet bij elke werf kunnen worden aangehouden en niet enkel bij de grootste werven?

Minister Hilde Crevits: Collega's, ik geef nog een paar aanvullende verduidelijkingen. De signalisatiesimulator kun je onmogelijk inzetten op alle wegenwerken of alle snelwegwerken.

Het is de bedoeling dat we de signalisatiesimulator inzetten op drie of vier grote werven per jaar, maar dat we daarnaast een aantal modelsignalisatieroutes maken.

Er zijn enorm veel wegenwerken langs gewestwegen. Je kunt perfect een signalisatiewijze standaard instellen. Dat bestaat nu nog niet. Men heeft wel ideeën over hoe je signalisatie kunt aanduiden. Het is de bedoeling dat we een aantal modellen creëren met die simulator, die we dan op verschillende projecten kunnen toepassen. Het is een interessant project om eens te bezoeken. Ik heb erin gezeten en heb ermee gereden: je mag niet te veel gegeten hebben, want het zou op je maag kunnen werken.

Mijnheer Keulen, wij willen hetzelfde. Wij willen dat er zoveel mogelijk werven kunnen worden uitgevoerd op een zo kort mogelijke tijd. De toestand van de wegen smeekt daarom. De aanbesteding voor de E19 is rond. We kennen de aannemer. In Vilvoorde is de aanbesteding wat vroeger gebeurd. We hebben moeten kijken of dat allemaal in die programmatie kan. Dan moet je die procedure laten lopen. Misschien heb ik mij niet duidelijk genoeg uitgedrukt, maar dit betekent niet dat er geen voorbereidingen getroffen zijn. Zo werd al bekeken of we op de A12 de lichten langer op groen kunnen laten staan. Maar we zitten daar ook met een conflict: de A12 loopt door enorm veel gemeenten. Dat verkeer moet, zeker tijdens de avondspits, heel snel kunnen afwikkelen naar de gemeenten zelf. Als je de groentijden op de doorstromende as te lang maakt, krijg je het verkeer ook niet weg. Het is niet omdat de vergadering met de protocolpartners nog niet heeft plaatsgevonden dat de binnengekomen suggesties niet werden onderzocht. Maar ik deel absoluut ieders zorg dat we die vergaderingen tijdig moeten houden.

Hier wordt de suggestie gedaan dat wij dit voor elke werf moeten doen, dat wij telkens met al die organisaties moeten werken. Je kunt dat niet voor drie- of vierhonderd werven doen. Je moet de werven selecteren. Om de zes maanden is er een algemene programmatievergadering waarin wordt vastgelegd welke werven op stapel staan en hoeveel rijstroken er open zijn. Maar per project dat op stapel staat onderzoeken hoe we de communicatie aanpakken, dat kunnen de organisaties niet aan.

Mevrouw Smaers, de bereikbaarheidsadviseurs worden niet op de snelwegen, maar op de gewestwegen ingezet. In een aantal gevallen bieden zij een zeer grote meerwaarde, zeker wat betreft de fijnmazige communicatie naar de bedrijven en het ventileren van de opmerkingen. Ik houd rekening met de suggestie. Ik vraag me af of we ze moeten inzetten op snelwegen. Een snelwegwerk is sowieso een werk dat in de meeste gevallen heel veel gemeenten aanbelangt. De bereikbaarheidsadviseurs zijn er nu net om de fijnmazige communicatie te kunnen doen. Het lijkt me niet zo evident om ze overal in te schakelen, maar dat kan uiteraard worden bekeken.

Mevrouw Jans heeft met de communicatie op de dynamische borden een teer punt aangehaald dat ook mij persoonlijk zeer interesseert. Als je op zondagavond in de file staat van de kust naar het binnenland en je ziet op de E40 borden die informatie geven over de werken op de E17: op zo'n moment moet de communicatie gaan over de file op de snelweg. We zoeken daar nog naar wat de beste communicatie is op het beste moment. Het Vlaams Verkeerscentrum is daarin expertise aan het opbouwen. Ik ben ervan overtuigd dat die problemen verholpen worden. Ik heb ook al heel goede communicaties gezien, bijvoorbeeld bij ongevallen of bij de werken op de E313. Toen zag je op alle snelwegen naar Brussel dat je de andere routes moest kiezen. We leren daar heel veel bij.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, we schorsen de vergadering.

- *De vergadering wordt geschorst om 17.54 uur.*
- *De vergadering wordt hervat om 18.16 uur.*

■

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de kaderovereenkomst inzake een breed partnerschap en samenwerking tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Indonesië, anderzijds, en de slotakte, ondertekend in Jakarta op 9 november 2009
– 822 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de algemene bespreking van het ontwerp van decreet.

De heer Hendrickx, verslaggever, heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Voorzitter, minister-president, collega's, in de commissie Buitenlands Beleid van dinsdag 15 februari laatstleden, stond dit ontwerp van decreet op de agenda. In de inleidende uiteenzetting door de minister-president werd gewezen op het belang van de Zuidoost-Aziatische regio. De ASEAN-regio (The Association of Southeast Asian Nations) telt momenteel ongeveer 600 miljoen inwoners en is zowel op politiek, economisch als geostrategische vlak enorm belangrijk.

Met Indonesië, dat toch 240 miljoen inwoners telt en tot de top 5 van landen met het grootste bevolkingsaantal behoort en tegelijk ook tot de zogenaamde NEXT-Eleven (N-11), wil Vlaanderen in de toekomst, gelet op de nauwe economische relatie met de BRIC-landen (Brazilië, Rusland, India, China), zaken doen.

De bilaterale samenwerking tussen Vlaanderen en Indonesië is vooral economisch georiënteerd. Er is een Vlaamse economische vertegenwoordiger in Jakarta, en verschillende Vlaamse bedrijven zijn actief in het land.

Deze kaderovereenkomst wil een raamwerk bieden voor een politieke dialoog voor het ondersteunen van inspanningen op het gebied van democratisering en ontwikkeling, en voor het versoepelen van handel en investeringen. In die zin is de kaderovereenkomst dus behoorlijk ambitieus. Ze voorziet ook in samenwerking op diverse terreinen zoals leefmilieu, energie, wetenschap en technologie, toerisme, cultuur, goed bestuur, migratie en de strijd tegen terrorisme, corruptie en georganiseerde misdaad.

Minister-president Peeters benadrukte ook dat het respect voor de democratische beginselen en de fundamentele mensenrechten een essentieel onderdeel vormt van deze overeenkomst. Het is een overeenkomst die een juridisch bindend engagement van Indonesië bevat om enerzijds de mensenrechten te eerbiedigen, en anderzijds verplichtingen om terrorisme en de verspreiding van massavernietigingswapens te bestrijden. De kaderovereenkomst vormt meteen ook het kader voor de onderhandelingen over vrijhandelsovereenkomsten met ASEAN-lidstaten.

Bij de bespreking waren er twee betogen. Ikzelf wees op de blijvende bezetting van West-Papoea en de niet-vervolging van misdaden tegen de menselijkheid, begaan op Oost-Timor. De heer Roegiers vroeg aandacht voor een doeltreffend systeem van exportcontrole van massavernietigingswapens.

In zijn antwoord stelde de minister-president daar de nodige aandacht aan te willen verlenen. In de toekomst zal het zaak zijn erover te waken dat de bepalingen ook effectief uitvoering vinden.

Bij de artikelsgewijze stemmingen werd dit ontwerp unaniem aangenomen, en dat was uiteraard ook het geval bij de stemming over het geheel. (*Applaus*)

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, ik dank de verslaggever en alle leden van de commissie. Ik heb hier niets aan toe te voegen.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl. St.* VI. Parl. 2010-11, nr. 822/1)

– *De artikelen 1 en 2 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

■

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en de Republiek Tadzjikistan, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Brussel op 10 februari 2009

– 837 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de algemene bespreking van het ontwerp van decreet.

De heer Verstreken, verslaggever, heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Op de agenda staat een aantal BLEU-investeringsverdragen (Belgisch-Luxemburgse Economische Unie) die alle samen in de commissie behandeld werden. Het gaat hier om verdragen die door de Belgisch-Luxemburgse Douaneunie worden afgesloten met meestal niet-OESO-landen (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling) tot wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen.

De onderhandelingen gebeuren meestal op basis van een BLEU-typetekst waarvan desgevallend in onderhandeling kan worden afgeweken. Sinds 2002 maken ook standaard twee nieuwe clausules deel uit van deze typetekst, een clausule met betrekking tot arbeidsvoorwaarden en de andere met betrekking tot milieu. Vlaanderen hecht ook groot belang aan deze clausules en probeert ze in alle BLEU-overeenkomsten veilig te stellen.

Sinds het verdrag van Lissabon is Europa exclusief bevoegd voor het sluiten van investeringsverdragen en er is een overgangsregeling in uitwerking voor de bestaande bilaterale verdragen die door de lidstaten werden uitgewerkt. Voorlopig blijven die bestaan, maar ze zullen wel getoetst worden door de Europese Commissie op hun conformiteit met de Europese regelgeving en desgevallend aangepast moeten worden. Dit zal bijvoorbeeld het geval zijn met artikel 8 van de overeenkomst met Tadzjikistan over de vrije overmaking van investeringen en de opbrengsten uit die investeringen. Dit zal worden geregeld via een avenant aan de voorliggende overeenkomst.

In de algemene discussie over de BLEU-investeringsakkoorden verwelkomde de heer Roegiers het opnemen van clausules over milieu en arbeidsvoorwaarden in de typeovereenkomsten en verwees hij naar de suggestie van de Strategische Adviesraad

internationaal Vlaanderen om ook op Europees vlak te pleiten voor de opname van dergelijke clausules in de toekomstige Europese overeenkomsten. Hij wilde weten of dit tijdens het voorzitterschap op de agenda was geplaatst en of er vooruitgang werd geboekt. Hij wenste ook te weten of er ruimte zou zijn om ook mensenrechtenclausules desgevallend op te nemen. Hij verwees daarbij naar bijvoorbeeld de problematiek van geweld op vrouwen in Tadzjikistan.

De minister-president antwoordde dat er inderdaad tijdens het voorzitterschap vooruitgang werd geboekt bij het uitwerken van de toekomstige Europese investeringsakkoorden en dat men al vrij ver staat met een typetekst. Er werd ook een verklarende nota van de diensten aan het verslag toegevoegd over de resterende knelpunten.

De milieu- en arbeidsvoorwaarden en ook mensenrechtenclausules zullen worden opgenomen. Vlaanderen zit volledig op deze lijn. Wat het opnemen betreft van mensenrechten in de BLEU-verdragen, wijst de minister-president erop dat de Vlaamse Regering voor de behartiging van de mensenrechten op dezelfde lijn zit als het Vlaams Parlement en dat ze ook verschillende initiatieven heeft genomen om de resoluties ter zake van het Vlaams Parlement nauwgezet uit te voeren om dergelijke problemen aan te kaarten.

Wat het belang van de verschillende landen als partnerlanden betreft, stelde de minister-president een aantal zaken. Tadzjikistan blijft een van de armste landen ter wereld, maar probeert dit met structurele en institutionele hervormingen om te keren en buitenlandse investeringen aan te trekken. Het is potentieel heel rijk aan hydro-elektrische energie, aan erts en mineralen en heeft een uitgebreide katoenteelt. De helft van de export bestaat uit aluminium.

Barbados is overgeschakeld van een bijna uitsluitend op suiker gebaseerde economie naar een diversificatie met de nadruk op diensten en toerisme. Buitenlandse investeringen zijn hierbij zeer belangrijk. Het gaat om een van de meest welvarende landen in zijn regio en een goed werkende parlementaire democratie. Het is wel moeilijk toegankelijk voor industrialisering en is sterk afhankelijk van export en mogelijke prijsschommelingen internationaal. Het wordt ook regelmatig door natuurrampen getroffen. In de overeenkomst is een directe regeling voor onteigeningen van investeringen opgenomen. Er wordt ook voorzien in regelmatig overleg tussen de partijen om de uitvoering van de overeenkomst te monitoren.

Panama is het belangrijkste van de zes investeringspartners waar verschillende Vlaamse bedrijven actief zijn, waaronder onze baggeraars die contracten hebben voor reusachtige werken aan het Panamakanaal. De heer Decaluwe is daar vorige week nog door gevaren, heb ik vernomen. Het gaat over een zeer snel groeiende economie, waarbij de havens, de diensten en de vrijhandelszone van Colón sterk profiteren van de aangroei van de handel in de regio. Het heeft een goed werkend financieel centrum en staat aan de top van Midden-Amerika op het vlak van het aantrekken van buitenlandse investeerders. In de plattelandsgebieden zijn er wel nog structurele problemen en leeft een groot deel van de bevolking onder de armoedegrens.

Voor het akkoord zelf had Panama moeilijkheden met de opname van de arbeids- en milieuclausules. Ze waren wel opgenomen als compromis, maar werden uitgesloten van de toepassing van de interstatelijke geschillenbeslechtsprocedure.

Montenegro is vooral gericht op toetreding tot de Europese Unie en heeft nu het statuut van kandidaat-lidstaat. Voor de onderhandelingen worden opgestart, moeten er wel nog maatregelen genomen worden om de corruptie en de georganiseerde misdaad aan te pakken.

Ze zetten sterk in op het aantrekken van investeringen en hebben zelfs een programma ontwikkeld van economisch staatsburgerschap dat buitenlanders die minstens 500.000 euro investeren in Montenegro, de kans biedt om staatsburger te worden. De overeenkomst is nodig omdat Servië internationaalrechtelijk de rechtsopvolger was van het BLEU-akkoord met de toenmalige unie van Servië en Montenegro.

Collega Van Overmeire drukte zijn tevredenheid uit over het feit dat het kleine Balkanland, waar hij altijd veel sympathie voor heeft gehad, het na zijn onafhankelijkheid van Servië, ondanks alle toenmalige doemscenario's, toch redelijk goed doet en op de goede weg lijkt.

Kosovo is ondertussen al door 75 landen erkend, na een uitspraak op 22 juli 2010 van het Internationaal Gerechtshof dat zijn onafhankelijkheidsverklaring niet strijdig is met het internationaal recht. 32 landen hebben echter expliciet aangegeven dat ze de onafhankelijkheid van Kosovo niet zullen erkennen, waaronder een aantal EU-lidstaten zoals Cyprus, Griekenland, Roemenië, Slowakije en Spanje.

Toch heeft de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SARiV) aangeraden om het BLEU-akkoord goed te keuren en worden vanuit Kosovo inspanningen geleverd om investeringen aan te trekken. Collega Van Overmeire ziet wel een probleem omdat door de niet-erkenning door een aantal lidstaten, het de facto heel moeilijk zal zijn om het BLEU-verdrag op termijn te vervangen door een EU-verdrag. De minister-president gaf hem hierin gelijk.

Collega Roegiers vroeg zich af of deze BLEU-verdragen ook een invloed konden hebben op de migratoire bewegingen uit Kosovo en Montenegro naar ons land, door investeringen ter plaatste te bevorderen en dus ook de lokale welvaart te verhogen. De minister-president beaamde dat dit een mogelijk gevolg kan zijn, maar geen expliciete doelstelling die in de verdragen wordt opgenomen.

Togo is een van de minst ontwikkelde landen dat probeert investeringen aan te trekken, maar die blijven al bij al bescheiden. Togo bereidt zich echter voor op nieuwe uitdagingen door een verbetering van het zakenklimaat en de herziening van de investeringscode en van de wet inzake het statuut van de vrijhandelszone. Specifiek voor wat het akkoord met Togo betreft, leidde een Togolese vraag tot amendering van de reeds geparafeerde tekst ertoe dat een geplande ondertekening in 2005 niet kon doorgaan. In 2009 stemde Togo dan toch in met de oorspronkelijk overeengekomen verdragstekst. De ondertekening vond plaats in Lomé op 6 juni 2009. Ten gevolge van een materiële vergissing diende de ondertekening van de verschillende taalversies echter nog eens te worden rechtgezet via een uitwisseling van brieven.

Uitkomst van dit alles was dus dat de BLEU-typetekst wel degelijk bijna volledig werd aanvaard door de partner. Het enige echt belangrijke verschilpunt is het opnemen van het Gemeenschappelijk Hof van Justitie en Arbitrage, opgericht bij het verdrag voor de harmonisering van het zakenrecht in Afrika, als arbitrageorgaan voor de beslechting van geschillen over investeringen.

Collega Van Overmeire complimenteerde de minister-president met het mooie overzicht van onze handelsbelangen en de toestand in de verschillende partnerlanden en vroeg zich af hoe in hun parlement de briefing over onze politieke situatie gebeurt, gezien de federale impasse bij ons.

De ontwerpen van decreet werden aangenomen bij unanimité van negen stemmen, onder het goedkeurend oog van voorzitter Creyelman. *(Applaus)*

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl. St. Vl. Parl.* 2010-11, nr. 837/1)

– *De artikelen 1 en 2 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

■

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en Barbados inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Brussel op 29 mei 2009 – 838 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de algemene bespreking van het ontwerp van decreet.

De heer Verstreken, verslaggever, heeft zopas verslag uitgebracht.

Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl. St.* VI. Parl. 2010-11, nr. 838/1)

– *De artikelen 1 en 2 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

■

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en de Republiek Panama, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Panama-Stad op 26 maart 2009 – 839 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de algemene bespreking van het ontwerp van decreet.

De heer Verstreken, verslaggever, heeft zopas verslag uitgebracht.

Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl. St.* VI. Parl. 2010-11, nr. 839/1)

– *De artikelen 1 en 2 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

■

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en Montenegro, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Podgorica op 16 februari 2010
– 864 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de algemene bespreking van het ontwerp van decreet.

De heer Verstreken, verslaggever, heeft zopas verslag uitgebracht.

De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Voorzitter, de verslaggever heeft er in zijn schitterend verslag al naar verwezen, maar ik wil de gelegenheid niet laten voorbijgaan om uw aandacht te vestigen op het feit dat Montenegro niet langer dan vijf jaar geleden gevangen zat in een tweeledige federatie met Servië. De federatie was compleet onwerkzaam. Men slaagde er zelfs niet meer in om een federale regering op de been te brengen. Stel u voor.

Elke gelijkenis is natuurlijk louter toevallig. Montenegro heeft toen voor onafhankelijkheid gekozen en geen enkel doemscenario is uitgekomen. De onafhankelijkheid heeft geleid tot politieke stabiliteit en economische welvaart. Het kan sommigen onder u misschien inspireren.

Voorzitter, u begrijpt dat ik de kans niet wou laten voorbijgaan om de aandacht van de collega's te vestigen op deze uitzonderlijke situatie.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl. St.* VI. Parl. 2010-11, nr. 864/1)

– *De artikelen 1 en 2 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

■

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en de Regering van de Republiek Kosovo, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Pristina op 9 maart 2010
– 865 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de algemene bespreking van het ontwerp van decreet.

De heer Verstreken, verslaggever, heeft zopas verslag uitgebracht.

Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl. St.* VI. Parl. 2010-11, nr. 865/1)

– *De artikelen 1 en 2 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

■

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en de Republiek Togo, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Lomé op 6 juni 2009

– 866 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de algemene bespreking van het ontwerp van decreet.

De heer Verstreken, verslaggever, heeft zopas verslag uitgebracht.

Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl. St.* VI. Parl. 2010-11, nr. 866/1)

– *De artikelen 1 en 2 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

■

ONTWERP VAN DECREET houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof

– 842 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 7

Voorstel tot verdaging

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Van Rompuy bij motie van orde een voorstel gedaan tot verdaging van het ontwerp van decreet houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof.

De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: De oppositie wil voor ons decreet, het decreet-Van Rompuy-Peumans et cetera, naar de Raad van State gaan. Ik betreur het dat ze met een decreet van de voorzitter van het parlement en van de voorzitter van de commissie, goedgekeurd in de commissie, naar de Raad van State willen gaan. Het hangt natuurlijk samen met het ontwerp van decreet. Aangezien er in de commissie een gezamenlijke behandeling en een gezamenlijk verslag is geweest, zien wij ons genoodzaakt om te vragen om het ontwerp van decreet te behandelen op hetzelfde moment als het voorstel van decreet.

Ik vind het pijnlijk dat we moeten wachten tot de Raad van State ons zeker het fiat zal geven. Maar goed, als dat de oppositie kan plezieren... Het zal ons nog meer sterken in onze overtuiging dat het een goed decreet is.

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Voorzitter, we zullen het voorstel tot verdaging van de heer Van Rompuy steunen aangezien de twee inderdaad gelinkt zijn.

Ik moet toch wel zeggen dat wij niet licht gebruik maken van het instrument van de Raad van State. Dit is de tweede keer. De vorige keer hebben we het gedaan met het voorstel van decreet van Cleantech. Het is teruggekomen met een advies waarvan zelfs de meerderheid, bij monde van Bart Van Malderen, heeft gezegd dat het zeer nuttig was. Wij gaan geen politieke spelletjes spelen.

U weet, zoals u zelf al zegt, mijnheer Van Rompuy, dit is de negende of tiende versie van dit voorstel van decreet. Ik weet niet of het het decreet-Peumans of het decreet-Van Rompuy wordt, maar dat horen we dan nog wel. Ik vind het nuttig om dat advies te vragen.

De voorzitter: De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen: Voor de historische correctheid – en daarvoor hebben we een verslaggeving –: dit voorstel van decreet is onderworpen aan minstens vier redactieoefeningen. We zijn hier eigenlijk bezig met basiswetgeving, namelijk het herzien van het Comptabiliteitsdecreet. Ik denk dat het meer dan gepast is om dit aan het advies van de Raad van State te onderwerpen.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Voor alle duidelijkheid, het advies van de Raad van State is sowieso vereist als meer dan één derde daarom verzoekt. Daar nemen we akte van. We moeten nu beslissen over de al dan niet verdaging van het Rekendecreet. Mijn fractie steunt deze stelling. Het ene is aan het andere gelinkt. Het decreet-Peumans is inderdaad een aanvulling op het ontwerp van decreet.

De voorzitter: De heer Tack heeft het woord.

De heer Erik Tack: Wie de bespreking in de commissie heeft meegemaakt, weet dat de behandeling van zowel ontwerp als voorstel van decreet lang heeft geduurd. Dat is op een ernstige manier gebeurd. Het is zeker nuttig om de bespreking hier uit te stellen. Onze commissievoorzitter maakt er een grapje van. Ik wil hem zeggen dat veel pijn al vaak tot prachtige poëzie heeft geleid. Commissievoorzitter, laat u vanavond maar eens goed gaan.

De voorzitter: Dames en heren, voor alle duidelijkheid: we hebben het niet over de verdaging van het voorstel van decreet, maar over die van het ontwerp van decreet. Op het voorstel van decreet is artikel 64 van het reglement van toepassing. Doordat er aan de Raad van State advies over wordt gevraagd, is de behandeling ervan geschorst.

Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

Dan stemmen we bij zitten en opstaan over het voorstel tot verdaging.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel wensen aan te nemen, wordt verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het voorstel tot verdaging is aangenomen.

Het incident is gesloten.

■

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het UNESCO-verdrag betreffende de bescherming en de bevordering van de diversiteit van cultuuruitingen, en de bijlage, opgemaakt in Parijs op 20 oktober 2005 – 867 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de algemene bespreking van het ontwerp van decreet.

De heer Roegiers, verslaggever, heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Dames en heren, het lijkt me nuttig om bij de bespreking van dit instemmingsdecreet een redelijk uitvoerig verslag te brengen. Het ontwerp van decreet sleept al een hele tijd aan. Het is reeds op 19 juni 2007 in de commissie goedgekeurd. Aan die goedkeuring werd een opschortende voorwaarde verbonden. Het ontwerp werd nooit geagendeerd in de plenaire vergadering. Ik wil u de redenen daarvoor niet onthouden, maar misschien eerst iets over het verdrag zelf.

Het verdrag werd met een zeer ruime meerderheid goedgekeurd in de algemene vergadering van de UNESCO. De ontstaansreden voor dit verdrag lag echter bij een andere internationale organisatie, buiten de Verenigde Naties, namelijk de Wereldhandelsorganisatie (WTO). Vele lidstaten van de WTO, waaronder ook België, wilden de toenemende liberalisering van handel in culturele goederen en diensten niet gelijkstellen met de handelsliberalisering voor andere producten. Meer bepaald namen zij dit standpunt in vanuit de opvatting dat cultuurgoederen en -diensten niet enkel een commerciële waarde hebben, maar ook een geheel eigenstandige bestaanswaarde, die niet zomaar te kwantificeren is. Daarom wilden de betrokken staten dat er toch enige overheidsinterventie mogelijk zou blijven, bijvoorbeeld voor het voeren van een openbaar cultuurbeleid ter bescherming en promotie van dergelijke goederen en diensten.

De fundamentele bestaansreden van dit verdrag is dus gelegen in het handhaven van het overheidsbeleid van, en in de verdragspartijen met betrekking tot, het domein van de cultuuruitingen. Dit blijkt ook duidelijk uit de verdragsbepalingen die uitsluitend verbintenissen bevatten tussen de verdragspartijen onderling.

De partijen bevestigen daarbij in het bijzonder hun recht om een cultuurbeleid te bepalen en uit te voeren, om maatregelen te treffen die de diversiteit van cultuuruitingen beschermen en bevorderen en om de internationale samenwerking te versterken, om de in het verdrag genoemde doelstellingen te realiseren.

De Algemene Conferentie van de UNESCO nam de ontwerptekst in 2005 met een zeer ruime meerderheid aan.

Vorig jaar op 12 augustus trad Tsjechië toe tot dit verdrag, wat ertoe leidde dat België als enige EU-lidstaat dit verdrag nog niet in werking had doen treden. Aangezien dit te wijten is aan het uitblijven van de Vlaamse instemming, dreigde Vlaanderen zich internationaal te isoleren.

Dit is internationaal des te opvallender om een aantal redenen. Ten eerste werkte de Vlaamse overheid zeer actief mee aan de totstandkoming van het verdrag. De Vlaamse delegatieleden onderhandelden mee en de Vlaamse overheid cofinancierde zelfs de organisatie van een onderhandelingssessie van internationale experts. Ten tweede werd België in oktober 2009 verkozen tot lid van de Uitvoerende Raad van de UNESCO. Het hoeft dus niet te verbazen dat deze beide positieve factoren in scherp contrast staan met het uitblijven van een Vlaams decreet en bijgevolg een federale ratificatie. Daarom ook stellen buitenlandse partners steeds meer de beleidsmatige betrouwbaarheid van Vlaanderen en België in vraag.

De minister-president heeft eind oktober 2010 aan de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SARiV) een beleidsadvies gevraagd over de precieze betekenis van dit verdrag.

Ik heb u daarnet gezegd dat het al aansleepte van 2005. De SARiV concludeerde dat het aangewezen zou zijn dat de Vlaamse Regering zo snel mogelijk de Vlaamse instemmingsprocedure zou herstarten en afronden, zodat België, als laatste EU-lidstaat, partij kan worden bij het verdrag.

Tijdens de vorige legislatuur gaf artikel 7 uit het verdrag aanleiding tot het voorstel om intrafedeeraal een interpretatieve verklaring op te maken, die bij de UNESCO zou worden neergelegd, samen met de federale akte van ratificatie. De interpretatieve verklaring in kwestie zou luiden dat dit verdrag niets wijzigt aan de institutionele organisatie van het federale België, noch aan de intrafederale bevoegdheidsverdeling en evenmin aan de rol van het Grondwettelijk Hof.

Er kon op intrafedeeraal vlak echter geen consensus bereikt worden over een tekst. Hoewel de Franse Gemeenschap principieel niet gekant was tegen een verklaring, die in wezen een voorbehoud zou zijn, had ze twee bezwaren ten gronde: ten eerste ware een dergelijke verklaring nutteloos omdat het verdrag sowieso enkel geldt voor de verdragsluitende staten en hun beleid, en ten tweede zou een dergelijke verklaring ook andere verklaringen kunnen uitlokken die het verdrag zouden verzwakken.

In het licht hiervan, en gesterkt door het advies van de SARiV, meent de Vlaamse Regering echter dat het nu volstaat in de memorie van toelichting bij dit decreet duidelijk aan te geven dat dit verdrag voor de Vlaamse overheid enkel in interstatelijke zin doorwerkt in de Vlaamse en federale rechtsorden. Om mijn verslag compleet te maken, wil ik die ene paragraaf uit de memorie van toelichting letterlijk voorlezen: “De Vlaamse overheid benadrukt dat dit verdrag niet kan raken aan de institutionele organisatie van het federale België, inclusief de indeling van het Belgische grondgebied in taalgebieden en het territorialiteitsbeginsel, noch aan de grondwettelijke en wettelijke bevoegdheidsverdeling in de Belgische federatie en evenmin aan de bevoegdheden van het Grondwettelijk Hof inzake de toetsing van interne rechtsnormen aan de Grondwet.”

Het ontwerp van decreet, met die passus in de toelichting, is aangenomen met negen stemmen voor bij drie onthoudingen.

Ik heb de standpunten van bepaalde Vlaamse volksvertegenwoordigers weggelaten. Ze hebben me immers laten weten dat ze hier vandaag zelf een toelichting willen geven. Ik zal dat geen tweede maal voor hen doen. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé: Voorzitter, ik zal snel herhalen wat ik in de commissie al heb verklaard. De heer Roegiers heeft de situatie in zijn verslag overigens al uitstekend toegelicht.

Dit verdrag vormt gedeeltelijk een dilemma. Als Vlamingen zijn we enorme voorstanders van de inhoud. In deze globaliserende wereld, waarin we tot een grote economie komen, wensen we dat er op het vlak van de verschillende cultuuruitingen een grote diversiteit blijft bestaan. De staten moeten in staat zijn de culturen op dat vlak te beschermen. Als Vlamingen hebben we stevig geijverd om tot een dergelijk verdrag te komen.

Nu het verdrag er is, hebben we echter een zekere vrees. De eerste behandeling in de commissie dateert al van 2007. Toenmalig bevoegd minister Bourgeois heeft toen uitdrukkelijk gesteld dat het verdrag geen directe werking heeft en bijgevolg in principe niet door een burger voor een rechtbank kan worden ingeroepen. Het verdrag dient in de eerste plaats om de verhouding tussen staten te regelen.

Voor alle veiligheid leek het ons beter een verklaring af te leggen. We zijn er echter niet in geslaagd de Franstaligen zo ver te krijgen mee een verklaring af te leggen. Zodra de SARiV zijn advies heeft afgeleverd, heeft de Vlaamse Regering dit opgevangen in een memorie van toelichting met dezelfde waarde.

Ondertussen blijkt dat in alle staten waar het verdrag reeds is goedgekeurd nog nooit een burger op basis van dit verdrag naar een rechtbank is gestapt. Dit onderstreept dat het verdrag geen directe werking heeft.

Als Vlamingen zijn we een groot voorstander van de inhoud van het verdrag. België is de laatste lidstaat van EU die het verdrag nog niet heeft goedgekeurd. Het verdrag niet goedkeuren, zou zwaardere negatieve gevolgen voor ons imago hebben dan het theoretisch risico dat ooit een Franstalige burger in Vlaanderen het verdrag zou gebruiken om een of ander initiatief te nemen. Dat gevaar lijkt me denkbeeldig. Indien we het verdrag niet zouden goedkeuren, zouden we echter het risico lopen op veel negatievere gevolgen voor ons imago.

De voorzitter: De heer Verougstraete heeft het woord.

De heer Christian Verougstraete: Voorzitter, ik zal even herhalen wat ik in de commissie heb verklaard. Ik heb een dubbel gevoel bij dit verdrag. Het is immers een tweesnijdend zwaard.

De inhoud van het voorliggend verdrag staat bij geen enkele fractie ter discussie. Het probleem is dat een in se goede tekst altijd binnen het kader van het Belgisch samenlevingsverband of naast-elkaar-leavingsverband moet worden gezien.

Natuurlijk is het een goede zaak dat de artikelen 5, 6 en 8 een instrument vormen om voor de culturele goederen en diensten die de dragers van identiteit en waarden van een heel speciale aard zijn een uitzondering op het algemene vrijhandelsprincipe te krijgen. Op die manier wordt het recht van staten erkend om specifieke cultuuruitingen op hun eigen grondgebied te erkennen en te bevorderen. Op die manier kan de dreigende verdringing van kleinere culturen door dominante culturen worden tegengegaan en kan voor culturele goederen de facto een vorm van protectionisme worden ingeroepen. Dit is in se ook de bedoeling van het verdrag.

De artikelen 7, 11 en 14 van het verdrag leggen op het vlak van culturele uitingen en de verspreiding en de beleving ervan een aantal doelstellingen voor minderheden op. Op zich is hier niets mis mee. Binnen de Belgische context, een context waarmee we als Vlaams Parlement nog enige tijd rekening moeten houden, zou deze verwijzing naar minderheden in conflict kunnen komen met de vigerende indeling van het grondgebied in taalgebieden.

Het is dus allesbehalve ondenkbaar dat de Franstaligen misbruik zullen maken van dit verdrag om de verspreiding van de Franstalige cultuur in Vlaanderen, en vooral in de Rand rond Brussel, te promoten. Het feit al dat de Franse Gemeenschap heeft geweigerd in te stemmen met het opmaken en indienen van een interpretatieve verklaring bij dit verdrag, spreekt natuurlijk ook boekdelen. Een dergelijke verklaring zou immers betekenen dat dit verdrag enkel een interstatelijke uitwerking heeft en onschadelijk is voor intern Belgisch gebruik. Het mag duidelijk zijn dat de Franstaligen dit helemaal anders zien. Minister-president, u mag dan wel de memorie van toelichting inroepen als gezagsargument, waaruit zou moeten blijken dat er minder risico is op een mogelijk Franstalig misbruik dan wordt aangenomen, maar ik ben daar allerm minst zeker van.

Kan Vlaanderen imagoschade oplopen, zoals wordt gezegd, als het er in feite op neer komt dat de Franstaligen weigeren om duidelijkheid te scheppen over de vraag of ze dit verdrag niet zullen misbruiken om Belgische afspraken tussen de gemeenschappen te ondermijnen? Voor wie is dan de imagoschade? Voor de Franstaligen en niet voor Vlaanderen. Kortom, in een normaal land is er geen enkele reden om dit verdrag niet goed te keuren, maar België is jammer genoeg geen normaal land, en wij moeten als Vlamingen altijd en overal rekening houden met de manifeste onwil van de Franstaligen om redelijk te zijn en respect op te brengen voor andere culturen dan de hunne. Onze fractie zal zich dan ook onthouden.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Voorzitter, ik wil enkele klemtonen leggen. Ik sluit me aan bij het verslag, dat de heer Roegiers heel goed heeft gebracht. Ik sluit me ook deels aan bij

het betoog van de heer Caluwé. Het advies van de SARiV stelt wel degelijk dat er een risico bestaat van misbruik door de Franstaligen. Denkbeeldig is dat dus zeker niet.

Wat de inhoud van het verdrag zelf betreft, is er geen enkel probleem. Ik denk dat we allemaal voorstanders zijn van het beschermen en bevorderen van de culturele diversiteit. Het gaat dus over protectionisme voor culturele goederen. De heer Van Der Taelen en ik zelf zijn het er gisteren nog over eens geraakt dat cultuur inderdaad niet mag worden geïnstrumentaliseerd en niet zomaar een gegeven van economische waarde is. Toch sta ik hier met lood in de schoenen. Er is immers wel degelijk een risico dat de Franstaligen dit zullen misbruiken om Vlaanderen in een slecht daglicht te stellen. Ik vind het bijzonder jammer en heel pijnlijk dat we dat op die manier moeten doen. Er is een verdrag waar we volledig achter kunnen staan en waarmee we qua inhoud geen enkel probleem hebben, maar toch moeten we bang zijn voor ons imago en onze uitstraling. Het Vlaamse beleid zou kunnen worden aangevallen door Franstalige politici, die dit wel degelijk misbruiken. Ik vind dat zeer spijtig. Ik heb alle respect voor de grote en mooie Franse cultuur, maar het is heel erg dat we ons op die manier voortdurend moeten verdedigen, dat we in het defensief worden gedrongen.

Nu zijn er heel wat redenen waarom het risico dat de Franstaligen daadwerkelijk misbruik zouden kunnen maken van dit verdrag, inderdaad vrij gering is. Het heeft geen rechtstreekse werking tussen privépersonen. Het is een inspanningsverbintenis. Een groot deel van de rechten die worden toegekend in het UNESCO-verdrag, staan ook al in andere internationale verdragen, die eigenlijk veel strenger zijn geformuleerd en dus een grotere werking hebben in de internationale rechtsorde. Het Grondwettelijk Hof zal sowieso altijd moeten nagaan en controleren of het al dan niet toepasselijk is in de interne rechtsorde, en het is wel degelijk zo dat het Grondwettelijk Hof, in tegenstelling tot de Franstaligen, rekening houdt met de precaire evenwichten die er in België bestaan tussen Franstaligen en Nederlandstaligen.

De laatste opmerking die ik nog wil maken, is dezelfde die ik heb gemaakt toen we enkele maanden geleden ook het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten (IVESCR) hebben goedgekeurd. Ook toen was er diezelfde angst voor misbruik door de Franstaligen. Ik heb toen gezegd dat we ervoor moeten zorgen dat we in ons eigen beleid sterk in onze schoenen staan, dat we voldoende zelfvertrouwen hebben om ons eigen beleid te verdedigen. Daarom ook roep ik nogmaals de Vlaamse Regering op om in te zetten op dat lobbywerk bij internationale organisaties en de internationale gemeenschap in het algemeen, om dat beleid te vertalen en het te verdedigen tegen eventuele imagoschade. Laat ons immers eerlijk zijn: ook al is er geen risico dat die rechten zouden worden toegekend, het feit dat de Franstaligen er gebruik van zouden maken, is op zich al voldoende om imagoschade op te lopen. *(Applaus bij CD&V en de N-VA)*

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Voorzitter, collega's, ik was niet aanwezig in de commissievergadering, waarvoor mijn verontschuldiging, maar ik wil toch iets zeggen over dit ontwerp van decreet. Ik heb in 2005 namelijk een artikel geschreven over deze UNESCO-conventie, onder de titel: 'Oef, een halt aan het Amerikaans cultuurimperialisme'. Deze conventie, collega's, is bedoeld om de dominantie van een of twee grote culturen in kleine cultuurgebieden tegen te gaan, en tegelijkertijd de diversiteit van het Europese, maar ook het Aziatische en Afrikaanse, cultuurpalet, dat patchwork van diversiteit, in ere te houden en ervoor te zorgen. Deze conventie is bedoeld om de eenzijdigheid tegen te gaan.

Ik begrijp uiteraard ook dat we daar, gelet op de communautaire gevoeligheden in eigen land, een zaak van maken. Maar mag ik u toch even op de eigenlijke inhoud van de zaak wijzen? Ik ben in mijn research trouwens ook op teksten van u gestoten, minister-president. U hebt daar ook lovende dingen over geschreven op uw blog. Ik ben daar blij om.

Het gaat om die diversiteit, en ik zou graag hebben dat we dat ook vanuit dat oogpunt bekijken. Het gaat inderdaad ook om – noem het protectionistische, noem het bevorderende – maatregelen ten bate van onze eigen Vlaamse cultuur, zoals wij bijvoorbeeld steun geven om Vlaamse tv-series te maken. Dat is een voorbeeld van het soort dingen die buiten die protectionistische handelsverdragen moeten blijven vallen, net om onze cultuur te bevorderen.

Ik zal u een illustratie geven. Van de auteursrechten die SABAM int, gaat meer dan 50 procent naar de Verenigde Staten van Amerika. Als dat geen bewijs is van de ongelooflijke dominantie van de Amerikaanse muziekcultuur in onze samenleving! En dus, met alle respect voor de zorg die de meesten onder ons hebben over een eventuele dominantie van de francofone/Waalse cultuur: daar gaat het eigenlijk ten gronde niet over. Als we daar nog bang voor zouden zijn, wordt het hoog tijd om minister Schauvliege aan te moedigen om werk te maken van een cultureel akkoord met de Franse Gemeenschap.

Ik roep ten volle op om de diversiteit in de meest brede zin te bekijken en het als één groot pleidooi te bekijken voor dat patchwork van diversiteit van culturen op onze werelddol. *(Applaus bij Groen!)*

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Mijnheer Caron, ik heb u goed beluisterd, maar er is eigenlijk niemand in dit halfroond die de tekst van het voorliggende verdrag ter discussie stelt. Integendeel, iedereen vindt dit een prima verdragstekst, die tegemoetkomt aan een zeer lovenswaardige doelstelling. De Vlaamse Regering heeft terecht zeer actief meegewerkt aan de totstandkoming van dit verdrag.

Collega's, indien wij in een normaal en fatsoenlijk land zouden leven, dan zou er geen enkel probleem zijn. Dan zou dit verdrag al in 2007 goedgekeurd zijn en zou het intussen in werking zijn getreden. Helaas is dit geen normaal en fatsoenlijk land. Helaas is dit België.

De verslaggever heeft al verwezen naar artikel 7, dat bepaalt dat de verdragspartijen de omstandigheden moeten scheppen om personen en groepen toe te laten cultuuruitingen te scheppen, te gebruiken en te verspreiden. De partijen moeten daarbij rekening houden met bepaalde doelgroepen, waaronder minderheden.

Collega's, wanneer er in dit parlement een verdragstekst passeert waarin de term 'minderheden' voorkomt, dan gaan alle knipperlichten branden. In een normaal en fatsoenlijk land zou dat niet hoeven, maar dit is België. Het is gewoon een feitelijke vaststelling dat de Franstaligen internationale verdragen en internationale instellingen misbruiken om Vlaanderen onder druk te zetten, om grondwettelijk verankerde afspraken en evenwichten onderuit te halen. Om dit risico te neutraliseren, is er een heel eenvoudige oplossing: een interpretatieve verklaring die samen met de akte van ratificatie wordt ingediend. Dat is niets uitzonderlijks, wat de Franstaligen ook mogen beweren, want acht andere landen hebben dat in het kader van dit verdrag ook gedaan.

De heer Caluwé noemt het een klein en denkbeeldig risico. Het is dan wel vreemd dat, toen dit verdrag in 2007 een eerste keer in dit parlement werd besproken, de Vlaamse Regering en alle Vlaamse partijen op dezelfde golflengte zaten: wel een stemming in commissie, maar geen stemming in de plenaire zonder een interpretatieve verklaring.

In een normaal en fatsoenlijk federaal land zou het geen probleem mogen zijn om tussen gefedereerde entiteiten tot zo'n verklaring te komen. Uiteindelijk staat daar namelijk alleen maar in dat men dit verdrag niet zal misbruiken om elkaar de duvel aan te doen. Dat de Franstaligen pertinent geweigerd hebben om tot zo'n verklaring te komen, zegt eigenlijk alles.

Minister-president, de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement willen nu ontsnappen via de nooduitgang, het toch goedkeuren zonder interpretatieve verklaring. In plaats daarvan

komt er een duidelijke vermelding van het Vlaamse standpunt in de memorie van toelichting. En we moeten dit dringend doen want anders zal Vlaanderen imagoschade oplopen. Dat moet men mij trouwens nog eens uitleggen: Vlaamse imagoschade ten gevolge van een Franstalige weigering, maar ook Vlaamse imagoschade in een Belgische federatie waar er na meer dan driehonderd dagen na de verkiezingen nog altijd geen federale regering is. Straks denkt de buitenwereld nog dat er in dit land een probleem is.

Hoe men het draait of keert: dit is toch wel een bijzonder pijnlijke situatie. In 2007 vonden de Vlaamse Regering en alle Vlaamse partijen een interpretatieve verklaring absoluut noodzakelijk, een sine qua non. Vier jaar later ontwikkelt de Vlaamse Regering op basis van precies dezelfde verdragstekst een redenering waaruit blijkt dat die verklaring dan toch niet zo noodzakelijk is. Stoere taal in 2007, maar vandaag staan zowel de regering als het parlement toch wel met de broek op de knieën.

En welk signaal zendt dit Vlaams Parlement nu eigenlijk uit? In 2007 stelt men een duidelijk ultimatum. Nadien stelt men vast dat de Franstaligen 'non' zeggen – elke gelijkenis met situaties op andere niveaus is niet toevallig –, slikt men het ultimatum in en keurt men het verdrag toch goed, zonder interpretatieve verklaring. Hoeveel keer kan men dit doen? Eén keer, vrees ik. Soortgelijke stellingnames in de toekomst zullen compleet ongeloofwaardig zijn.

Daarom, voorzitter, wil ik benadrukken dat dit een uitstekende verdragstekst is, maar dat de manier waarop hij uiteindelijk in de plenaire vergadering gekomen is, zonder meer pijnlijk is. Ik hoop dan ook dat er toch verschillende collega-parlementsleden zullen zijn die met een symbolische onthouding het Franstalig gebrek aan loyaliteit aanklagen. Ik zal in elk geval een van hen zijn.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, ik wil in eerste instantie de verslaggever bedanken voor zijn volledig en accuraat verslag. Ook wil ik alle commissieleden bedanken voor het debat in de commissie en ook diegenen die hier het woord hebben gevoerd.

Er is hier nog eens onderstreept dat niemand, noch de meerderheid, noch de oppositie een probleem heeft met de inhoud van wat hier voorligt, maar dat wel de problematiek van artikel 7, 11 en 14 is aangesneden, die ook in 2007 het voorwerp van discussie was.

Wij, en ik in het bijzonder, hebben gevraagd om een oplossing te zoeken voor die bezorgdheid die in 2007 was verwoord. Ten eerste door duidelijk naar een interpretatieve verklaring te vragen. Toen daar heel duidelijk een negatief antwoord op kwam – wat ik trouwens samen met u betreur – is er gezocht naar andere mogelijkheden om met respect voor de bezorgdheid die in 2007 ook kamerbreed aanwezig was, te beantwoorden. Wij hebben, zoals de verslaggever heeft aangehaald, een advies gevraagd aan de adviesraad, we hebben de memorie van toelichting aangevuld en ik heb in de commissie, mijnheer Van Overmeire en mijnheer Verougstraete, uitdrukkelijk meegegeven dat er in tussentijd uiteraard een aantal elementen zijn bijgekomen. Zo zijn we bijvoorbeeld inmiddels al drie jaar verder en is het verdrag dus ook al drie jaar van kracht. Verder heb ik in de bespreking duidelijk onderstreept dat, met de wettelijke aanpassing, het Grondwettelijk Hof zich moet uitspreken over discussies op basis van dit verdrag.

Ten derde: geen enkele verklaring waar de heer Van Overmeire naar heeft verwezen, houdt verband met artikel 7 en met de minderheden. De afgelopen drie jaar is in de lidstaten geen enkel probleem ontstaan over de toepassing of het misbruik van dit verdrag met betrekking tot minderheden.

In de commissie heb ik al gezegd wat de heer Diependaele hier ook stelde, en ik wil dat hier herhalen: Vlaanderen wil nog meer op de internationale instellingen wegen. Ik was voor UNESCO-bijeenkomsten in Parijs en Genève. Ik zal dat blijven doen en daar de nodige

energie en tijd voor vrijmaken, op voorwaarde dat het Vlaams Parlement dit natuurlijk toelaat. Wij moeten de internationale instellingen bezoeken, akkoorden afsluiten en ervoor zorgen dat men zeer goed weet wat bij ons gebeurt. In Genève heb ik met minister Muyters drie akkoorden afgesloten om ervoor te zorgen dat men onze rol leert kennen en ook waardeert. Dat moeten we voortzetten.

Natuurlijk zou het zeer spijtig zijn mocht men in België de artikelen 7, 11 en 14 van dit verdrag misbruiken. Ik kan u wel verzekeren dat alle zorg is uitgegaan naar de voorkoming van dat misbruik. Alle argumenten zijn in de commissie aan bod gekomen. Ik vraag dus met aandrang dat het Vlaams Parlement dit verdrag kamerbreed goedkeurt. Want wat de heer Caron hier heeft gezegd, is zeer juist: dit verdrag is voor de verdere uitbouw van onze cultuur van essentieel belang.

De heer Karim Van Overmeire: Voorzitter collega's, ik wil even reageren op wat minister-president Peeters zei. Volgens hem is in geen enkele van de acht interpretatieve verklaringen die door andere landen zijn neergelegd, verwezen naar artikel 7. Dat is geen sterk argument, want een interpretatieve verklaring is steeds gebaseerd op een specifieke, nationale context, die voor elk land verschilt. Er zijn niet zo veel landen als België, en gelukkig maar.

Minister-president Kris Peeters: Ik wil het debat in de commissie niet overdoen. Ik twijfel er niet aan dat we uniek zijn, maar ik benadruk toch dat in de rest van de wereld nog wel landen zijn waar de problematiek van minderheden aanwezig is. Ook in die landen is het verdrag goedgekeurd en geratificeerd, en dat gaf de afgelopen drie jaar geen aanleiding om op basis van dit verdrag en dan vooral van artikel 7 politieke manoeuvres op gang te trekken. Ik ga er dus van uit dat op basis van onze aandacht voor deze zaak en met wat er in de memorie van toelichting staat, we gerust mogen zijn. De heer Diependaele stelde de vraag in de commissie wat die memorie waard is. Juristen weten dat de wettekst de leidraad is, maar in geval van discussies is de memorie van toelichting een belangrijk document.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl. St.* VI. Parl. 2010-11, nr. 867/1)

– *De artikelen 1 tot en met 3 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

■

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van artikel 4 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende de zorg- en bijstandsverlening – 906 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de algemene bespreking van het ontwerp van decreet.

Mevrouw Vera Jans, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Vera Jans: Voorzitter, collega's, het betreft twee kleine, eerder technische aanpassingen van het decreet waarover in de commissie van 15 maart een uitgebreide toelichting door minister Vandeurzen is gegeven. Ik verwijs daarom naar het schriftelijke verslag. Het ontwerp van decreet is er met elf stemmen voor bij een onthouding aangenomen.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Onze fractie zal dit ontwerp van decreet goedkeuren uit juridische noodzaak om duidelijkheid te creëren. Maar sta me toe, voorzitter, te melden dat wij een aantal ernstige bezwaren hebben bij de gevolgen in de praktijk. Ik geef één voorbeeld om het te illustreren en, collega's, ik maak er zeker geen karikatuur van.

In bepaalde situaties kan een identieke handeling door een persoon zonder opleiding of diploma wel worden uitgevoerd, zoals een mantelzorger, maar door een persoon afhankelijk van een diploma niet, zoals een zorgkundige. Een mantelzorger mag steunkousen van een hulpbehoevende wel aan en uit doen, mag medicatie geven en voeding en drank toedienen, maar een gediplomeerde zorgkundige mag dat niet. Dat is toch vrij kafkaïaans.

Dit ontwerp is belangrijk voor de juridische duidelijkheid, maar het is onlogisch. Ik wil de minister verzoeken er op het federale niveau op aan te dringen de lijst van het KB 78 grondig door te lichten en aan te passen. Ik wil waarschuwen voor een overdreven betutteling, zeker omdat het steeds moeilijker is om personeel te vinden in de welzijnssector. Een dergelijke betutteling werkt demotiverend. Dat moeten we vermijden. Daarom, voorzitter, vraag ik de aanpassing van de toch merkwaardige en op sommige punten zelfs compleet idiote opsomming van KB 78.

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Ik heb mij bij de stemming in de commissie onthouden, en de LDD-fractie zal zich ook vandaag bij de stemming onthouden. Wij doen dat om een duidelijk signaal te geven dat, ondanks de inspanningen die geleverd zijn om een en ander gelijk te trekken op federaal en op Vlaams niveau, de zorgverlening in de thuiszorg overgereguleerd is en een bureaucratisch verhaal blijft. Volgens LDD is de zorgbehoevende hier niet mee gediend. Ik sluit me aan bij de opmerkingen van mevrouw Dillen, die bijzonder goed heeft aangetoond dat de wijzigingen die hier voorgesteld worden, zeer kafkaïaans zijn.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. *(Zie Parl. St. VI. Parl. 2010-11, nr. 906/1)*

– *De artikelen 1 tot en met 3 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

■

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009 – 948 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 10

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009.

Ik wijs de vergadering tevens op de reflectienota die mevrouw De Knop, mevrouw Van Volcem en de heer Gatz hebben ingediend en die krachtens artikel 56, punt 2 van ons reglement mee de basis vormt voor de beraadslaging in plenaire vergadering.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Wienen, verslaggever, heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Ik zie sommige collega's al naar de klok kijken, maar ik heb vanavond niets gepland. Dus ik denk bij mezelf: ik ga een uitgebreid verslag brengen van dit decreet. Collega's, in alle ernst, het is ook geen geheel onbelangrijk decreet. Het is zeer belangrijk.

Op woensdag 16 en donderdag 17 maart, woensdag 23 en woensdag 30 maart, en woensdag 6 april 2011 behandelde de Commissie voor Woonbeleid, Stedelijk Beleid en Energie het ontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009. De eerste vier vergaderdagen vonden er hoorzittingen plaats met vertegenwoordigers van onder meer Electrabel, Nuon, Eandis, Infrax, de Organisatie voor Duurzame Energie (ODE) Vlaanderen, de sectorvereniging BelpV voor fotovoltaïsche zonne-energie, COGEN, Voka, de Federation of Belgian industrial energy consumers (Febeliec), de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG), de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV), de Minaraad, Electrawinds, Essenscia, de Unie van Zelfstandige Ondernemers (UNIZO) en E.ON Benelux. Ik denk dat de vergadering mij ontslaat om verslag uit te brengen van al die hoorzittingen. Ik ga liever over naar de algemene bespreking van het decreet zelf, die op 6 april werd gehouden.

In haar toelichting verwijst minister Van den Bossche voor de technische duiding per artikel naar de memorie van toelichting. Zij meldt dat in 2020 13 procent van onze energie uit hernieuwbare bronnen moet worden gewonnen. Elke vorm van energieproductie heeft hoe dan ook een prijs. Het komt er volgens de minister op aan om die prijs zo laag mogelijk te houden en zo eerlijk mogelijk te verdelen. Het eerste doel veronderstelt een correcte inzet van de juiste technologie voor het juiste doel. Zonnepanelen blijken in dat verband niet zo geschikt voor enorme productie-eenheden maar veeleer voor kleinschalige productie via daken van particulieren. Ten tweede moet de steun aangepast zijn aan de nood. Als de technologie zelf goedkoper wordt, moet de steun evenredig dalen. Daarin voorzag het Energiedecreet van 2009 volgens de minister onvoldoende. Ze heeft dit ontwerp van decreet ingediend om deze situatie recht te zetten.

Minister Van den Bossche zegt dat de Vlaamse Regering oorspronkelijk had voorzien om deze aanpassing al in november 2010 door te voeren via een amendement op het programmadecreet, maar het parlement oordeelde dat dit uiteraard niet de meest geschikte procedure was en dat een apart ontwerp van decreet nodig was.

De regering heeft haar ontwerp gebaseerd op de studie van de Vlaamse instelling voor technologisch onderzoek (VITO) over onrendabele toppen. De ontworpen wijzigingen betreffen dan ook niet alleen de fotovoltaïsche (PV)-installaties, maar ook de biovergisting, die meer steun krijgt. Voor warmtekrachtkoppeling (wkk) beoogt het ontwerp van decreet marktstabiliteit door de minimumsteun op te trekken, de quota te verhogen en de boeteprijs te verlagen. Wat biomassa betreft, krijgen nieuwe bijstookcentrales en omgebouwde biomassacentrales voortaan nog 70 procent van de steun. Voor de centrale van Max Green werd in een uitzondering voorzien. Aan die centrale was eerder al een steun van 100 procent beloofd.

De minister is de commissie dankbaar dat zij amendementen heeft ingediend op basis van de hoorzittingen. De amendementen van de meerderheid strekken volgens haar tot een verdere afoming van bepaalde steunvormen, een hogere transparantie in de facturen van de leveranciers en een hogere steun voor de ondergesubsidieerde beloftevolle technologieën.

Ten slotte wijst minister Van den Bossche erop dat dit ontwerp van decreet een tussenstap is naar de grondige evaluatie van het energiebeleid.

Uit de commissie komen er heel wat vragen en opmerkingen.

Mevrouw Irina De Knop gaat in op de uitspraak van de minister dat dit ontwerp maar een tussenstap is. Zij wil de langetermijnvisie van haar fractie te berde brengen. Die bestaat erin dat de logica en rationaliteit moeten terugkeren in het energiedebat. Het energiebeleid moet een echt beleid zijn, en mag niet neerkomen op onderling tegenstrijdige maatregelen. Rechtszekerheid moet alleszins centraal staan met het oog op het aanmoedigen van investeringen. Uiteraard staat Open Vld achter het principe van de koolstofarme samenleving, aangezien die onder andere onze energieafhankelijkheid vermindert. Mevrouw De Knop vindt dat de rechtszekerheid alleszins centraal moet staan met het oog op het aanmoedigen van investeringen. Het huidige beleid is sinds 2002 ontwikkeld en zeker niet alleen de fout van minister Van den Bossche. Maar de dramatische gevolgen worden nu pas echt zichtbaar. Een duurzaam en sociaal energiebeleid kan nooit gratis zijn, maar moet wel streven naar de hoogst mogelijke kostenefficiëntie en transparantie. Daaraan schort het in het huidige beleid, aldus het lid. Hoe efficiënter het beleid, hoe meer middelen er zijn voor de doelstellingen op het vlak van bijvoorbeeld hernieuwbare energie.

Het uitgangspunt van Open Vld, dat ook anderen schijnen te beamen, is dat het beste kilowattuur een niet-gebruikt kilowattuur is. Het Vlaamse energiebeleid trekt daarvoor in verhouding echter niet genoeg middelen uit.

De doelstelling van een performant klimaat- en energiebeleid is een maximale vermindering van de CO₂-uitstoot, niet een maximale opwekking van groene stroom.

De Open Vld-fractie vraagt dus om het langetermijnbeleid op energiebesparing toe te spitsen en het leeuwendeel van de beschikbare middelen daarin te investeren. De minister wil de steun afhankelijk maken van het rendement en de kostprijs van de energiebron, en daarbij voorrang geven aan de duurzaamste energiebron. Het huidige beleid staat daar volgens mevrouw De Knop haaks op zonder dat daarvoor een verantwoording te vinden is. Het leeuwendeel van de steun is bestemd voor de duurste en minst efficiënte vorm van hernieuwbare energie, namelijk die uit PV-installaties.

Dat alleen zonnepanelen particulieren de kans bieden om hernieuwbare energie op te wekken, vindt mevrouw De Knop een vals argument. De Vlaamse overheid heeft volgens haar nagelaten om de kosten en de efficiëntie van haar maatregelen systematisch te analyseren en op basis daarvan het beste scenario te berekenen. De overheid moet volgens de Open Vld vooraf bepalen hoeveel haar energiebeleid mag kosten.

Aan het huidige systeem van groenestroomcertificaten moet op lange termijn een einde komen. Het sorteert immers perverse effecten, verhoogt de energiefactuur, is niet erg rendabel en is bovendien asociaal. Mevrouw De Knop stelt dan ook voor om de steun te beperken tot investeringssteun. Ter wille van de transparantie vindt het commissielid dat het energiebeleid uit de Vlaamse of federale begroting moet komen in plaats van uit de energiefactuur. Ook vindt ze dat steun vooral bestemd moet zijn voor innovatie, onderzoek en ontwikkeling.

Uit de beslissing om injectietarieven af te schaffen, leidt mevrouw De Knop af dat de meerderheid vindt dat netinjecties geen geld mogen kosten aan de injector. Maar zouden we niet eerst, vraagt mevrouw De Knop zich af, het net slimmer maken voor we er energiebronnen op injecteren? In het huidige systeem gaat volgens de collega heel wat energie verloren.

Het commissielid concludeert dat de hoorzittingen pijnlijk de dringende nood hebben aangetoond aan een hervorming van het Vlaamse energiebeleid. Het huidige beleid is financieel onhoudbaar, vooral voor de consument. Volgens mevrouw De Knop is dit ontwerp van decreet niet meer dan een doekje voor het bloeden. De ontworpen wijzigingen aan het Energiedecreet zijn ad hoc en missen ambitie. Een wijziging aan dat decreet zou een opportuniteit moeten zijn om drastischer in te grijpen. Gezien de amendementen die de

meerderheid tijdens de vergadering indient, is ook die daar volgens mevrouw De Knop de laatste weken van overtuigd geraakt.

Het zou onverantwoord zijn om elke grondige aanpassing uit te stellen tot de voltooiing van de aangekondigde algemene evaluatie. Vandaar dat de Open Vld een tweesporenbeleid voorstelt met enerzijds snelle maatregelen die de gebruiker onmiddellijk in zijn portefeuille voelt. Onder meer de rechtszekerheid van de investeerders worden veilig gesteld en daartoe moeten alle retroactieve bepalingen uit het ontwerp van decreet verdwijnen. Ook dit is belangrijk voor de geloofwaardigheid van de Vlaamse overheid, want die kan zich volgens mevrouw De Knop niet veroorloven dat de stabiliteit van het investeringsklimaat wordt ondermijnd.

De ontworpen regeling maakt een onderscheid tussen de steun aan een kleinschalige en een grootschalige PV-installatie. De grens wordt vastgelegd op 1 megawatt. Voor dat vermogen is er een enorme oppervlakte nodig, die overigens niets te maken heeft met een decentraal gebruik maar alles met injectie van energie op het net. Dat geldt ook voor de wat minder gigantische installaties en daarom pleit de Open Vld er door middel van een amendement voor om de grens op 250 kilowatt te leggen. Met die grens van 250 kilowatt kunnen nog steeds bedrijven en andere niet-residentiële producenten in deze technologie investeren. Het komt er nu op aan te verhinderen dat er ware zonnepanelenplantages worden uitgebouwd die als enige doelstelling hebben om subsidies te verwerven en daardoor een enorme druk leggen op de elektriciteitsprijzen.

Voorts stelt mevrouw De Knop voor om de steun voor installaties van meer dan 250 kilowatt helemaal af te schaffen. Dat zou volgens haar paal en perk stellen aan de oversubsidiëring van deze dure technologie. De partij heeft alleszins niet de intentie om de PV-sector te doden en gelooft dat deze een toekomst heeft, maar het steunbeleid moet volgens Open Vld kostenefficiënt zijn.

De heer Decaluwe vindt dat de fractie van mevrouw De Knop zich constructief opstelt, maar wil haar er wel attent op maken dat deze Vlaamse Regering heeft ingezien dat het in 2002 ingevoerde systeem aan zijn eigen succes ten onder dreigt te gaan. Dit ontwerp van decreet vormt maar een eerste stap, in afwachting van de decretaal vooropgestelde evaluatie die aanleiding kan zijn van een grondige koerswijziging van het beleid.

Voorts vindt de heer Decaluwe dat zich een groot perceptieprobleem voordoet. Tot voor kort was het hip om in zonnepanelen te investeren. Nu worden dezelfde investeerders bijna als profiteurs afgeschilderd. Dat gebeurt ten onrechte. Daarnaast zijn er de grote zonneparken waarin zelfs pensioenfondsen investeren. Met milieudoelstellingen heeft dat volgens de heer Decaluwe niets te maken, met harde rentabiliteit daarentegen alles.

De hoorzittingen hebben volgens de heer Decaluwe uitgewezen dat de gevolgen van dit ontwerp van decreet veel verder reiken dan enkel de sector van de zonnepanelen. Een ongeamendeerde goedkeuring van het ontwerp van decreet zou de rechtszekerheid voor al gedane investeringen op basis van de bestaande regelgeving onderuithalen. Het zou onverstandig zijn dit alles op de helling te zetten. Ook in de toekomst moet iedereen die in hernieuwbare energie investeert, rechtszekerheid kunnen genieten.

De heer Decaluwe vindt transparantie in deze context heel belangrijk. Electrabel maakt reclame voor zijn zogenaamd goedkopere groene energie, maar in de vergelijkende tests blijkt die juist duurder. Er is dus nood aan duidelijkheid.

Het stoort de heer Decaluwe dat de netbeheerders Eandis en Infrax de zwartepiet toegeschoven krijgen. Die bedrijven voeren per slot van rekening alleen uit wat de overheid hen oplegt.

Als het erop aankomt om zowel sociale als milieudoelstellingen te halen, dan zal zeker blijken dat isolatie het meest efficiënte middel vormt. De heer Decaluwe beseft ook dat het

voorliggende ontwerp van decreet geen grote revolutie is, maar het is alleszins een stap in de goede richting. Het fundamentele debat en de beslissingen die daaruit voortvloeien, worden voor het najaar gehouden, wanneer de evaluatie is afgeleverd.

De heer Sanctorum constateert dat groene stroom onder vuur ligt. Hij vindt dat de media het debat niet bepaald eerlijk voeren. Niet Eandis maar de mensen met zonnepanelen worden nu geculpabiliseerd, terwijl de overheid hen net had aangezet om te investeren in hernieuwbare energie. Dat de nucleaire winsten een veelvoud van de kosten van zonne-energie bedragen, leidt hooguit tot een gelaten reactie.

Hetzelfde geldt volgens de heer Sanctorum voor de vaststelling dat een omgebouwde steenkoolcentrale structureel wordt overgesubsidieerd. Ook het voorliggende ontwerp van decreet aanvaardt dit principe vanuit het oogpunt van rechtszekerheid. Het beleid hanteert volgens hem twee maten en twee gewichten.

De aanrekening van extra kosten door Eandis wordt intussen afgedaan als een technisch gevolg van politieke beslissingen. Nochtans is hier ook de verdeelsleutel van de kosten van belang.

De voorliggende tekst is de naam ontwerp van decreet onwaardig, aldus de heer Sanctorum.. Het is hooguit wat knip- en plakwerk, zeg maar een draak van een compromis. In plaats van een fundamentele visie bevat het een onontwarbare knoop. Het opstarten van een volwaardige evaluatie maakt hopelijk een einde aan het tot hiertoe gevoerde knip- en plakwerk. Het doel moet erin bestaan dat de ontwikkelingskansen voor groene stroom worden hersteld en dat het maatschappelijke draagvlak opnieuw gestalte krijgt. De heer Sanctorum vreest dat als we wachten op de grondige evaluatie en decretale herziening, een en ander te laat zal komen.

Het ondersteuningsbeleid voor groene stroom op basis van certificaten is op zich waardevol, maar is te duur en vatbaar voor verbetering. De heer Sanctorum haalt het Waalse aan als een goed voorbeeld voor Vlaanderen zou kunnen zijn.

Dat certificaten een effect blijven hebben op de elektriciteitsfactuur, is volgens de heer Sanctorum onvermijdelijk. Er is ook een probleem inzake transparantie. Hij heeft al vaker gepleit om prioriteit te verlenen aan een isolatiebeleid. Tot slot wil hij nog altijd een lans breken voor zonne-energie omdat ondanks onze noordelijke ligging de zon nog altijd de krachtigste duurzame energiebron is. De energetische opbrengst per vierkante meter ligt heel wat hoger dan die van biomassa.

Anderzijds zijn volgens hem de zonnepanelen nog steeds duurder, maar de prijs is aan het dalen, terwijl de brandstofprijzen die een effect hebben op de biomassa-installaties, blijven stijgen.

Ten tweede is ook de CO₂-uitstoot ten gevolge van de levenscyclus van het gemiddelde zonnepaneel systematisch aan het dalen. De bewering dat zonne-energie heel inefficiënt en zelfs weinig ecologisch zou zijn, doet de waarheid geweld aan volgens hem.

De heer Penris oordeelt dat dit ontwerp van decreet neerkomt op een bijsturing van een falend beleid. Hij maakt er gewag van dat hij al meermaals heeft gevraagd om daar in de plenaire vergadering een actualiteitsdebat aan te wijden, maar dat het altijd werd verwezen naar de lopende bespreking van het voorliggende ontwerp van decreet. Maar misschien is dat uiteindelijk wel een goede zaak, aangezien de SERV zijn uitgebreide rapport over het energiebeleid bekendmaakte. Mede op basis daarvan zal de heer Penris bij de plenaire behandeling van het ontwerp van decreet de algemene visie van het Vlaams Belang op het energiebeleid bekendmaken.

Vandaag volstaat voor de heer Penris de stelling dat falend beleid moet worden bijgestuurd. Daarom is hij niet tegen het ontwerp van decreet gekant, maar aangezien het beleid heeft gefaald, zal het Vlaams Belang dit niet goedkeuren en zich onthouden bij de stemming.

Mevrouw De Knop heeft volgens de heer Penris een punt door erop te wijzen dat dit beleid een verdoken belasting veroorzaakt. Die viel te vermijden door de kosten van het groenestroombeleid in de Vlaamse begroting onder te brengen. Ook de opmerking van de heer Decaluwe over een perceptieprobleem beaamt de heer Penris. Het beleid is zich er niet van bewust hoe erg het met die perceptie is gesteld. De aangekondigde verhoging van de maandelijkse tarieven van Eandis met 6 euro leidt tot grote ontevredenheid over het gevoerde energiebeleid.

Mevrouw Homans deelt mee dat de meerderheidsfracties belangrijke amendementen hebben ingediend. Zo strekt een amendement ertoe de transparantie te verbeteren, door de leveranciers te verplichten duidelijk te maken welke kosten ze in het kader van de groenestroomverplichtingen aan de consument doorrekenen. Een ander amendement betreft de eindigheid van de steun. In de huidige regeling blijft het voor een producent na het vervallen van de minimumprijs nog steeds mogelijk om certificaten op de markt te verhandelen aan het markttarief. Ook dat komt neer op een vorm van subsidie, die niet oneindig kan worden gerekt. Nog andere amendementen hebben tot doel dat er niet retroactief in investeringen wordt ingegrepen.

Het commissielid beaamt dat energiebesparende maatregelen een hoge prioriteit verdienen, maar herinnert eraan dat Europa naast de doelstellingen op dat vlak ook aparte doelstellingen betreffende hernieuwbare energie heeft opgelegd.

Mevrouw Homans resumeert dat de Vlaamse Regering een nuttig ontwerp van decreet heeft ingediend, dat de meerderheidsfracties via amendering nog willen verbeteren. De minister heeft intussen een grondige beleidsevaluatie aangekondigd, waarin alles bespreekbaar zal zijn. De maatregelen die daaruit voortvloeien, zullen nog verder gaan dan wat tot nu toe is besproken.

De heer Bart Martens stelt vast dat er heel wat misplaatste verontwaardiging is en overloopt de geschiedenis van het energiedecreet, hoe een en ander tot stand is gekomen. Hij gaat ook in op de standpunten die sommige partijen in het verleden hebben ingenomen. Er ontspint zich een debat tussen Open Vld en het lid van Groen! over welke beweringen nu juist zijn en welke niet. Misschien is het voor de bespreking van dit ontwerp van decreet minder nuttig om daarvan exhaustief verslag uit te brengen.

Mevrouw Heeren zegt dat gezinnen met zonnepanelen niet de dupe mogen worden. Het is niet zo dat bijna iedereen zich zonnepanelen kan veroorloven. Dat is volgens haar niet het geval.

Tot slot komt mevrouw Van Volcem ook nog tussen over het feit dat zij de Vlaamse Regering reeds vanaf januari in de commissie op de hoogte heeft gebracht van de problematiek van de financiering en ondersteuning van de zonnepanelen, maar dat de leden blijkbaar geen interesse hadden. Ze brengt dan ook een heel verslag over welke maatregelen ze heeft geprobeerd te nemen om tot hoorzittingen te komen en hoopt dat de commissievoorzitter in het vervolg niet meer zal talmen om hoorzittingen over dergelijke essentiële thema's te gaan agenderen. Aan de andere kant maakt de commissievoorzitter Penris mevrouw Van Volcem er op attent dat zij als volksvertegenwoordiger natuurlijk over alle middelen beschikt om de nodige initiatieven te nemen en dus eventueel ook een voorstel van decreet in te dienen.

Collega's, de minister antwoordt op de opmerkingen van de collega's dat ze absoluut akkoord gaat met de voorkeur voor de oplossingen op lange termijn, zolang die maar gebaseerd zijn op gedegen studiewerk. Ze verwijst daarmee naar de evaluatie van het energiebeleid en de gegevens die daarvoor zouden beschikbaar zijn, nog voor het zomerreces. Ze maakt zich dan ook sterk dat de conclusies van deze evaluatie in het begin van het volgende zittingsjaar getrokken kunnen worden. Dat is voor een dergelijke hervorming een zeer ambitieuze timing.

Wat de kostprijs betreft, merkt de minister op dat energieproductie altijd een prijs zal hebben, ongeacht welke technologie daarvoor moet zorgen.

Tot slot beginnen we dan aan de artikelsgewijze bespreking, ook met de amendementen die zowel door de meerderheid als door de oppositie zijn ingediend. Voor de algemene bespreking en het weergeven van de standpunten van de verschillende fracties is het misschien minder nuttig om daar een uitgebreid verslag van te brengen. Bovendien zijn de ingediende amendementen reeds aan bod gekomen in de algemene besprekingen.

Tijdens de behandeling van het ontwerp van decreet op woensdag 6 april zijn er 22 amendementen ingediend. De commissie stelde voor om de stemming over amendementen uit te stellen tot de volgende dag waar er ook nog een zitting van de commissie was gepland. De meerderheid van de aanwezige commissieleden besliste om de stemming over deze amendementen toch te laten plaatsvinden. Uit protest tegen deze procedure en tegen deze gang van zaken heeft mevrouw De Knop een reflectienota aangekondigd. U kunt ze vinden in bijlage bij dit verslag. (*Applaus bij het Vlaams Belang, de N-VA en CD&V*)

De voorzitter: Mijnheer Wienen, ik dank u.

Mevrouw De Knop heeft vanmiddag de eed afgelegd als burgemeester van de belangrijke gemeente Lennik en is daardoor vandaag wegens ambtsverplichtingen verontschuldigd.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, ik ben de uitslag van de stemming vergeten te vermelden, en dat is toch wel nuttig bij de bespreking van een ontwerp van decreet.

Het geamendeerde ontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009 wordt in de commissie aangenomen met 8 stemmen voor en 1 stem tegen, bij 5 onthoudingen.

De voorzitter: Ik denk dat de heer Wienen een zeer uitgebreid verslag heeft gegeven over de werkzaamheden in de commissie. Ik hoop dat u in uw betogen een aantal andere accenten zult leggen. U bent natuurlijk vrij om te zeggen wat u wilt. Het heeft echter weinig zin om datgene wat de heer Wienen heeft verteld, nog eens naar voren te brengen.

De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Voorzitter, minister, collega's, ik wil eerst en vooral de heer Wienen van harte danken voor het uitgebreide verslag. Het lijkt misschien langdradig, maar wegens de commotie van de voorbije weken rond die problematiek, is dit verslag meer dan op zijn plaats.

Minister, het heeft nogal wat voeten in de aarde gehad om dit ontwerp van decreet betreffende het Energiedecreet hier in de plenaire vergadering te krijgen. Een pluspunt van het huidige certificatiesysteem is dat er nu bijna twintig keer meer zonnepanelen liggen dan voorheen. Dat kunnen we rustig zeggen. Een minpunt is dat de elektriciteitsverbruiker daarvoor in de komende jaren een enorme kost zal moeten betalen. Voor mij moet er een maatschappelijk evenwicht worden gevonden tussen de groenestroomstimuli en het effect op de eindprijs. Dat evenwicht is moeilijk te vinden. Momenteel is het nog onbestaande.

Sedert de stemming in de commissie zijn er verklaringen afgelegd. Tijdens het paasreces heb ik met bijzondere aandacht veel interviews met u gelezen, minister. Ik stelde vast dat u dezelfde analyse maakte rond dat delicate evenwicht en de kostprijs. Ik heb ook enkele verbazingwekkende paragrafen gelezen. U had blijkbaar enige twijfel rond de politieke keuze voor de steun aan zonnepanelen. De politieke keuze van toen, onder impuls van Steve Stevaert in een vorige regering, was mijns inziens een goede keuze. Op een of ander manier moest die nieuwe technologie in de markt gebracht worden. Ondertussen is de privésector van de zonnepanelen bijzonder succesvol. De politiek heeft misschien verzuimd om die steun voldoende snel af te bouwen. We weten allemaal waarom het zo is gelopen.

Wat me opviel, minister, is dat na het interview en alle mogelijke reacties erop, niemand nog tevreden was. Noch de eigenaars van zonnepanelen, noch de mensen zonder zonnepanelen, noch de producenten, noch de installateurs. Kortom niemand. Dat is natuurlijk spijtig, maar goed. Ik vind het ook spijtig dat door heel de heisa van de voorbije maanden de mensen met zonnepanelen eigenlijk gestigmatiseerd worden. Enkele jaren geleden waren mensen die investeerden in zonnepanelen milieubewust en hip. Vandaag worden ze afgeschilderd als profiteurs. Dat is begonnen met een tv-programma over twee burens, de ene had wel en de andere had geen zonnepanelen.

Ik heb daar misschien een goed voorstel voor. Ik heb het gehaald bij onze partijvoorzitter, Wouter Beke. Hij heeft ook zonnepanelen en zijn burens niet. Hij krijgt ook de commentaar: wij betalen mee voor uw zonnepanelen. Beke heeft een oplossing bedacht. Met de waarde van zijn eerste certificaat gaat hij voor heel de buurt een barbecue geven. Dat is misschien geen slecht idee. Stevaert heeft ook iets met barbecues, het komt uit Limburg, het zal dus niet slecht zijn.

Wat ik als CD&V'er wel wil benadrukken, is dat we aan iedereen rechtszekerheid moeten geven. Wie zonnepanelen heeft, behoudt gegarandeerd zijn certificaat. De media laten uitschijnen dat dat allemaal in vraag wordt gesteld. Dat is niet zo. Wie een certificaat heeft, particulieren en bedrijven, behoudt dat, zoals afgesproken. Dat is tot nu toe onvoldoende naar voren gekomen.

Een andere paragraaf uit uw interview, minister, dat ik met enige verbazing heb gelezen, is de ommeswaai van zonnepanelen naar windmolens. Op zich klinkt dat goed, maar we moeten met onze voeten op de grond blijven en niet de indruk creëren dat windenergie goedkoop zal zijn. Iedereen die het dossier volgt, weet immers dat de aansluitingskosten en de impact op de distributienettarieven nog hoger zal zijn dan bij zonnepanelen. Alles, vooral de offshore-installaties, zal geld kosten. Bovendien is de inplanting van 300 bijkomende windmolens niet zo evident. De vraag is of er ook een maatschappelijk draagvlak is. Het belangrijkste is dat het misschien hoogdringend wordt dat Vlaanderen eindelijk zijn eigen 'wind plant' heeft en dat men eindelijk weet dat als men investeert in windmolens, men snel en op een efficiënte manier een investering kan doen. Nu wordt men vaak van het kastje naar de muur gestuurd. Het is belangrijk dat de Vlaamse Regering daar prioritair werk van maakt. Dat is misschien wat terzijde, maar ik hoop dat we het debat over hernieuwbare energie ten gronde kunnen voeren, en zeker de relatie met de distributienettarieven. Dat zal in het najaar gebeuren, denk ik.

Terug naar het Energiedecreet. We weten dat ons certificatenstelsel op dit moment een aantal beperkingen heeft die leiden tot onnodige kostenverhogingen, oversubsidiëring en vaak perverse effecten. Ten aanzien van de zonnepanelen mogen we niet vergeten dat de fiscale overheid ook een fiscale aftrek geeft, dat Vlaanderen dat steunt via de certificaten, dat provincies nog altijd op een of andere manier ondersteuning geven voor zonnepanelen en dat ook gemeenten nog eens steun geven. De vraag is of vier verschillende overheidsinstanties niet van het goede te veel is. Getuige hiervan de problematiek in verband met de stijgende distributienettarieven door het succes van de zonnepanelen en het rapport van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV). Het is de verdienste van de minister en het hele parlement dat we al een eerste stap zetten om de druk op de tarieven te doen dalen.

Een belangrijk element is dat de oversubsidiëring van bijvoorbeeld middelgrote en grootschalige fotovoltatische installaties wordt aangepakt terwijl andere beloftevolle technologieën op een kostenefficiënte manier meer steun zullen genieten. Dat geldt bijvoorbeeld voor biogas uit vergisting van mest-, landbouw- en tuinbouwstromen of biogas uit de gft-vergisting (groente-, fruit- en tuinafval). Biogas is heel belangrijk voor de landbouwsector. Het nieuwe Mestactieplan (MAP) zal er immers voor zorgen dat er misschien nog een grotere nood is aan mestverwerking. Dit decreet biedt een toekomst aan de bestaande biogasinstallaties om ze levensvatbaar te houden en creëert een bijzonder positief

klimaat voor nieuwe investeerders. Vooral het laatste is er gekomen, over partijgrenzen heen, via de commissie na de hoorzittingen. Dat bewijst dat hoorzittingen hun waarde kunnen hebben.

De aanpassingen aan de boetewaarden, de minimumsteun en de quota zorgen ervoor dat grote lopende projecten en contracten niet in het gedrang komen. We hebben dat vooral via amendementen geregeld, over de partijgrenzen heen, omdat de rechtszekerheid ook ten aanzien van investeerders gegarandeerd wordt, zowel voor de bestaande als de nieuwe installaties. Dat is belangrijk voor de CD&V-fractie.

Wat de problematiek van de zonnepanelen zelf betreft, ga ik niet herhalen wat de heer Wienen al naar voren heeft gebracht. We hebben belangrijke stappen gezet bij het opsplitsen tussen kleinere en grote installaties en het ontmoedigen van de grotere installaties omdat het vandaag te veel als een beleggingsproduct wordt gezien. We moeten de kleinschalige zonnepanelen voor de gewone gezinnen blijven aanmoedigen, zij het aan een realistische kostprijs.

Het blijkt dat de energieleveranciers vaak meer kosten voor de groenestroomverplichtingen in de factuur doorrekenen dan ze in werkelijkheid hebben gemaakt. Ook die praktijk wordt via amendementen geregeld. Mevrouw Homans, ere wie ere toekomt. De Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) zal via die amendementen de werkelijke kosten publiceren op haar website. Zo kan de gebruiker nagaan of de leverancier wel de juiste kosten heeft aangerekend.

Dit decreet anticipeert slechts op een klein gedeelte van de problematiek. We moeten het debat durven opentrekken en veel ruimer bekijken. Het debat moet betrekking hebben op alle beleidsmaatregelen die een invloed op de energieprijzen uitoefenen. De evaluatie in de loop van het najaar moet op dit vlak duidelijkheid scheppen.

Voor de CD&V-fractie moeten dan nagels met koppen worden geslagen. Alle heilige huisjes moeten onder de loep worden genomen. Dit geldt in het bijzonder voor de efficiëntie en de effectiviteit van de prijscomponenten in de diverse beleidsmaatregelen. In de loop van de vorige legislatuur is mijn pleidooi maar al te vaak weggewuifd en gerelativeerd. De argumenten waren dat de DNB-tarieven bedragen slechts een derde van de factuur. De REG-acties vertegenwoordigen slechts 3 procent van de distributienettarieven. De gratis toekenning van 100 kilowattuur betekent slechts 4 procent. De groenestroomcertificaten voor fotovoltaïsche cellen maken slechts 10 procent van de factuur uit.

Die argumenten blijken nu onterecht. Indien de prijsstijging voor het gemengd netgebied in absolute cijfers wordt uitgedrukt, blijkt het om 6 euro per maand of 72 euro per jaar te gaan. Dit is gebleken uit een enquête van Test Aankoop. Iedereen schreeuwt dan moord en brand. In het Vlaams Parlement hebben bepaalde fracties hier twee of drie jaar geleden al voor gewaarschuwd.

Ik wil benadrukken dat Eandis niet als de boosdoener moet worden geïdentificeerd. Er zitten trouwens enkele eminente bestuurders van Eandis in de zaal. Dat de distributienettarieven in verhouding tot de andere gewesten en onze buurlanden hoger liggen, is enkel aan de maatschappelijke kosten van de sociale en ecologische aspecten van het energiebeleid te wijten. Die kosten worden in de tarieven en in de door de politiek opgelegde taken en heffingen doorgerekend. Dat is de oorzaak.

Ik vind het bijzonder moedig dat de minister in een interview stelt dat de sterk stijgende distributienettarieven de verantwoordelijkheid van de politiek zijn. Ik denk dat het de eerste keer is dat een beleidsvrouw of -man dit zegt. De politiek moet in staat zijn hier iets aan te doen.

Indien we ons strikt op de exploitatiekosten van het net focussen, blijkt dat de Vlaamse distributienetbeheerders als de goedkoopste uit de bus komen. We moeten dringend de hand

in eigen boezem steken. In 2011 zal 26 procent van de distributienettarieven in gemengd netgebied uit de maatschappelijke kosten van beleidsmaatregelen bestaan. Ik heb die maatregelen daarnet al opgesomd. Indien we niets doen, dreigen die maatschappelijke kosten tegen 2017 nog eens met de helft te stijgen.

Al deze aspecten moeten een toetsing op hun nut en op hun kosten- en milieu-efficiëntie doorstaan. De federale overheid moet met betrekking tot de energiebijdrage en de federale bijdrage hetzelfde doen. We kennen immers allemaal het spreekwoord over de vele kleintjes.

Bovendien wachten ons nog een aantal grote uitdagingen. Ik heb daarnet al verwezen naar de offshore windparken van Elia, die een aanzienlijk effect op de tarieven zullen hebben. De kosten die uit de groenestroomcertificaten voor de huidige fotovoltäische cellen voortvloeien, zullen blijven stijgen. Ik zwijg nog over het slimme elektriciteitsnet en over de slimme meters. Een volledige uitrol over heel Vlaanderen zou 1,5 miljoen meter en 1,3 miljard euro inhouden. De kans dat het distributietarief zal dalen, is bijgevolg zeer klein, om niet te zeggen onbestaande.

We zullen maatregelen moeten treffen om de zaken in de hand te houden. Ik heb daarnet al naar de heilige huisjes verwezen. Elk jaar besteden we 19 miljoen euro aan de gratis bedeling van 100 kilowattuur. Ik wil die discussie nu niet voeren. We zouden dat geld echter kunnen inzetten om de energetische kwaliteit van tienduizenden verouderde woningen te verbeteren. Dit zijn structurele en sociale maatregelen die de kosten- en milieu-efficiëntie ten goede zouden komen. Op die manier zouden we sneller de doelstellingen voor 2020 bereiken. We zullen dit debat nog ten gronde moeten voeren. De CD&V-fractie verwacht, met andere woorden, veel van de evaluatie in het najaar.

Een ander idee dat is aangekondigd om de stijgende distributienettarieven te compenseren, bestaat eruit de dividenden van gemeenten te verlagen. Ik heb niet de indruk dat dit idee zal worden uitgevoerd, maar we moeten het mee in kaart brengen. Dit roept in elk geval vragen op.

Mij lijkt het geen goed idee. Elke goede aandeelhouder wil op een correcte manier worden vergoed. In de termen van distributienetbeheerders wordt dit de billijke vergoeding genoemd.

Als die wegvalt, zullen de aandeelhouders ofwel verdwijnen, ofwel elders compenseren. Als men de dividenden voor de gemeenten vermindert, zullen de gemeenten die veel inkomsten verliezen, de gemeentebelastingen met een bepaald bedrag moeten verhogen. Zij moeten immers ook hun begroting in evenwicht houden. Minister, de oorzaak van het probleem moet worden aangepakt, en die oorzaak is niet het dividend. We hebben er bij de vrijmaking altijd voor gepleit dat de publieke sector een belangrijk aandeel zou hebben in de marktsegmenten met een wettelijk monopolie, zijnde de distributie en de transmissie. Met een dergelijk voorstel zou u de publieke aandeelhouder wel eens kunnen ontmoedigen. De gemeenten hebben recht op een billijke vergoeding, een billijke marge als return van de door hen gedane, correcte investeringen. Als straks de certificaten uit de offshore windparken worden verrekend, of de uitrol van slimme meters, dan gaan we die kosten toch niet compenseren door verlaagde dividenden?

Ik heb de voorbije dagen ook gelezen dat sommige partijen ervoor pleiten om het afgeroomde deel van de nucleaire rente hiervoor aan te wenden en de kosten niet langer door te rekenen in de tarieven. Dat klinkt redelijk, maar dan moeten diezelfde partijen ook durven bekennen dat onze kerncentrales niet zomaar kunnen worden gesloten op de geplande datum, althans niet zonder een aanzienlijke prijsimpact op onze elektriciteitsrekening. Ik geef maar een klein voorbeeld om te stellen dat we dit debat niet mogen laten afglijden tot populisme en slogans. We moeten alle cijfers netjes op papier hebben en bekijken. Het is niet zo evident om het ene naar het andere te verschuiven.

Geachte leden, dit decreet is een dringende en noodzakelijke tussenstap om de problematiek die ik zonet heb geschetst concreet en kortdurend aan te pakken, om de druk op de

distributienettarieven af te remmen, om een gelijk speelveld te garanderen en om nieuwe beloftevolle technologieën een kans te geven, tegen een realistische kostprijs. Daarom zal de CD&V-fractie dit ontwerp van decreet goedkeuren. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Voorzitter, u hebt me uitgedaagd om niet in herhaling te vallen, om deze interessante commissievergaderingen – want er zijn er heel wat geweest – niet te herhalen. Ik zal proberen om dat niet te doen. Eerst en vooral wil ik de verslaggever, de heer Wienen bedanken. Ik doe dat met een dubbel gevoel. Mijnheer Wienen, u zetelt ook in de Antwerpse gemeenteraad. Als ik u een compliment geef, wordt dat misschien zwaar geïnterpreteerd in sommige kringen. Als ik u echter vandaag feliciteer met het verslag dat u hebt gebracht, dan is dat gemeend en terecht. Geachte leden, tot 24 uur geleden wist de heer Wienen niet dat hij vandaag verslag zou moeten uitbrengen. Hij heeft dus op zeer korte termijn zijn dossier goed ingestudeerd.

Nu zal ik proberen in te gaan op het verzoek van de voorzitter en niet in herhaling te vallen. De heer Wienen heeft gezegd dat ik vandaag onze visie op energiebeleid in Vlaanderen zou brengen. Dat zal ik ook proberen te doen. Het Vlaams Belang gelooft in het feit dat de elektriciteitslevering zeker en betaalbaar moet zijn. Daar komen jammer genoeg maar een paar productievormen voor in aanmerking. De heer Decaluwe heeft de eerlijkheid gehad om de belangrijkste te noemen. Laten we eerlijk zijn: kernenergie is en blijft ter zake de voornaamste factor. Ik weet dat kernenergie vandaag misschien onder vuur kan liggen. Er zijn de zware incidenten in Japan. En we herdenken een klein jubileum van Tsjernobyl, in Oekraïne. Dat zal van de publieke opinie geen sympathisant van deze vorm van energielevering maken.

Maar als we eerlijk zijn tegenover onszelf, moeten we er blijven van uitgaan dat kernenergie de belangrijkste, de zekerste en de goedkoopste vorm van energieproductie is op dit moment.

De tweede vorm zijn de fossiele installaties. Ook hier moeten we niet vies zijn. We moeten op die oude installaties kunnen blijven inzetten, zij het dat we weten dat veel van die installaties en energiebronnen in buitenlandse handen zijn. En dat maakt het voor mij, als nationalist, een beetje moeilijk. Ik geef dat toe. Mevrouw Homans heeft het daar ook moeilijk mee. Als we weten dat de grote kerncentrales en de grote fossiele installaties in handen zijn van Frankrijk, hebben wij het als Vlaams-nationalisten moeilijk met die situatie.

En dus zijn wij geen uitgesproken tegenstander van wat mijn vriend en vroegere collega Freddy Van Gaever het ‘goedbedoelde breigoed’ noemde: het alternatief dat we moeten kunnen vinden, de alternatieven die er zijn op het niveau van windenergie, zonne-energie en dergelijke meer.

Als ik echter een lijstje moet maken van wat de belangrijkste en zekerste productievormen zouden kunnen zijn, zie ik een aantal potentiële energieleveranciers die vandaag de dag nog niet genoemd worden. Ik zie de kernfusie. Ik hoop dat we daar als Vlamingen kunnen blijven op inzetten. Ik hoop dat we daar verder onderzoek naar blijven doen. Ik zie de getijdencentrales als een zekere bron van energiewinning, waar we in Vlaanderen jammer genoeg nog te weinig aan hebben gedaan. Alleen in Schotland is men bezig met dat soort onderzoeken. Ook in de geothermie, een begrip dat ik heb geleerd van de heer Martens, kunnen we nog heel zaken realiseren.

Mijnheer Martens en mijnheer Sanctorum, ik wil u beiden trouwens feliciteren voor uw bijzonder spitante bijdragen aan het debat naar aanleiding van het ontwerp van decreet dat we hier vandaag behandelen. Zonder u was het misschien niet geweest wat het geweest zou kunnen zijn. U zult straks nog uw betoog kunnen houden. Ik hoop dat u even spitant blijft wat dat betreft.

Voor mijn partij komen de biomassacentrales, de wind aan land, de wind op zee en de zonne-energie pas in laatste orde. We weten intussen allemaal waarom, namelijk omdat de maatschappelijke kost van die alternatieven veel te hoog ligt. Dat hebben we ook mogen ervaren in onze hoorzittingen en tijdens het debat ten gronde.

Een aantal collega's, onder andere van Open Vld, hebben gezegd dat als we dat soort dingen mee bij ons energiebeleid willen betrekken, het niet op kost van de consument mag gaan en dat het ingebed moet zijn in de begroting. Laat het geen verkapte belasting zijn, neem het mee in de visie die u omtrent energie te ontwikkelen hebt, neem het mee in uw algemene begrotingsbeleid.

We hebben een beetje lacherig gedaan over de reflectienota van de dames De Knop en Van Volcem. Ik betreur dat mevrouw De Knop hier vandaag niet is, maar mevrouw Van Volcem heeft in het verleden al bewezen dat ze weet waarover ze spreekt. Ik wil, als uitsmijter, de laatste bladzijde van haar reflectienota even citeren. Ik denk dat ze daar een belangrijke uitspraak doet, en ik hoop ook, mijnheer de nieuwe fractievoorzitter, dat u weet wat er hier wordt gezegd en dat u weet dat uw Open Vld misschien een nieuwe koers aanneemt inzake energiebeleid.

“In België”, zeggen de dames De Knop en Van Volcem en de heer Gatz, uw voorganger, “worden we geconfronteerd met een dominante Franse speler in elektriciteitsproductie. Deze dominante producent profiteert bovendien van een historisch opgebouwd voordeel, gefinancierd door de consumenten. Door de onvolmaakte marktwerking moeten we in België de productiemarkt tot meer atomisering dwingen en ondertussen de overstap naar groene stroom voorbereiden. Investerings stimuleren in een sterk netwerk biedt meer producenten de kans om elektriciteit tot in België te krijgen en is cruciaal om groene stroom rendabel te maken. We kunnen niet aanvaarden dat stimuleringsmechanismen om propere stroom te promoten, misbruikt kunnen worden door over- of missubsidiëring. Groenestroomcertificaten en emissierechten moeten aldus hervormd worden.”

Ik denk, mijnheer de nieuwe fractieleider, dat uw fractiegenoten voor 100 procent gelijk hebben. Ik weet niet of die visie reeds lang door uw fractie wordt gedragen, maar ik was aangenaam verrast dat uw mensen deze visie naar voren mochten brengen. Laat uitgerekend die visie voor een stuk gedeeld worden door mijn fractie. Ook wij hebben het moeilijk met het feit dat de harde stroomproducenten in Vlaanderen in buitenlandse handen zijn. Ook wij zijn amechtig op zoek naar alternatieven. Deze alternatieven mogen echter niet op kost van de consument gevonden worden. Ik denk dat u op het laatste blad van uw misschien toevallig tot stand gekomen reflectienota, verwoordt wat de oppositie in zijn geheel, of althans toch mijn kant van de oppositie, heeft gedacht. Groen! uiteraard niet, maar LDD zal daar volgens mij ook wel mee kunnen leven. Ik denk dus dat we met deze zinnen tot uitdrukking brengen wat de visie was van de oppositie in het debat.

Minister, u weet dat we veel sympathie hebben voor u. Zeker nadat u tot uitdrukking hebt gebracht wat velen van ons al lang dachten. U hebt tot uitdrukking durven te brengen dat uw voorgangers, uw partijgenoten, de onaantastbare goden, zich hebben vergist. U hebt ingezien dat gratis niet bestaat. U hebt ingezien dat de visie die door uw voorgangers is ontwikkeld, onze kleine consumenten heeft belast op een manier die niet meer te verantwoorden is. U neemt daar de verantwoordelijkheid voor en zegt dat u van mening bent dat uw voorgangers, uw partij, de vorige regeringsploegen, zich in dezen hebben vergist en dat u dit wilt rechtzetten. Wel, als u dat wilt rechtzetten, willen we u daar in volgen. Uw rechtzetting gaat echter niet ver genoeg. Wij volgen u voor een stuk, maar niet helemaal. Derhalve blijven wij bij de onthouding die we in de commissie reeds hebben aangekondigd. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer van Rouveroj heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroj: Mijnheer Penris, dat heet voortschrijdend inzicht. U hebt wijze woorden geciteerd, en ze zullen zo dadelijk nog worden herhaald, maar dan door mevrouw Van Volcem, die onze kleuren zal verdedigen.

Ik wil hier even gebruik van maken om, indien dit nog niet gebeurd zou zijn, mevrouw De Knop te verontschuldigen. Zij heeft vanmiddag in de handen van de gouverneur de eed afgelegd als burgemeester van Lennik. *(Applaus)*

De heer Carl Decaluwe: Ik heb goed geluisterd naar de heer Penris, vooral naar wat hij in het laatste stuk over de Open Vld zegt. Het is belangrijk dat er nu iets op papier staat. Het moet mij echter van het hart dat we in heel die discussie over dit decreet zelf – want de heer Penris heeft de algemene energiepolitiek benadrukt – over de zonnepanelen tijdens de voorbije maanden drie verschillende stellingen hebben gehoord van de Open Vld. Ik herinner me dat mevrouw Ceysens zich met enorm veel geweld gekant heeft tegen de verlaging van de steun aan de zonnepanelen. Mevrouw Van Volcem heeft een ander verhaal verteld en mevrouw De Knop ten slotte, kwam met nog een ander verhaal. Ik vind het bijzonder positief dat in de reflectienota nu werkelijk op papier staat wat de grote tenoren van de Open Vld over het energiebeleid zeggen. Zo is het voor ons makkelijker om vanuit de meerderheid de oppositie van repliek te dienen.

Ik ga in ieder geval met bijzonder veel interesse luisteren naar het betoog van mevrouw Van Volcem.

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Voorzitter, minister, collega's, exact een jaar geleden pleitte ik namens Open Vld in de plenaire vergadering voor een tussentijdse wijziging van het Energiedecreet. Dat standpunt was duidelijk, en met mijn fractie doorgesproken. In ons voorstel zouden vanaf september 2010 de bedragen voor groenestroomcertificaten dalen tot 250 euro en vanaf januari 2011 tot 175 euro, in afwachting van een grondige evaluatie en herziening van het Energiedecreet. Ons voorstel werd in mei 2010 koel onthaald. Er waren toen verkiezingen op komst. Collega's uit de meerderheid vonden het moedig van de oppositie dat hier te zeggen op een ogenblik dat zonnepanelen erg hip waren. Bedrijven en overheden organiseerden persconferenties waar de zonnepanelen de hemel in werden geprezen. Ondernemers die zonnepanelen legden, werden ondernemers van het jaar genoemd.

Het probleem is complex, maar de impact is groot. Iedereen geeft inmiddels toe dat het een moeilijk, niet populair standpunt was, maar wel een zeer correct standpunt. Ik heb steeds hetzelfde standpunt verdedigd, ook in mijn fractie. Iedereen weet hoe het systeem van de groenestroomcertificaten in elkaar zit en wist wat de financiële gevolgen voor de energiefactuur zouden zijn. De Vlaamse Regering wist zeer goed dat het systeem onhoudbaar is en dat de Vlamingen de rekening zouden betalen. U, als vakminister, was het beste geplaatst om de rekening te maken. Googelen op de site van de VREG volstond om te zien hoe laat het was.

Ook in de sp.a-nota van de heer Martens, ter voorbereiding van het partijcongres van oktober 2010, stond de verhoging van de elektriciteitsfactuur al ingeschreven. Begin 2010 al vroeg ik een hoorzitting over de hervorming van de groenestroomcertificaten. De heer Martens was toen mijn partner, maar hij wachtte op een studie van de SERV. Helaas is de studie van de SERV, die een grondige evaluatie bevat, pas nu afgewerkt.

De heer Carl Decaluwe: Ik heb geen probleem met wat u zegt. Maar de geschiedenis heeft haar rechten. U zult toch niet ontkennen dat het verwarrend was toen mevrouw Ceysens plots zich het hardst verzette tegen een daling van de subsidies voor zonepanelen. Ik stel dat vast. Voorts is het zo dat uw partij medearchitect was van het systeem van de groenestroomcertificaten. Het is dus goed dat hier nog altijd mensen zitten die een aantal verkiezingen overleven. Vandaag alles van de meerderheid afbranden volstaat niet. U zegt dat u de eerste was, maar daar gaat het niet over. Wat u zegt is juist, maar er zijn weken geweest

dat we echt niet wisten wat nu het standpunt van Open Vld was. Dat wou ik even zeggen. Enige nuance is dus nodig, het klopt niet dat de hele verantwoordelijkheid op de schouders van de meerderheid rust.

De heer Jan Penris: Ik herhaal ons standpunt over die hoorzittingen. Mevrouw Van Volcem kent het. Ik ben, na u, voorzitter, de voorzitter die het meest courant hoorzittingen toestaat. Als er een parlementair initiatief is in het kader waarvan hoorzittingen worden gevraagd en er is een meerderheid voor, dan sta ik dat toe. Ik heb dat herhaaldelijk aan mevrouw Van Volcem meegedeeld. De collega's in de commissie kunnen dat getuigen. Ik heb haar gezegd een initiatief te nemen en gesteld dat wij haar daarin zouden steunen. Maar ik heb dat initiatief jammer genoeg nooit gezien.

Vandaag is het gemakkelijk om te zeggen dat de commissie haar verantwoordelijkheden niet heeft genomen. Excuseer! Naar aanleiding van dit ontwerp van decreet heeft de commissie talloze instanties gehoord. Ik wil mijn secretaris feliciteren die 180 bladzijden heeft volgeschreven met de verslagen van die hoorzittingen, waarbij mevrouw Van Volcem ook niet altijd aanwezig was.

De heer Sas van Rouveroi: Mijnheer Decaluwe, voor zover mij bekend, gebeurt het toch ook wel eens in uw fractie dat er meningsverschillen zijn. Dat was zo ook in de mijne. Met dat verschil dat wij vervolgens naar elkaar luisteren, we argumenteren en we nemen dan een nieuwe beslissing. Dat omschreef ik daarstraks als voortschrijdend inzicht. Dat is een oefening die ook louterend kan werken voor uw fractie, denk ik.

We hebben allemaal een verleden, de een al wat meer dan de andere. Mijn verleden is relatief beperkt, maar daar ga ik mij niet achter verstoppen. Het is pas fout om fouten uit het verleden vandaag niet te willen herstellen. Daar zijn we nu mee bezig. *(Applaus bij Open Vld)*

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Ik was gebleven bij de sp.a-nota van de heer Martens en de hoorzittingen die ik veelvuldig heb gevraagd maar waarvoor ik geen meerderheid vond. Naar aanleiding van het ontwerp van decreet zijn er twaalf hoorzittingen geweest. Ik ben er zeker van dat ik er tien heb bijgewoond. U mag niet zeggen dat ik niet vaak naar uw commissie kom. Dat neem ik niet.

Minister, u beweerde een jaar geleden dat u niet snel wou gaan en dat u alles doordacht wou doen. Dat kon ik nog begrijpen, maar gelet op de factuur die zou volgen, heb ik toch vaak aangedrongen op een initiatief. Ik vroeg u om niet te wachten op de grondige evaluatie maar een ad-hocbeslissing te nemen, wat ons voorstel was in mei 2010. Een jaar later komt u nu ook met een ad-hocbeslissing. Een jaar verloren tijd. Een jaar te laat. De grondige evaluatie moet nog komen.

In november, mijnheer Decaluwe, kon het opeens niets snel genoeg gaan. Minister Van den Bossche zag opeens het licht en wou alles op een onorthodoxe manier in het programmadecreet verwerken, terwijl het via een wijziging van het Energiedecreet moest. Voorzitter, ik heb in de krant gelezen dat u hebt gezegd dat minister Van den Bossche haar huiswerk opnieuw moest doen. Dat stond in De Standaard.

De voorzitter: Dat zal ik straks even toelichten, mevrouw Van Volcem. Ik wil me nu niet mengen in het debat. Het is niet juist wat u zegt, maar goed.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: U stelt terecht, minister, in uw laatste interviews in het paasreces dat de keuze voor zonnepanelen een foute keuze was. Het is jammer genoeg een zeer dure en asociale keuze geweest, vooral zo lang wachten en zo slecht uw huiswerk doen. U hebt het systeem inderdaad niet uitgevonden, maar u bent wel verantwoordelijk voor het wachten met een aanpassing op een correcte manier. U hebt de oversubsidiëring niet gestopt, ten koste van elke Vlaming. De mensen die het minst hebben, zullen die kost het meest voelen. Bovendien heeft dat ook een invloed op de inflatie en op de welvaart van Vlaanderen.

Voor mij draagt u een persoonlijke verantwoordelijkheid voor de verhoging van een deel van de elektriciteitsfactuur, niet alleen dit jaar, maar twintig jaar lang. Ik hoop dat u er elke keer aan denkt als u het woord ‘sociaal’ uitspreekt! Ik hoop ook dat u nu zondag rode kaken krijgt!

De voorzitter: Laat mevrouw Van Volcem eerst haar verhaal afmaken en repliceer daarna. Mevrouw Van Volcem, gaat u rustig verder.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Minister, een grondige herziening van het Energiedecreet dringt zich op. U bent daartoe bereid. Dat is goed maar ook noodzakelijk omdat u weet dat de elektriciteitsfactuur nog sterk zal stijgen. De heer Decaluwe haalde het hier al aan: de verhoging van de distributietarieven is nog maar begonnen. In 2013 wachten ons opnieuw verhogingen. Wie zal de 150 miljoen euro betalen voor de hoogspanningskabel van de windmolens op zee? Elia? Maar Elia zal het doorrekenen via het transmissietarief. Dat is niet uw bevoegdheid, maar het komt wel allemaal op dezelfde rekening. Wie zal de investeringen in het slimme netwerk betalen? Inderdaad, mijnheer Decaluwe, dat moeten we ook durven te zeggen. FINIWO? IMEWO? Zal het gebeuren via de participaties van de steden? Dat zal dus ook de inwoner zijn van onze stad, van onze gemeente. Dat zal ook doorgerekend moeten worden. Op welke manier zal dat gebeuren? 1,3 miljard euro? Ik denk niet dat er vandaag zoveel dividenden voorhanden zijn. Wat wacht ons dan? Lokale taken?

Minister, de Vlaming heeft recht op een Vlaamse visie op het energiebeleid en vooral op een factuur die hij kan betalen. Hij mag tevens verwachten dat hij niet op kosten wordt gejaagd door inefficiëntie. Open Vld wenst dat de logica en de rationaliteit in het energiedebat terugkeren, meer nog, dat er een energiebeleid in de ware zin van het woord wordt uitgewerkt. Er moet een coherent Vlaams energiebeleid worden uitgestippeld, waarbij rekening wordt gehouden met rechtszekerheid, kostenefficiëntie, duurzaamheid en met de andere brandstofprijzen. Dat heeft ook een invloed op de onrendabele toppen. Er moet ook rekening worden gehouden met de prijsevolutie van de technologie. Transparantie moet vooropstaan. In die zin was het amendement van mevrouw Homans een zeer goede zaak, zeker in het licht van de studie van de SERV, waarbij men vermoedt dat men niet weet of bepaalde kosten, tot 110 miljoen euro, worden doorverrekend of niet. Bovendien moet de Vlaamse Regering vooral een taskforce oprichten met innovatie en ruimtelijke ordening als onderwerp. Minister, u moet niet alleen in De zevende dag een taskforce met de collega's van de federale overheid komen promoten. Ik denk dat er hier in Vlaanderen nog veel werk aan de winkel is.

Een efficiënt duurzaam energiebeleid is nodig en noodzakelijk in een koolstofarme samenleving. Meer nog, het draagt bij tot onze energieonafhankelijkheid. Vlaanderen moet inderdaad ook de transitie maken. De 20-20-20-doelstellingen van de EU moeten worden gehaald door België en de gewesten, maar de vraag is: tegen welke prijs? België heeft een potentieel aan hernieuwbare energie van 13 procent, maar moet ook 13 procent halen. Dit betekent dat de laatste procenten ook de moeilijkste zullen zijn, zeker als we rekening houden met het feit dat waterkracht hierbij bijna niet aan de orde is. We moeten kritisch durven te zijn ten aanzien van alle elementen die kostenverhogend werken en die ontkoppeld kunnen worden van de energieprijs.

Als de Vlaamse Regering erin slaagt om onnodige maatschappelijke kosten te vermijden, maakt zij eigenlijk middelen vrij om de doelstellingen van het energiebeleid beter te realiseren. De essentie is dat een duurzaam sociaal energiebeleid niet gratis kan zijn. Daarom moet het zo kostenefficiënt en transparant mogelijk zijn. We moeten niet de ambitie hebben om de duurste vormen van energie, zoals zonnepanelen, massaal te willen verspreiden. Dit is kosteninefficiënt. Zonnepanelen moeten vooral dienen voor decentrale productie. Dat is hun voordeel en ook hun handelsmerk. Daarom moeten we de zonnepanelen ook niet bannen.

Het uitgangspunt is, dat heeft de heer Wienen uitvoerig in het verslag toegelicht, dat het beste kilowattuur er een is die niet wordt verbruikt. Ook daar is nog veel werk aan de winkel. Ik

denk bijvoorbeeld aan een energiebesparingsplan met een actieplan om gevels te isoleren en niet alleen daken.

Volgens de Vlaamse Milieuadministratie ligt de Vlaamse energieconsumptie, zowel per hoofd van de bevolking als per bbp veel hoger dan in de andere Europese landen. Een studie van McKinsey die werd uitgevoerd in opdracht van het Verbond van Belgische Ondernemingen

(VBO) toont aan dat er in België nog een enorm kostenefficiënt energiebesparingspotentieel aanwezig is. Uit de studie blijkt dat het gebouwenpark, het wegtransport en de industrie alle drie minder energie-efficiënt zijn dan hun tegenhangers in onze buurlanden. Volgens het onderzoek kunnen we tegen 2030 29 procent minder energie verbruiken en zo 5,2 miljard euro per jaar besparen.

Energiebesparing en energie-efficiëntie moeten blijvend en op een significant sterkere manier ondersteund worden dan de hernieuwbare energieproductie. Open Vld pleit ervoor om de steun afhankelijk te maken van het rendement en de kostprijs van de energiebron. Om zo kostenefficiënt mogelijk te werk te gaan, moeten bij voorrang technologieën met het hoogste rendement aan de laagste kostprijs worden ondersteund. Volgens recente informatie van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) bedraagt het aandeel van de zonne-energie 50 procent en is de totale kost slechts 15 procent van het totale aandeel in de groenestroomproductie. Technologieën met veel potentieel die onvoldoende scoren qua rendement, kunnen beter worden ondersteund via het innovatiebeleid van de Vlaamse Regering.

De Vlaamse Regering heeft dan ook een fout gemaakt door de kosten en de efficiëntie van de maatregelen niet op een systematische wijze in kaart te brengen. Zo zou de overheid moeten kunnen aantonen welke hernieuwbare technologieën moeten worden ingezet in het meest efficiënte scenario. Op die manier moest niet worden gewacht op de, evenwel heel interessante, hoorzittingen in het kader van het ontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet in de commissie om zo snel-snel de puzzelstukjes samen te leggen.

Voor Open Vld is het duidelijk dat we zo snel mogelijk moeten overstappen naar een systeem waarbij in de eerste plaats wordt ingezet op een duurzame technologie met het hoogste rendement aan de laagst mogelijke kost. Daarom is Open Vld van mening dat groene energie moet worden geproduceerd waar de kost het laagst is. We opereren in een Europees kader. Zet samen met energiebesparende maatregelen in op eigen productie in de mate dat dit past in een kostenefficiënte benadering van het energiebeleid. Daar moet door de Vlaamse overheid duidelijk vooraf bepaald worden wat de kostprijs mag en kan zijn voor het globale energiebeleid in Vlaanderen.

Open Vld wil afstappen van het huidige systeem van de groenestroomcertificaten en van de doorrekening ervan in de distributietarieven. Open Vld stelt voor om het systeem van de huidige groenestroomcertificaten definitief achter ons te laten en om een investeringssteun aan te bieden voor de installatie van hernieuwbare energie, gedifferentieerd van kostenefficiëntie. Open Vld wil het energiebeleid vanuit de Vlaamse begroting en niet via de energiefactuur betaald zien. Het is nu als het ware een verdoken belasting. Met andere woorden, ook de distributienettarieven dekken niet enkel de exploitatiekosten om de elektriciteit tot bij de consument thuis te brengen, maar ook de kosten die gepaard gaan met de invulling van de zogeheten openbare dienstverplichtingen.

De openbare dienstverplichtingen zorgen voor een onhoudbare druk op de distributienettarieven. Voor de noodzakelijke herziening bedroeg het aandeel ervan in het distributienettarief ongeveer 15 procent. Nu spreken we al van een verdubbeling.

Als u weet dat de kosten van een netbeheerder sinds 2003 vertienvoudigd zijn, dan begrijpt iedereen dat dit een impact heeft op de tarieven die we betalen. De CREG heeft aangetoond

dat daardoor de prijzen voor een modaal gezin tussen 2007 en 2009 zijn gestegen met 65 euro, waarvan de helft verklaard wordt door het gevoerde Vlaamse beleid.

Open Vld vindt dat de openbaredienstverplichtingen op een andere wijze gefinancierd moeten worden. We moeten de Vlaamse Regering aanzetten om duidelijk voorop te stellen wat het energiebeleid mag kosten. Van daaruit moeten de meest kostenefficiënte maatregelen worden genomen. Zoals ook in het betoog van de heer Decaluwe staat, moeten bepaalde maatregelen die ook niet efficiënt zijn, zoals het gratis kilowattuur, op een andere manier worden aangepakt zodat ze efficiënt zijn en minder kosten voor de consument.

Open Vld wil ook dat de Vlaamse Regering extra middelen vrijmaakt op het gebied van innovatie, onderzoek en ontwikkeling en voor technologieën met toekomstpotentieel maar die nog onvoldoende performant zijn inzake rendement. Zonne-energie heeft vast nog heel wat potentieel net als heel wat andere hernieuwbare energiebronnen. Om er echter voor te zorgen dat we die technologieën op termijn kunnen ontplooien tot winstgevende sectoren moeten we inzetten op de ontwikkeling van knowhow, zodat we de technologie op termijn kunnen exporteren. Zo kan het Innovatiefonds worden aangewend om nieuwe of meer performante versies van bestaande technologieën op de markt te brengen.

De Vlaamse Regering moet ook zorgen voor een sterkere netinfrastructuur. Vandaag is ons netwerk niet klaar om de overcapaciteit aan energie te injecteren in het net. Het lijkt er dan ook sterk op dat de overheid te snel en te massaal is gaan investeren in hernieuwbare energie. Volgens Open Vld is het logischer om eerst het net slimmer te maken vooraleer er energiebronnen op aan te schakelen. Ik verwijs naar de windmolens die nu staan te draaien in zee maar nog niet zijn aangesloten. Hoe gek kan de wereld zijn.

Open Vld wil de producenten ook mee laten betalen voor de injectie van hun elektriciteit op het net. Eind vorig jaar heeft het Vlaams Parlement een decreet goedgekeurd dat de injectietarieven afschaft. De essentie van de injectietarieven moet kostenreflectiviteit zijn, het toewijzen van de kosten die verbonden zijn aan het injecteren van elektriciteit op het net.

In het voorliggend ontwerp van Energiedecreet probeert de Vlaamse Regering opnieuw via de ad-hocmaatregelen om het subsidiëringsverhaal op te lappen. Toch wil ik erop wijzen dat we tegen 2030 5,5 miljard euro zullen hebben uitgegeven voor de zonnepanelen. Daarom stelt Open Vld een tweesporenbeleid voor: de langetermijnprincipes die ik net heb uiteengezet en die nog aan bod zullen komen tijdens de grondige evaluatie die in het najaar zal worden gehouden op initiatief van de minister, en de kortetermijnprincipes die een aantal belangrijke besparingen moeten doorvoeren die de gebruiker ook zal voelen in zijn portemonnee.

Onze fractie heeft een aantal amendementen ingediend. Daarbij zijn een aantal principes heel belangrijk.

Open Vld wil, ondanks het feit dat we hebben aangedrongen om zo snel mogelijk werk te maken van de afbouw, dat de rechtszekerheid boven alles staat. We kunnen ons dus niet vinden in een retroactieve toepassing van de wet. Alle bepalingen die retroactief werken, moeten uit de tekst worden gehaald.

De grootte van een zonnepanelenpark waarop minder steun van toepassing is, lag in het aanvankelijke voorstel op 1 megawatt. Open Vld had een amendement ingediend om dit te differentiëren en op 250 kilowatt te brengen. Gelukkig heeft ook de meerderheid dit ingezien en heeft die ook een amendement in die zin ingediend, evenwel met andere bedragen en versnellingen.

Het ontwerp van decreet bepaalt dat er nog steeds steun wordt verleend aan initiatieven die de opgewekte energie door de zonnepanelen niet zelf gebruiken, maar wel injecteren op het net. In het amendement van de meerderheid wordt de steun voor installaties met een piekvermogen van meer dan 250 kilowatt behouden. Open Vld stelt voor om vanaf 250 kilowatt de steun voor zonnepanelen af te bouwen.

Ook is de hoogte van de minimumgarantie aan de steun voor zonnepanelen nog steeds te hoog. De Vlaamse Regering wil in 2010 nog 330 euro steun per certificaat verlenen tot 90 euro vanaf 2016. Open Vld wil dit bedrag aanpassen tot 250 euro in het eerste jaar en tot 90 euro vanaf het derde jaar. De impact van de groenestroomcertificaten voor zonnepanelen op de distributienettarieven is enorm.

Open Vld is ook voorstander om de periode waarin de steun wordt verleend, te halveren van twintig naar tien jaar. Er moet ook een link worden gemaakt tussen de aangeboden groenestroomcertificaten en de garanties van oorsprong.

Tot slot, een efficiënt en duurzaam energiebeleid is nodig en noodzakelijk. Open Vld denkt dat fundamentele bijstellingen aan het voorliggend ontwerp van decreet noodzakelijk zijn, wil de Vlaamse Regering een verstandig beleid voeren. *(Applaus bij Open Vld)*

De heer Carl Decaluwe: Het is niet aan mij om de minister – van een andere partij nog wel – te verdedigen, maar mevrouw Van Volcem, als u de minister verwijt dat ze twintig jaar persoonlijk verantwoordelijk is, dan is dat kort door de bocht. Als we aan politieke politicienne willen doen en als u ministers persoonlijk beschuldigt dat het hun schuld is dat de elektriciteitsfactuur stijgt, dan zeg ik dat u liegt. Het is een collectieve verantwoordelijkheid. Het is paars-groen geweest die het systeem van certificaten heeft ingevoerd.

Als we nu toch aan platte politiek gaan doen, wie heeft Electrabel verkocht aan Frankrijk? Dat was toch een zekere mijnheer Verhofstadt. Laten we het correct houden, u moet niemand persoonlijk viseren. Het is een collectieve politieke verantwoordelijkheid. Op LDD en het Vlaams Belang na heeft iedereen meegedaan aan het certificatenstelsel. *(Applaus van de heer Boudewijn Bouckaert)*

We kunnen discussiëren over de vraag of het wat sneller moet gaan, maar daar gaat het niet over. Iemand persoonlijk verantwoordelijk stellen, is niet correct.

Als er inhoudelijk moet worden gediscussieerd, dan gaan we dat doen. Ik kan op een aantal punten akkoord gaan, maar andere punten zijn bijzonder vaag, bijvoorbeeld als u simplistisch zegt: we gaan het uit de energiefactuur halen, maar we gaan het wel in de begroting steken.

Alsof die begroting uit de hemel komt vallen! Er zal wel altijd iemand moeten betalen, en in eender welke constructie is het altijd de laatste in de constructie die betaalt. Maar we zijn het volledig eens met de Open Vld als het gaat om kostenefficiëntie. Die oefening is bezig.

U hebt het over retroactiviteit en over dingen goedkeuren met terugwerkende kracht, maar ik begrijp niet waarover u het hebt.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Het is toch met ingang vanaf 1 januari.

De heer Carl Decaluwe: Neen, mevrouw Van Volcem, vanaf 1 juli. Dit decreet is van toepassing vanaf 1 juli, niet vanaf 1 januari. Het zijn maar kleine details, maar u blijft maar kappen op de minister en op de regering.

Ik heb hier ongelooflijk veel gehoord over de nieuwe technologieën van de Open Vld. Wat is dat? Als ik het juist vertaal, dan heeft men hier een warm pleidooi gehouden voor kernenergie. Dat heb ik hier zeer goed gehoord. U hebt constant verwezen naar technologieën. Leg me eens uit wat die concreet zijn.

Voor de rest: geen enkel probleem, mevrouw Van Volcem.

De voorzitter: Mevrouw Homans heeft het woord.

Mevrouw Liesbeth Homans: Voorzitter, het is de eerste keer dat ik in dit debat, dat al een uur bezig is, mag spreken waarvoor mijn oprechte dank.

Mevrouw Van Volcem, ik moet u gelijk geven want als er één iemand uit uw partij consequent is geweest in energiestandpunten, dan bent u het wel. Er waren collega's van u die iedere keer van standpunt veranderden.

U zegt dat men moet inzetten op de meest efficiënte technologie. Ik ben het daar volledig mee eens. Ik zou wel willen weten welke dat is voor Open Vld.

Ik heb wel grote problemen met uw pleidooi om het in de Vlaamse begroting op te nemen. Het is inderdaad een verdoken belasting, maar als u het in de reguliere begroting wilt opnemen, zult u ook middelen moeten hebben. Ik herinner me dat ik aan uw collega De Knop in de commissie de vraag heb gesteld of ze voorstander was van de invoering van een soort groenestroomtaks. Mevrouw De Knop heeft bevestigend geantwoord. Als u geen verdoken belasting wilt via het DNB-tarief maar wel pleit voor de invoering van een nieuwe taks, dan moet iemand die ook betalen.

U hebt het over een retroactieve maatregel, maar ik denk dat u zich vergist. Dat kan altijd gebeuren. Bij mijn weten staat er geen enkele in. We hebben ook een aantal amendementen ingediend om proactief problemen te vermijden die er zouden kunnen komen omdat het gevaar dreigde dat we dit ontwerp van decreet niet op tijd zouden kunnen goedkeuren door het hoge aantal hoorzittingen.

U hebt ook een pleidooi gehouden om groenestroomcertificaten te beperken in de tijd. De meerderheid heeft een amendement ingediend. Nu gaat het over 20 jaar, in 2015 wordt het 15 jaar. Wij willen het eindigen in de tijd. Ik hoop dat we dan ook op de steun van Open Vld kunnen rekenen.

De heer Jan Penris: Mevrouw Van Volcem, ook ik moet u waarderen voor het feit dat u consequent bent geweest in het hele debat.

Ik heb u horen pleiten voor een 'verslimming' van het net. Voor u nieuwe energiealternatieven ter beschikking gaat stellen, wilt u het net eerst 'verslimmen'. Ik denk dat dat een goede stap is. Mijn vraag is hoe u de kost voor die verslimming gaat financieren. Ik ga ervan uit dat u dat in de reguliere begroting wilt opnemen. Ik dacht dat dat het standpunt van de Open Vld was: neem de dingen open en eerlijk op in de begroting. Ik denk dat we daar elkaar kunnen vinden. Ik volg mevrouw Homans niet als ze zegt dat er dan een bijkomende belasting moet komen. Mevrouw Homans, die belasting is er nu al, maar is een verdoken belasting. Er is op dit moment een verdoken consumentenbelasting van 60 tot 120 euro voor de gezinnen in Vlaanderen, maar over die belasting moet u politiek geen verantwoording afleggen. Op het moment dat u die meerkost in uw begroting opneemt, kunt u daar politiek op worden afgerekend.

Ik ben het met u eens. Als u dat goed bedoelt, als u de alternatieve energievormen een meerwaarde wilt geven, neem daar dan de politieke verantwoordelijkheid voor. Neem dat op! Neem dat volledig op in uw begroting! Ga daar op het einde van de rit mee naar de kiezer! Wat u doet, is de meerkost van de hele toestand op een verdoken en slinkse manier verrekenen op de Vlaamse belastingbetaler, op de kleine consument. De minister heeft dat al ingezien. Zij is socialist genoeg om te beseffen dat de kiezer daar niet mee kan leven. Ik hoop dat ook u haar daarin wilt blijven volgen.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mevrouw Van Volcem, ik vind het zwaar onder de gordel om alle kostenstijgingen uit het verleden, en nu ook nog eens die van de toekomst, in de schoenen te willen schuiven van één persoon. Dat is er zwaar over. Dat kan niet, zeker niet omdat u ook wijst op alle Eliakosten en de offshorewindmolens. U veegt alles op een hoop en schuift dat in de schoenen van een Vlaams minister van Energie. Ondertussen heeft uitgerekend uw partij in de federale regering geen enkele inspanning geleverd om de kosten onder controle te houden. Wij hebben hier al zoveel keren onrendabele topstudies besteld bij VITO, en in

functie daarvan het steunniveau aangepast aan de prijs- en productiekostdaling. De eerste onrendabeletoppenstudie voor de offshorewindturbines moet nog gebeuren. U zit in de regering die nalaat dat te doen.

Verder weigert uw regering om de afgeroomde nucleaire rente te investeren in een nieuwe technologie. Dat is nochtans wat de algemene raad van de CREG vraagt waar alle gebruikers in zitten, werknemers en werkgevers. De CREG vraagt om met dat geld niet de putten in de schatkist te dempen, maar om de nieuwe technologie zoals offshorewindmolens te financieren. Het is uw partij die nalaat dat te doen! En dan ook nog eens de schuld komen schuiven in de schoenen van een Vlaams minister van Energie, dat is er ver over.

Ik heb de indruk dat Open Vld niet meer weet van welk hout pijlen maken. In het verkiezingsprogramma van uw partij van 13 juni 2010 lees ik: “Open Vld pleit voor een verschuiving van de belastingen op arbeid naar belastingen op vervuiling en verbruik. Zo vermijden we dat de globale belastingdruk stijgt en zorgen we ervoor dat we de klimaatsdoelstellingen halen en zuiniger met energie omspringen.”

Vandaag komt u exact het omgekeerde voorstellen. In uw reflectienota staat exact het omgekeerde. Over de kosten die vandaag aan de verbruiker worden doorgerekend, zegt u dat dat niet mag en dat dat betaald moet worden vanuit de algemenemiddelenbegroting van het Vlaamse Gewest. Het is niet meer de verbruiker die moet betalen, maar de belastingbetaler. Dat is een switch van 180 graden! Het was juist door dit punt in uw programma dat Duchâtelet zich eindelijk thuis voelde bij Open Vld. Eindelijk kon hij vervellen van Vivant’er naar Open Vld’er. Eindelijk had zijn Vivantprogramma het gehaald; eindelijk was het opgenomen in het Open Vld-programma. Nu, nog geen jaar later – die beloftes dateren van 10 juni 2010 – komt u zeggen dat het maar om te zeveren was, dat het toch uit de algemenemiddelenbegroting moet worden betaald, dat het niet de gebruiker is maar de belastingbetaler die dat gaat betalen. Ik snap dat eerlijk gezegd totaal niet meer!

Ten slotte, ik vind dat u eerlijk moet zijn. Aan de ene kant moet het allemaal kostenefficiënt zijn, alleen de goedkoopste vormen van hernieuwbare energie mogen worden ondersteund, we moeten naar een koolstofarme samenleving. Ondertussen stelt u in uw amendementen boetes voor van nog maar 40 of 50 euro. Dat is de helft van de marktwaaarde van groenestroomcertificaten. Dat is de stekker er volledig uittrekken! Als die amendementen hier worden goedgekeurd, is er geen sector van hernieuwbare energie meer! Dan is het gedaan. Dan gebeuren er nog 0 euro bijkomende investeringen. Als dat is wat u wilt, voor mij niet gelaten, maar zeg dat dan eerlijk. Als dat niet is wat u bedoelt, dan stel ik u voor om die amendementen in te trekken. Met deze amendementen pleegt u zelf de hold-up op de groene sector die mevrouw Ceysens ons verweet.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Ik zal me bescheiden opstellen als eigenaar van zonnepanelen, die trouwens fiscaal nogal flink door die vermaledijde federale regering ondersteund worden, mijnheer Martens. Die regering, die volgens u niets doet, zorgt er wel voor dat ik het nog eens perfect fiscaal kan aftrekken.

De heer Bart Martens: Dat verwijt gaat niet over het subsidiëren.

De heer Bart Tommelein: Ik vind dat u als socialist een aardig toontje lager mag zingen, want u levert met uw socialistische familie nog altijd de minister van Energie in die vermaledijde federale regering. (*Applaus bij Open Vld*)

Is minister Magnette geen socialist misschien?

De voorzitter: Minister Magnette is van de PS.

De heer Bart Tommelein: Ik ben het beu dat de partij die hier al zestien jaar onafgebroken aan de macht is, telkens als ze een gaatje vindt, de federale regering aanvalt. Dit terzijde.

Ik heb nog een kleine opmerking aan mijn goede vriend, kameraad en collega, de heer Decaluwe. Ik zal niets inhoudelijks zeggen, want mevrouw Van Volcem is mans genoeg om dat te doen, maar ik heb een advies voor u. Ten eerste vind ik het al ontstellend dat u het raar vindt dat u de minister moet verdedigen. Dat is wel uw coalitiepartner, hè, mijnheer Decaluwe. Ten tweede vind ik uw uitval naar mevrouw Van Volcem nogal raar voor een collega die minister Lieten de zwakste mediaminister ooit noemde: als dat niet op de persoon spelen was ... Ik vind dat u niet goed geplaatst bent om daar commentaar op te geven. *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez: Ik wil nog een korte reactie geven. Als we zo moeten beginnen! Sinds de zomer van 2007 zijn er federaal herhaaldelijk voorstellen ingediend om iets te doen aan de prijzen en iets te doen aan de transparantie, waar u het daarstraks over had, om de slagkracht van de CREG te verhogen.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: De CREG is heel content.

De heer John Crombez: Maar u hebt de voorstellen weggestemd, mevrouw Van Volcem.

Als men nu moet zeggen: het is iemand van uw familie die minister is. Open Vld zei in het parlement: hoe komt het dat u hier voorstellen indient tegen wat een minister van uw familie doet? Die dingen zijn weggestemd door Open Vld, door PS, door MR. Kom dan niet zeggen dat het een minister is van de socialistische familie als je de jaren ervoor hebt gezegd: u doet hier voorstellen tegen een minister die socialist is. Alles om de prijzen aan te pakken op federaal niveau, alles om de transparantie te verhogen op federaal niveau, is weggestemd. Alles. U schudt neen, maar ik wil dat nog eens opsommen, we hebben toch tijd, want het is al redelijk laat. Het is verdorie veel!

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Mijnheer Martens, u zegt dat wij van geen hout pijlen meer weten te maken. Ik zou maar eens in eigen boezem kijken en zien wat jullie van het Vlaamse energiebeleid maken. Daar weten jullie van geen hout pijlen meer te maken. Wat nu gebeurd is, hoe heel Vlaanderen reageert op de zonnepanelengekte, op de mea culpa's van de minister! Men komt gewoon weg met een mea culpa, terwijl men wel een jaar niets heeft gedaan, goed wetende – u wist het, ik wist het, en zeker de vakminister wist het – wat de rekening ervan zou zijn! Natuurlijk is men daar verantwoordelijk voor. Men is als minister toch verantwoordelijk voor zijn portefeuille! Men is ook minister als men niet ingrijpt! En ja, ik blijf bij mijn standpunt! En ja, dat is een fout! En ja, ik zou die fout niet gemaakt willen hebben! De consument zal niet twintig jaar lang een verhoging hebben van zijn factuur, maar hij zal wel het jaar waarin niet is ingegrepen, twintig jaar voelen! Ik neem daar geen woord van terug! *(Applaus bij Open Vld)*

Mevrouw Homans pleit voor transparantie. Dat siert haar. Ik pleit ook voor transparantie. *(Opmerkingen)*

Die is er in het huidig systeem absoluut niet. Voor de consument is het niet duidelijk. De consument weet niet wat een distributienettarief, een transmissierecht of een openbardienstverplichting is. Dat staat allemaal op de factuur vermeld. Hij ziet daar verwijzingen naar groene stroom en dergelijke. Ik vind dat geen correcte handelwijze ten aanzien van de inwoners van het Vlaamse Gewest.

Ik pleit voor duidelijkheid. Dat biedt de Vlaamse Regering de gelegenheid verantwoordelijkheid op te nemen en de rug te rechten voor het beleid dat ze wenst te voeren.

De heer Decaluwe heeft opgemerkt dat het systeem in 2002 is ingevoerd. Ik heb geen kritiek op wat in 2002 is geprobeerd. Aanvankelijk zat het systeem van de groenestroomcertificaten nog goed in elkaar. De prijs van de groenestroomcertificaten zou dalen. Die prijsdaling leidde ertoe dat de mensen innovatiever en kostenefficiënter te werk moesten gaan. *(Opmerkingen)*

Niemand kon toen voorzien dat de zonnepanelen in 2008 en in 2009 een dergelijke boom zouden kennen. Het succes van het systeem heeft ertoe geleid dat deze zeer dure technologie sterk is verspreid. Dit heeft tot een verhoging van de factuur geleid. In 2008 kon iedereen dit al op de website van de VREG uitrekenen. In 2009 was de boom nog groter. De zonnepanelen werden in China gefabriceerd en kosten nog slechts 40 procent van de aanvankelijke kostprijs. Iedereen wist dat het om beleggingsinstrumenten ging. Ik heb niets tegen groene energie. Ik heb wel iets tegen dergelijke beleggingsinstrumenten met een rendement van 25 procent.

Ik vraag me af hoe de situatie offshore was. *(Opmerkingen)*

We zaten toen nog in de Vlaamse Regering. *(Opmerkingen)*

Minister Crevits was toen bevoegd voor hernieuwbare energie. Ze heeft een tussentijdse aanpassing doorgevoerd. Ik heb in de kranten gelezen dat de minister vindt dat minister Crevits de tarieven in feite te laat heeft aangepast. Dat staat op de eerste pagina van De Standaard.

Mijnheer Decaluwe, mogen we dan niet verklaren dat minister Van den Bossche heeft getalmd? Misschien mocht ze de tarieven van u niet aanpassen. Misschien reageert u daarom nu zo fel. *(Applaus bij Open Vld en LDD)*

De heer Carl Decaluwe: Ik heb met veel aandacht naar de repliek van mevrouw Van Volcem geluisterd. Ik bewonder dat ze van de eerste tot de laatste minuut consequent is. Ik neem daar mijn hoed voor af. Ik wil echter iets opmerken over de verwijten van de Open Vld ten aanzien van bepaalde elementen. Ik herinner me nog goed dat bepaalde politici van de Open Vld die hier nu aanwezig zijn, er tijdens de vorige legislatuur in sterke mate voor hebben gepleit voor de havens van Antwerpen en van Gent terreinen van 50 tot 150 hectare voor zonnepanelen te gebruiken. Tegelijkertijd krijgt minister Crevits het verwijt niets of onvoldoende te hebben gedaan.

Tijdens de vorige verkiezingscampagne heeft minister Crevits met veel moeite een eerste stap gezet. We waren, samen met de Open Vld, ongeveer de enigen die deze steun eindig wilden maken. Minister Crevits hoeft nu geen verwijten te krijgen. Ze heeft de aanzet gegeven, met inbegrip van een decretaal initiatief, om dit systeem op regelmatige basis te evalueren.

Mevrouw Van Volcem spreekt consequente taal. Er zijn leden van de Open Vld die een andere taal spreken en die voor andere projecten warmlopen. Als de heer Huts nu als de grote promotor van de hernieuwbare energie naar voren treedt, doet hij dat niet uit milieubewustzijn, maar puur om geld te verdienen. Misschien moet mevrouw Van Volcem de mensen van de Open Vld in Antwerpen overtuigen dat niet langer te doen. Dat zou misschien nog consequenter zijn. *(De verlichting valt uit. Opmerkingen)*

Mevrouw Veerle Heeren: Voorzitter, de verlichting staat op een timer en valt uit om 21 uur. *(Opmerkingen. Gelach)*

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, we schorsen de vergadering.

– *De vergadering wordt geschorst om 21.01 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 21.09 uur.*

■

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009 – 948 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 10**Algemene bespreking (Voortzetting)**

De voorzitter: Dames en heren, we hervatten de vergadering. Er was geen sprake van een sabotagedaad: het was gewoon de timer, in het kader van de energiebesparing.

Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Mevrouw Van Volcem, ik wil u er gewoon even op wijzen dat ernstig decreetgevend werk enige tijd vergt. Al meer dan een jaar geleden heeft de regering de studie naar de onrendabele toppen besteld. Als we aanpassingen willen aanbrengen met betrekking tot subsidies en steun, dan moeten we weten op basis waarvan we dat kunnen doen. De regering heeft die studie dus besteld. In het begin van deze bestuursperiode heeft de regering immers ingezien dat er mogelijk erwils een aantal wijzigingen nodig waren. Na die onrendabeletoppenstudie is er een ernstige discussie geweest in de commissie. Ik weet niet meer of u toen aanwezig was, maar er zijn ook hoorzittingen geweest met mensen die meer toelichting hebben gegeven bij die studie. Het beleid wou zich daarop baseren om een aantal ingrepen door te voeren.

Dan is er een ontwerp gekomen. Over dat ontwerp is er ook een uitvoerig debat geweest. Het ontwerp dateert overigens al van november. Er zijn dus hoorzittingen geweest. Er is een uitvoerig debat geweest. Er zijn wijzigingen en amendementen geweest. Dat alles heeft het decretaal werk enkel maar beter gemaakt. Als lid van dit parlement zou u moeten weten dat gedegen decreetgevend werk gemakkelijk meer dan een jaar in beslag neemt, zeker als we dat moeten baseren op een aantal wetenschappelijke studies die nog moesten worden besteld. We hebben dat op een ernstige manier gedaan. Dat is niet enkel de verdienste van de regering. Het is net zo goed de verdienste van de commissie, die heeft aangedrongen op degelijk studiewerk en die hoorzittingen heeft georganiseerd. Ik ben de commissie daar overigens zeer dankbaar voor. Ik vind het echter bijzonder vreemd dat u stelt dat ik vooral tijd heb verloren en niet heb ingegrepen. Dat is niet waar: we zijn daar snel mee gestart.

Wat me ook enigszins stoort, is dat u in dezelfde toespraak stelt dat ik niet snel genoeg heb ingegrepen en dat ik aan haastwerk heb gedaan. U blaast warm en koud tegelijk wat dat betreft. Dat is natuurlijk weinig logisch. Dat is niet coherent. Ofwel is dit haastwerk, maar dat geloof ik niet. Dit is degelijk werk geweest. Ofwel zijn we niet snel genoeg gegaan. Misschien vindt u dat ik wat meer haastwerk had moeten leveren. U hebt dat gezegd in uw toespraak. Ik vond dat in feite wat flauw: zo kunt u me om het even wat verwijten.

U brengt een aantal nieuwe zaken naar voren. U zegt dat we de openbardienstverplichtingen misschien moeten betalen met algemene middelen. Dat is een debat dat we moeten voeren naar aanleiding van het nieuwe systeem. We moeten een aantal dingen herwerken. Hoe zullen we dat doen? Nu zou ik, telkens u daarmee komt aanzetten, kunnen zeggen dat u zelf mee dat systeem van openbardienstverplichtingen hebt uitgevonden en dat mee op die tarieven hebt gelegd, en dat u nu met iets anders voor de dag komt. Ik zal dat niet doen: zoals de heer Decaluwe heeft gesteld, heeft iedereen in dit parlement immers samen aan systemen gebouwd. Er zijn altijd momenten waarop die systemen aan evaluatie toe zijn. Dan moet men durven in te zien wat de positieve en de negatieve kanten van die systemen zijn, en men moet daar dan conclusies uit durven te trekken.

Ik stel dus voor, mevrouw Van Volcem, dat wij allen ophouden met elkaar te verwijten wat in eerdere regeringen is gebeurd, omdat we dan nooit allemaal samen zullen kunnen werken aan een nieuw systeem dat de steun op de juiste hoogte zet, dat flexibel genoeg is om te verhinderen dat we bij elke wijziging opnieuw dit parlement moeten bezighouden met zo'n wijziging, en waar de kosten op een faire manier worden verdeeld. Als we dat allemaal samen willen doen, moeten we ophouden met te zeggen wie in welk jaar wat gedaan heeft. We moeten daar gewoon ernstig werk van maken. Dat is een oproep tot constructief debat over de

grenzen van partijen heen, om van dit systeem een eerlijker systeem te maken dan het op heden is.

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem, u hebt daarnet aan mijn adres de opmerking gemaakt dat dit niet behandeld is naar aanleiding van de begeleidende bepaling bij de begroting 2011. Dat is een gewoon een toepassing van het Reglement van het Vlaams Parlement. Ik moet als voorzitter de bewaker en de hoeder van dit parlement zijn. Ik heb de regering op voorhand verwittigd dat alles wat geen rechtstreekse relatie had met de begroting, uit het programmadecreet zou worden gegooid. Ik heb dat gewoon heel consequent toegepast. De regering was gewaarschuwd, en minister Van den Bossche had dat ook begrepen.

Ik heb dat dus niet uit willekeurige overwegingen gedaan. Dat was gewoon een toepassing van het reglement.

De heer Jan Penris: Voorzitter, ik heb daarnet een van de achtbare collega's kritiek horen uiten op het feit dat de heer Fernand Huts nogal wat zonnepanelen zou hebben aangelegd met de bedoeling er grote winsten mee op te strijken.

Binnen de Open Vld-fractie zijn er genoeg collega's die de energiebelangen van de heer Huts zullen verdedigen, maar ik heb in de commissie al opgemerkt dat we Fernand Huts in dezen niets kwalijk kunnen nemen. Die man heeft gewoon gedaan wat elke ondernemer in zijn plaats zou doen. Dat is juist de illustratie van het falende beleid. Er was een gat in de markt, en hij is daar, als ondernemer, in gesprongen. Laten we hem dat alstublieft niet kwalijk nemen. Mevrouw De Ridder zal mij in dezen bijtreden.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Mijnheer Penris, u moet de woorden van de heer Decaluwe niet verdraaien. Hij heeft duidelijk gezegd dat een aantal politici dit toejuichen en dat ze dat hebben gepromoot. De heer Decaluwé heeft niet gezegd dat de heer Huts dat niet mocht doen. Dat is een groot verschil met wat u zegt.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Voorzitter, minister, collega's, de lange duurtijd van deze plenaire vergadering biedt ons de tijd om wat in archieven te duiken, en dat heb ik de voorbije uren ook gedaan. Ik heb het eerste voorontwerp van decreet teruggevonden waarin het systeem van de groenesysteemcertificaten stond uitgewerkt. Dat is ondertekend door de Vlaamse minister van Economie, KMO, Landbouw en Media Eric Van Rompuy. Ere wie ere toekomt, want dit systeem van groenestroomcertificaten, zoals het finaal in 2000 officieel in het parlement is terechtgekomen en zoals het uiteindelijk is uitgewerkt, heeft zeker zijn verdiensten.

Anno 2000 was het aandeel groene stroom in Vlaanderen 0 procent. Vandaag, 10 jaar later, wordt er in de distributienetten van onze netbeheerders 8 procent groene stroom geïnjecteerd. Dat is al heel wat. Dat is zelfs meer dan de doelstelling van 6 procent die we tegen 2010 moesten halen. We zijn goed op weg om tegen 2020 21 procent van onze stroom uit hernieuwbare bronnen te halen.

De peetvaders, de uitvinders van dit systeem verdienen veel lof, want daarvoor bestond er nagenoeg niets op het vlak van ondersteuning voor groenestroombronnen. Ik noem de heer Van Rompuy daar graag bij. Hij heeft daar ook een verdienste aan. Hij heeft in zijn laatste maanden als minister advies gevraagd aan de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad) over het voorwerp van decreet. De paars-groene regering is daarmee verder gegaan.

En eigenlijk is dit systeem ook niet zo slecht, want het verplicht de klassieke leveranciers van grijze stroom om een bepaald in de tijd toenemend aandeel van de stroom die zij leveren aan hun klanten, te halen uit groenestroombronnen. Ze moeten daar niet zelf in investeren, het zijn derden die groene stroom produceren en daar certificaten voor krijgen die ze op de

certificatenmarkt kunnen verkopen aan die leveranciers. Dat is een systeem dat de kostenefficiëntie in de hand werkt en ervoor zorgt dat op de goedkoopst mogelijke manier groene stroom ter beschikking wordt gesteld voor de markt en uiteindelijk finaal bij de gebruikers terechtkomt.

Dat systeem is in de loop der jaren het onderwerp geworden van verschillende wijzigingen. De belangrijkste wijziging is volgens mij die van 2004 waarbij men heeft vastgesteld dat de marktprijs van die groenestroomcertificaten niet voldoende was om bepaalde, toch beloftevolle technieken voor de toekomst te kunnen steunen. Dan ging het inderdaad vooral over de fotonvoltaïsche cellen, de zonne-energie. Die kon niet rendabel zijn met de marktwaarde van de certificaten. Daarom heeft men toen beslist om voor dat soort technologieën een gegarandeerde waarde in te bouwen aan dewelke de netbeheerders die certificaten moeten opkopen en doorverkopen op de reguliere markt.

Uiteraard wisten we in dit parlement toen dat die zonnepanelen veel duurder waren, de duurste vorm van hernieuwbare energie. Toch hebben we daar toen in geïnvesteerd, volgens mij ook om goede redenen. Wij zagen namelijk dat die technologie snel goedkoper zou worden en op een termijn van vijftien of twintig jaar ook zonder subsidies even goedkoop zou zijn als de conventionele vormen van stroomproductie. Natuurlijk was het toen belangrijk om zelf ook bedrijven in die sector aanwezig te hebben die mee zouden kunnen surfen op de vloedgolf van exportmogelijkheden die op dat moment zouden ontstaan. Het zou spijtig zijn indien we die boot van de zonne-energie, die hoe dan ook nog zijn anker zou lichten, hadden gemist.

Net door dat ondersteuningsbeleid dat regio's als Vlaanderen en Wallonië en landen als Duitsland en Spanje in het leven hebben geroepen, werden die feiten ook bewezen. Bij elke verdubbeling van het aantal panelen, zien we een kostprijdsdaling van 20 procent. Vandaag is een zonnepaneel nog maar de helft van de prijs van zoveel jaren geleden. Het is natuurlijk zo dat we, op het moment dat die prijzen zo gigantisch gedaald waren, te laat hebben ingegrepen om de subsidies, overeenkomstig die daling, aan te passen. Natuurlijk was het niet de bedoeling om te gaan oversubsidiëren. In 2009 hebben we gezien dat we de handrem moesten optrekken en het subsidieniveau stapsgewijs moesten aanpassen aan het goedkoper worden van die zonnepanelen.

Dat heeft natuurlijk ook een omgekeerde reactie met zich meegebracht. In 2009 hebben we de prijs voor zonne-energie van 450 euro per 1000 kilowattuur verlaagd naar 350 euro. Dat is ingegaan in 2010 en had als gevolg dat er een gigantische piek aan aanvragen was van gezinnen en bedrijven die nog onder het gunstig subsidieregime van 2009 panelen wilden plaatsen. We kunnen die bedrijven en gezinnen natuurlijk niets verwijten. Zij hebben gedaan wat wij als overheid hebben gestimuleerd, namelijk investeren in die hernieuwbare energie.

Het was natuurlijk zo dat de laattijdige aanpassing van het steunniveau aan de reële meerkost op het vlak van productie ervoor gezorgd heeft dat zonnepanelen bij sommige gezinnen en sommige bedrijven niet meer een vorm van duurzame investering waren, een sluitstuk op een goed geïsoleerde, efficiënt verwarmde woning, maar eerder als een beleggingsproduct werden gezien. Zo zijn zonnepanelen terechtgekomen op plaatsen waar ze niet thuishoren, bijvoorbeeld op niet-geïsoleerde daken en op landbouwgronden – alsof die nog niet schaars genoeg zijn. Er waren inderdaad bedrijven die geïnteresseerd waren in het produceren van certificaten en groene stroom om hun eigen verbruik af te dekken.

Ook op dat vlak is er in 2009 ingegrepen. We hebben er toen voor gezorgd dat we alleen nog steun zouden geven aan nieuwe zonnepanelen die op een geïsoleerd dak worden geplaatst. Het plaatsen van zonnepanelen op niet-geïsoleerde daken is namelijk een verkeerde investering omdat de investering in isolatie van het dak veel meer zou opbrengen, veel meer energie, CO₂ en geld zou besparen dan de investering in zonnepanelen. Daarom hebben we die praktijk ook uit de wereld geholpen.

In 2009 gebeurde dus een eerste ingreep. Maar de opbrengsten van een aantal grote installaties bleven toch aanzienlijk. De zogenaamde ‘zonneplantages’ bleven dus aangroeien. Op een bepaald ogenblik was 0,3 procent van de installaties goed voor 27 procent van de certificaten. Als we daaraan geen halt hadden toegeroepen, zouden de kosten de pan uitrijzen. De eerste die het signaal gaf dat er iets moest gebeuren, was Eandis. Iets meer dan een jaar geleden zei Eandis de consumenten dat het bedrijf als netbeheerder verplicht is om de certificaten tegen een bepaalde waarde op te kopen, dat de evolutie van het aantal geïnstalleerde zonnepanelen gigantisch is onderschat en dat de kosten op een of andere manier moeten gecompenseerd worden. Het is immers de wettelijke taak van Eandis om de kosten te maken maar ook om de reële kosten in de tarieven door te rekenen.

Deze wake-up call gaf een jaar geleden aanleiding tot een actualiteitsdebat hier. Toen is gezegd dat we niet zouden wachten op de globale evaluatie, volgens het decreet gepland voor 2012, maar tussentijds zouden ingrijpen om een kostenexplosie te voorkomen door voor de zeer grote installaties, die vanwege hun schaalvoordelen niet dezelfde steun behoeven als de kleine, de subsidies te verminderen. Dat is ook gebeurd. De regering probeerde dat via het programmadecreet te regelen, maar de voorzitter stelde terecht waarom het reglement dat niet toestaat. Het is dan maar met een ontwerp van decreet geregeld.

Ik denk dat de kwaliteit van het ontwerp van decreet, dankzij amendementen die op basis van hoorzittingen zijn uitgewerkt, is verbeterd. Het Vlaams Parlement heeft zijn werk gedaan. We hebben vastgesteld dat onder meer de steun voor een aantal bestaande en nieuwe vergistingsinstallaties die mest en biologische afvalstromen zoals groente-, fruit- en tuinafval verwerken, ontoereikend was. Dat is aangepast, zodat er een stabiel investeringsklimaat blijft voor dergelijke technologie. We hebben het dalende boetetraject later geïntroduceerd, om de leveranciers en groenestroomproducenten te respecteren die contracten hadden afgesloten op basis van de toen geldende boete. Dat zorgde ervoor dat die bedrijven minder in de problemen kwamen en de nieuwkomers en uitdagers zoals Nuon en groenestroomproducenten zoals Electrawinds er hun voordeel mee doen. Via een amendement hebben we ook voor transparantie gezorgd, zodat de leveranciers niet meer kosten voor groene stroom kunnen doorrekenen dan ze werkelijk maken.

Dit is een belangrijke tussenstap geweest om te voorkomen dat de kosten verder oplopen, dat investeringen in vergistingsinstallaties stilvallen en dat bestaande installaties, bijvoorbeeld op het vlak van mestverwerking, de deuren moeten sluiten. Maar het is slechts een tussenstap. De globale evaluatie die in 2011 wordt opgestart zal het hele systeem doorlichten. Dat moet de aanleiding zijn om een traject voor de verschillende vormen van energieproductie vast te leggen. Welk groeipad willen we voor biomassa, voor zonnepanelen, voor windmolens? Aan de hand van de mate van realisatie van de doelstellingen kan men dan het steunniveau aanpassen. De steun kan ook aan de marktprijs worden gekoppeld. Want bij stijgende stroomprijzen moeten de installaties minder subsidies krijgen om toch rendabel te blijven. We moeten dus nagaan in hoeverre het steunniveau voor nieuwe installaties niet moet worden gekoppeld aan de kilowattuurprijs.

We zouden ook voor de biomassa-installaties een koppeling kunnen maken met de prijzen van de grondstoffen. Al die onderzoeksvragen moeten aan bod komen in de globale evaluatie. Uiteraard hebben we naast het hertimmeren van het groenestroomsysteem nood aan het verder inzetten op innovatie, om ervoor te zorgen dat hernieuwbare technologie sneller goedkoper wordt.

We hebben ook nood aan een aanpassing van het vergunningenbeleid, dat vandaag vaak de realisatie van windmolens in landelijk gebied in de weg staat. De ene ontwikkelaar krijgt de bouwvergunning, de andere de milieuvergunning en dan rijden ze elkaar in de weg. We moeten naar een ‘permis unique’, zoals in Wallonië. We moeten ook werk maken van provinciale gewestelijke windplannen, die op een proactieve manier aanduiden waar we wel

windmolens wensen en waar ze wel landschappelijk inpasbaar zijn zonder de omgeving te hinderen.

We moeten werk maken van de modernisering van onze netten, omdat al die groene stroom ook ter plaatse moet geraken. Dat moet in twee richtingen kunnen verlopen. Vandaag is het net opgebouwd als een watervalsysteem van hoogspanning via middenspanning naar laagspanning. In de toekomst zal dat in verschillende richtingen moeten. Verkavelingen met veel zonne-energie of microwarmtekrachtinstallaties zullen op bepaalde momenten hun stroomproductie stroomopwaarts moeten kunnen sturen. Dat vereist slimme meters en een hele ombouw van onze netten. Voor die kost staan we. We zijn samen overeengekomen in het Pact 2020 dat we het Vlaamse distributienet in die zin zouden aanpassen.

Het subsidiesysteem alleen hertimmeren is uiteraard onvoldoende. Ook op de andere domeinen moet aan de weg worden getimmerd. De einddoelstelling moet zijn om een gezond evenwicht te bereiken. Langs de ene kant moet er een stabiel investeringsklimaat zijn, dat ons op een kostenefficiënte manier in staat stelt om onze doelstellingen te bereiken en dat rechtszekerheid biedt, ook aan investeerders in die markt, en dat eigen bedrijven op de been brengt in de innovatieve sectoren van morgen. Langs de andere kant mogen de kosten voor de consument niet hoger oplopen dan nodig.

Wat die kosten betreft, is er nu heel veel te doen over de aanpassing van de tarieven van Eandis. Voor een gemiddeld gezin in Vlaanderen, dat woont in het werkingsgebied van een gemengde intercommunale, zal dat leiden tot een stijging van 72 euro per jaar. Laat ons alstublieft die 72 euro ook eens in perspectief plaatsen.

De nucleaire sector, de Franse overheid, realiseert met haar boekhoudkundig afgeschreven kerncentrales op onze markt een jaarlijkse winst die schommelt tussen de 800 en de 950 miljoen euro, volgens de berekening van de Nationale Bank, of tussen 1,7 en 2,3 miljard euro, volgens de berekening van de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG). Dat kost een gezin in België gemiddeld tussen 300 en 800 euro per jaar. Die winsten worden ook in de tarieven doorgerekend. Wat wij vandaag betalen aan de superwinsten van de Franse monopolist op onze markt is het vijf- tot tienvoudige van de prijsaanpassing die nu gebeurt omwille van de extra kosten voor zonne-energie en de REG-premies.

Het zijn dus niet de panelen van uw buurman die voor een kostenstijging zorgen, het zijn de superwinsten die het buurland hier realiseert die onze hoge stroomfacturen bepalen. Aan die superwinsten heeft onze economie niets. Die verhuizen volledig naar het buitenland, naar Parijs, waar de hoofdzetel van GDF SUEZ is gevestigd. Die panelen van de buurman zorgen er wel voor dat we een stuk onafhankelijker worden van de internationale energiemarkt, dat we schonere lucht kunnen inademen omdat die stroom niet geproduceerd wordt door de verbranding van fossiele brandstoffen, dat er een economische sector op de been is gebracht met duizenden groene jobs en dat de panelen voor iedereen goedkoper zijn geworden.

Laat ons die 72 euro per jaar ook eens afzetten tegen 80 euro per jaar. Dat is het slaapstandverlies van een Belgacomdecoder.

Volgens een recent onderzoek van de het Onderzoeks- en Informatiecentrum van de Verbruikersorganisaties (OIVO) verliezen we aan de slaapstand en stand-by van onze Belgacomdecoder meer geld per jaar dan wat de aanpassing aan de zonnepanelen en de extra richtpremies ons nu kosten. Laat ons dat allemaal eens in perspectief plaatsen. De 11.575 gezinnen die in de provincie Antwerpen hebben meegedaan met de groepsaankoop hebben gemiddeld op jaarbasis 250 euro bespaard door naar een goedkopere leverancier over te stappen. Dat is drie keer meer besparen dan de extra kost die de netbeheerders nu gaan doorrekenen.

We moeten dus niemand stigmatiseren. We mogen niet verder voeding geven aan een soort afgunstmaatschappij met de ene die het zich niet kan permitteren en die moet betalen voor de

andere. Als we in dat straatje verder gaan, dan komen we uit bij diegene die geen kind kan of wil krijgen en toch moet betalen voor het kindergeld van zijn buur. We moeten daar van afstappen. Daar hebben we echt geen belang bij. Dat is ook niet het probleem. Laat ons die eigenaars van zonnepanelen niet verder stigmatiseren. Het voorstel van de heer Decaluwe is goed. We hebben nood aan een soort ‘wiedergutmachung’. Dat kan gebeuren door middel van een barbecue die wordt opgezet door de eigenaars van zonnepanelen. Dat is een zeer goed idee. Het weer was er de laatste weken naar.

Collega's, dit parlement heeft zijn werk gedaan. We hebben ingegrepen op het juiste moment om een kostenexplosie te vermijden. We zijn er toch in geslaagd om een stabiel investeringsklimaat overeind te houden. Ik hoop dat de Federale Regering hetzelfde zal doen. Ik kom terug op wat ik daarnet heb gezegd: waar blijft de federale overheid met een nieuwe onrendabele toppersstudie voor de offshore windmolens? De laatste windmolens die nu op de Thorntonbank zullen worden gebouwd, worden vergoed tegen de prijs van de eerste windmolens die werden opgericht, terwijl die heel veel leergeld hebben moeten betalen. Het is niet logisch dat eenzelfde subsidieregime overeind blijft voor de nieuwste windmolenparken in vergelijking met de oudere.

Alle maatschappelijke actoren in de raad van de CREG zeggen dat het afkomen van de nucleaire renten moet worden gebruikt om te investeren in offshore windenergie. Dat is niet wat de Federale Regering van plan is. Ten eerste doen ze er alles aan om die nucleaire winsten zo klein mogelijk in te schatten. Blijkbaar wil men de eigen regulator niet meer geloven en moet de Nationale Bank worden ingeschakeld om toch maar op een bedrag te komen dat dichterbij ligt bij de inschatting van Electrabel zelf. Het tweede punt is wat premier Leterme gisteren in Terzake zegt: “We moeten in functie van het algemeen belang ervoor zorgen dat een billijk deel van de winsten die Electrabel maakt op reeds boekhoudkundig afgeschreven kerncentrales nu in de schatkist terechtkomt.” Het moet dus niet gebruikt worden voor investeringen in nieuwe technologie. Ik denk dat dat een kolossale fout is. Mijnheer Decaluwe, die fade-out van het nucleaire loopt perfect synchroon met de fade-in van de hernieuwbare energie. Je hoeft daar helemaal niet de levensduur van de kerncentrales voor te verlengen. Als je de nucleaire renten afroemt, kun je minstens 500 miljoen euro per jaar ophoesten. Dat kan nu worden geïnvesteerd in de interconnectiekosten en in de kosten van de offshore. Op het moment dat de kerncentrales worden gesloten, is die steun niet meer nodig, dan draaien de windmolens op eigen kracht en kunnen we het zonder verdere steunverlening doen.

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer Martens praat veel over de Federale Regering. Men kan daarover veel van mening verschillen. Dat stoort niet: sp.a zit op het federale niveau in de oppositie, dus op dat vlak is er geen probleem. Ik heb gehoord dat er vanmorgen op het kernkabinet een bijzonder positieve vergadering is geweest over deze problematiek. Als ik het goed begrijp zal de Federale Regering binnenkort ten aanzien van de gebruiker een aantal goede initiatieven nemen op dat vlak.

We kunnen ook de discussie voeren waarbij wordt gezegd dat het niet in de algemene begroting moet. Ik vind wat de Federale Regering voorstelt goed, maar we kunnen ons afvragen of de Federale Regering moet blijven investeren in hernieuwbare energie, want dat is mijns inziens nog altijd een gewestbevoegdheid. Als iedereen binnen zijn bevoegdheden doet wat hij moet doen, zou het misschien al een stuk eenvoudiger zijn. Hetzelfde geldt voor het stedelijk beleid, ook daarin investeert de Federale Regering en ook dat is gewestmaterie. Als iedereen op zijn domeinen zou blijven, zou het misschien wel goed zijn.

Ik herhaal, mijnheer Martens, dat, ongeacht of dit in de algemene begroting zit of niet, het uiteindelijk de laatste in de rij is die betaalt, wat er ook gebeurt. Maar goed, dit is een federale discussie, maar ik heb er wel vertrouwen in dat premier Leterme in bijzonder moeilijke omstandigheden, in lopende zaken, dit dossier tot een goed einde brengt. Dat is een vaststelling en dat verdient een pluim.

De heer Bart Martens: Mijnheer Decaluwe, dat is natuurlijk uw beoordeling. De schrijver van het editoriaal in de De Tijd eindigde vandaag zijn commentaarstuk met de zin: “Het is wraakroepend hoe de regering-Leterme er een potje van maakt.” (*Rumoer*)

Het zijn niet mijn woorden, ik citeer gewoon. (*Rumoer*)

De heer Carl Decaluwe: We moeten hier dit debat niet voeren, het hoort thuis op het federale niveau, maar als er wordt gezegd dat de Federale Regering en premier Leterme er een potje van maken, moet ik toch reageren. Het is verdorie dankzij de regering in lopende zaken en dankzij de premier dat er nog een vorm van stabiliteit is, ook ten aanzien van de financiële markten! Veel mensen beseffen dat onvoldoende. (*Applaus bij CD&V*)

In plaats van te leuteren op een aantal vlakken, zou men mee moeten onderhandelen om uit het federale slop te geraken. Het is dankzij premier Leterme dat er geen financiële crisis is in dit land en ook dat mag wel eens gezegd worden! (*Applaus bij CD&V*)

De heer Bart Martens: Mijnheer Decaluwe, we staan klaar voor dat mee onderhandelen. We zullen dat met veel plezier doen.

Ik wil hier ook constructief eindigen en u de hand reiken. Als we het er hier over eens zijn dat het een goede zaak is om de oude technologie voor de nieuwe te laten betalen om er op die manier voor te zorgen dat de transitie naar een groene-energievoorziening kan plaatsvinden zonder dat de koopkracht voor de gezinnen daar zwaar onder lijdt en zonder dat de concurrentiekracht van onze bedrijven daar zwaar onder lijdt, dan zijn we een objectieve bondgenoot. Laten we daar dan samen werk van maken.

Voorzitter, ik besluit. De tussenstap die nu is gezet, werd op tijd gezet en is de goede tussenstap. Natuurlijk is het groot onderhoud nu pas begonnen. Tegen het eind van dit jaar zal dat moeten leiden tot een globaal hertimmerd kader dat een stabiel investeringsklimaat garandeert, dat de stroomvoorziening sterk vergroent en dat zorgt voor betaalbare prijzen. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer van Rouveroi heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroi: Voorzitter, ik heb het woord gevraagd op het einde van de uiteenzetting van de heer Martens, maar niet om te repliceren op zijn uiteenzetting, alhoewel het duidelijk is dat we het niet altijd met elkaar eens zijn. Ik laat eventuele replieken over aan mevrouw Van Volcem, indien zij dat nuttig acht.

Ik wil nog even terugkeren naar iets wat misschien een fait divers lijkt, maar dat het volgens mij, kort na de pauze ten gevolge van het uitvallen van het licht, plotseling helemaal niet meer bleek te zijn. Ik keer terug naar wat de heer Decaluwe in het halfduister, vlak voor het licht uitviel, zei over een investering door Fernand Huts en Katoen Natie. Het was iets waarop de heer Penris reageerde nadat het licht weer scheen. Op dat ogenblik had de heer Martens echter het spreekgestoelte al beklommen en had hij zijn eerste woorden al geformuleerd. U zult zich herinneren dat ik toen mijn hand heb opgestoken, maar dat ik het woord niet kreeg in het kader van uw algemene strategie. Ik wil dus even terugkeren naar dat moment.

Ik stel twee zaken vast. Ik kijk daarbij ook naar de minister, die heel veel ervaring heeft in een lokaal bestuur. In dit parlement en in Vlaanderen hanteert men schijnbaar regels of legt men die op aan lokale besturen terwijl men die zelf niet respecteert. Ik heb al meermaals vastgesteld dat hier soms over personen wordt gesproken, nominatief, en over bedrijven, met naam en toenaam. Ik neem daar akte van. In een gemeenteraad is dat niet toegelaten.

De heer Verfaillie stelde een retorische vraag, terwijl we allemaal goed hadden begrepen wat de heer Decaluwe bedoelde. Hij had het natuurlijk niet over de investeringen die Katoen Natie zich heeft getroost op de Linkerkoeven. Het was niet meer of niet minder dan een lage aanval onder de gordel op een collega, meerbepaald mevrouw De Ridder. Wanneer de heer Decaluwe zich permitteert om zoiets te insinueren, dan moet hij consequent zijn. Hij houdt

dan een pleidooi voor een beroepsverbond ofwel voor het feit dat wij hier allemaal beroepspolitici zouden zijn. Mevrouw De Ridder heeft een keuze gemaakt. Die keuze heeft ze op lokaal vlak een stukje gesaldeerd. Het is haar goed recht om een consultancyopdracht te aanvaarden voor een bedrijf. Ik zou de collega's geen eten willen geven die dat hier ook doen. Ik zou dan ook graag hebben dat de heer Decaluwe zich in de toekomst onthoudt van dergelijke insinuaties.

De heer Carl Decaluwe: Ik val echt van mijn stoel. Dit was totaal niet mijn bedoeling. Ik wilde er gewoon op wijzen dat Open Vld bepaalde verwijten maakt over projecten die worden gerealiseerd, terwijl ook Open Vld-mandatarissen in dit parlement tijdens de vorige legislatuur bepaalde stellingen hebben geponeerd. Zo heeft mevrouw Moerman gelobbyd voor de haven van Gent en mevrouw De Ridder samen met de heer Martens voor de haven van Antwerpen. Wanneer men hier dan een bepaalde stelling poneert en beweert tegen te zijn, dan moet men ook consequent zijn. Dat is het enige dat ik wilde zeggen. Wanneer dat overkomt als een laag-bij-de-grondse aanval op mevrouw De Ridder, dan wil ik me daarvoor excuseren. Ik heb mevrouw De Ridder zelfs per sms gefeliciteerd met haar keuze.

De heer Jan Penris: Ik heb de naam van mevrouw De Ridder wel genoemd, niet de heer Decaluwe. Mevrouw De Ridder heeft bepaalde engagements genomen. Die zijn publiek gemaakt. We mogen daar dan ook publiek over debatteren. In de marge daar een beetje schamper over doen, is een Antwerpse gewoonte. In Gent is men fijner. Wij in Antwerpen zijn wat harder gewoon.

De heer Sas van Rouveroi: Wat dat laatste betreft, kan ik de heer Penris alleen maar bijtreden. Voor het overige ben ik echt blij met het antwoord van de heer Decaluwe. Ik hoop dat ik niet naïef ben.

De voorzitter: Mevrouw Homans heeft het woord.

Mevrouw Liesbeth Homans: Voorzitter, minister, collega's, ik zal me beperken tot het voorwerp van wat hier ter stemming voorligt, namelijk het ontwerp van decreet. Het zou misschien nuttig zijn om een extra plenaire vergadering of commissievergadering te organiseren zodat een debat kan worden gevoerd over algemene tendensen en evoluties in de energiesector. Het gaat hier over alles behalve heel concreet over het ontwerp van decreet en de voorliggende amendementen.

Het ondersteunen van hernieuwbare energie vinden we een goed idee. Onze partij vindt dat absoluut nodig, maar het moet betaalbaar blijven en het moet vooral met een realistische visie zijn.

Minister, ik geloof dat de Vlaamse Regering, maar ook het Vlaams Parlement, een gebrek heeft aan een totaalvisie over energie, over waar we naartoe gaan en wat de meest realistische energiemix is. Onverkort pleiten, tegen 2040 of 2050, afhankelijk van wie het doet, voor honderd procent hernieuwbare energie, en tegelijk pleiten voor een zo snel mogelijke uitstap van kernenergie, vind ik totaal onrealistisch zonder een totaalvisie. Ik vraag me af hoe we onze energie zullen kunnen blijven betalen.

Iedereen is het erover eens dat energie een basisbehoefte is. Iedereen staat hier te fulmineren tegen het feit dat de energiefactuur te hoog is. Zoveel mogelijk hernieuwbare energie – 100 procent als het even kan – en tegelijk de kerncentrales sluiten: ik vraag me af hoe we energie in de toekomst betaalbaar kunnen blijven houden.

Minister, Europa heeft ons bepaalde doelstellingen opgelegd. Tegen 2020 moeten we 13 procent hernieuwbare energie hebben. Daarvoor zijn we altijd een loyale partner geweest en dat willen we ook zijn. Maar ik pleit toch voor het ontwikkelen van een totaalvisie over hernieuwbare energie en een energiemix.

De oversubsidiëring, vooral in de sector van de PV-installaties (Photo-Voltaic), was absoluut een feit. Minister, u hebt dat ook snel ingezien en u was niet te beroerd om dat toe te geven.

Dat siert u. U zegt dat u fout was en dat u hebt ingegrepen. Dat het tijd heeft gekost, is normaal. Als u kwaliteit wilt afleveren, dan moet u daar de tijd voor nemen.

Ik wil graag weten in welke technologie we in het kader van de hernieuwbare energie wel moeten investeren. Het is gemakkelijk om te zeggen dat we PV niet meer moeten subsidiëren omdat het achterhaald is. Ik ben het daarmee eens, versta me niet verkeerd. Ik hoor dat biomassa niet zo'n goed idee is, windmolens dan weer wel. Welke technologieën verkiest deze voltallige Vlaamse Regering en wat is haar visie daarop? Misschien hoort dit thuis in het debat dat we moeten hebben.

De eigenaars die nu zonnepanelen hebben en het risico, dat toen nog bestond, hebben genomen om te investeren in zonnepanelen, worden nu met alle zonden van Israël overladen, terwijl het eigenlijk de overheid is geweest. Wie in de overheid zetelt, interesseert me niet. Het is altijd een collectieve verantwoordelijkheid van de regering en van dit parlement. Welke minister van welke kleur nu net bevoegd was, doet er niet toe. Die mensen hebben een risico genomen en hebben de aanzet gegeven tot de 13 procent die we tegen 2020 moeten halen. We moeten hen niet scheef bekijken en hen de schuld geven voor de hoge elektriciteitsfactuur. Minister, ik zeg niet dat u dat doet.

Naast het aanpakken van de oversubsidiëring, hebben we geprobeerd nog andere zaken recht te zetten met dit ontwerp van decreet, vooral met de amendementen vanuit het parlement. Ik wil nog even stilstaan bij de transparantie. Dat is een heel belangrijk amendement. Bepaalde leveranciers rekenen bepaalde kosten door – omdat het systeem het toelaat, geven ze toe – die ze zelf niet moeten betalen in het kader van hun groenestroomverplichtingen. Dat kan absoluut niet door de beugel. Het zijn altijd de eindconsumenten, bedrijven en particulieren, die daarvoor moeten opdraaien, en dat kan niet de bedoeling zijn.

Met een amendement op dit ontwerp van decreet komt er meer transparantie. De leveranciers zullen verplicht worden bepaalde cijfers door te geven aan de VREG, en die gaat die publiceren op een webstek die iedereen kan consulteren. Bovendien heeft de minister zich in de regering geëngageerd om aan de VREG een meer doorgedreven systeem van transparantie te bedenken. Ik hoop dat dit binnen een jaar uitwerking kan krijgen.

Het principe van de eindigheid is ook heel belangrijk. Iemand met een PV-installatie krijgt een minimumsteun onder de vorm van groenestroomcertificaten, momenteel voor een periode van 20 jaar. Vanaf 2015 wordt dat 15 jaar. Maar nadien krijgt men nog altijd certificaten die men kan verhandelen op de markt. Eigenlijk is het een subsidie voor het leven of voor het leven van de installatie. Dat is ook een oversubsidiëring. Het verhandelen van de certificaten op de markt wordt ook doorverrekend in de eindfactuur. Niet enkel de subsidie maar ook dit systeem moet worden aangepakt.

Er komt dus een eindigheid van de certificaten. Bovendien heeft de minister zich ook geëngageerd om te onderzoeken of dit systeem ook realistisch zou zijn voor energie uit wind en biomassa.

Minister, ik herhaal mijn pleidooi voor het kunnen voeren van een doorgedreven debat. Ik vind dit een zeer nuttig decreet. Het is alvast een stap in de goede richting. Het moest er komen. U hebt uw verantwoordelijkheid genomen. Ik blijf wel ongeduldig uitkijken naar de grondige evaluatie die aangekondigd is voor het eind van het jaar.

U hebt tijdens de paasvakantie een aantal uitspraken gedaan die veel verder gaan dan dit ontwerp van decreet. Ik denk dus dat we een aantal dingen nog wel moeten onderzoeken, maar ik denk dat we wel wat overeenkomsten kunnen vinden.

Minister, ik zou toch willen pleiten om samen met de Vlaamse Regering een totaalvisie te ontwikkelen voor energie, hernieuwbare energie, betaalbare energie en een nuttige energiemix. Ik val in herhaling, maar ik hoor hier collega's pleiten om zoveel mogelijk hernieuwbare energie – geen 30 procent, maar 100 procent in 2040 – te produceren en

tegelijktijd de kerncentrales te sluiten. Ik vraag me dan af hoe wij in de toekomst onze energiefactuur nog zullen kunnen betalen. *(Applaus bij CD&V en de N-VA)*

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, minister, collega's, ik zal proberen het debat op een creatieve manier levendig te houden. We hebben al heel veel gehoord en ook al vaak hetzelfde gehoord.

Minister, ik heb de indruk dat ik in vele commissiebesprekingen waar ik niet bij was, eigenlijk niets gemist heb, want het echte nieuws gaf u enkele dagen na de bespreking in dit parlement vooral in de media. Twee jaar lang hebben mijn partij en ikzelf u verteld dat de oversubsidiëring van de zonnepanelen tot een probleem zou leiden. Na twee jaar ziet u effectief het licht. U zegt dat niet zonnepanelen de toekomst zijn, maar wel windenergie. U wilt volgens uw nieuw plan maar liefst 300 windmolens realiseren. U gaat opnieuw plannen realiseren vooraleer de regelgeving op punt staat. Het Vlaams windmolenbeleid heeft ertoe geleid dat we er de voorbije periode amper hebben gezet. Goed bestuur zou zijn dat de regelgeving in orde is zodat de windmolens mogelijk zijn. Vorig jaar werden er amper 10 geplaatst. Minister, ik heb daar maar één woord voor: dit is je reinste aankondigingspolitiek, de zoveelste keer al.

De collega van N-VA liet daarnet ook verstaan dat ze twijfelt of windmolens wel een goede oplossing zijn. Een regeringspartij zit dus niet op dezelfde lijn als de minister van Energie. Dan stel ik mij de vraag waar dit beleid naartoe gaat.

Concreet, wat die windmolens betreft, was u misschien beter eerst met een degelijk beleid naar het parlement gekomen, voor u weer eens een plan lanceerde dat met haken en ogen aaneenhangt. U hebt de vragen van het parlement geantwoord dat u voorstander bent van zoekzones. Dat zijn plaatsen waar windmolens kunnen komen. U ging ermee akkoord om de afstandsregels te gaan onderzoeken. In Vlaanderen hebben veel mensen moeite met die windmolens omdat ze te dicht bij woningen of bebouwde gebieden komen. Volgens de huidige regelgeving kan er een windmolen komen op 150 à 250 meter afstand van een woning. Ten opzichte van een natuurgebied is dat 900 meter. Ik concludeer daaruit dat de kikker en de pad in Vlaanderen beter beschermd zijn dan de Vlaming op het vlak van windmolens. Ik heb u de suggestie gedaan in de commissie om eens te gaan kijken naar Nederland. Daar gelden afstandsregels die viermaal de hoogte van de windmolen bedragen. Daar is er weinig of geen protest van de omwonenden.

De windmolens passen het best in havens, industriegebieden en langs de autosnelweg. De windmolens in de haven van Antwerpen leggen een ware calvarietocht af. Ik vraag me af wanneer u die driehonderd windmolens gaat plaatsen. U hebt dat plan aangekondigd. Wanneer gaat u dat uitvoeren? Tegen 2020? 2030? 2050? Dat zou ik graag vernemen.

Wij zijn uw plannen voor windmolens wel genegen, minister. Maar nogmaals, het is weer een mooi voorbeeld van uw politiek van ideetjes lanceren zonder degelijk plan. Daarom heb ik de suggestie gedaan in de commissie om eerst werk te maken van de voorwaarden tot plaatsing van windmolens. Ik weet niet waar u zich op baseert voor dat cijfer van driehonderd. Hebt u dat berekend? Op basis waarvan? Hebt u rekening gehouden met de huidige problematiek? Hebt u in uw geest de nieuwe wetgeving al gerealiseerd zonder dat wij daar weet van hebben? Dat zou ik graag van u vernemen.

Ik snap wel dat u een bocht moest nemen. U en uw partij hebben een bocht moeten nemen om u tegen te zeggen. U moest eigenlijk het beleid van acht jaar lang, gelanceerd door uw grote leider van toen, Steve Stevaert, omkeren. U moest toegeven dat dat beleid niet was wat u ervan verwachtte. U moest toegeven dat de oversubsidiëring te veel kostte aan de modale burger. De kleine man is toch nog steeds iets waar sp.a zich voor wil inzetten, hoop ik voor u. Toen moest u natuurlijk iets anders weten te vertellen. U vertelde dat er na acht jaar sleet zat

op het beleid van de zonnepanelen. U wou het eens herbekijken. Het werkte niet meer goed. U vond een oplossing: windmolens. Driehonderd stuks.

U hebt het wel over vernieuwbare energie en zonnepanelen. Maar, zegt u in datzelfde interview, eigenlijk kunnen de mensen het beste gaan isoleren. Daar ben ik het mee eens, minister. U hebt zwaar geïnvesteerd in dakisolatie, u bent er zelfs mee gaan plaatsen, heb ik gezien op foto's. Op dat gebied hebt u uw best gedaan, dat durf ik zeggen. Als het goed is, zeggen we dat ook.

Maar u hebt iets niet gedaan en daar heb ik u pas nog vragen over gesteld. Het is een heel technische kwestie, dat realiseer ik me. Ik heb u vier, vijf weken geleden gewaarschuwd dat we gaan isoleren met twee snelheden. Binnen enkele jaren willen we nieuwbouwwoningen met een E-peil 40, aan de andere kant hebben we vandaag de renovatie. Minister, ik heb u toen ondervraagd over de premies, de subsidiëring via buitenschrijnwerk. Om dat E-peil 40 te halen, moeten we over enkele jaren naar een U_w -waarde gaan voor buitenschrijnwerk van 1,1 tot 1,2. De U_w -waarde is de totale isolatiewaarde van zowel het raamkaderwerk als het glas. Het raamkaderwerk is de U_f -waarde en het glas is de U_g -waarde. Om dit te kunnen toelichten moet ik even wat technische uitleg geven.

Anderzijds zeggen we voor de nieuwbouwwoningen dat we naar een U_w -waarde 1,2-1,1 gaan, dat is E-peil 40. Ik weet dat het gedeeltelijk federale materie is, maar ook in Vlaanderen subsidiëren wij vandaag via fiscaal voordeel effectief U_w -waarden van 2 en lager. Ter vergelijking: in Frankrijk is dat vandaag al 1,4. Dit telt alleen voor renovatie. Minister, wij zijn vandaag dus nog aan het renoveren in buitenschrijnwerk met U_w -waarden lager dan 2. Wij gaan binnen enkele jaren van de nieuwbouwers 1,1-1,2 eisen. Deze nieuwe technologieën kosten heel veel geld. We gaan dus binnenkort krijgen dat nieuwbouw alleen nog mogelijk zal zijn voor mensen die heel veel geld hebben en dat renovatie zal zijn voor degenen die minder geld hebben. Door het feit dat we die U_w -waarden niet aanpakken en doen zakken – want ook dit is al acht jaar ongewijzigd – zullen we een isolatie van woningen in twee snelheden krijgen. Minister, ik heb u dat enkele weken geleden ook verteld. Ik was aangenaam verrast toen u in dat interview zei dat we vooral moeten inzetten op isoleren. Ik hoop dat u daar effectief werk van zult maken.

Ik maakte ook volgende opmerking. Vandaag bieden Eandis en Infrax premies aan als je enkel je glas vervangt met een U_g -waarde 1,3 en lager. Minister, ik heb toen gezegd dat U_g 1,3 al twee jaar niet meer bestaat. We geven dus premies voor beglazing die al twee jaar niet meer bestaat. Misschien kunt u dat na acht jaar ook eens up-to-date maken. Ik zit in de sector, daarom ken ik er iets van en wil ik er iets technischer op doorgaan. Een technisch debat is toch wel belangrijk als we het hebben over isolatie.

Er is het verhaal over het E-peil en de isolatie van de U_g . Toen ik in de commissie zei dat enkel glas vervangen geen nut heeft, zei u: ik ga de mensen die enkel glas willen vervangen en nog goede raamkaders hebben, niet verplichten om effectief alles te vervangen. Minister, de Europese gelijkmaking van de U_w -waarden bepaalt heel duidelijk dat enkel glas met een slechte kaderwaarde, leidt tot een slechte U_w -waarde. Vandaag mensen premies geven voor enkel glas in slecht isolerende kaders heeft geen enkel nut. Ik hoop dat u daar dringend ingrijpt en een lijn trekt. Ik zeg dit omwille van het feit dat als effectief de U_w -waarden zakken voor zowel renovatie als nieuwbouw, het betaalbaar zal worden voor iedereen. Vandaag zijn enkel de nieuwe technologieën van toepassing voor nieuwbouw en niet voor renovatie.

Mevrouw Liesbeth Homans: Mijnheer Reekmans, u hebt dat pleidooi ook gehouden in de commissie. De eerlijkheid gebiedt me om te zeggen dat het net die commissievergadering was waar u wel aanwezig was. Dit heeft totaal geen uitstaans met het ontwerp van decreet dat nu voorligt. U mag hier natuurlijk zeggen wat u wilt, als het maar over energie gaat. U hebt ook gezegd dat bij bepaalde zaken verschillende overheden bevoegd zijn voor energie. De federale en de Vlaamse overheid zijn niet op elkaar afgestemd. U had evengoed uw collega

op het federale niveau kunnen vragen een initiatief te nemen om de twee bevoegdheidsdomeinen een beetje meer op elkaar af te stemmen. Ik heb dat gedaan, mijnheer Reekmans. Ik denk dus dat u beter stopt met dit pleidooi en overgaat tot de orde van de dag, en dat is namelijk het ontwerp van decreet dat nu voorligt, met de groenestroomcertificaten. Als u dat niet kunt, moet u in het vervolg naar de commissievergaderingen komen.

De heer Peter Reekmans: Mevrouw Homans, ik was zelfs niet van plan het woord te nemen vandaag. Op het einde van mijn betoog zult u horen wat mijn mening over het ontwerp van decreet is. Als ik het daarover moet hebben, ben ik op twee minuten uitgepraat.

Ik wil het hebben over de totaliteit. U bent een trouw lid, dat elke keer naar de commissievergaderingen gaat. Ik ben eerder een spijbelaar, ik ben niet te benauwd om dat toe te geven, maar ik lees mijn dossiers wel. U mag met mij in debat gaan. Ik heb geen enkel probleem om met u ten gronde in debat te gaan. U moet het toch heel frustrerend vinden dat eens het debat was gevoerd in de commissie, plots in de media totaal nieuwe verhaaltjes verschijnen. U hebt net hier nog verteld dat u niet overtuigd bent van het windmolenplan van de minister. Misschien moeten de meerderheidsfracties dat eens bespreken voor het in de plenaire vergadering komt. Bon.

Minister, ik wil het concreet over de isolatie hebben. U hebt die idee zelf in de media en niet in de commissie gelanceerd. Ik had dat in de commissie zelfs niet kunnen ontdekken. Normaal gezien, wordt de beste leerling van de klas beloond. Ik hoop dat u dit op het vlak van isolatie ook zult doen.

Mijnheer Decaluwe, u hebt daarnet iets gezegd dat me is bijgebleven. Het is zelfs een van de elementen die me ertoe hebben gebracht toch mee het debat te voeren. U bent niet bang om heilige huisjes aan te pakken. Ik ben blij dat een lid van CD&V eindelijk die woorden heeft gebruikt. Ik hoop dat u hiermee de intercommunales bedoelde. U hebt immers niet gezegd om welke heilige huisjes het gaat.

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer Reekmans, u hebt niet goed geluisterd. Ik heb zelf het voorbeeld van 100 kilowattuur gegeven. We kunnen met dat bedrag van 19 miljoen euro heel wat doen op het vlak van isolatie. We zullen dat debat nog ten gronde voeren. Dat is een van die heilige huisjes.

De heer Peter Reekmans: Ik hoop nog steeds dat die verwijzing naar heilige huisjes ook op de intercommunales slaat. Ik wil de meerderheid nog een zoveelste tip geven. De meerderheid zou beter de gepolitiseerde intercommunales, waarvan de distributiekosten verantwoordelijk zijn voor 30 procent van de factuur van de consument, eindelijk eens aanpakken.

Ik lees allerlei zaken in de krant. Sommige partijen promoten nu een verlaging van het btw-tarief. Ik geef hier een voorbeeld van een manier waarop de overheid de energiefactuur effectief kan laten zakken. Vlaanderen is hier effectief voor bevoegd. Ik heb twee jaar geleden, toen ik pas in het Vlaams Parlement zetelde, de ongelijkheid van de tarieven van die intercommunales op het vlak van energiedistributie in kaart gebracht. Er is me toen verteld dat het om historische redenen zo was gegroeid.

Ik heb toen samen met Groen! een voorstel van resolutie ingediend om tenminste elk stopcontact in Vlaanderen gelijk te maken. Dat is pas sociaal. Ik pretendeer niet dat ik de socialisten moet leren wat socialisme is of wat sociaal is. Iedereen hetzelfde laten betalen voor een basisnutsvoorziening lijkt me echter sociaal. Dit voorstel van resolutie is door de meerderheid weggestemd. Ondertussen is effectief nog niets gebeurd.

Er is een reden waarom ik dit punt opnieuw ter sprake breng. Kort nadat dit ontwerp van decreet in de commissie is behandeld, heb ik, opnieuw via de media, vernomen dat Eandis een stijging van de facturen met 6 euro per maand moet doorvoeren om alles te kunnen betalen. Het is blijkbaar allemaal de fout van de zonnepanelen. Iets later heeft de heer

Stevaert, de voorzitter van Infrac, laten weten dat de stijging daar slechts 3 euro zou bedragen.

De mensen in de straat die dit nieuws te horen kregen, waren verbolgen. Het was echter handig gespeeld. De schuld werd volledig op de zonnepanelen gestoken. We hoeven het echter niet op de zonnepanelen te steken: we moeten het steken op de architecten van de oversubsidiëring van de zonnepanelen. Alleen zijn dit toevallig de bazen van de intercommunales die nu de prijzen laten stijgen. Ik vind dit gewoonweg gortig. De mensen die ervoor verantwoordelijk zijn dat de facturen uit de hand lopen, kondigen nu plots aan dat de facturen opnieuw zullen stijgen.

Daarop verklaart een minister van diezelfde partij dat er acht jaar geleden een andere visie heerste. Het is nu nodig een ander beleid te voeren. Enkele dagen later moet ik echter, opnieuw via de media en niet in de commissie, vernemen dat het tarief van Eandis niet met 6 euro zal stijgen. Dit is in feite een zaak die in de commissie aan bod zou moeten komen. De prijsstijging zal van streek tot streek variëren. Daar waar veel zonnepanelen liggen, zal meer moeten worden betaald. Dat was aanvankelijk ook niet aangekondigd.

Het is afhankelijk van de streek. Ik heb de moeite gedaan om de effectieve stijging van de facturen van de onderdelen van de Eandis-groep naast hun respectieve prijsniveaus te leggen. De resultaten zijn opmerkelijk. De stijging is het grootst op die plaatsen waar het nu al het duurst is. De stijging is het kleinst waar het nu al het goedkoopst is. Eandis rekent gradueel stijgingen door. Zo blijft de goedkoopste de goedkoopste en de duurste de duurste.

Toeval? Ik weet het niet, maar ik vind het toch allemaal heel bizar dat nog niemand in het parlement heeft bekeken waarop Eandis zich baseert. Ik zou de daadwerkelijke cijfers over de zonnepanelen wel eens willen zien in de commissie, de cijfers waarop ze zich baseren om de prijsstijging door te rekenen waar de meeste zonnepanelen liggen. Toevallig is de stijging het grootste waar het al het duurst was. Mijnheer Decaluwe, ik vind dat zeer bizar.

Het nu voorliggende ontwerp van decreet is natuurlijk louter een reeks ad-hocmaatregelen die er nu snel moeten worden doorgedrukt, om financiële redenen. Zal dit een beter, een meer optimaal, een coherenter energiebeleid tot resultaat hebben? Neen. Deze Vlaamse meerderheid, deze Vlaamse Regering heeft immers geen samenhangende visie op het energiebeleid. Ze heeft er geen op de traditionele energiebronnen, en geen op de vormen van hernieuwbare energie. Minister, geachte leden, we hebben vandaag meer dan ooit nood aan een consistente totaalvisie op een zo cruciale sector als die van de energie. Laten we hopen dat straks dat licht eindelijk toch eens in dit halfrond zal schijnen, dat we hier weldra kunnen debatteren over de fundamentele vraagstukken van het energiebeleid en niet langer worden verblind door non-discussies over zonnepanelen of zand in de ogen gestrooid krijgen, opgestoven door windmolens. Daarom zal de LDD-fractie zich expliciet onthouden. (*Applaus bij LDD*)

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Voorzitter, geachte leden, minister, ik zal uiteraard niet in herhaling vallen. Op mijn beurt wil ik natuurlijk de heer Wienen, die blijkbaar niet meer aanwezig is, bedanken voor het uitgebreide verslag. Hij heeft de kritiek die ik in de commissie heb geuit op dit ontwerp van decreet, heel mooi samengevat.

Er valt natuurlijk wel wat inhoudelijke kritiek te geven op dit ontwerp, maar ik wil toch ook even mijn ei kwijt over de procedure. Het is daarnet al even kort aangehaald: eigenlijk is dit begonnen als een amendement op het programmadecreet. Terecht heeft de voorzitter van dit parlement dit, omwille van die technische reden, uit de commissiebespreking gehaald, met de boodschap dat dit een volwaardig ontwerp van decreet moest zijn. Uiteindelijk was het een ontwerp van decreet, maar bleek dat er geen advies van de SERV en de Minaraad was bijgevoegd. Uiteindelijk en bij wijze van spreken na de discussie in de commissie Energie kwamen er dan ook nog eens zes amendementen van de meerderheid, die toch vrij

fundamenteel ingrepen op het ontwerp van decreet. Minister, collega's, eerlijk gezegd, ik vind dit geen goed decreetgevend werk. Ik vind dit echt geen goede manier van werken. Dat wat de procedure betreft.

De heer Carl Decaluwe: Dit verbaast me wat. Ik vind dat nu net wél goed parlementair werk. We hebben bij wijze van spreken Jan en alleman uitgenodigd op de hoorzittingen. We hebben daar een aantal dingen uit geleerd en aanpassingen gedaan. Ik begrijp dat de oppositie dat misschien wat lastig vond op het ogenblik zelf, maar ik vind dat werkelijk een voorbeeld van goed parlementair werk: hoorzittingen, aanpassingen aanbrengen en goedkeuren. Dat is althans mijn overtuiging. Het verbaast me wat dat Groen! vindt dat we niet veel meer mogen veranderen als iets is ingediend.

Mevrouw Liesbeth Homans: Mijnheer Sanctorum, u hebt alle recht om opmerkingen te maken over de procedure, maar zelf hebt u en heeft Groen! toch ook talrijke amendementen ingediend.

De heer Hermes Sanctorum: Dat lijkt me vrij logisch voor een oppositiepartij. Tenzij u niet wordt uitgenodigd op de kabinetten.

Mevrouw Liesbeth Homans: De heer Sanctorum verwijt ons wat hij zelf doet, namelijk amendementen indienen tijdens de commissievergadering.

De heer Hermes Sanctorum: Dat was ik inderdaad nog vergeten in mijn kritiek op de procedure: de amendementen vanuit de meerderheid werden tijdens de bespreking uitgedeeld. (*Opmerkingen*)

Ik vind dat geen normale manier van werken. Ik heb zelfs op voorhand in de commissie gevraagd om ze op voorhand rond te delen. Ik zou dat van mijn kant ook gedaan hebben, maar blijkbaar is dat niet gebeurd. Dan moeten de leden van de oppositie die op het laatste moment nog doornemen en dan nog beslissen hoe ze gaan stemmen. Ik vind dat eerlijk gezegd geen manier van werken.

Mijnheer Decaluwe, het is inderdaad heel goed werk van een parlamentslid als hij of zij op basis van de hoorzittingen een aantal amendementen indient. Maar de link tussen wat in de hoorzittingen werd gezegd en uiteindelijk in de amendementen werd gegoten, was ook niet altijd even duidelijk. Ik heb die kritiek ook geuit. Bijvoorbeeld: geen groenestroomcertificaten meer na twintig jaar voor zonne-energie. Ik wil daar gerust over discussiëren, maar dat is nauwelijks aan bod gekomen tijdens de hoorzittingen. Er was wellicht nog wat discussie tussen de meerderheidspartijen, en dan verschijnt plots dat amendement, maar het heeft weinig te maken met de hoorzittingen. Ik zou hetzelfde kunnen zeggen over het feit dat de grens tussen de kleinere zonne-installaties en de grote zonneparken daalde van 1 megawatt naar 250 kilowatt.

De heer Bart Martens: Die laatste opmerking van de heer Sanctorum verwondert mij toch. Elk amendement vloeit mijns inziens voort uit wat in de hoorzittingen door een aantal actoren is gevraagd. De beperktheid in de duur van de certificaten is onder meer gevraagd door Essenscia, Voka en UNIZO. De extra steun die we hebben gegeven voor de vergisters, is gevraagd door de Organisatie Duurzame Energie Vlaanderen en biogasvertegenwoordigers. Het sterker degressief maken van de steun voor zonnepanelen in functie van het geïnstalleerde vermogen is ook door zeer veel actoren gevraagd. Er is dus wel degelijk een inhoudelijke link tussen elk van onze amendementen en wat verschillende actoren in de hoorzittingen hebben opgebracht.

De transparantie en het doorrekenen van de kosten is iets wat de VREG had opgemerkt. André Pictoel zei dat zij de indruk hadden dat een aantal leveranciers meer kosten doorrekenen dan ze reëel maken voor de aankoop van stroomcertificaten. Elk van de amendementen die wij hebben ingediend, vindt zijn oorsprong in standpunten die actoren tijdens de hoorzittingen hebben aangebracht.

Minister Freya Van den Bossche: Voorzitter, collega's, ik heb het geluk om mijn werk te kunnen doen met een commissie van parlementsleden die over het thema energie – en ook over wonen, trouwens – verschrikkelijk veel weten. Dat gaat over mensen uit zowel meerderheid als oppositie. Ik vind de meerwaarde van de voorstellen die die parlementsleden doen, groot. Ik ben het natuurlijk vaker eens met voorstellen die uit de meerderheid komen dan met voorstellen die uit de oppositie komen, al is dat niet noodzakelijk altijd zo.

Ik vind het ook een grote meerwaarde dat parlementsleden uit de meerderheid zelf ook voorstellen kunnen doen om decretaal werk van een regering te verbeteren. Het zou jammer zijn, mochten al die mensen met al hun kennis over en visie op die zaken dat werk niet meer mogen verrichten, simpelweg omdat ze als lid van de meerderheid misschien ook vroeger de kans krijgen om in dialoog te gaan met mij bijvoorbeeld. Ik vind het jammer dat u dat zo ziet.

Het parlement moet zijn werk kunnen doen. Elk van de parlementsleden heeft daar een rol in te spelen, ook als die parlementsleden uit de meerderheid komen. Ik vind zelfs dat die op een gezonde manier kritisch kunnen kijken naar het werk van een regering.

Mevrouw Veerle Heeren: Mijnheer Sanctorum, ik begrijp eigenlijk niet wat u nu wilt zeggen. Dat er een afbouw is na twintig jaar, is toch de evidentie zelf? En dat we daarop anticiperen via amendementen, vind ik ook de evidentie zelf. Ik hoop inderdaad dat de zonnepanelen – en morgen mogen dat voor mijn part de windmolens zijn – zo goedkoop gaan worden in een bouwproces dat je dat mee opneemt. Het is een beetje zoals met het hoogrendementsdubbelglas. Tien jaar geleden kostte je dat nog 100.000 frank extra, vandaag is dat standaard.

En ik hoop inderdaad – ik heb mij dat gisteren laten vertellen door onze fractie – dat de plastieken zonnepanelen binnenkort waarschijnlijk ook leverbaar zullen zijn. Dat is dan toch een positief verhaal en dan moet de overheid dat verder toch niet meer subsidiëren? Of heb ik uw betoog verkeerd begrepen?

De heer Jan Penris: Voorzitter, ik moet mij volgens de procedure ook tegenover u verantwoorden.

We hebben meerderheid en oppositie telkens op hun wenken kunnen bedienen. U had gelijk toen u vaststelde dat een advies van de SERV en van de Minaraad ontbrak in dit belangrijk document. We hebben ervoor gezorgd dat die stukken er waren en dat die ook werden besproken. We hebben dan, op vraag van meerderheid en oppositie, verschillende belangengroepen kunnen horen. We mogen het de meerderheid niet kwalijk nemen dat ze daar inspiratie uit heeft kunnen putten. Wat we hun wel kwalijk kunnen nemen, is dat het kort dag was. Daar volg ik u wel in, en dat heb ik in de zitting ook geventileerd.

We zijn wat verrast door de amendementen van de meerderheid. Maar goed, het reglement staat toe dat de meerderheid in extensie, op het allerlaatste moment, haar amendementen indient, verdedigt en ter stemming voorlegt. Ik had het liever anders gezien, we hadden een dag extra kunnen uittrekken. Ik heb gemerkt dat u op een gegeven de draad kwijt was, zoals ook sommige leden van de meerderheid.

Misschien hadden we het wat meer kunnen laten bezinken, maar reglementair was er niets fout. Ik begrijp uw bekommernis, maar u mag van mij, als voorzitter, aannemen dat ik aan uw bekommernissen als oppositielid ruimschoots tegemoet ben gekomen. Ik hoop dat u dat weet te waarderen.

De heer Hermes Sanctorum: Waarvoor dank.

Ik wil niet te veel toespitsen op het procedurele. Het was toch opvallend dat het advies van de SERV en de Minaraad ontbrak en dat dat als amendement van de meerderheid werd verstopt in het programmadecreet. Je kunt je daar vragen bij stellen.

Natuurlijk mag de meerderheid amendementen indienen. Maar er rijst wel een probleem als een amendement op het programmadecreet voorligt, dat eigenlijk de inhoud is van een

ontwerp van decreet, dat fundamentele zaken wijzigt in het beleid rond hernieuwbare energie, en de sector er onvoldoende bij betrokken is, hoewel er een aantal zaken voorliggen die ingrijpend zijn. Nadien wordt dat opnieuw aangepast als het een ontwerp van decreet is en nadien wordt het nogmaals gewijzigd via een amendement. Dit alles op een paar maanden tijd. Ik kan u verzekeren dat de sector van de zonnepanelen het echt niet meer weet en heel veel kritiek heeft op dit parlement en de minister van Energie. Ik denk dat die kritiek terecht is. Er veranderen namelijk heel de tijd zaken en het is niet altijd even duidelijk waar dit vandaan komt. Hiermee eindig ik mijn kritiek op het procedurele.

Ik zou graag nog willen reageren op een aantal zaken die werden gezegd. Mijnheer Decaluwe, ik was het opvallend eens met wat u zei. Dat mag ook eens worden gezegd. Ik deel de bekommernis van de meeste parlementsleden over het actieplan Wind. Zowel in de commissie voor Energie als de commissie voor Ruimtelijke Ordening wordt er zeer veel gediscussieerd over windenergie. Dat zijn steeds dezelfde discussies en dezelfde argumentatie. In de praktijk gebeurt of verandert er echter zeer weinig. De heer Martens verwees terecht naar het systeem van de permis unique. We horen nu al zo lang over dat verhaal, maar toch bestaat het in Vlaanderen nog steeds niet.

Ik ben het ook eens met het verfijnen van het ondersteuningsbeleid voor zon. Ook in het Waals systeem bestaat dat. In het ontwerp van decreet is er toch al die limiet van 250 kilowatt. Wat mij betreft, mag dat nog verder worden verfijnd, zoals dat in Wallonië het geval is. De federale fiscale stimuli voor zon moeten natuurlijk in rekening worden gebracht als wij ons beleid op Vlaams niveau evalueren. Dat gebeurt ook. Die fiscale studies worden mee opgenomen in die onrendabele topstudies van de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO).

Maar ik wil wel waarschuwen voor de houding waarbij men zich tegen elk ondersteuningsbeleid voor zon keert. Gemeenten en provincies schaffen hun premies af. Op het federale niveau woedt wellicht de discussie of de belastingvermindering met 40 percent nog houdbaar is. Ook wij grijpen in. Ik vrees dat dit alles ertoe leidt dat zon uiteindelijk niet meer interessant zal zijn.

Er is gesproken over het afwijzen van heilige huisjes. Wel, gemeenten zijn aandeelhouder van Electrabel. De heer Louis Tobback zei het ook: waarom moeten de gemeenten aandeelhouder van Eandis zijn? Waarom zou men daar geen Vlaams vehikel van maken? Op dat punt ben ik het met hem eens. Sommigen zullen het met mij niet eens zijn, maar ik vind dat Eandis een verantwoordelijkheid heeft voor het feit dat zonne-energie zo onder vuur ligt. Infrax deed dat niet. Ik weet ook wel dat Infrax het tarievenplan later heeft ingediend en de zaken beter heeft kunnen inschatten. Maar Eandis heeft systematisch de boodschap verspreid dat zonnepanelen eigenlijk onbetaalbaar zijn. Eandis moest dat niet doen. Eandis moest met de kritiek de consument niet lastigvallen maar daarmee naar de raad van bestuur of de bevoegde minister stappen.

De heer Carl Decaluwe: De waarheid heeft haar rechten. Bepaalde politieke partijen hebben Eandis systematisch aangevallen. Eandis reageerde daarop met perscommuniqués waarin de situatie correct werd uitgelegd. Het is dus niet zo dat Eandis een beleid voerde om de installatie van zonnepanelen te ontmoedigen. Eandis heeft gewoon uitgelegd wat de impact van bepaalde maatregelen op de distributietarieven zou zijn. De raad van bestuur van Eandis heeft trouwens een voortreffelijke nota verspreid. Iedereen zou die eens moeten lezen. Het is niet correct om Eandis en de aandeelhouders de zwartepiet toe te spelen. U weet dat Infrax langer heeft gewacht, wellicht uit tactische overwegingen, om uiteindelijk een meerjarentarievenafpraak te kunnen maken. Dat gaf Infrax tijd om de situatie beter te beoordelen. Eandis had ook niets kunnen doen, en binnen twee jaar de tarieven plots en massaal optrekken. Ik denk dus dat men het correct heeft aangepakt.

De heer Hermes Sanctorum: De politieke wereld zit in Eandis, en dat is toch een belangrijke nuance. Ik heb de cijfers van Eandis samen met een energie-expert bekeken.

Daaruit leren we dat de prognoses van de capaciteit en productie voor zonne-energie voor 2011 en 2012 zwaar zijn onderschat. Eandis kan daar niets aan doen. Eandis gaat voor het tarievenplan uit van een verschil van 1 megawatt voor zonne-energie. Via een amendement van de meerderheid is dat tot 250 kilowatt verminderd, waardoor de extra capaciteit nogmaals zal verminderen. Ik vrees dus dat we op basis van een verkeerde inschatting te veel betalen.

Goed, maar misschien moeten we daarover, zoals de heer Reekmans zei, nog eens discussiëren in de commissie. Ik heb toch mijn vragen als ik de cijfers van Eandis bekijk.

Ik wil eerst nog even reageren op het Vlaams Belang. Mijnheer Penris, u maakt de rangschikking van prioriteiten omgekeerd. Ik zou het uiteraard anders doen. Maar als Vlaams-nationalist zou u toch moeten pleiten voor meer energieonafhankelijkheid. In dat geval zullen we moeten investeren in hernieuwbare energie en zelfs niet in kerncentrales. Uranium vinden we niet in onze achtertuin.

De term 'geothermie' werd hier blijkbaar geïntroduceerd door de heer Martens. U had het daar terecht over. Geothermie blijkt een gigantisch potentieel te hebben. We hebben een bezoek gebracht aan de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO). Als ik het mij goed herinner, ging dat over een investering van 7,5 miljard euro, waardoor Vlaanderen voor de helft zou kunnen draaien op geothermische energie. Dat is gigantisch. Dat is een potentieel dat totaal niet wordt aangeboord, letterlijk dan.

Over welke kernfusie hebt u het, mijnheer Penris? Dat bestaat niet. Er wordt al tientallen jaren over gepraat en het bestaat nog altijd niet. Wat mij betreft mag daarnaar onderzoek gebeuren, maar liefst niet alle onderzoek. Ik vrees dat we daar de oplossing voor het energievraagstuk niet zullen vinden.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik hoop dat u met de voeten op grond blijft, mijnheer Sanctorum, wat betreft geothermie. Er is mogelijk een potentieel bij geothermie, maar het onderzoek is vandaag nog niet zo ver om het te kunnen integreren in Vlaanderen. Ik denk niet dat we dan moeten stellen dat er nog totaal onaangeboorde bronnen van energie zijn en dat het schandalig is dat we die nog niet aanboren. We moeten geothermie opvolgen. Het kan kansen inhouden, maar we moeten met de voeten op de grond blijven. Dat weet u zeer goed, want u bent mee op bezoek geweest bij de VITO.

De heer Jan Penris: Ik deel het pessimisme van onze CD&V-collega niet. Ik heb duidelijk gemaakt dat we op drie vlakken nader onderzoek hebben te verrichten en dat we daarin ook als Vlaamse Gemeenschap kunnen investeren: kernfusie, geothermie en getijdenwerking. Getijdencentrales zijn een zekere bron van energievoorziening. In Schotland is men daar al vrij ver in. Hier in Vlaanderen staat men nog nergens. We hebben vele instellingen die nuttig onderzoek doen en ons verder kunnen brengen. Laat ons op die drie onderwerpen inzetten. Ik denk dat we elkaar daarin kunnen vinden, goede collega, om ons min of meer energieonafhankelijk te maken van grootmachten uit het buitenland.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik ben blijkbaar verkeerd begrepen. Ik zeg niet dat we niet moeten blijven investeren en dat we het potentieel niet moeten aanboren op het moment dat het kan. Integendeel, we moeten dat onderzoek voluit blijven ondersteunen. Maar stellen dat het vandaag in de praktijk kan worden aangeboord en binnen dit en een jaar de oplossing zal bieden, is te voorbarig.

De heer Hermes Sanctorum: Ik begrijp uw reactie eerlijk gezegd niet goed. Ik beschouw geothermie niet als dé oplossing voor het hele energievraagstuk in Vlaanderen of daarbuiten. Dat heb ik ook niet gezegd. Maar dit is nu eens onderzoek op eigen bodem waarvan studies op dit moment uitwijzen dat het een gigantisch potentieel heeft. Laat ons daar verder op inzetten en dat niet wegmoffelen als iets waarmee we misschien iets kunnen doen maar waarvan we niet te veel heil mogen verwachten. Of zijn we het toch eens? U zegt toch dat het veel potentieel heeft?

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik word verkeerd begrepen of mijn woorden worden in een andere context geplaatst. Ik heb gezegd dat we verder moeten gaan met het onderzoek. Maar u haalde aan dat dit de oplossing was en dat het schandalig was dat we daar nu nog niet in investeren.

De heer Hermes Sanctorum: Mevrouw Van Volcem van Open Vld heeft een zeer lange redevoering gehouden, waarin ik wel dertig keer het woord 'kostenefficiëntie' heb gehoord. Dat is een zeer belangrijke factor. Maar laten wij ons niet blindstaren op de kostenefficiëntie van vandaag van een bepaalde technologie. Dan zouden we vandaag massaal moeten investeren in biomassa. We schaffen alles van zon en wind af en zetten met de huidige brandstofprijzen zuiver in op biomassa. Ik vrees dat wij dan binnen vijf jaar in een zeer slechte situatie zitten. Laat ons dus ook naar de toekomst kijken en zien welke technologie een groot potentieel heeft. Zon heeft effectief potentieel. Vandaag is dat een dure technologie, maar die prijs daalt jaarlijks. Het is een zeer interessante technologie om CO₂-uitstoot te vermijden. Ik gruwel echt van die berichten die stellen dat zon een foute keuze is. Zon heeft een zeer grote toekomst, zelfs in Vlaanderen.

Sp.a stelt een aantal zeer interessante pistes voor, onder meer met betrekking tot het bepalen van een traject voor de verschillende vormen van groene energie. Dat is iets zeer fundamenteels. Ik heb ook iets gehoord over het koppelen van marktprijzen, en dan natuurlijk ook over het afnemen van de nucleaire winsten om te investeren in offshore windenergie. Dat klinkt mij als muziek in de oren.

De N-VA heeft het over het aanpakken van oversubsidiëring. Volledig akkoord voor zon, maar ook voor andere technologieën. In het voorliggende ontwerp van decreet is dat niet het geval.

Mevrouw Liesbeth Homans: Mijnheer Sanctorum, het is al uitvoerig aan bod gekomen in de commissie en in dit debat dat dit een eerste kleine stap was in de goede richting. Er komt een algehele evaluatie. Minister Van den Bossche heeft dat al verschillende keren aangekondigd. Wij zullen daar echt wel voor andere technologieën de meest onrendabele toppen zo goed mogelijk benaderen. Als er daar oversubsidiëring is, zullen wij die als eerste aanpakken. Daarover mag u mij citeren als het zover is.

De heer Hermes Sanctorum: Ik vrees dat aan de oversubsidiëring waarover ik het nu heel even heb, die van de omgebouwde steenkoolcentrale van Electrabel, niet veel meer zal gemorrelt worden.

Minister Freya Van den Bossche: Mijnheer Sanctorum, ten eerste is het zo dat wij er voor biomassabijstook nog een flink stuk afhalen. Dat weet u. En ten tweede grijpen we zelfs in voor een centrale die al bestaat – en dat is de enige uitzondering op het principe dat we niet retroactief ingrijpen. Daar zeggen wij: "Sorry, maar u zult het met minder moeten doen." In plaats van de inspanning te erkennen die wij daar doen, doet u alsof er daar niets gebeurt. Mijnheer Sanctorum, ik begrijp niet goed wat u daarmee wilt bereiken. Het is in ieder geval niet waar wat u zegt.

De heer Hermes Sanctorum: Ik denk dat het wel degelijk waar is wat ik zeg. Ik maak even een vergelijking. Het is een goede zaak dat er in Rodenhuize geen steenkoolcentrale meer zal staan. Er komt in de plaats een biomassacentrale, weliswaar niet met recuperatie, zodanig dat die groene warmte kan gebruikt worden, maar wel met een hoog elektrisch rendement. Laat ons de vergelijking maken tussen de Electrabelcentrale in Rodenhuize en die in Awirs in Wallonië. Die in Rodenhuize produceert 180 megawatt, die in Awirs 80 megawatt. De vrij grote centrale van Rodenhuize krijgt voor 89 procent aan groenestroomcertificaten, die in Wallonië voor een kwart van die 80 megawatt. Tegen een lagere boeteprijs, dus ook tegen een lagere marktwaarde van groenestroomcertificaten. Dat is een gigantisch verschil. Ook Electrabel staat bij de Waalse kabinetten te hengelen naar meer ondersteuning. Maar daar krijgen zij lik op stuk. Terwijl er hier blijkbaar een deal wordt gemaakt: 89 procent

groenestroomcertificaten gedurende tien jaar. En als we daar iets aan veranderen, krijgen we nog een fikse schadevergoeding. Dat is een mooie deal.

Minister Freya Van den Bossche: U vergelijkt de cijfers niet op de correcte manier. U weet dat er nog een flink percentage afgaat voor penalisatie omdat de pellets uit Canada komen. U vergelijkt ook heel selectief een aantal zaken in Wallonië. Weet u dat men daar 520 euro krijgt voor een megawattuur productie uit zonnepanelen ? Ik vind dat geen oversubsidiëring meer, ik vind dat waanzin.

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer Sanctorum, ik beseft dat Rodenhuize en Electrabel voor veel mensen als een rode lap werken. Ik herhaal dat voor mij x, y of z er niet toe doen, maar als de overheid op een bepaald ogenblik een investering steunt, dan moet dezelfde overheid ervoor zorgen dat ze een betrouwbare partner is en rechtszekerheid geven.

De 89 procent is er nu en wij moeten ons woord geven en blijven houden, zodat ook de rechtszekerheid blijft. Zo niet, mijnheer Sanctorum, zullen we geen enkele mens meer vinden die nog wil investeren in hernieuwbare energie, want men zal ervan uitgaan dat er over drie jaar een andere minister zal zijn waardoor alles weer zal veranderen. Rechtszekerheid is voor ons een heel belangrijk begrip en we houden ons eraan.

De heer Hermes Sanctorum: U beseft toch wel dat als u de rechtszekerheid wilt garanderen voor elke technologie, u bijvoorbeeld ook de boeteprijs niet kunt wijzigen, iets wat u ook zult willen doen. Dat is wat mij betreft trouwens verdedigbaar, want de boeteprijs ligt vandaag op een redelijke waarde, maar op termijn zal die waarschijnlijk moeten dalen. Volgens uw redenering moet er rechtszekerheid zijn, ook voor de bestaande investeringen en dus komen we niet aan de boeteprijs zodat die de marktwaarde van de certificaten niet wijzigt. Die redenering staat echter niet in het ontwerp van decreet, want vanaf 2013 gaat de boeteprijs wel degelijk omhoog.

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer Sanctorum, als men nu stemt, weet men waar men aan toe is, ook op het vlak van de nieuwe investeringen. Het kan niet de bedoeling zijn om over twee of drie jaar weer heel de boel ondersteboven te keren. Hetzelfde geldt voor de groenestroomcertificaten. Ik heb al gezegd dat degene die er nu heeft, ze houdt. Een afspraak is een afspraak.

De heer Hermes Sanctorum: Als bijvoorbeeld windenergie een gegarandeerde termijn krijgt en de waarde van de certificaten daalt op termijn en men heeft daar niet op gerekend, dan doet u toch een ernstige ingreep in de investering in de windmolens. Dezelfde redenering kan worden toegepast op de boeteprijs.

Minister Freya Van den Bossche: Mijnheer Sanctorum, u haalt een aantal dingen door elkaar. Op de marktwaarde zitten natuurlijk nooit garanties. De minimumsteun is het enige dat een garantie biedt en die kan worden beschouwd als een contractuele garantie tussen de overheid, in dezen Eandis die de taak van de overheid uitvoert, en degene die de groene stroom produceert. Een marktwaarde is nooit een zekerheid. Marktwaarde fluctueert per definitie.

Een aantal bedrijven hebben contracten afgesloten waarbij ze erop gokken dat het niveau ongeveer gelijk blijft. Dat kan. Ze kunnen met dat soort contracten wat winnen of wat verliezen, maar zekerheid kan in dezen nooit worden gegeven, dat zou u toch moeten begrijpen.

De heer Hermes Sanctorum: Ik begrijp dat heel goed, minister, maakt u zich geen zorgen.

Waar het over gaat, is dat men niet altijd dezelfde redenering volgt. Er wordt gesproken over rechtszekerheid, zelfs wanneer men weet dat er een oversubsidiëring is. Als u vanuit de overheid morrelt aan de boeteprijs, kunt u dezelfde redering toepassen, maar dan grijpt u ook in op de rechtszekerheid. De marktwaarde daalt dan. U kunt wel zeggen dat we daar niets

mee te maken hebben, maar eigenlijk is dat wel het geval, want die is gelieerd aan de boeteprijs.

Mevrouw Liesbeth Homans: Mijnheer Sanctorum, u was ook aanwezig tijdens de hoorzitting en u hebt ook gehoord dat bepaalde actoren hebben gepleit voor het niet zo snel laten dalen van de boeteprijs. Er is een amendement ingediend door de meerderheid dat daar volledig aan tegemoet komt. Wij grijpen absoluut niet retroactief in op gedane investeringen. *(Opmerkingen van de heer Hermes Sanctorum)*

Neen, er is niets retroactief aan dit ontwerp. U haalt zelfs het voorbeeld van de boeteprijs aan en de investeringen die gebaseerd werden op de boeteprijs. U mag het mij dan niet kwalijk nemen dat ik u een antwoord geef inzake de boeteprijs.

De heer Hermes Sanctorum: U doet het voor één technologie en wat mij betreft was dat een goede zaak. Ik heb dat ook gezegd. U hebt zich gefixeerd op een specifieke situatie. Het ging over contracten tot twee jaar, gebaseerd op bepaalde brandstofprijzen en dergelijke. U hebt de onderhandelingen natuurlijk ook gevoerd met de bewuste sector, dat was de reden. Het illustreert opnieuw het ad-hocbeleid. Er worden allerlei voorstellen gedaan en plots komt er allerlei kritiek en begint men daar weer aan te prutsen, en een paar maanden later nog eens. Wat mij betreft, is dat inderdaad knip- en plakwerk. We moeten volop inzetten op de volwaardige evaluatie in plaats van op de tussentijdse die alleen maar leidt tot ad-hocmaatregelen.

Minister Freya Van den Bossche: Ik begrijp niet hoe een parlements lid zo de werking van het parlement onderuit kan halen. Elke ingreep die hier door een parlements lid is voorgesteld en door de regering is aanvaard, noemt u knip- en plakwerk. U vindt dus dat ik met een ontwerp zou moeten aankomen in het parlement en dat niemand daar iets aan zou mogen veranderen. Men zou voorstellen mogen doen maar ik zou die niet mogen toestaan. Dan hebben we geen knip- en plakwerk maar een gaaf document. Ik vind dat geen respect voor het parlement. Ik vind dat bijzonder beschamend. *(Applaus bij de meerderheid)*

De heer Hermes Sanctorum: Mijn voornaamste kritiek op u de afgelopen weken ging vooral over die zogenaamde slingerpolitiek. Ik heb me daar echt aan geërgerd. U kunt er zelf misschien niet altijd veel aan doen. Minister-president Peeters die destijds minister van Leefmilieu was, stelde dat windenergie een hype was. U hebt de boodschap gegeven dat we teveel hebben ingezet op zonne-energie en nu voluit moeten gaan voor windenergie. Voor mij is dat slingerpolitiek. Het lijkt me geen goed beleid. Hoe moeilijk het ook is, u moet al het gepalaver kunnen overstijgen. Iedereen heeft daar wel een mening over. U bent Vlaams minister van Energie. U bent het Vlaamse gezicht inzake energie en u moet al het gekrakeel kunnen overstijgen. U moet ook durven zeggen dat we ook voor zon moeten durven te kiezen in Vlaanderen.

Wat de volwaardige evaluatie betreft, is mijn boodschap dat er enkel nog steun is voor de echte groene stroom. Ik ben blij dat UNIZO tijdens de hoorzitting ook vragen had bij de ondersteuning van afvalverbranding. Die krijgt voor 47,78 procent ondersteuning voor de elektriciteitsproductie daaruit. UNIZO had daar ook heel wat kritiek op.

We moeten ook werken aan een intelligenter en efficiënter systeem van groenestroomcertificaten. We moeten kijken naar de buitenlandse voorbeelden zonder die klakkeloos over te nemen. Ik ben ook het Waals model genegen, niet alleen ik trouwens, ook Essenscia en de Organisatie voor Duurzame Energie Vlaanderen (ODE) bleken de voordelen in te zien van dit systeem. Tijdens die discussie moeten we ook geen valse argumenten in de discussie gooien. Ik heb al een aantal keren gehoord dat in Wallonië de distributietarieven veel hoger liggen dan in Vlaanderen. Dat heeft echter niets te maken met groene stroom. Die tarieven liggen hoger omwille van het reliëf en omwille van het feit dat het minder dicht bevolkt is. We moeten die valse argumenten dan ook achterwege laten.

We moeten ook werken aan een billijke spreiding van de kosten tussen particulieren en bedrijven. De meerkost van de zonnepanelen verdwijnt in het zogenaamde cascadesysteem. Wanneer men de verhogingen ziet per energie-intercommunale en de verhogingen tussen de laagspanningsklanten – particulieren en kleine kmo's – enerzijds en de middenspanningsklanten anderzijds, dan gaat dat over een factor van 9 tot 27. Bedrijven maken een kleine 50 procent uit van de zonnepanelen. Die zonnepanelen zijn de voornaamste reden van die stijging. Ik vind dat onvoorstelbaar. Ik hoop dat u als socialistisch minister van Energie daartegen in durft te gaan. Ik hoop dat u versneld de herziening van het systeem zult doorvoeren. In de planning gebeurt nu een evaluatie en zal volgend jaar een herziening plaatsvinden. Ik denk dat we die tijd niet hebben. We moeten nog dit jaar naar een volwaardige herziening van het groenstroomcertificatensysteem gaan. *(Applaus bij Groen!)*

Minister Freya Van den Bossche: Ter afronding wil ik nog enkele overwegingen meegeven. Laat het duidelijk zijn dat elke nieuwe investering in energie geld zal kosten. We mogen niet de illusie scheppen dat energie niets zal kosten of goedkoper zal worden. We moeten wel een langetermijnvisie ontwikkelen, trajecten uittekenen, eventueel per technologie waar we tegen wanneer willen uitkomen. Dat betekent dat we een slimme mix nodig zullen hebben.

Misschien is er te veel ingezet op zon, maar ik vind dat zon een goede oplossing kan zijn op kleine oppervlakken. Neem nu een dak, voor een gezin is dat een prima investering. Waar er veel plaats is, zoals in havenzones, is het slimmer om voor wind te kiezen. De technologie zelf kost 3,5 keer minder en de ondersteuning, aangezien er voor die certificaten een lagere prijs wordt betaald, zorgt er uiteindelijk voor dat het in vergelijking met wat de gemeenschap vandaag betaalt voor zonne-energie, 10 tot 11 keer goedkoper is om te kiezen voor wind om eenzelfde hoeveelheid energie te laten produceren.

Het is belangrijk om in alle technologieën te investeren, maar ook in de juiste technologie op de juiste plaats. We moeten dat rationeel benaderen. We zullen elke vorm van hernieuwbare energie nodig hebben, maar wel de juiste vorm op de juiste plaats. Is dat slingerpolitiek? Neen, zeker niet. We moeten die afweging kunnen maken, zeker als de ambitie inzake hernieuwbare energie groot is. We moeten durven na te gaan waar we met welke technologie kunnen landen en welke technologie welke ondersteuning verdient. Dat is de belangrijkste verdienste van het huidige certificatensysteem. We hebben er met die quota voor kunnen zorgen dat we die doelstellingen met zekerheid kunnen halen. Dat is een belangrijke verdienste van wat tot vandaag nog bestaat.

Er zijn twee belangrijke voorwaarden voor een draagvlak om de investeringen in hernieuwbare energie te houden. Er moet een juiste maatschappelijke kost zijn. Met dit ontwerp van decreet wordt daar een belangrijke stap toe gezet. We gaan naar een sterke verlaging van de certificaten voor zonnepanelen, zeker voor de grote parken.

Bovendien moet die kost ook fair worden verdeeld. Om dat te doen, zowel tussen consumenten onderling als tussen consumenten en bedrijven, hebben we een nieuw systeem nodig. Dat nieuwe systeem komt eraan, zo snel als het kan. Er zijn vier studies besteld en die zouden tegen deze zomer moeten worden afgerond. Dan kunnen we die bekijken om in het najaar de blauwdruk voor een nieuw systeem uit te tekenen. Die timing is vrij ambitieus, maar die moeten we proberen aan te houden.

Anderzijds mogen we ook niet sneller gaan dan we kunnen, want we gaan een systeem uitbouwen dat zijn deugdelijkheid zal moeten bewijzen in de komende jaren. Een week meer of minder zou geen rol mogen spelen. De reden daarvoor is dat vandaag enkele belangrijke beslissingen worden genomen om ervoor te zorgen dat de definitieve wijziging een slimme wijziging kan zijn.

Bij het nieuwe systeem zal het een belangrijk aandachtspunt zijn om een zekere vorm van flexibiliteit te kunnen inbouwen. Ondanks de verdienste van het huidige groenestroomcertificatensysteem is er ook een belangrijk minpunt, en dat is dat we die

bedragen niet snel kunnen aanpassen aan de veranderde kost van de technologie. Het duurt al gauw een jaar om dat decreet te veranderen. Dat moeten we ook meenemen als conclusie.

Ik ga akkoord met de meeste leden van dit parlement dat we moeten gaan naar een langetermijnvisie, en dat de regering en het parlement die moeten uittekenen om te weten dat elk stukje van die puzzel in een geheel past, en dat het geen dagjespolitiek kan zijn, waarbij we nooit weten waar we precies uitkomen. Op dat vlak zijn we zeker bondgenoten.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl. St. VI. Parl. 2010-11, nr. 948/9*)

– *De artikelen 1 tot en met 10 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

■

VOORSTEL VAN DECREET van de dames Michèle Hostekint, Veerle Heeren, Liesbeth Homans en Else De Wachter, de heren Tom Dehaene en Marc Hendrickx en mevrouw Griet Coppé houdende de financiering van experimentele woonprojecten ter bevordering van de samenwerking tussen het Vlaamse woon- en welzijnsbeleid, wat het onderdeel Wonen betreft

– 938 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 4

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de algemene bespreking van het voorstel van decreet.

Mevrouw Van Volcem, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Voorzitter, ik verwijs naar het schriftelijke verslag.

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint: Voorzitter, ik zou graag heel kort schetsen waarover het voorstel van decreet precies gaat.

De voorzitter: Mevrouw Hostekint, met alle respect, maar dat is wel de taak van de verslaggever en de verslaggever heeft verwezen naar het schriftelijk verslag. U kunt uw standpunt geven over het decreet.

Mevrouw Michèle Hostekint: Ik vind het wel raar dat ik hier niets kan zeggen.

De voorzitter: U kunt zeggen wat u wilt, ik geef alleen maar mee wat het principe van de bespreking is.

Mevrouw Michèle Hostekint: Dan stel ik voor dat we de bespreking hierbij afronden.

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Voorzitter, collega's, Wonen en Welzijn hebben heel wat raakvlakken. Het is jammer dat de minister van Wonen al weg is.

De voorzitter: Dat is geen probleem, dan vragen we dat de minister terugkomt.

Mevrouw Veerle Heeren: Voorzitter, het hoeft niet.

Wonen en Welzijn hebben heel wat raakvlakken. Als het gaat over kwaliteitsvol wonen, dan gaat het over meer dan stenen alleen. Bepaalde mensen hebben nood aan begeleiding, bijstand en zorg. Het is een feit dat veel van die mensen moeilijk hun weg vinden in de reguliere woningmarkt. Het is ook niet altijd evident om binnen de bestaande regelgeving een passend aanbod voor die doelgroep te realiseren.

Het is de verdienste van het parlement in de vorige legislatuur dat er debatten, hoorzittingen en resoluties over Wonen en Welzijn zijn geweest. Een belangrijk onderdeel van dat afsprakenkader is in het voorjaar van 2010 opgenomen door een samenwerking tussen de minister van Wonen en de minister van Welzijn.

Het is de bedoeling om een proefomgeving te creëren waar vernieuwende woonprojecten een kans krijgen in een regelgevingsluwe omgeving. Dat is de uitdaging. In die zin is het voorstel van decreet een concretisering van dat afsprakenkader, wat een rechtsgrond creëert voor het opzetten van experimentele woonprojecten.

Het voorstel van decreet komt niets te vroeg. Ik heb vandaag van de minister van Welzijn vernomen dat vrijdag de tranchering gebeurt van de experimentele projecten rond Wonen en Welzijn in Vlaanderen. In dit voorstel worden een aantal criteria naar voren geschoven. Er is ook een advies van de Raad van State. Het experimenteel woonproject moet onder meer beogen om uithuiszetting tegen te gaan, om de doorstroming tussen het zorgaanbod en het zelfstandig wonen in de sociale huisvesting te verbeteren en om de instroom in de sociale huisvesting van doelgroepen met specifieke problemen voor het vinden van een aangepaste woning, te verbeteren.

De meerderheid is ervan overtuigd dat dit decreet nodig is net omwille van de regelgevingsluwe omgeving. We denken dat er een belangrijke stap wordt gezet om een doorgedreven samenwerking tussen Wonen en Welzijn te realiseren. Het moet het mogelijk maken om op een zeer innoverende manier te werken met een heel specifieke doelgroep die het op de woningmarkt heel moeilijk heeft.

Onze fractie steunt dit voorstel volledig.

Mevrouw Michèle Hostekint: Voorzitter, u vindt dat toelichting van het voorstel van decreet door de verslaggever naar voren moet worden gebracht. Dat is gebeurd door mevrouw Heeren, dus kunnen we hiermee volstaan wat mij betreft.

De voorzitter: Mevrouw Hostekint, het staat u vrij van hier te zeggen wat u wilt. Ik heb alleen maar de taak van de verslaggever geschetst. De verslaggever geeft toelichting bij de inhoud van het voorstel van decreet. Hij geeft ook toelichting bij de standpunten die door de fracties naar voren werden gebracht.

De heer Jan Penris: Als u het verslag hebt gelezen, voorzitter, hebt u gemerkt dat wij een beetje moeilijk hebben gedaan over de inhoud van het voorontwerp. Ik heb de suggestie gedaan, en u bent daar gretig op ingegaan, om het ontwerp van het voorstel van decreet voor te leggen aan de Raad van State. De Raad van State heeft dat besnuffeld en er heel wat opmerkingen over gemaakt. De indieners zijn aan die opmerkingen tegemoet gekomen. Dat moet ik toegeven.

Maar ik blijf met mijn fundamentele bezwaren zitten. Ik moet ze handhaven. Ze zijn misschien niet het voorwerp van een nader onderzoek door de Raad van State, maar misschien wel van het Arbitragehof. Ik blijf er immers bij dat hier een uitzonderingsrecht wordt toegestaan aan een zeer beperkte groep, op een niet-verantwoordbare manier. Ik lees in artikel 6 dat van de technische normen voor sociale woningen kan worden afgeweken in de gevallen die u inschrijft. Ik heb geen enkele objectieve reden om dat te verantwoorden. In artikel 7 zegt u dat bepaalde elementen van de Vlaamse Wooncode niet van toepassing zijn op de sociale huurwoningen in het experimenteel huurproject, onder andere de

voorrangsregel moet hier niet meer gerespecteerd worden, zo heb ik begrepen uit uw toelichting. In twee artikelen wordt een uitzondering toegestaan op de algemene rechtsbeginselen die wij koesteren. Ik vind uw experiment geen verantwoording voor die uitzondering. Ik was al kritisch. Ik heb uw initiatief naar de Raad van State gezonden. U hebt daarop technisch-juridische aanpassingen aangebracht. Ten gronde blijf ik het oneens met uw uitzonderingsregime. Mijn fractie zal dit experiment niet mee goedkeuren.

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Voorzitter, onze fractie zal het voorstel van decreet wel mee goedkeuren. Er wordt al sinds de vorige legislatuur gepraat over samenwerking tussen Wonen en Welzijn. Nu gaan we de eerste kleine stapjes zetten in de richting van een soort symbiose van Wonen en Welzijn voor kwetsbare groepen.

Ik kan de redenering van de heer Penris volgen. Maar we zitten in een zo overgereguleerde samenleving. Als we twee domeinen samenvoegen, matcht dat gewoon niet. Met andere woorden: het geheel wordt nog veel ingewikkelder. Bij de eerste vergadering was ik niet aanwezig, bij de tweede wel. Ik ben u dankbaar dat u het advies van de Raad van State gevraagd hebt. Dat was absoluut nodig.

Dit is – alweer – geen staal van goed parlementair werk. Men heeft eerst een oproep gedaan om bepaalde projecten op te vragen. Daarna heeft men de decretale basis daarvoor gecreëerd. Het voorstel van decreet zal met terugwerkende kracht worden ingevoerd. Ik zetel al een tijdje in dit en andere parlementen, ik kan u zeggen: dat is not done. Decreten met terugwerkende krachten zijn not done.

Ik ga dit toch goedkeuren omdat ik een grote believer ben van de samenwerking tussen Wonen en Welzijn. Twee, ik denk echt dat het nodig is om bepaalde regels tussen haakjes te zetten. Drie, de meerderheid heeft mij verzekerd dat de ingediende projecten van de oproep 2010 nog zullen worden behandeld op basis van de decretale bepalingen die in het voorstel van decreet staan dat we nu gaan goedkeuren.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl. St. Vl. Parl. 2010-11, nr. 938/4*)

– *De artikelen 1 tot en met 10 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet houden.

■

VOORSTEL VAN DECREET van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijck, Koen Van den Heuvel, Bart Van Malderen en Dirk de Kort houdende het toezicht van het Rekenhof op grote infrastructuurprojecten waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt
– 1002 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 4

Motie houdende verzoek tot raadpleging van de Raad van State

De voorzitter: Dames en heren, vanmorgen is een motie ingediend houdende verzoek tot raadpleging van de Raad van State over het voorstel van decreet van de heren Peumans, Van

Rompuy, Sannen, Van Dijck, Van den Heuvel, Van Malderen en de Kort houdende het toezicht van het Rekenhof op grote infrastructuurprojecten waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt.

Die motie is ondertekend door meer dan één derde van de Vlaamse volksvertegenwoordigers.

Dientengevolge zal ik het advies van de Raad van State vragen binnen dertig dagen en is de behandeling van het voorstel van decreet zolang geschorst.

De brief is trouwens al getekend en er is een afschrift bezorgd aan de respectieve volksvertegenwoordigers.

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer Tom Dehaene, de dames Cindy Franssen, Katrien Schryvers, Lies Jans en Helga Stevens, de heer Bart Van Malderen en mevrouw Mia De Vits betreffende een preventief, sensibiliserend en ondersteunend beleid rond incontinentie

– 926 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de bespreking van het voorstel van resolutie.

Mevrouw Coppé, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Griet Coppé: Voorzitter, ik zal toelichting geven bij het voorstel van resolutie dat unaniem werd goedgekeurd in de commissievergadering van 29 maart 2011.

De hoofdindieners, de heer Dehaene, gaf een toelichting waarom het voorstel van resolutie werd opgemaakt. Het vraagt de Vlaamse Regering werk te maken van informatieverstrekking en sensibilisering, van preventie en van deskundigheidsbevordering bij professionelen. De Vlaamse Regering moet voorts inzetten op verhoogde mogelijkheden tot zelfzorg. Incontinentie moet een thema worden in de structurele ondersteuning van initiatieven, die vanuit zorgethiek bijdragen tot meer kwaliteit en welbehagen in de welzijns- en gezondheidszorg. In het kader van Flanders Care moet de procesmatige optimalisatie van het gebruik van incontinentiemateriaal in woonzorgcentra ondersteund worden, naast het onderzoek naar neuromodulatietechnologie. De Vlaamse Regering moet bovendien de afvalverwerking van incontinentiemateriaal optimaliseren. Ten slotte moet de Vlaamse Regering het Federaal Kenniscentrum voor de Gezondheidszorg (KCE) voorstellen een gezondheidseconomische evaluatie uit te voeren van de diverse vormen van incontinentiezorg.

– *De heer Carl Decaluwe, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

Bij de bespreking benadrukte mevrouw Lies Jans dat incontinentie een ruimer probleem is dan algemeen wordt vermoed. De vraag naar informatie en preventie is essentieel. De spreker wees erop dat een belangrijke rol is weggelegd voor huisartsen, en vraagt ten slotte te investeren in innovatie.

Mevrouw De Vits zei dat haar fractie dit voorstel van resolutie over een taboeonderwerp steunt. Ze benadrukt het belang van bewustwording en vraagt het beleid uitdrukkelijk geen contraproductieve maatregelen te nemen. De forfaitaire vergoeding van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) zou ertoe leiden dat mensen met incontinentie er financieel op achteruitgaan. Gezien het belang dat haar fractie hecht aan betaalbaarheid, suggereerde de spreker dat gemeenten een korting op de prijs voor huisvuilophaling zouden toestaan voor mensen met incontinentie.

Mevrouw Vogels miste twee aandachtspunten. In preventie speelt kinesitherapie een belangrijke rol. Vrouwen moet na een bevalling gewezen worden op het belang van

bekkenbodemspieroefeningen om problemen te vermijden op latere leeftijd. Bij mannen na prostaatkanker is kinesitherapie belangrijk. In woonzorgcentra wordt jammer genoeg vaak te rap gegrepen naar incontinentiemateriaal, zodat het zelfrespect van de oudere eronder lijdt.

Mevrouw Van der Borgh en haar fractie zouden dit voorstel van resolutie goedkeuren. Zij had dit reeds met een motie aangegeven bij de beleidsnota zelf en vroeg naar een informatie- en sensibiliseringscampagne voor de eerstelijnsgezondheidswerkers. De vraag naar informatie en sensibilisering vindt ze positief, en ze staat achter bijkomend onderzoek in het kader van Flanders Care. Aandacht voor incontinentie bij jonge mensen en voor incontinentie na zwangerschap is eveneens belangrijk. Een sensibiliseringscampagne bij gynaecologen, vroedvrouwen en kraamafdelingen zal bijdragen tot een preventief beleid. Ten slotte dienen artsen aangespoord te worden om het onderwerp bespreekbaar te maken.

– *De heer Jan Peumans, voorzitter, treedt opnieuw als voorzitter op.*

Ten slotte beaamt de initiatiefnemer, de heer Dehaene, dat het niet uitsluitend ouderen zijn die kampen met incontinentie. In het voorstel van resolutie wordt daarom niet specifiek naar senioren verwezen. Hij vindt de opmerkingen van mevrouw Vogels terecht, maar wijst haar erop dat het voorstel van resolutie impliciet ingaat op haar bezorgdheden.

Het voorstel van resolutie legt een link tussen preventie en de gezondheidsdoelstellingen en vraagt aandacht voor zelfzorg. Als antwoord op de opmerking over de woonzorgcentra verwijst de heer Dehaene naar het belang dat het voorstel van resolutie aan het welbehagen in de welzijns- en gezondheidszorg hecht.

Het voorstel van resolutie is dan ook met elf stemmen voor unaniem goedgekeurd. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Dehaene heeft het woord.

De heer Tom Dehaene: Voorzitter, ik wil enkel de verslaggeefster voor haar verslag bedanken. Ze heeft ervoor gezorgd dat bepaalde mensen vandaag nog iets over incontinentie hebben bijgeleerd. Ik dank haar voor het verslag en ik dank de Vlaamse volksvertegenwoordigers voor de steun die ze aan dit voorstel van resolutie zullen verlenen.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

■

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de kaderovereenkomst inzake een breed partnerschap en samenwerking tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Indonesië, anderzijds, en de slotakte, ondertekend in Jakarta op 9 november 2009

– 822 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 1

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

86 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

86 leden hebben ja geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

92 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
92 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

■

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en de Republiek Tadzjikistan, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Brussel op 10 februari 2009
– 837 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

89 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
89 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

■

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en Barbados inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Brussel op 29 mei 2009
– 838 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 3

Ziehier het resultaat:

89 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
89 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

■

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en de Republiek Panama, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Panama-Stad op 26 maart 2009 – 839 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 4

Ziehier het resultaat:

86 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
86 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

■

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en Montenegro, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Podgorica op 16 februari 2010 – 864 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 5

Ziehier het resultaat:

89 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
89 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

■

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en de Regering van de Republiek Kosovo, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Pristina op 9 maart 2010 – 865 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 6

Ziehier het resultaat:

90 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
90 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

■

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en de Republiek Togo, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Lomé op 6 juni 2009

– 866 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 7

Ziehier het resultaat:

90 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

90 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

■

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het UNESCO-verdrag betreffende de bescherming en de bevordering van de diversiteit van cultuuruitingen, en de bijlage, opgemaakt in Parijs op 20 oktober 2005

– 867 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 8

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

90 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

78 leden hebben ja geantwoord;

12 leden hebben zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

96 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

83 leden hebben ja geantwoord;

13 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Voorzitter, ik heb een stemafpraak met de heer Van den Heuvel.

■

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van artikel 4 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende de zorg- en bijstandsverlening – 906 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 9

Ziehier het resultaat:

95 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

91 leden hebben ja geantwoord;

4 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

Mevrouw Werbrouck heeft het woord.

Mevrouw Ulla Werbrouck: Voorzitter, ik heb een stemafpraak met de heer Van Rompuy.

■

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009 – 948 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 10

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 10

Ziehier het resultaat:

90 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

56 leden hebben ja geantwoord;

16 leden hebben neen geantwoord;

18 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Voorzitter, ik heb me onthouden, niet omdat ik het oneens zou zijn met mijn fractie, maar omdat ik een stemafpraak heb met de heer Sannen.

De heer Bart Martens: Voorzitter, ik dacht dat de heer Penris daarnet tijdens de bespreking had gezegd dat zijn fractie zich zou onthouden bij de stemming over dit decreet. Nu zie ik dat men tegenstemt. Is dat voortschrijdend inzicht? (*Opmerkingen*)

■

VOORSTEL VAN DECREET van de dames Michèle Hostekint, Veerle Heeren, Liesbeth Homans en Else De Wachter, de heren Tom Dehaene en Marc Hendrickx en mevrouw Griet Coppé houdende de financiering van experimentele woonprojecten ter bevordering van de samenwerking tussen het Vlaamse woon- en welzijnsbeleid, wat het onderdeel Wonen betreft
– 938 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 4

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet.

Stemming nr. 11

Ziehier het resultaat:

89 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
63 leden hebben ja geantwoord;
10 leden hebben neen geantwoord;
16 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

De heer Sas van Rouveroi: Voorzitter, ik stel vast dat de meerderheid geen meerderheid heeft. Als we goed kunnen tellen op dit nachtelijke uur, zien we dat Groen!, dat niet tot de meerderheid behoort, heeft meegestemd. Dat is minder dan 63, en dan kom je onder een meerderheid terecht.

De heer Ludwig Caluwé: Mijnheer van Rouveroi, u bent natuurlijk nieuw als fractieleider, maar we zijn op dit moment over gewestmateries aan het stemmen. En bij gewestmateries ligt het quorum op 59. *(Opmerkingen. Rumor)*

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Voorzitter, ik dacht dat stemafspraken ook dienen om het quorum te bereiken. Dat is dus 56 plus de stemafspraken. *(Opmerkingen van de heer Bart Tommelein. Rumor)*

De heer Ludwig Caluwé: Mijnheer Tommelein, 56 plus 4 is 60.

De voorzitter: Minister Muyters is niet aanwezig, maar 56 plus 4 is inderdaad 60. *(Gelach. Applaus)*

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer Tom Dehaene, de dames Cindy Franssen, Katrien Schryvers, Lies Jans en Helga Stevens, de heer Bart Van Malderen en mevrouw Mia De Vits betreffende een preventief, sensibiliserend en ondersteunend beleid rond incontinentie
– 926 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 12

Ziehier het resultaat:

96 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
96 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Lode Vereeck, Ivan Sabbe, Boudewijn Bouckaert, Jurgen Verstrepen en Peter Reekmans en de dames Ulla Werbrouck en Patricia De Waele tot besluit van de op 29 maart 2011 door de heer Lode Vereeck in commissie gehouden interpellatie tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de grote betaalachterstand van de Vlaamse overheid eind 2010
– 1055 (2010-2011) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 13

Ziehier het resultaat:

96 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
27 leden hebben ja geantwoord;
58 leden hebben neen geantwoord;
11 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Ik heb een stemafpraak met mevrouw Eerlingen.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Ik heb een stemafpraak met de heer Van Malderen.

■

ACTUALITEITSMOTIE van de heren Wim Wienen en Filip Dewinter en mevrouw Marijke Dillen tot besluit van het op 27 april 2011 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de toekomst van het gewijzigde medialandschap in Vlaanderen
– 1094 (2010-2011) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de actualiteitsmotie.

Stemming nr. 14

Ziehier het resultaat:

94 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
11 leden hebben ja geantwoord;
78 leden hebben neen geantwoord;
5 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de actualiteitsmotie niet aan.

De heer Wim Wienen: Ik wou mijn verbazing uitdrukken. In het beschikkend gedeelte van de motie staat namelijk niets anders dan wat de heer Decaluwe namens de CD&V-fractie en

de heer Tommelein namens de Open Vld-fractie op het spreekgestoelte heeft gezegd. Aan het stemgedrag van beiden te zien, was dat blijkbaar maar om te lachen.

■

ACTUALITEITSMOTIE van de heren Jurgen Verstrepen en Lode Vereeck, de dames Patricia De Waele en Ulla Werbrouck en de heren Boudewijn Bouckaert, Ivan Sabbe en Peter Reekmans tot besluit van het op 27 april 2011 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de toekomst van het gewijzigde medialandschap in Vlaanderen – 1095 (2010-2011) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de actualiteitsmotie.

Stemming nr. 15

Ziehier het resultaat:

- 95 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
- 3 leden hebben ja geantwoord;
- 78 leden hebben neen geantwoord;
- 14 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de actualiteitsmotie niet aan.

■

ACTUALITEITSMOTIE van de heren Bart Tommelein, Jean-Jacques De Gucht, Sas van Rouveroi, Dirk Van Mechelen en Sven Gatz tot besluit van het op 27 april 2011 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de toekomst van het gewijzigde medialandschap in Vlaanderen – 1096 (2010-2011) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de actualiteitsmotie.

Stemming nr. 16

Ziehier het resultaat:

- 96 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
- 27 leden hebben ja geantwoord;
- 58 leden hebben neen geantwoord;
- 11 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de actualiteitsmotie niet aan.

■

ACTUALITEITSMOTIE van de heren Bart Caron, Luckas Van Der Taelen en Filip Watteuw tot besluit van het op 27 april 2011 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de toekomst van het gewijzigde medialandschap in Vlaanderen – 1097 (2010-2011) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de actualiteitsmotie.

Stemming nr. 17

Ziehier het resultaat:

96 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
6 leden hebben ja geantwoord;
72 leden hebben neen geantwoord;
18 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de actualiteitsmotie niet aan.

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Mevrouw Veerle Heeren: Voorzitter, er waren pizza's gevraagd, maar die waren niet meer beschikbaar. Er is wel iets anders beschikbaar in het Koffiehuis voor diegenen die grote honger hebben.

De voorzitter: We komen opnieuw bijeen op woensdag 4 mei 2011 om 14 uur.

Geen bezwaar? (*Instemming*)

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 23.33 uur.*

■

BIJLAGEN

Aanwezigheden

Aanwezig

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Patricia De Waele, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Martine Fournier, Cindy Franssen, Sven Gatz, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ivan Sabbe, Hermes Sanctorem, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroi, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel.

Afwezig met kennisgeving

Irina De Knop: ambtsverplichtingen;

Peter Gysbrechts, Ludo Sannen, Christian Van Eyken: familieverplichtingen;

Philippe De Coene, Tine Eerlingen, Katleen Martens: gezondheidsredenen.

■

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

Stemming nr. 1:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Patricia De Waele, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Martine Fournier, Cindy Franssen, Sven Gatz, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorem, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Vera Van der Borght, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Sas

van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel

■

Stemming nr. 2:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Patricia De Waele, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Vera Van der Borgh, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel

■

Stemming nr. 3:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Patricia De Waele, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Vera Van der Borgh, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel

■

Stemming nr. 4:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Patricia De Waele, Bart De Wever, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Vera Van der Borgh, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Sas van Rouveroi, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel

■

Stemming nr. 5:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Patricia De Waele, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Vera Van der Borgh, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Sas van Rouveroi, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel

■

Stemming nr. 6:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Patricia De Waele, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve

D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Vera Van der Borgh, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Sas van Rouveroi, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel

■

Stemming nr. 7:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceyssens, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Dirk de Kort, Kurt De Loo, Jos De Meyer, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Patricia De Waele, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Vera Van der Borgh, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Sas van Rouveroi, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel

■

Stemming nr. 8:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brussee, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceyssens, Griet Coppé, John Crombez, Dirk de Kort, Kurt De Loo, Jos De Meyer, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Patricia De Waele, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Martine Fournier, Cindy Franssen, Sven Gatz, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Vera Van der Borgh,

Lukas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroj, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Erik Arckens, Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Chris Janssens, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Wim Van Dijck, Karim Van Overmeire, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Wim Wienen

■

Stemming nr. 9:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brussee, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceyssens, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Dirk de Kort, Kurt De Loo, Jos De Meyer, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Martine Fournier, Cindy Franssen, Sven Gatz, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctum, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Vera Van der Borcht, Lukas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Sas van Rouveroj, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Wim Wienen, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Patricia De Waele, Peter Reekmans, Lode Vereeck, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr. 10:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyssens, Griet Coppé, John Crombez, Dirk de Kort, Kurt De Loo, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Kris Van Dijck, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Bart Caron, Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Chris Janssens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Jan Penris, Hermes Sanctorum, Stefaan Sintobin, Wim Van Dijck, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Filip Watteeuw, Wim Wienen

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Marino Keulen, Lydia Peeters, Peter Reekmans, Herman Schueremans, Bart Tommelein, Vera Van der Borgh, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Sas van Rouveroi, Mercedes Van Volcem, Lode Vereeck, Mieke Vogels, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr. 11:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, Griet Coppé, John Crombez, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Kris Van Dijck, Karim Van Overmeire, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Marijke Dillen, Chris Janssens, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Wim Van Dijck, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Wim Wienen

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Marino Keulen, Lydia Peeters, Peter Reekmans, Herman Schueremans, Bart Tommelein, Vera Van der Borgh, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroi, Mercedes Van Volcem, Lode Vereeck, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr. 12:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brussee, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceyssens, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Patricia De Waele, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Martine Fournier, Cindy Franssen, Sven Gatz, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk

Peeters, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Vera Van der Borgh, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel

■

Stemming nr. 13:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Ann Brusseel, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Frank Creyelman, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Sven Gatz, Chris Janssens, Marino Keulen, Lydia Peeters, Jan Penris, Peter Reekmans, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Bart Tommelein, Wim Van Dijck, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyssens, Griet Coppé, John Crombez, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Kris Van Dijck, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Bart Caron, Gwenny De Vroe, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Hermes Sanctorum, Vera Van der Borgh, Luckas Van Der Taelen, Karim Van Overmeire, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr. 14:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Chris Janssens, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Wim Van Dijck, Christian Verougstraete, Linda Vissers

NEEN-stemmen:

Filip Anthuenis, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceyssens, Griet Coppé, John Crombez, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele,

Jan Durnez, Martine Fournier, Cindy Franssen, Sven Gatz, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Vera Van der Borcht, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroi, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Patricia De Waele, Karim Van Overmeire, Lode Vereeck, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

■

Stemming nr. 15:

JA-stemmen:

Patricia De Waele, Peter Reekmans, Lode Vereeck

NEEN-stemmen:

Filip Anthuenis, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceyssens, Griet Coppé, John Crombez, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Martine Fournier, Cindy Franssen, Sven Gatz, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Vera Van der Borcht, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroi, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Erik Arckens, Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Chris Janssens, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Wim Van Dijck, Karim Van Overmeire, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

■

Stemming nr. 16:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Ann Brusseel, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Frank Creyelman, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Sven Gatz, Chris Janssens, Marino Keulen, Lydia Peeters, Jan Penris, Peter Reekmans, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Bart Tommelein, Wim Van Dijck, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroi, Mercedes Van Volcem, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyssens, Griet Coppé, John Crombez, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Kris Van Dijck, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Bart Caron, Gwenny De Vroe, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Hermes Sanctorum, Vera Van der Borght, Luckas Van Der Taelen, Karim Van Overmeire, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr. 17:

JA-stemmen:

Bart Caron, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Hermes Sanctorum, Luckas Van Der Taelen, Filip Watteeuw

NEEN-stemmen:

Filip Anthuenis, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Patricia Ceyssens, Lode Ceyssens, Griet Coppé, John Crombez, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Martine Fournier, Cindy Franssen, Sven Gatz, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Vera Van der Borght, Kris Van Dijck, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroi, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Erik Arckens, Frank Creyelman, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Chris Janssens, Jan Penris, Peter Reekmans, Stefaan Sintobin, Wim Van Dijck, Karim Van Overmeire, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Mieke Vogels, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

■